

Styrelse/Nämnd: Kommunstyrelsen**Dag, tid:** 2020-02-18, kl. 09:30 – 17:00**Plats:** Kf-salen**Övrigt:** Ks-strategi 13:00 – 17:00 Tema Uppföljningsresan

Ärenden:	Dnr:	Sida:
Beslutsärenden		
1 Nytt kostdatasystem	KS.2020.11	3 - 8
2 Åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering	KS.2020.55	9 - 47
3 Motioner, godkännande av kansliremisser		48 - 50
4 Medborgarinitiativ, godkännande av kansliremisser		51 - 53
Anmälan delegation		
5 Redovisning av delegationsbeslut	KS.2020.89	54 - 55
6 Tekniska utskottets protokoll	KS.2020.83	56 - 87
Ärenden från utskottet		
7 Intern försäljning av fastigheten Armaturen 2, Värnamo	KS.2020.82	88 - 91
8 Medborgarinitiativ- Rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar.	KS.2018.515	92 - 101
9 Medborgarinitiativ- Ny träningsplats i Forsheda	KS.2019.357	102 - 107
Beredningsärenden		
10 Intern kontroll, redovisning 2019 - samtliga nämnder	KS.2019.592	108 - 118
11 Intern kontroll 2020 för kommunstyrelsen	KS.2020.16	119 - 123
12 Sparsam körning	KS.2019.655	124 - 125
13 Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2019, återrapportering 2019	KS.2020.88	126 - 148
14 Motion - 50 kronor för lunchen!	KS.2019.95	149 - 151

2020-02-18

2
2(2)

15	Utredning om investering i ny biblioteksbuss	KS.2019.134	152 - 184
16	Taxa för markupplåtelse	KS.2020.85	185 - 188
17	Detaljplan Aftonfalken 1 - förfrågan om kommunens delatagande	KS.2020.86	189 - 228

Informationsärenden

18	Kommundirektören informerar	KS.2020.6	
19	Information om Smålands Turism		
20	Värnamo 100 år - information om firandet		
21	Meddelanden	KS.2020.84	229 - 288
22	Övriga ärenden		

Hans-Göran Johansson
Ordförande

Riitta Andersson
Sekreterare

§ 41 Dnr: KS.2020.11

Nytt kostdatasystem

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna ärendet till nästa sammanträde.

Ärendebeskrivning

Idag använder Värnamo kommun sig av ett kostdatasystem, AIVO som tillhandahålls av Mashie FoodTech Solutions AB. Avtalet tecknades 2014-10-01 och avtalet löper till 2020-09-30 med möjlighet till förlängning till 2022-09-30. Mashie aviserade under hösten 2019 att AIVO inte längre kommer att supporteras och de kunder som idag använder AIVO, där Värnamo kommun är en av ca 90 användare, kommer att erbjudas ett av Mashie's övriga system. Dessa system heter Matilda och Mashie.

Supporten upphör 2021-09-30 och till dess måste Värnamo kommun ha ett nytt system på plats. Kostdatasystemet AIVO används på flera olika sätt och är ett viktigt verktyg för kostverksamheten. I AIVO beställs både externa och interna måltider, debitering sker även den både internt och externt via system som Raindance och Magna Cura. Matsvinn, produktionsunderlag och recept hanteras också i systemet.

Den totala kostnaden för investeringen är 1 484 000 kronor och investeringen behövs för 2020–2021. Projektet startar 1 januari 2020 och avslutas i samband med införandet av nytt system vilket är planerat till 2021-09-30. Investeringsbehovet för 2020 uppskattas till 425 000 kronor och resterande 1 059 000 kronor för 2021.

Serviceämnden beslutade 18 december 2019, § 113 föreslå kommunstyrelsen besluta

att ett nytt kostdatasystem ska upphandlas

att föreslå kommunstyrelsen bevilja investeringsmedel för nytt kostdatasystem för 2020 motsvarande 425 000 kronor

att föreslå kommunstyrelsen bevilja investeringsmedel för nytt kostdatasystem för 2021 motsvarande 1 059 000 kronor

Beslut skickas till:

Nytt kostdatasystem - investeringsbehov

Ärendebeskrivning

Idag använder Värnamo kommun sig av ett kostdatasystem, AIVO som tillhandahålls av Mashie FoodTech. Solutions AB. Avtalet tecknades 2014-10-01 och avtalet löper till 2020-09-30 med möjlighet till förlängning till 2022-09-30. Mashie aviserade under hösten 2019 att AIVO inte längre kommer att supporteras och de kunder som idag använder AIVO, där Värnamo kommun är en av ca 90 användare, kommer att erbjudas ett av Mashie's övriga system. Dessa system heter Matilda och Mashie.

Supporten upphör 2021-09-30 och till dess måste Värnamo kommun ha ett nytt system på plats. Kostdatasystemet AIVO används på flera olika sätt och är ett viktigt verktyg för kostverksamheten. I AIVO beställs både externa och interna måltider, debitering sker även den både internt och externt via system som Raindance och Magna Cura. Matsvinn, produktionsunderlag och recept hanteras också i systemet.

Den totala kostnaden för investeringen är 1 484 000 kronor och investeringen behövs för 2020–2021. Projektet startar 1 januari 2020 och avslutas i samband med införandet av nytt system vilket är planerat till 2021-09-30. Investeringsbehovet för 2020 uppskattas till 425 000 kronor och resterande 1 059 000 kronor för 2021.

Beslutsförslag

Serviceförvaltningen föreslår servicenämnden besluta

att ett nytt kostdatasystem ska upphandlas

att föreslå kommunstyrelsen bevilja investeringsmedel för nytt kostdatasystem för 2020 motsvarande 425 000 kronor

att förslå kommunstyrelsen bevilja investeringsmedel för nytt kostdatasystem för 2021 motsvarande 1 059 000 kronor

Charlotta Nielsen Nylander
Kostchef

Annelie Andersson
Förvaltningschef

Utredning

Aivo stängs ner och ersätts av annat system

Idag använder Värnamo kommun sig av ett kostdatasystem, AIVO som tillhandahålls av Mashie FoodTech. Solutions AB. Avtalet tecknades 2014-10-01 och avtalet löper till 2020-09-30 med möjlighet till förlängning till 2022-09-30. Mashie aviserade under hösten 2019 att AIVO inte längre kommer att supporteras och de kunder som idag använder AIVO, där Värnamo kommun är en av ca 90 användare, kommer att erbjudas ett av Mashie's övriga system. Dessa system heter Matilda och Mashie.

Supporten upphör 2021-09-30 och till dess måste Värnamo kommun ha ett nytt system på plats. Kostdatasystemet AIVO används på flera olika sätt och är ett viktigt verktyg för kostverksamheten. I AIVO beställs både externa och interna måltider, näringsberäkning, recept och produktionsunderlag hämtas i systemet. Även debitering sker i systemet, både den interna och den externa debiteringen och har därför kopplingar till system som Raindance och Magna Cura.

I Sverige finns idag endast tre system som stödjer det behov Värnamo kommun har och samtliga system ägs av Mashie. Mashie FoodTech Solutions är för övrigt den enda leverantören på marknaden av kostdatasystem. Leverantören har valt ut det system som bäst stödjer de processer Värnamo kommun använder i AIVO, det system som heter Matilda. I samband med nytt system och verksamhetens behov av att hantera kommande utveckling och krav, så innebär det ett tillägg på fyra moduler. Dessa moduler hanterar matsvinn, beställning hem (för brukare med beslut om matdistribution), klimatmodul och en måltidsapplikation.

En ny måltidsapplikation innebär att befintlig applikation sägs upp.

Med anledning av detta har kostverksamheten tillsammans med IT samt upphandlingen tittat på vad detta innebär för Värnamo kommun och vilka lösningar som är att föredra. Att införa ett nytt verksamhetssystem på den korta tid som står till förfogande innebär stora insatser, i första hand av kostverksamhetens utvecklingsfunktion samt måltidsplanerare. Att förbereda,

upphandla, implementera och utbilda både måltidspersonal men även beställande kunder är omfattande och tidskrävande. Därför finns ett stort men också akut behov av medel för att lyckas med detta.

Den totala kostnaden för investeringen är 1 484 000 kronor och investeringen behövs för 2020–2021. Projektet startar 1 januari 2020 och avslutas i samband med införandet av nytt system vilket är planerat till 2021-09-30.

En ny förväntad driftskostnad från 2021-09-30 uppgår till 32 760 kronor per månad. En ökning från nuvarande driftskostnad med 15 528 kronor.

Riskbedömning

Att vara utan ett kostdatasystem är inget alternativ. För att leda och styra verksamheten och att minimera administration är det en nödvändighet att ha ett fungerande system.

Utan ett kostdatasystem kan inte verksamheten säkerställa och kvalitetssäkra produktionen.

I samband med nyheten om att AIVO läggs ner har verksamheten tillsammans med upphandlingsenheten tittat utanför Sverige för att se om det finns andra system på marknaden. Dessa är dock relativt få. För att dessa system ska kunna appliceras i Värnamo kommun krävs att systemen kan översättas fullt ut, både för de som ska jobba i systemet men även i samband med installation, support och liknande.

Då det här innebär en stor kostnad har kostverksamheten tillsammans med upphandlingsenheten omvärlds bevakat för att se hur man har gjort i andra kommuner men det är svårt att på ett bra sätt jämföra då de olika kommunerna och regionerna arbetar olika och är av olika storlek.

Kontakter har även tagits med konkurrensverket och bolagsverket för att se vilka alternativ som finns att till exempel förvärvspröva bolaget.

Serviceförvaltningen

Servicenämnden

Dnr: SN.2019.51

Både konkurrensverket och bolagsverket menar att de i nuläget inte har som avsikt att göra detta utifrån den beskrivning Värnamo kommun har lämnat.

§ 113 Dnr: SN.2019.51

Nytt kostdatasystem

Beslut

Servicenämnden föreslår kommunstyrelsen besluta

att ett nytt kostdatasystem ska upphandlas

att bevilja investeringsmedel för nytt kostdatasystem för 2020 motsvarande 425 000 kronor

att bevilja investeringsmedel för nytt kostdatasystem för 2021 motsvarande 1 059 000 kronor

Ärendebeskrivning

Idag använder Värnamo kommun sig av ett kostdatasystem, AIVO som tillhandahålls av Mashie FoodTech. Solutions AB. Avtalet tecknades 2014-10-01 och avtalet löper till 2020-09-30 med möjlighet till förlängning till 2022-09-30. Mashie aviserade under hösten 2019 att AIVO inte längre kommer att supporteras och de kunder som idag använder AIVO, där Värnamo kommun är en av ca 90 användare, kommer att erbjudas ett av Mashie's övriga system. Dessa system heter Matilda och Mashie.

Supporten upphör 2021-09-30 och till dess måste Värnamo kommun ha ett nytt system på plats. Kostdatasystemet AIVO används på flera olika sätt och är ett viktigt verktyg för kostverksamheten. I AIVO beställs både externa och interna måltider, debitering sker även den både internt och externt via system som Raindance och Magna Cura. Matsvinn, produktionsunderlag och recept hanteras också i systemet.

Den totala kostnaden för investeringen är 1 484 000 kronor och investeringen behövs för 2020–2021. Projektet startar 1 januari 2020 och avslutas i samband med införandet av nytt system vilket är planerat till 2021-09-30. Investeringsbehovet för 2020 uppskattas till 425 000 kronor och resterande 1 059 000 kronor för 2021.

Förslag till beslut

Serviceförvaltningen föreslår servicenämnden besluta

att ett nytt kostdatasystem ska upphandlas

att föreslå kommunstyrelsen bevilja investeringsmedel för nytt kostdatasystem för 2020 motsvarande 425 000 kronor

att föreslå kommunstyrelsen bevilja investeringsmedel för nytt kostdatasystem för 2021 motsvarande 1 059 000 kronor

Beslut expedieras till:
Kommunledningsförvaltningen

§ 43 Dnr: KS.2020.55

Åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna ärendet till nästa sammanträde.

Ärendebeskrivning

I augusti 2019 antog kommunfullmäktige ”Plan för centrala strategier för digitalisering”. Denna plan definierar och beskriver Värnamo kommuns centrala strategier för att stödja verksamheternas förmåga att utnyttja digitaliseringens möjligheter. För att möta utmaningarna de närmaste åren ska ett gemensamt arbete koncentreras till tre prioriterade strategier:

- 1.Stabila tekniska förutsättningar för digitalisering
- 2.Styrning för realisering av nytta och frigörande av resurser för utveckling
- 3.Digital delaktighet och kompetensförsörjning

I plan för centrala strategier för digitalisering ges uppdrag åt servicenämnden att senast till 2019-12-31 ta fram ett förslag på åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering.

Förslag på åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering har tagits fram av serviceförvaltningen.

Då åtgärdsplanen inte endast berör servicenämnden är serviceförvaltningens förslag att det framtagna förslaget på åtgärdsplan överlämnas till kommunstyrelsen för vidare hantering och beslut.

Servicenämnden beslutade 15 januari 2020, § 2

att föreslå kommunstyrelsen besluta

att anta bifogad åtgärdsplan som sitt förslag på Åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering.

Beslut skickas till:

I Värnamo
kommuns plan för
digitalisering
koncentreras det
gemensamma
arbetet till tre
prioriterade
strategier:

1. Stabila tekniska förutsättningar för digitalisering
2. Styrning för realisering av nytta och frigörande av resurser för utveckling
3. Digital delaktighet och kompetensförsörjning

Åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering

Förslag till Servicenämnden

Per Sveningsson, IT-chef

Bakgrund

- **Plan för centrala strategier för digitalisering**
- **Revisioner och utredningar har identifierat och definierat utmaningar och utvecklingspotential**

IT-avdelningens uppdrag och identifierade utmaningar

13

Hjälp och stöd som man är nöjd med

IT-avdelningens nuvarande leverans och uppdrag

- Supportfunktion vardagar 08.00 -16.30
- Tekniker i beredskapstjänst på helgen
- Supportärenden loggas och dokumenteras

Identifierade behov och utmaningar

- Hjälp och stöd måste finnas hela tiden och samordnas i kommunen
- Proaktivt arbete med långsiktiga lösningar för att avhjälpa generella fel

Stabil och pålitlig leverans av system och tjänster

IT-avdelningens nuvarande leverans och uppdrag

- IT-avdelningen tillhandahåller en driftsmiljö för IT-tjänster och system
- IT-avdelningen har en mindre roll i arbetet med respektive verksamhetssystem
- IT deltar i mån av tid som stödjande resurs vid upphandlingar och i projekt
- Systemen vidareutvecklas för att garantera säkerhet och funktion
- System som inte längre används arkiveras och avvecklas

Identifierade behov och utmaningar

- IT-avdelningen måste kunna vara en partner till verksamheten
- Den tekniska plattformen måste uppdateras i mycket högre takt än idag
- Handlingsberedskapen på problem och säkerhetsnivån måste höjas
- Effektiv och rationell licenshantering är en förutsättning för kostnadseffektivitet
- Automatiserad styrning av rättigheter
- Rensning av gammal, lagrad information

En bra digital arbetsplats

IT-avdelningens nuvarande leverans och uppdrag

- Alla kommunens verksamheter köper sina datorer, telefoner, surfplattor och skrivare via IT-avdelningen
- På alla enheter levereras ett basutbud av programvaror och funktioner
- IT-avdelningen har ansvar för den digitala utrustningen i vissa konferensrum
- Alla mobila enheter hanteras i ett system
- IT deltar i mån av tid som stödjande resurs vid upphandlingar och i projekt

Identifierade behov och utmaningar

- Kommunövergripande och lättförvaltade digitala arbetsplatser måste tas fram
- Användaren måste kunna starta sina digitala enheter snabbt och effektivt
- "Det ska bara funka"-enhetsövervakning
- Enklare beställningsrutiner
- Ny lösning för ägande och förvaltning av skrivare
- Vi måste ta kontrollen över vårt innehav av digitala enheter
- Det måste bli enkelt och positivt att delta i digitala möten

Säker digital identitet och åtkomst

IT-avdelningens nuvarande leverans och uppdrag

- Alla anställda, förtroendevalda och elever har konton som skapas och underhålls av IT-avdelningen
- Säker identitet
- Det finns sätt att få åtkomst till system utanför den ordinarie arbetsplatsen

Identifierade behov och utmaningar

- Högre krav på säkerhet samtidigt med krav på flexibelt arbetssätt ställer krav på att lösningarna utvecklas i snabb takt
- Ett säkert kommungemensamt sätt för distansanslutning måste tas fram och etableras
- Nya verktyg och arbetssätt behöver införas för att upptäcka säkerhetsrisker och attacker
- Krypteringslösningar för säker kommunikation
- Verksamheterna ställer krav på enklare inloggning samtidigt som det finns behov av och krav på tvåfaktorsinloggning

Tillräcklig uppkoppling

IT-avdelningens nuvarande leverans och uppdrag

- Kommunens uppkoppling mot det egna nätet och mot internet för alla verksamheter hanteras av IT-avdelningen
- Störningar i uppkopplingen hanteras efter bästa förmåga
- Installation av utrustning för fasta och trådlösa nät

Identifierade behov och utmaningar

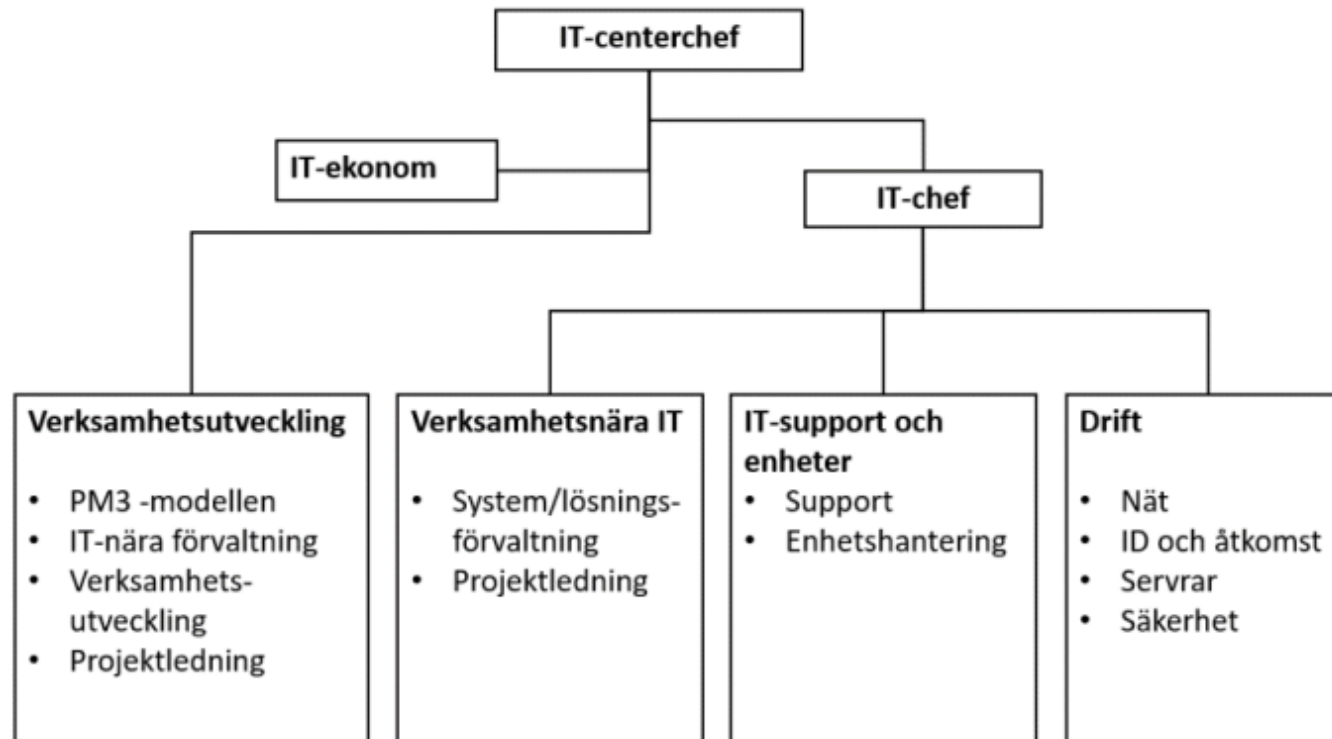
- Dokumenterade och fastställda överenskommelser över vilken hastighet och tillgång till bandbredd som ska levereras vid en given tidpunkt
- Separerade nät måste införas i enlighet med NIS-direktivet
- Säkerheten i näten måste hela tiden höjas

Transformation från IT-avdelning till IT-center

19

- Förväntningarna på IT-avdelningen har förändrats från drift och support, till stöd och hjälp i digitalisering
- Trycket på dagens IT-avdelning är mycket hårt
- Nya kompetenser behöver tillföras
- Ekonomisk styrning och uppföljning blir en viktigare och viktigare komponent

Förslag på organisation av IT-center

Tidplan och angreppssätt

1. Servicenämnden tillförs medel för att anställa en IT-centerchef.
2. IT-centerchef rekryteras med första uppdrag att definiera, säkerställa dokumentera och konsekvensberäkna;
 - uppdragsbeskrivning för IT-center, inklusive framtagande av ny betalningsmodell för IT
 - projektplan för införande, inklusive tidplan
3. Ekonomiska förutsättningar och uppdrag för IT-center fastställs av kommunstyrelsen.
4. Införandeprojekt genomförs
 - bereda kontorsplats för större organisation och nytt arbetssätt
 - införa ny organisationen och rekrytera nya tjänster
5. Start av IT-center

Budgetering

- Transformationen av IT-avdelningen till IT-center förutsätter avsättandet av resurser för dels införande, dels drift. Genomförandet av planen är inte möjlig utan att resurser avsätts genom centrala budgetbeslut.

§ 2 Dnr: SN.2019.49

Åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering

Beslut

Servicenämnden beslutar

att föreslå kommunstyrelsen besluta

att anta bifogad åtgärdsplan som sitt förslag på Åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering

Ärendebeskrivning

I augusti 2019 antog kommunfullmäktige ”Plan för centrala strategier för digitalisering”. Denna plan definierar och beskriver Värnamo kommuns centrala strategier för att stödja verksamheternas förmåga att utnyttja digitaliseringens möjligheter. För att möta utmaningarna de närmaste åren ska ett gemensamt arbete koncentreras till tre prioriterade strategier:

- 1.Stabila tekniska förutsättningar för digitalisering
- 2.Styrning för realisering av nytta och frigörande av resurser för utveckling
- 3.Digital delaktighet och kompetensförsörjning

I plan för centrala strategier för digitalisering ges uppdrag åt servicenämnden att senast till 2019-12-31 ta fram ett förslag på åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering. Förslag på åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering har tagits fram av serviceförvaltningen. Då åtgärdsplanen inte endast berör servicenämnden är serviceförvaltningens förslag att det framtagna förslaget på åtgärdsplan överlämnas till kommunstyrelsen för vidare hantering och beslut.

Servicenämnden har behandlat ärendet 18 december 2019, § 112

Förslag till beslut

Serviceförvaltningen föreslår servicenämnden besluta

att anta bifogad åtgärdsplan som sitt förslag på Åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering

att överlämna förslaget till kommunstyrelsen för vidare hantering

Beslut expedieras till:
Kommunledningsförvaltningen

Åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering

Ärendebeskrivning

I augusti 2019 antog kommunfullmäktige ”Plan för centrala strategier för digitalisering”. Denna plan definierar och beskriver Värnamo kommuns centrala strategier för att stödja verksamheternas förmåga att utnyttja digitaliseringens möjligheter. För att möta utmaningarna de närmaste åren ska ett gemensamt arbete koncentreras till tre prioriterade strategier:

- 1.Stabila tekniska förutsättningar för digitalisering
- 2.Styrning för realisering av nytta och frigörande av resurser för utveckling
- 3.Digital delaktighet och kompetensförsörjning

I plan för centrala strategier för digitalisering ges uppdrag åt servicenämnden att senast till 2019-12-31 ta fram ett förslag på åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering.

Förslag på åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering har tagits fram av serviceförvaltningen. Då åtgärdsplanen inte endast berör servicenämnden är serviceförvaltningens förslag att det framtagna förslaget på åtgärdsplan överlämnas till kommunstyrelsen för vidare hantering och beslut.

Beslutsförslag

Serviceförvaltningen föreslår servicenämnden besluta

att anta bifogad åtgärdsplan som sitt förslag på Åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering

att överlämna förslaget till kommunstyrelsen för vidare hantering

Per Sveningsson
IT-chef

Annelie Andersson
Förvaltningschef

Åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering

Reglemente

Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy

Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan

Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan

Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje

Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Xxxxx

Datum: 20xx-xx-xx, § xxx

Dokumentet gäller från: 20xx-xx-xx

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen och kommunens nämnder och utskott

Dokumentansvarig: Här fyller du i titel på ansvarig på förvaltningen, tex förvaltningschef, Kommunledningsförvaltningen

Bakgrund

Plan för centrala strategier för digitalisering

I augusti 2019 antog kommunfullmäktige ”Plan för centrala strategier för digitalisering”. Denna plan definierar och beskriver Värnamo kommuns centrala strategier för att stödja verksamheternas förmåga att utnyttja digitaliseringens möjligheter. För att möta utmaningarna de närmaste åren ska ett gemensamt arbete koncentreras till tre prioriterade strategier:

1. Stabila tekniska förutsättningar för digitalisering
2. Styrning för realisering av nytta och frigörande av resurser för utveckling
3. Digital delaktighet och kompetensförsörjning

I plan för centrala strategier för digitalisering ges uppdrag åt servicenämnden att senast till 2019-12-31 ta fram ett förslag på åtgärdsplan för Stabila tekniska förutsättningar för digitalisering.

Med stabila tekniska förutsättningar för digitalisering avses de tekniska och servicemässiga grundförutsättningar som krävs för att kommunens verksamheter ska kunna utveckla sitt arbete genom digitalisering.

De förutsättningar som enligt planen ska prioriteras beskrivs i den så kallade ”5-klöver”.

Figur 1: 5-klövern

Revisioner och utredningar har identifierat och definierat utmaningar och utvecklingspotential

Under 2019 har IT-verksamheten reviderats av externa parter gällande ett antal frågeställningar. Dessa revisioner är:

- Granskning av IT-säkerhet 2019, Ernst & Young
- Revision av datacenter och krisberedskap, MSB - Myndigheten för skydd och beredskap
- Nulägesanalys, Dataskyddsförordningen, Qnister

Under 2019 har också utredningar gjorts på IT-avdelningens eget initiativ för att få en samlad syn på hur verksamheten når upp till de nivåer som krävs och förväntas av IT-avdelningen. Dessa utredningar är:

- ”Tillräcklig uppkoppling” - studie i hur vår nätverks- och kommunikationsmiljö är beredd på de utmaningar vi står inför, WE-consulting
- IT- och informationssäkerhet - Informationsklassning, Riskanalyser, IT-säkerhet och intressentanalys, Atea
- Förstudie för kommunens användning av skrivare, IKR

Förutom ovanstående revisioner och utredningar har förväntningar och synpunkter samlats in från följande områden:

- Kommunens förvaltningar
- IT-avdelningen och digitaliseringsstrateg
- KS strategi och Ledarforum med fokus på digitalisering.

Sammantaget utgör revisionerna, utredningarna och de insamlade punkterna basen för de identifierade utmaningar som redovisas per områden i åtgärdsplan stabila tekniska förutsättningar för digitalisering.

IT-avdelningens uppdrag och identifierade utmaningar

Hjälp och stöd som man är nöjd med

IT-avdelningens nuvarande leverans och uppdrag, Hjälp och stöd som man är nöjd med

Supportfunktion vardagar 08.00 -16.00

IT-avdelningen har en supportfunktion som består dels av servicedesk, dels av support. Servicedesk svarar i telefon och tar emot besök och har öppet vardagar 08.00 -16.00. Felanmälningar kommer in via portalen kommunsupport på intranätet där användaren själv skriver in sitt supportärende, via telefon och även genom besök på avdelningen. Servicedesk löser i huvudsak problem av kortare karaktär, med kunden kvar i telefon eller på plats. I mån av tid och om det finns möjlighet försöker servicedesk också att lösa grundproblemet.

Ärenden som tar lite längre tid, tex rättighetstilldelning, löser support. Support hanterar också besök och mottagning av leveranser och är idag första instans för fakturor och kontroll att leverans är klar och godkänd.

I mån av tid arbetar servicedesk och support med att ta fram användarinstruktioner och lathundar.

Problem av mera komplicerad karaktär, eller som kräver större förändringar skickas vidare till någon av IT-avdelningens driftgrupper: System, Klient eller Infra.

Stor vikt läggs vid ett bra kundbemötande och att återkoppla till kunden med lösning och sedan stänga ärendet. Det personliga mötet och hjälp ”över disk” skall vara möjligt. I genomsnitt hanterar IT-avdelningen ca 11 000 ärenden per år.

Tekniker i beredskapstjänst på helgen

IT-avdelningen har en tekniker i beredskapstjänst mellan 17.00 på fredagen till 00.00 natten till måndag. Beredskapstjänsten är i första hand avsedd för omsorgsförvaltningen men om andra mera allvarliga störningar inträffar agerar man även på detta.

Supportärenden loggas och dokumenteras

Ett viktigt verktyg är ärendehanteringssystemet, Nilex, som håller ordning på alla inkommande, pågående och avslutade ärenden. Lösningar dokumenteras och fungerar sedan som kunskapsdatabas.

Inom ramen för dagens verksamhet finns planer på ett utökat samarbete med Kontaktcenter.

Identifierade behov och utmaningar, Hjälp och stöd som man är nöjd med

Hjälp och stöd måste finnas hela tiden och samordnas i kommunen

Alla anställda är beroende av sina digitala enheter och sina system och tjänster för att göra sitt jobb. Att få hjälp och stöd som man känner sig nöjd med är en förutsättning för att digitalisering ska upplevas som en hjälp och positiv utveckling.

I verksamheten finns förväntningar på bättre tillgänglighet till hjälp/ support. Hjälp och stöd behövs hela tiden, dygnet runt alla dagar. Att hitta kostnadseffektiva lösningar på detta är en utmaning som finns redan idag, och som ännu inte har någon identifierad lösning. Här måste ett utvecklingsarbete genomföras för att utreda om "Hjälp och stöd" skall organiseras annorlunda än idag. Det finns motsvarande funktioner på flera positioner i kommunen och kraven ökar på utökade beredskapstider inom IT.

Proaktivt arbete med långsiktiga lösningar för att avhjälpa generella fel

Ett proaktivt arbete där det som orsakar fel för användarna, och därmed också supportärenden på IT-avdelningen, är också efterfrågat. I en situation där många olika leverantörer är inblandade är det en avgörande fråga hur våra anställda och/eller medborgare ska kunna få hjälp när någonting inte fungerar. Enkelhet för användaren och "lätt att göra rätt" efterfrågas vid alla typer av implementationer av IT-lösningar.

Stabil och pålitlig leverans av system och tjänster

IT-avdelningens nuvarande leverans och uppdrag, Stabil och pålitlig leverans av system och tjänster

IT-avdelningen tillhandahåller en driftsmiljö för IT-tjänster och system

Kommunen har idag runt 80 verksamhetssystem som körs i lokala miljöer och lika många till hos leverantörer eller som molntjänster. IT-avdelningens roll i driften av de system som finns lokalt är i huvudsak att sköta och övervaka den miljö som verksamhetssystemen finns i, det vill säga servrar och kommunikationen mellan dessa. Detta görs genom att IT-avdelning tillhandahåller en driftsmiljö som inkluderar alla nödvändiga servertjänster för centrala IT-tjänster och system för personal och elever inom Värnamo kommun.

I driftsmiljön ingår plattform, fysiska och virtuella servrar, operativsystem för servrar, brandvägg, virussydd och lagring. Säkerhetskopiering sker till disk varje natt. Backuptagning sker för hel server med grundsyfte att kunna återställa system vid större haveri. Säkerhetskopiering sker med möjlighet till återläsning av säkerhetskopior för ett minimum av förlust av data.

Det finns verktyg som varnar om något inte fungerar som förväntat, att systemen inte kan kommunicera med varandra som de ska, eller om plats för lagring inte finns tillgänglig i den omfattning som behövs. Driftmiljön möjliggör visst systemunderhåll på dagtid som då kan genomföras utan att störa ordinarie verksamhet. Miljön för systemdrift är genomgående uppbyggd med speglade och redundanta miljöer för de flesta komponenter i driftmiljön.

Alla servrar och central kommunikationsutrustning är placerad i kommunens datacenter. Dessa är utrustade med klimatanläggning och försörjs av ström via en UPS och reservkraft i form av dieselaggregat. Idag underhålls datacentren för att hålla en hög nivå av säkerhet. Kritiska komponenter som kylning, reservkraft och brandsläckning underhålls enligt leverantörernas rekommendationer. Servrar skyddas med virussydd och funktioner för isolering från osäkra zoner i nätverket. Dessa är dessutom belägna på flera geografiska platser. Detta för att i hög utsträckning kunna undvika avbrott i leveransen, och av säkerhetsskäl.

Integration mellan verksamheternas olika system görs via TEIS. Förändringar i informationsflöden görs internt på IT-avdelningen eller vid större förändringar av konsulter.

IT-avdelningen har en stor roll i arbetet med respektive verksamhetssystem

IT-avdelningen är i allmänhet djupt involverade i det underhåll och arbete som kontinuerligt sker i respektive verksamhetssystem. De flesta system uppdateras en eller flera gånger per år, och anpassning och utveckling av systemet pågår löpande. Det hanteras oftast av funktioner i verksamheten med hjälp av konsulter, ofta från leverantören av verksamhetssystemet. Sådant arbete kräver

dock att den finns en beredskap på IT-avdelningen för att hjälpa till med frågor och arbetsuppgifter i den större miljön. Rollen blir dessutom ofta att vara länk mellan leverantören och verksamheten i tekniska frågor. Det finns undantag från ovanstående där IT-avdelningen även gör systemuppdateringar av verksamhetssystem, ofta kommunövergripande sådana.

IT-avdelningen administrerar och underhåller en lista över de system och tjänster som verksamheterna använder. Systemlistan har flera funktioner, bland annat ligger den till grund för bland annat överenskommen återstartsordning efter driftstopp. Systemlistan ska kompletteras med riskklassning för samtliga system.

IT deltar i mån av tid som stödjande resurs vid upphandlingar och i projekt

Viss delaktighet görs idag vid upphandling för att säkerställa att tänkt teknisk plattform harmoniserar med de standarder som Värnamo kommun har. Vid installation är tekniker delaktig i uppsättning av de produktions- och eventuella test- och utvecklingsmiljöer som beställs. Teknisk systemdokumentation tas fram tillsammans med leverantören. Paketering av nödvändiga programvarupaket görs klara för att installera i verksamheternas enheter.

Visst deltagande och ledning av projekt görs idag i mån av tid där IT-avdelningens kompetens behövs för att stötta verksamheterna. Visst samarbete med grannkommunernas IT-avdelningar sker vid gemensamma införandeprojekt.

Systemen vidareutvecklas för att garantera säkerhet och funktion

IT avdelningen uppgraderar löpande prioriterade system för förbättrad grundsäkerhet, till exempel som resultat av leverantörskrav och revisionsanmärkningar. Detta bygger ofta på att verksamheternas mjukvara behöver installeras i ny version. Det innebär att systemägaren behöver ha ekonomiska medel för att driva dessa projekt tillsammans med IT-avdelningen.

System som inte längre används arkiveras och avvecklas

Nedstängning av äldre lösningar frigör tid för underhåll och en enklare driftmiljö. Etablering av en miljö för arkivering av verksamhetssystem kommer att påbörjas under 2020. Detta är ett lagkrav och en möjlighet att reducera underhållskostnader för "livsuppehållande" aktiviteter för ett system som är taget ur bruk. Projektet pågår till 2021 men har inte finansiering efter det.

Identifierade behov och utmaningar, Stabil och pålitlig leverans av system och tjänster

IT-avdelningen måste kunna vara en partner till verksamheten

För att verksamheterna ska våga satsa på digitala lösningar krävs att förtroendet för IT-avdelningen är mycket högt. Detta gäller i de fall leverans och/eller drift sker på IT-avdelningen, med rutiner för leverans och ändringar. Det gäller också då verksamheten köper system och tjänster från någon annan. Då måste IT-avdelningen kunna vara en stödjande partner. Införande av en kommunövergripande systemförvaltningsmodell kräver att IT-avdelningen

utvecklas i takt med resten av organisationen, och kan bemanna de roller som behövs.

Genom bättre struktur och planering av IT:s interna rutiner skall överenskomna leveranstider och underhållstider kunna garanteras.

De flesta system som används kan sannolikt användas i flera av sina delar och/eller i större grad eller på ett mera optimalt sätt. Automatiseringsfördelar och ett bättre utnyttjande kan uppnås genom att man tillsammans med systemansvariga på förvaltningarna arbetar med verksamhetsutveckling vid systeminföranden.

Den tekniska plattformen måste uppdateras i mycket högre takt än idag

Systematiserad och dokumenterad process för uppdatering av plattformar och system behövs för att säkerställa tillgänglighet och säkerhet i systemen. De äldsta systemens hårdvaruplattformar måste bytas ut, idag körs dessa på hårdvara utan support och garanti. Detta kan ge upphov till säkerhetsluckor och driftstörningar då operativsystem etc. inte längre uppdateras.

För att säkerställa maximal driftsäkerhet och minimal risk för intrång skall alla servrar uppdateras regelbundet och startas om. Detta finns i dagsläget inte möjlighet att göra med befintlig personal. Kontinuerligt underhåll av utrustningen i kommunens datacenter budgeteras men på grund av resursbrist finns risk att planerade byten får skjutas på framtiden.

Den tekniska systemdokumentationen bör kompletteras med standardiserade driftinstruktioner som gör att systemet efter införande kan betraktas som driftsatt. Detta finns inte tid till i dagsläget.

Handlingsberedskapen på problem och säkerhetsnivån måste höjas

Larm från Datacenter bör utvecklas för att täcka brand, kyla, el, UPS mm och på ett tydligt sätt indikera problemets allvarighetsnivå. Dagens lösning där larm går ut som SMS kan förtydligas då endast insatta nyckelpersoner kan tyda meddelandet. Efter kontorstid och utanför beredskapstid finns ingen rutin för att ta emot larm.

Katastrofplan för IT-drift behöver tas fram samt träning och övning för att hantera denna. Passagebehörighet till datacenter och till IT-avdelningens lokaler styrs via kommunens passagesystem. Listan med behöriga personer revideras regelbundet men behöver systematiseras. Skalskyddet till lokalerna behöver ses över för att säkerställa att värdefull hårdvara med kunders information inte stjåls.

Säkerhetsnivån i de verksamhetssystem som används är en egen fråga. Ökade krav måste ställas och implementeras, samtidigt som säkerhetskraven på verksamhetssystem inte får bli så hög att det allvarligt påverkar systemets användbarhet. En viktig aspekt av detta är att säkerheten i system testas på ett systematiskt sätt. Moln eller lösningar som köps från leverantör måste också säkerhetstestas. Uteblivna kontroller kan leda till läckage av information om inte säkerheten är godtagbar.

Effektiv och rationell licenshantering är en förutsättning för kostnadseffektivitet

Genom förändrade licensmodeller står vi inför ett skifte från licenser för installation lokalt, till molnbaserade lösningar i större grad. Det kommer att kräva ett införandeprojekt och visst behov av utbildning.

Genom att leverantörernas licensmodeller ofta förändras krävs att man anpassar installationer och systemens konfiguration till de nya villkoren för att inte betala för mycket på sikt. Detta prioriteras men optimering är svår att klara av med befintlig personal. Stora kostnader i form av böter eller viten kan uppstå om man vid revision upptäcker en underlicensiering.

Automatiserad styrning av rättigheter

En kommunövergripande organisationsstruktur skulle medföra att styrning av rättigheter skulle gå att automatisera kraftigt genom de roller och organisatoriska placeringar medarbetaren har i HR-systemet. Det förenklar chefens arbete att beställa korrekt uppsättning av rättigheter vid nyanställning och automatisk gallring vid byte av tjänst.

Onödigt höga behörigheter till system behöver tas bort för att inte oavsiktliga förändringar skall ske. Det finns även risk att om man kommer åt ett konto med onödigt hög behörighet kan inkräktare skaffa rättigheter till andra system. Lösningen är att dela roller i flera konton och ta bort onödig behörighet.

Lagring av filer görs idag dels på filservrar och på intranätet.

Rättighetsstyrningen görs manuellt efter beställning från chef och borttagning vid byte av tjänst måste kontrolleras manuellt.

Rensning av gammal, lagrad information

Miljöerna för lagring av hemdiskar är i stort behov av uppstädning där stora mängder gammal information finns lagrad. Det är ett informationssäkerhetsproblem som behöver tas om hand i en speciell aktivitet. Det är också viktigt att arkivering och avveckling av verksamhetssystem accelereras under de kommande åren.

En bra digital arbetsplats

IT-avdelningens nuvarande leverans och uppdrag, En bra digital arbetsplats

Alla kommunens verksamheter köper sina datorer, telefoner, surfplattor och skrivare via IT-avdelningen

IT-avdelningen tillhandahåller paketerad hårdvara och mjukvara med basutbud och som ansluter automatiskt till Värnamo kommuns infrastruktur och centrala tjänster. Det innebär att alla kommunens verksamheter köper sina datorer, telefoner, surfplattor och små skrivare via IT-avdelningen. Enheter hanteras idag i huvudsak i driftgrupp Klient. Där hanteras allt från uppackning, stöldmärkning, installation och leverans. Alla enheter matas in i inventariet. Skrivare och kopiatorer hanteras idag bara marginellt av IT och då främst mindre bordsmodeller. Större enheter läggs enbart upp i skrivarserver och leverans sker av leverantören. När enheten är uttjänt tas enheten om hand för återvinning och informationen raderas.

Beställning av tillbehör till datorer, skrivare och telefoner görs via Interna beställningar. Leveransen tas emot och kontrolleras och man ser till att beställaren blir informerad att det finns att hämta på IT. För enheter som skall repareras ordnas avsändning eller kontakt med reparatör. Enklare reparationer som byte av hårddiskar, fläktar, minnen etc. görs av IT-avdelningen själva.

Det mesta av underhåll av enheter görs i IT-avdelningens lokaler men även på plats ute hos kunden över hela kommunen.

Det pågår ett arbete med att optimera dagens installations- och leveransprocess i syfte att minimera mängden av manuellt arbete på IT-avdelningen för varje enskild enhet.

På alla enheter levereras ett basutbud av programvaror och funktioner

IT-avdelningen hanterar hur de program som användaren behöver ska finnas tillgängliga att installera och starta på enheten. Det innebär att verktyg för att distribuera programvaror finns och vidareutvecklas på IT-avdelningen.

IT-avdelningen hanterar Microsoftlicenser för alla aktiva användare som finns i kommunens katalogtjänst, "AD", och licenser för servrar och gemensam hantering. Dessutom hanteras licenser för Officepaketet, inklusive Outlook och Skype.

Idag har, i princip, alla användare samma typ av licensiering. Licenser för utökat antal användare och förnyelser hanteras efter behov.

IT-avdelningen hanterar kommunens e-postsystem, Microsoft Outlook. Kommunen har idag både lokal e-postserver som driftas och underhålls av IT-avdelningen, och vissa verksamheter i Microsofts molnlösning.

Arbete pågår med att införa kryptering av hårddiskar i kommunens enheter. Detta är ett krav för att minska risken för att personuppgifter och känslig information kommer på avvägar, till exempel vid stölder.

IT-avdelningen har ansvar för den digitala utrustningen i vissa konferensrum

IT-avdelningen har ansvar för digital utrustning i konferensrum i Stadshuset, Polishuset och Tingshuset. Lösning bestäms och beställs som regel hos Mediacenter. Viss schemalagd tillsyn av teknik görs även i Kommunfullmäktigesalen inför planerade möten.

Till den digitala arbetsplatsen hör även urval och testning av programvaror för enheterna. Det är främst antivirusprogram, Officeprogram samt verktyg för installation, Windowsuppdateringar och det som administrerar dessa funktioner.

Alla mobila enheter hanteras i ett system

Verktyget för hantering av mobila enheter (MDM) hanteras och centrala policys och egenskaper styrs bland annat igenom detta. Kontakt förs med leverantörer för att lösa problem relaterade till speciella licenser och konton som till exempel Apple-supporten.

IT deltar i mån av tid som stödjande resurs vid upphandlingar och i projekt

I mån av tid deltar IT-avdelningen i urval av standardenheter i samband med nya avtal och större enskilda upphandlingar. Datorer med speciella prestanda eller systemkrav för till exempel CAD, 3D etc. tas fram i samråd med kunden.

[Identifierade behov och utmaningar, En bra digital arbetsplats](#)**Kommunövergripande och lättförvaltade digitala arbetsplatser måste tas fram**

För att kunna effektivisera och leverera en bra digital arbetsplats krävs att lösningarna är kommunövergripande och lättförvaltade. Tydliga specifikationer av vilka digitala enheter som används är också en förutsättning för att utveckling och inköp av nya lösningar, system och tjänster ska kunna göras på ett effektivt och säkert sätt. Det finns behov av strategi och riktlinjer för plattformar och för standardisering av enheter. Idag är det svårt med supporthantering och felsökning, svårt att stötta användarna. Användare får onödiga problem att koppla upp sin enhet mot t.ex. docka, projektor, laddare. Detta skapar akuta problem och arbetet i verksamheten stannar upp

Det skapar sämre och långsammare support, komplexa manualer, omöjligt att lagrhålla reservdelar. Både i verksamheten och för IT är detta tidskrävande vilket leder till frustration och stress. Det medför kostnader för arbetstid samt risk för skador för t.ex brukare/äldre om mediciner blir fel osv. Målet är att det finns standardiserade, säkra och hållbara digitala enheter.

Om användare inte får tillgång till användarvänliga och godkända tekniska lösningar finns det risk att program och molntjänster som kan vara en säkerhetsrisk används. Då uppstår det man kallar skugg-it. IT/KC har då ingen

kontroll över vad som används och hur informationen hanteras. Med möjligheter att ta fram säkra funktioner minimeras säkerhetsriskerna.

Användaren måste kunna starta sina digitala enheter snabbt och effektivt

Idag är det omständligt för användarna att komma igång med nya datorer och telefoner samt att ladda ner uppdateringar. Det är också sårbart när det gäller kompetens för distributionsverktyget som används idag, då det är personberoende. Kan leda till tappad arbetstid, frustration och stress. Det är tidskrävande både för verksamheten och IT-supporten. Behov av att utreda vilket sätt som är mest effektivt för kommunen som helhet, för hur medarbetare ska komma igång med sin digitala enhet, och sedan driva arbetet med att implementera detta arbetssätt är viktigt.

”Det ska bara funka”-enhetsövervakning

I kommunens verksamheter finns ett mycket stort antal digitala enheter. Lätt att identifiera är stationära och bärbara datorer, mobiltelefoner, surfplattor och andra vardagliga, personnära enheter, men det finns också en mängd mer autonoma enheter som switchar, skrivare, m fl. Det finns kort sagt mängder av digitala enheter och alla anställda är beroende av dessa digitala enheter för att göra sitt jobb. Enheterna måste fungera hela tiden och de måste stödja verksamheternas uppdrag på ett bra sätt.

Framtiden kommer med stor sannolikt innehålla en stor mängd nya enheter som skall hanteras under hela sin livscykel. Det är till exempel IoT-enheter (sakernas internet) som kommer att ingå i de mest skiftande tillämpningar. Dessa kommer att generera information som skall tas om hand, deras säkerhet måste hanteras och de skall konfigureras för att passa vår verksamhet.

Enklare beställningsrutiner

När ett behov uppstår någonstans sker inköpet genom att den som har beställningsrättigheter beställer åt den som har behovet. IT-avdelningen överför därefter beställningen till leverantörens portal. Detta är en lösning som är ganska omständlig och tungjobbad då verktygen är svåra att underhålla. Enklare vore antagligen att föra över detta till kommunens e-handelsplattform och samtidigt få ett mera automatiserat godkännandeflöde av fakturorna.

Idag är beställningsrutinen för digitala enheter och systemförändring komplicerad, ineffektiv och ostrukturerad vilket gör den tidskrävande för både verksamhet och IT. Det finns risk för att fel digitala enheter köps in, och därmed onödiga kostnader.

Ny lösning för ägande och förvaltning av skrivare

En lösning för ”Follow me print” har varit planerad under flera år men komplexiteten i frågan har ökat efter att en förstudie gjorts på hur användandet av skrivare är idag. Det finns en stor besparingspotential i ett centraliserat hanterande av skrivare och kopiatorer. I samband med en ny affärsmodell skall naturligtvis ”Follow me print” då finnas som option att välja. Det finns ingen kontroll idag på skrivarkostnaden och kommunen skriver ut för mycket, trots beslut om att vara digitala. Det kostar mycket pengar och ökar miljöbelastning.

Vi måste ta kontrollen över vårt innehav av digitala enheter

Behov av att löpande inventera befintliga digitala arbetsplatser i kommunen. Vi har idag inte kontroll på varken vilka enheter vi har, eller hur gamla de är. Det innebär flera olika risker, till exempel för felaktiga inköp på grund av felaktiga beslutsunderlag, vilket leder till ökade kostnader. Risk för miljöproblem med uttjänt hårdvara och en säkerhetsrisk då information kan finnas kvar i datorerna – GDPR-incident. Gamla enheter som inte går att uppdatera är en säkerhetsrisk, saknar garanti och kan leda till ökat supportbehov.

Optimering av licenser efter leverantörernas prislistor och funktionsutbud behöver göras löpande för att inte orsaka onödiga kostnader för kommunen. Det finns behov av att vi följer upp och utvärderar våra licenskostnader t.ex. för Officelicenser, MobilityGuard m fl. Licenser kostar idag mycket pengar och mer blir det då antalet licenser ökar. En samlad kontroll och uppföljning av de licenser som gäller för det standardiserade basutbudet skulle kunna leda till en optimering av licensinnehavet. Optimering innebär att köpa licenser med rätt funktionalitet i förhållande till behovet och därigenom spara pengar.

Det måste bli enkelt och positivt att delta i digitala möten

Vi behöver utrustning både för personliga arbetsplatser och för konferensrum som gör att det är enkelt och positivt att delta i digitala möten. Idag har vi en situation både vad det gäller enheter/utrustning och system/verktyg med allmänna problem vilket leder till teknikstress och frustration, mer resor, mer utsläpp, ineffektivitet och tappad arbetstid.

Säker digital identitet och åtkomst

IT-avdelningens nuvarande leverans och uppdrag, Säker digital identitet och åtkomst

Alla anställda, förtroendevalda och elever har konton som skapas och underhålls av IT-avdelningen

Kommunens användare skapas av en process som baseras på de uppgifter som läggs in i HR -systemet (Heroma) och därefter skapas konton med korrekta uppgifter i vår användarkatalog (Active Directory). När personer slutar stängs kontot för att efter en tid tas bort. Användarkontohanteringen är automatiserad, det skapas, flyttas, stängs och raderas automatiskt efter givna regler. Regelverket för kontons livscykel är satt av HR-avdelningen tillsammans med personaladministratörerna och IT.

De rättigheter som varje användare behöver beställs som regel av närmaste chef och aktiveras manuellt av supporten.

Säker identitet

Idag ges i normalfallet en användare en digital identitet som består av användarnamn och lösenord. För att stärka säkerheten kan Digital tjänstelegitimation (SITHS) användas för inloggning vilket dock idag inte är tvingande.

Det finns sätt att få åtkomst till system utanför den ordinarie arbetsplatsen

Åtkomst av system när användare är utanför sin ordinarie arbetsplats sker idag via flera olika lösningar som VPN och MobilityGuard. Även via Citrix som är föremål för avveckling.

Det finns också en lösning för att ge konsulter så kallade konsultkonton som ger behörighet för att arbeta med exempelvis ett visst system.

Identifierade behov och utmaningar, Säker digital identitet och åtkomst

Högre krav på säkerhet samtidigt med krav på flexibelt arbetssätt ställer krav på att lösningarna utvecklas i snabb takt

De närmaste åren står kommunen inför stora insatser kring IT-säkerhet. Högre och högre krav ställs på säkerhet, identitetshantering och skydd av vår information. Samtidigt ställer verksamheten större krav på flexibelt arbetssätt och åtkomst till digitala lösningar oberoende av plats. Hoten från omvärlden utvecklas i en takt som gör att resurserna som behöver läggas på att hålla oss uppdaterade och i fas ständigt ökar. Informationssäkerheten går hand i hand med digitaliseringens utmaningar. Detta ställer krav på utveckling av både tekniska lösningar och arbetssätt för informations- och IT-hantering, och kommunens tekniska miljö måste utvecklas för att svara upp mot kraven.

Ett säkert kommungemensamt sätt för distansanslutning måste tas fram och etableras

Det finns ett ökat behov av att kunna jobba på andra ställen än i kommunens

nätverk och att den tjänsten blir lätt att beställa och hantera. De lösningar som finns idag kräver mycket administration, vilket leder till tappad arbetstid och ökade kostnader. Dagens tjänster är inte heller tillräckliga, flera viktiga verksamhetssystem går inte att nå via extern anslutning vilket leder till minskad produktivitet. Det behövs ett säkert kommungemensamt sätt för extern anslutning till kommunens nätverk, så man kan arbeta i samtliga verksamhetssystem.

Nya verktyg och arbetssätt behöver införas för att upptäcka säkerhetsrisker och attacker

För att kunna identifiera interna och externa säkerhetsöverträdelser och möjliga attacker ställs krav på loggning (SIEM) i alla verksamhetskritiska system. Detta är även ett krav i NIS, GDPR och en punkt som lyfts i flera revisioner. För att upptäcka och larma om våra system utsätts för intrångsförsök behövs ett IDS system (Intrusion Detection System).

För att säkerställa att inte kritiska verksamhetssystem exponeras mot internet genom sårbarheter krävs regelbundna och dokumenterade tester av säkerheten. Eventuellt upptäckta sårbarheter måste därefter åtgärdas omedelbart.

Krypteringslösningar för säker kommunikation

Det finns tydligt definierade behov i verksamheterna av att kunna skicka information inom kommun, till andra myndigheter och till invånare, kunder, brukare. En lösning för att skicka krypterad e-post behöver införas, bland annat för att säkra kommunikation som innehåller personuppgifter.

Verksamheterna ställer krav på enklare inloggning samtidigt som det finns behov av och krav på tvåfaktorsinloggning

Användarna upplever stor frustration i att det inte är lätt att logga in i och komma åt olika system.

Behov finns av att driva utvecklingen av att inte behöva logga in på många olika ställen. Det ska så långt som möjligt räcka med att logga in i datorn och då komma in i samtliga verktyg som man har behörighet till. Det behövs en tydligt definierad strategi för inloggning/identitetshantering så det går att kravställa utifrån den. Bra att kunna ställa krav vid upphandlingar och inköp.

Det finns behov och krav på att inloggning ska ha tvåfaktorsinloggning.

Tillräcklig uppkoppling

IT-avdelningens leverans och uppdrag, Tillräcklig uppkoppling

Kommunens uppkoppling mot det egna nätet och mot internet för alla verksamheter hanteras av IT-avdelningen

Kommunens uppkoppling mot det egna nätet och mot internet för alla verksamheter hanteras i ett samarbete mellan IT-avdelningen och Värnamo energi. Tillgång till internet och alla fiberförbindelser levereras i dagsläget av Värnamo energi. All styrning av brandväggar görs av IT-avdelningen, som också utför kontroll av trafik och övervakning.

IT:s tekniker mäter och undersöker täckningen för det trådlösa nätverket, och dokumenterar typ, bandbredd, tillgängliga adressrymder mm. Kabeldragning och uppsättning av accesspunkter för trådlösa nät görs av upphandlad leverantör efter IT:s beställning. Äldre utrustning byts ut efter en beräknad livslängd av ca 5 år, det innebär att ca 100 switchar och 250 trådlösa accesspunkter byts varje år.

Störningar i uppkopplingen hanteras efter bästa förmåga

IT-avdelningen har en grundläggande övervakning av nätet med hjälp av verktyg och larm skickas vid störningar. Om det uppstår akuta prestandaproblem analyseras och åtgärdas de efter bästa förmåga.

Åtgärd efter larm och/eller problem genomförs under kontorstid. Om en större incident inträffar under helgen hanteras det i IT-avdelningens helgberedskap.

Installation av utrustning för fasta och trådlösa nät

När nya verksamheter ska startas upp åker IT-avdelningens tekniker ut på plats och installerar utrustning för fasta och trådlösa nät. Nedkoppling av anslutningar när verksamheten flyttar ut sker i de fall IT får besked om detta.

Basutbud av tjänster som trådlöst och trådbundet nät levereras även i fastigheter där Värnamo kommun hyr in sig. Exempel på detta är Finnvedsbostäder, Nivika och andra fastighetsbolag. Det kan även vara kommunens andra fastigheter som Gummifabriken där Campus och biblioteket får tjänster via IT-avdelningen.

Identifierade behov och utmaningar, Tillräcklig uppkoppling

Dokumenterade och fastställda överenskommelser över vilken hastighet och tillgång till bandbredd som ska levereras vid en given tidpunkt

Det är en tydlig utveckling att allt fler saker, och allt fler personer även i den offentliga verksamheten hela tiden kommer att vara uppkopplade, anslutna till internet. Elever och lärare i skolan, personal i omsorgen, alla yrkeskategorier och alla arbetsställen kommer att vara beroende av att det hela tiden finns tillräckligt med utrymme på de digitala vägar som ansluter telefonen, surfplattan eller datorn till nätverk och internet, och därifrån till de system som man arbetar i. Den stora utvecklingen av annan uppkopplad utrustning, exempelvis inom vården, ställer också nya och höga krav på nätverk och

uppkoppling. Utvecklad incidenthantering, med organisation för kontakt vid störningar är en mycket viktig komponent.

Separerade nät måste införas i enlighet med NIS-direktivet

Värdet av den information och de uppgifter kommunen hanterar uppgår till stora värden och måste skyddas med alla medel. Bland annat hanteras information rörande rikets säkerhet gällande t.ex. vattenförsörjning och sjukvård. Därför är det viktigt att hindra att obehöriga kan ansluta till nätet och eventuellt skaffa sig behörighet till resurser. Detta görs genom ny och utökad brandväggsteknik och port-kontroll även på nätverksnivå.

Genom att kommunens nätverk omfattas av NIS-direktivet ställs krav på separerade nät för till exempel Vatten-Avlopp och administrationens trafik.

Säkerheten i näten måste hela tiden höjas

Ombyggnad av det inre nätverket mellan våra datacenter och flytt av internetaccesser till två skilda platser behöver göras för att säkerställa stabil leverans även om störningar uppstår i ett datacenter. Kontroll av att inte ”öppna” förbindelser mot vårt nät ligger kvar, exempelvis vid flytt av verksamheter

Transformation från IT-avdelning till IT-center

Förväntningarna på IT-avdelningen har förändrats från drift och support, till stöd och hjälp i digitalisering

IT-avdelningen har under åren haft i uppdrag att sköta support av datorer och driften av verksamhetssystem. Under de senaste decennierna har behovet av support växt och samtidigt har fler och fler verksamhetssystem utvecklats och införts. Kraven har successivt blivit allt högre på funktion, drift och säkerhet för dessa system och i viss mån har detta återspeglats på organisationen för IT, som har fått en ökad personalstyrka.

De fem delar som ingår i ”Stabila tekniska förutsättningar för digitalisering” är ett fundament som idag i huvudsak når upp till en nivå av vidmakthållande. Det innebär att daglig drift kan levereras med största möjliga stabilitet och säkerhet för våra kunders system och behov.

Behovet av att fortsätta utöka resurserna till IT-avdelningens nuvarande uppdrag är tydligt, men det finns också ett behov av att förändra och utöka själva uppdraget.

Det finns ingen av kommunens verksamheter som inte jobbar med möjligheterna med digitalisering. Alla arbetar med hur man bäst tar tillvara den nya digitala tekniken, inte bara för att effektivisera verksamheten, utan också för att höja kvalitet och skapa bättre förutsättningar för medborgarna.

I samband med detta förändras förväntningarna på IT. Det finns förväntningar att avdelningen skall arbeta framåtriktat och utveckla interna processer och rutiner för att kontinuerligt förbättra produktivitet. Förväntningar finns även på att i allt högre grad stödja kundernas planer för digitalisering och möjligheter att effektivisera sitt dagliga arbete. Kraven att följa nya direktiv och regler som till exempel GDPR och NIS från samhället är också en faktor som ger organisationen allt större utmaningar.

IT-avdelningen förväntas därför axla en dubbel roll i att säkerställa alla digitala förutsättningar för organisationen och säkra IT-infrastrukturen samtidigt som IT ska hjälpa organisationen utnyttja digitaliseringen för att hitta smarta lösningar och bättre stödja verksamhetsutvecklingen. Att hitta en balans mellan att hantera de mer löpande, operativa delarna och samtidigt tillgodose det ökade kravet på mer strategisk utveckling ställer nya krav på IT-avdelningen. Det kommer att behövas ett antal åtgärder för att lyfta IT-avdelningens förmåga från en vidmakthållandenivå för samtliga delar i ”5 klövern”.

Trycket på dagens IT-avdelning är mycket hårt

Dagens IT-avdelning är i huvudsak organiserad för att sköta daglig drift. Det nödvändiga stöd som verksamheterna behöver får ”stjälas” från driftaktiviteterna vilka därför blir eftersatta. Dagens situation ger brister i arbetsmiljö när medarbetarna inte hinner göra lösningarna klara och genomtänkta. Detta ger upphov till stress där förväntningar och förmåga inte balanserar och påverkar arbetsmiljön på hela avdelningen.

Nya regelverk, förordningar och villkor från leverantörer och samhället kommer ofta för införande med förhållandevis kort varsel. Det gör att nya prioriteringar måste göras och risk är att aktiviteter för att säkerställa ett kontinuerligt vidmakthållande måste prioriteras ner.

Det har visat sig att även om IT-avdelningen tilldelas investeringsmedel för olika insatser finns det inte personer nog att genomföra projekten. Även om konsulter ofta bör användas, inte minst för att få tillgång till spetskompetens, så måste det finnas interna resurser som känner vår verksamhet och omständigheterna för att kunna agera. Konsulttjänster kommer alltid att behövas för verklig spetskompetens eller vid större anhopningar av arbete, men alla typer av konsultinsatser kräver att resurser avsätts i den befintliga organisationen.

Kortfattat kan man säga att personalbrist, struktur i verksamhet och stöd till verksamheter är de områden som tydligast lyser igenom i de flesta av rapporterna.

Nya kompetenser behöver tillföras

Genom egna projektledarresurser kan inblandade tekniker avlastas och därmed få tid frigjord för sina respektive kompetensområden. Denna resurs finns inte idag.

Ett utökat samarbete över kommungränserna kan ge stora synergieffekter med kunskapsöverföring i informella kompetensgrupper inom olika områden.

För att kunna stödja kunderna i deras digitaliseringsbehov krävs omvärldsanalys i alla områden inom IT. Utvecklingen går i ett tempo som inte har sin motsvarighet i många andra branscher så därför är kunskap en färskvara. Bristen på resurser gör att omvärldsbevakning ofta blir nedprioriterat till förmån för dagligt arbete. Medarbetarnas möjligheter att "hänga med" är dessutom viktiga för att vara en attraktiv arbetsgivare och kunna attrahera de "vassaste" personerna.

Kompetensen hos nyckelpersoner på IT-avdelningen är på många områden kritisk vilket ger ett stort personberoende. Just nu råder det brist på kompetens inom flera områden vilket ofta får kompletteras med konsulttjänster.

Automatisering av repetitiva aktiviteter och integration mellan system kan ge stora effektiviseringsvinster inom alla områden. Detta kräver kompetens i form av systemutvecklare. Framför allt inom scriptning och utveckling av procedurer och enklare kod som Powerscript eller liknande.

En fullskalig implementation av PM3 där alla områden hanteras i sina respektive förvaltningsobjekt är en förutsättning på sikt för att få ett samlat grepp om alla delar som hanteras inom digitalisering och informationsteknologi inom kommunen. PM3 ger även högre beställarkompetens och mindre risk att flera system för samma syfte köps in.

Ekonomisk styrning och uppföljning blir en viktigare och viktigare komponent

För att få en rättvis och korrekt debitering för de tjänster som erbjuds från IT-avdelningen behövs en ny ekonomisk debiteringsmodell. Den bör baseras på en budgetbaserad del innehållande gemensamma tjänster som nätverk, support, grundläggande serverdrift och säkerhet. Till den kommer en förbrukningsbaserad del där kunderna till exempel debiteras beroende av hur många enheter, system, användare och nivå på licenser etc.

Microsoftlicenser kräver aktiv licensoptimering/förvaltning – men ger också möjlighet till besparingar.

Från IT-avdelning till IT-center

Krav på en ny typ av IT-avdelning, ett IT-center där man kan kraftsamla på att möta verksamheternas behov av stöd för de tekniska förutsättningarna för digitalisering.

Ett IT-center är en utökning av dagens IT-avdelning där nya funktioner har tillförts verksamheten. Med nya förutsättningar ökar möjligheten att aktivt och strukturerat arbeta för att kunna fånga upp olika behov och idéer och förstå och hantera olika verksamheter för att skapa kommunövergripande, effektiviserande lösningar.

Ett IT-center kan också hjälpa verksamheterna att genomföra digitala förändringar, lösa problem och komma fram med nya möjligheter.

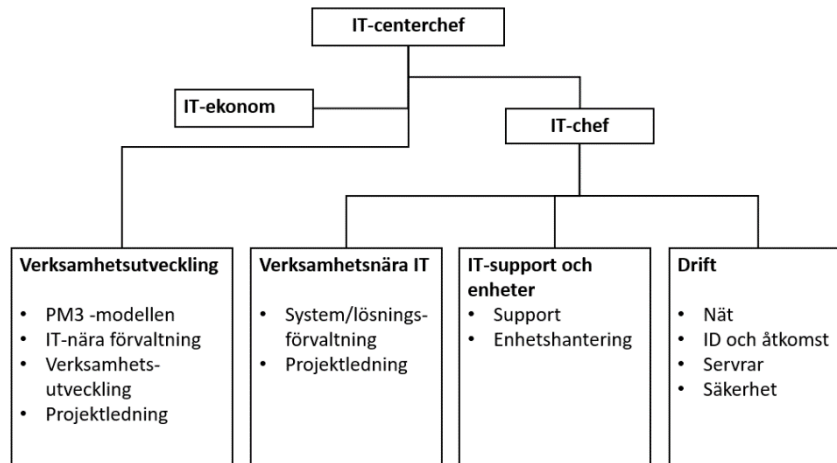
Ett IT-center skall vara ett naturligt nav för alla digitaliseringsutmaningar som kommer upp i kommunens förvaltningar. Det skall präglas av kundfokus, bemötande och professionalism. Systematiska rutiner och en utvecklad förvaltningsmodell skall säkra daglig drift och en stabil och pålitlig leverans av system och tjänster. För att få en långsiktigt stark avdelning krävs att teamet har en bra arbetsmiljö med bra styrning och ledning.

Det gör även att vi kan rekrytera kompetent personal och få dem att stanna och utvecklas.

För att kunna utveckla IT-avdelningen behövs ändamålsenliga och moderna lokaler. I dagsläget är t.ex. ventilation helt undermålig med mycket höga temperaturer sommartid. Flera arbetsplatser bör beredas för att erbjuda godtagbar arbetsmiljö för medarbetarna.

Förslag på organisation av IT-center

Hur stora resurser som krävs för att ett IT-center ska leverera på den nivå som på ett optimalt sätt stöder verksamheten är givetvis ett rörligt mål. Dock finns det en minsta möjlig målbild för att en kritisk mängd kompetenser och funktioner ska finnas. Som utgångspunkt finns följande förslag på organisation vid starten av IT-center.

Figur 2: Förslag på organisation IT-center

Som utgångspunkt är bedömningen att dagens IT-avdelnings 15 tjänster behöver utökas med 8 tjänster, till en total på 23 fördelat (förutom IT-centerchef, IT-ekonom och IT-chef), enligt följande; Verksamhetsutveckling 3 personer, Verksamhetsnära IT, IT-support och Drift sammanlagt 17 personer.

Organisation och ansvar

Kommunens IT-avdelning organiseras i Serviceförvaltningen, under servicenämnden. IT-center ska finnas kvar på samma plats i organisationen som dagens IT-avdelning.

Servicenämnden får i uppdrag att inrätta ett IT-center, och därmed ansvar för så väl införande som fortsatt förvaltning och drift av funktionen.

Tidplan och angreppssätt

En transformation av en verksamhet måste definieras i delsteg. Valt angreppssätt för denna åtgärdsplan är enligt följande:

1. Servicenämnden tillförs medel för att anställa en IT-centerchef.
2. IT-centerchef rekryteras med första uppdrag att definiera, säkerställa dokumentera och konsekvensberäkna;
 - uppdragsbeskrivning för IT-center, inklusive framtagande av ny betalningsmodell för IT
 - projektplan för införande, inklusive tidplan

3. Ekonomiska förutsättningar och uppdrag för IT-center fastställs av kommunstyrelsen.
4. Införandeprojekt genomförs
 - bereda kontorsplats för större organisation och nytt arbetssätt
 - införa ny organisationen och rekrytera nya tjänster
5. Start av IT-center

Budgetering

Transformationen av IT-avdelningen till IT-center förutsätter avsättandet av resurser för dels införande, dels drift. Genomförandet av planen är inte möjlig utan att resurser avsätts genom centrala budgetbeslut.

Ansvarig

Servicenämnden och förvaltningschef är ansvariga för åtgärdsplanens genomförande från det att Servicenämnden tillförs medel för att anställa en IT-centerchef.

Uppföljning

Uppföljningen av åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering sker genom att ekonomiska förutsättningar och uppdrag för IT-center fastställs av kommunstyrelsen.

Protokollsutdrag: Ks §

Motioner, godkännande av kansliremisser

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att remittera motionerna enligt nedan att besvaras senast den 17 april 2020.

1. Motion - Klimatsmart och kretsloppsgynnande hantering av rötslam vid vårt reningsverk Påslund; remiss tekniska utskottet. Dnr 2020.17.
2. Motion - Bilfri lördag; remiss samhällsbyggnadsnämnden. Dnr 2020.61.

MOTION: Klimatsmart och kretsloppsgynnande hantering av rötslam vid vårt reningsverk Påslund

Bakgrund

Rötslam som samlas in av Värnamo kommun "används"/kvittblivs genom att användas för täckning av den gamla avfallstippen vid Stomsjö. Mot bakgrund av att slammet är fosforrikt och att fosfor både är en ändlig resurs och nödvändig i växtodlingen så vill Miljöpartiet att vårt moderna reningsverk bygger på ytterligare ett steg för hållbar utveckling av avfallshantering genom pyrolys/biokol framställning. Det finns nya direktiv från regeringen med höjda krav på avlägsnandet av läkemedelsrester och åter cirkulering av fosfor för att få till ett hållbart kretslopp av fosfor

Biokol genom pyrolys – modern metod att hantera organiska restprodukter, återvinna fosfor och skapa koldioxidsänkor

Vid pyrolys upphettas avvattnat rötslam under syrebrist, så att endast en liten del av det organiska innehållet i materialet förbränns. Vid processen:

- bildas metan (biogas) som kan användas som energikälla i processen eller anslutas till en biogasanläggning
- elimineras läkemedelsrester, hormonstörande ämnen och mikroplaster
- avlägsnas vissa tungmetaller
- skapas biokol - en certifierad fosforrik (10–20% P) restprodukt, i en för växterna lättillgänglig form, som direkt kan spridas på åkern.

Biokol har de senaste åren tilldragit sig stort internationellt intresse inom jordbruk, bioteknik och klimatåtgärder. Det är en produkt som bland annat ökar åkerjordens vattenhållande förmåga, minskar näringsämnesläckage och ger högre skördar. Biokolet är mycket stabilt och blir kvar oförstört i marken i flera århundraden och fungerar på så vis även som koldioxidsänka. En win-win situation med andra ord! Stockholm Vatten och Avfall har köpt in en liten pyrolys-anläggning för att framställa biokolberikad jord av trädgårdsavfall till stadens trädplanteringar och parker. Även i Lidköping pågår biokolsprojekt. Sammantaget ser Miljöpartiet de gröna pyrolys av rötslam som en mycket intressant process, med potentiellt stora ekologiska-, ekonomiska- och samhällseliga vinster för en teknik som i flera led även gör stor klimatnytta.

En pyrolysanläggning vid Påslunds avloppsreningsverk skulle i förlängningen kunna tjäna som inspirationskälla för privata aktörer inom jord- och skogsbruk, att av biologiska restprodukter, kommersiellt framställa och nyttja biokol och därigenom både skapa sysselsättning och bidra till den energi- och klimatomställning vi måste införa för en hållbar framtid

Vi föreslå

- att ge Tekniska förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna att införa ett pyrolys-steg i hantering av rötslam från Påslunds avloppsreningsverk.

Värnamo 2020-01-08

Miljöpartiet de Gröna / Jörgen Skärin

Motion - Bilfri Lördag

På flera platsen i Europa, och någonstans i Sverige, har man börjar införa en bilfri dag i månaden för att slå ett slag för klimatet, hållbarheten men också friheten för andra än bilister att nyttja stadens gator till fullo genom att ta sig fram med skatebord, cykel, promenerandes, kollektivtrafik... ja, allt utom med just bilen.

Socialdemokraterna i Värnamo tycker att det är dags för Värnamo kommun att ansluta sig till grannländernas gröna initiativ och införa en bilfri lördag i månaden – förslagsvis från 10:00 – 18:00. Vi vill, till en början, se en bilfri Värnamo innerstad där endast linjebussar, färdtjänst, taxi, utryckningsfordon och bilar med särskilt tillstånd får vistas på gatorna och köra med en hastighet upp till 30 km/h.

Istället ska gång-och-cykel-trafikanter ha förtur och utrymme att använda innerstadens gator. Tanken är också att barnen ska få mer utrymme att röra sig på gatorna utan att behöva tänka på biltrafiken samtidigt som kommunen bidrar till att hålla nere koldioxidutsläppet.

Därför yrkar vi :

att Kommunstyrelsen ger berörd nämnd/utskott i uppdrag att ta fram ett pilotprojekt "Bilfri Lördag", samt

att Utvärdering av projektet sker efter 6 månader.

Socialdemokraterna i Värnamo

genom Azra Muranovic, Håkan Nilsson och Khalid Poricanen

28 januari 2020

Protokollsutdrag:
Tekniska utskottet

Ks §

Medborgarinitiativ, godkännande av kansliremiss

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att remittera medborgarinitiativen enligt nedan att besvaras senast den 17 april 2020:

1. Medborgarinitiativ – Cykelväg mellan Lanna och Bredaryd; remiss tekniska utskottet. Dnr 2019.665.

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:

Cykelväg mellan Lanna och Bredaryd.

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

En cykelväg mellan Lanna och Bredaryd. För att unga och gamla kommuninvånare skall kunna cykla trafiksäkert till aktiviteter och inköp utan att riskera att bli påkörd på den stundtals tätt trafikerade vägen. Även ett led ur folkhälsosynpunkt samt miljömässiga fördelar.

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:

Tre månader

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstöringsglaset.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: Position saknas

Koordinater: Position saknas

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Namn	E-post
Christina Söderlund	christina.soderlund@edu.gnosjo.se

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din adress om du inte har någon e-postadress.

Adress	
Lanna Kvarn 1	
Postnummer	Postort
33374	Bredaryd

—

☒ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

☒ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

Protokollsutdrag: Ks §

Redovisning av delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna nedanstående redovisning av delegationsbeslut:

1. Mark- och exploateringsavdelningens delegationsbeslut nr 1-11/2020.
2. Verksamhetschefens på Campus delegationsbeslut nr 1/2020 gällande anställningsavtal

FÖRTECKNING

ÖVER BESLUT FATTADE AV EXPLOATERINGSCHFEN/
EXPLOATERINGSINGENJÖREN/ EXPLOATERINGSHANDLÄGGARE MED STÖD AV
KOMMUNSTYRELSENS BESLUT
16 april 2019 § 159.

Nummer		DELGIVET KS 2020-01-
1/20	Reservationsbeslut Gulmossan 1, tilldelad i tomtkän	
2/20	Reservationsbeslut Gulmossan 2, tilldelad i tomtkän	
3/20	Reservationsbeslut Gulmossan 3, tilldelad i tomtkän	
4/20	Reservationsbeslut Gulmossan 5, tilldelad i tomtkän	
5/20	Reservationsbeslut Gulmossan 6, tilldelad i tomtkän	
6/20	Arrendeavtal för jordbruk, del av Os 2:1, Siw Wareljus.	
7/20	Köpeavtal del av Bor 1:195 till Bors Press.	
8/20	Reservationsbeslut Gulmossan 4, tilldelad i tomtkän.	
9/20	Jakträttsavtal, del av Nylund 1:1, Claes Gustafsson	
10/20	Medgivande lågspänning, del av Bor 1:195, E.on	
11/20	Jakträttsavtal, del av Sävrarp 1:149, Greger Samuelsson	

Styrelse/Nämnd: Tekniska utskottet**OBS, tid:** 2020-01-22, kl. 08:30**Plats:** Tekniska förvaltningen

Ärenden:	Dnr:	Sida:
Beslutsärenden		
1 Val av justerare		
Beredningsärenden		
2 Redovisning av intern kontroll 2019	TU.2019.36	08:30
3 Intern kontroll 2020	TU.2020.9	08:40
4 Intern försäljning av fastigheten Armaturen 2, Värnamo	TU.2020.2	08:50
5 Samrådshandlingar för detaljplan för fastigheten Forsheda 5:135 med flera	TU.2019.220	09:00
6 Samrådshandlingar för Detaljplan för del av fastigheten Plantskolan 1 m.fl. (Gröndalshallen) i Värnamo kommun	TU.2020.3	09:05
7 Simtider i simhallen	TU.2019.25	09:10
8 Medborgarinitiativ - Rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar	TU.2019.9	09:20
9 Medborgarinitiativ – Ny träningsplats Forsheda; remiss tekniska utskottet	TU.2019.143	09:30
Redovisning av delegationsbeslut		
10 Redovisning av delegationsbeslut 2020	TU.2020.8	09:35
Informationsärenden		
11 Medborgarinitiativ - Rastgård i Bor till hund	TU.2019.120	09:40
12 Information om tekniska förvaltningens arbete med barnkonventionen	TU.2019.223	09:45
13 Upprättande av friluftsplan	TU.2019.80	09:55
14 Medborgarinitiativ – Förbättring av promenadstig	TU.2019.109	10:00

2020-01-22

2(2)⁵⁷

15	Medborgarinitiativ- Lekutrustning i lekparken tex. Apladalen	TU.2019.173	10:05
16	Medborgarinitiativ - Rensning av Lagans södra del mot vidöstern	TU.2019.106	10:10
17	Medborgarinitiativ - Stolpar vid Forsheda station	TU.2018.185	10:15
18	Medborgarinitiativ - Staket vid ån i Forsheda	TU.2018.184	10:20
19	Medborgarinitiativ - Trafikåtgärder Blomstervägen.	TU.2019.105	10:25
20	Medborgarinitiativ - Övergångsställe	TU.2019.107	10:30
21	Medborgarinitiativ – Behåll Värnamobadet; remiss tekniska utskottet	TU.2020.4	10:35
22	Planskild GC-passage Götavägen, cirkulationsplats och busshållplatser	TU.2019.155	10:45
23	Ändring av detaljplan för fastigheten Draken 1 i kvarteret Drabanten med flera	TU.2019.222	10:55
24	Konstsnö Rydaholm	TU. 2019.172	11:00
24	Förvaltningschefen informerar		11:05
25	Delgivning		11:15
26	Övrigt		11:25

Gottlieb Granberg
Ordförande

Marie Netz
Sekreterare

Plats och tid: Tekniska förvaltningen, kl. 08:30

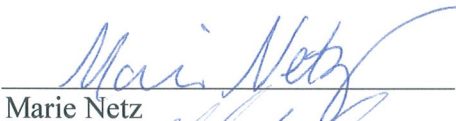
Beslutande: Gottlieb Granberg (M)
Håkan Johansson (KD)
Azra Muranovic (S)
Gabrielle Davidsson (C)
Bo Svedberg (S)

Övriga närvarande: Jesper du Rietz, förvaltningschef
Johan Arvidsson, fritidschef,
Antti Vähäkari, VA-chef,
Claes Karlsson, fastighetschef,
Marcus Berggren, gatuchef,
Linus Enochson, projektör,
Henrik Storm, planeringsarkitekt SBF
Henrik Lönngren, projektledare,
Keith Johansson, projektledare
Maria Grimstål, fritidshandläggare,
Anita Zukanovic, projektledare,
Marie Netz, nämndsekreterare

Utses att justera: Azra Muranovic (S)

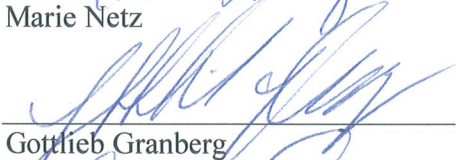
Justeringens plats och tid: Tekniska förvaltningen 2020-01-27 10::00

Sekreterare:

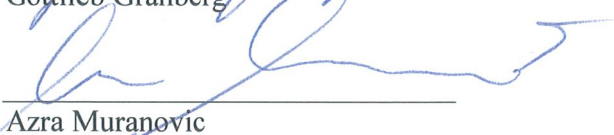

Marie Netz

Paragrafer:
1-27

Ordförande:

Gottlieb Granberg

Justerare:

Azra Muranovic

ANSLAG/BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Nämnd/utskott:

Tekniska utskottet

Sammanträdesdatum:

2020-01-22

Paragrafer: 1-27

**Datum för anslags
uppsättande:**

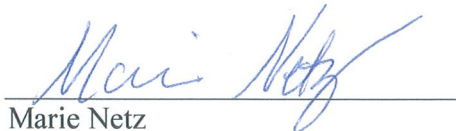
2020-01-29

**Datum för anslags
nedtagande: 2020-02-19**

**Förvaringsplats för
protokollet:**

Tekniska kontoret

Underskrift:

Marie Netz

§ 1 Dnr: TU.2019.36

Redovisning av intern kontroll 2019

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna tekniska förvaltningens redovisning av utförd intern kontroll 2019

Ärendebeskrivning

Enligt reglementet för intern kontroll ska utskottet/nämnden redovisa resultatet över utförd intern kontroll avseende kontrollområden och kontrollmoment i den omfattning som fastställts i internkontrollplan.

Tekniska utskottet beslutade den 12 mars 2019 § 61 kontrollområden som utgör intern kontrollplan för 2019. Resultatet presenteras i bilaga.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår Tekniska utskottet besluta

att godkänna tekniska förvaltningens redovisning av utförd intern kontroll 2019

Beslut skickas till:
Kommunens revisorer

Justerare

§ 2 Dnr: TU.2020.9

Intern kontroll 2020

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna föreslagen plan för den interna kontrollen 2020.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige antog i november 2017 ett nytt reglemente för intern kontroll. Enligt detta har varje nämnd yttersta ansvaret för att det finns en god kontroll. Den enskilda nämnden ska tillse att en organisation upprättas för den interna kontrollen och att det antas regler och anvisningar för denna.

Varje nämnd ska årligen anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Denna ska innehålla följande:

- Vilka processer och kontrollmoment som ska följas upp
- Omfattningen på uppföljningen (frekvens)
- Vem som ansvarar för uppföljningen
- Kontrollmetod
- Till vem uppföljningen ska rapporteras
- När rapportering ska ske

Resultat från risk- och väsentlighetsanalys.

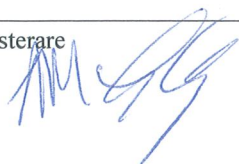
Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår Tekniska utskottet besluta

att godkänna föreslagen plan för den interna kontrollen 2020.

Beslut skickas till:

Justerare

§ 3 Dnr: TU.2020.2

Intern försäljning av fastigheten Armaturen 2, Värnamo

Beslut

Tekniska utskottet beslutar att till kommunstyrelsen föreslå

- att** en intern försäljning från VA-kollektivet till skattekollektivet av fastigheten Armaturen 2, Värnamo, ska ske till bokfört värde 2 380 000 kronor, samt
- att** som ersättning för nedlagda kostnader för den extra urgrävningen i samband med rivningen av tidigare reningsverket reducerar VA-kollektivets skuld till skattekollektivet för del av driftunderskottet 2017 med 1 500 000 kronor.

Ärendebeskrivning

Det tidigare avloppsreningsverket i Värnamo har varit beläget på fastigheten Armaturen 2, Värnamo. Fastigheten tillhör VA-kollektivet och utgör 56 147 kvm till ett bokfört värde av 2 380 000 kronor. Byggnaden är riven och marken kan lämpligen i framtiden användas för annat ändamål.

Tekniska förvaltningen har meddelat att det inte finns behov av fastigheten i VA-verksamheten i framtiden.

För att underlätta en framtida exploatering har urgrävning av området där byggnaden varit belägen grävts ur till en djup av cirka två meter. Om ingen framtida byggnation skulle ske på området hade urgrävningen begränsats till cirka en halv meter. Merkostnaden för denna extra urgrävning har belastat VA-verksamheten med cirka 1,5 miljoner kronor. Beroende på framtida exploatering kan dock ytterligare utgrävningar behövas.

Med hänvisning till ovanstående föreslås att fastigheten överförs från VA-kollektivet till skattekollektivet för att underlätta en framtida samlad exploatering av området.

Det aktuella marknadsvärdet är svårt att beräkna beroende på vad området kommer att användas till i framtiden.

Eftersom VA-verksamheten bedrivs i förvaltningsform innebär en sådan överföring en intern försäljning där uppskrivningsförbud råder enligt gällande lagstiftning. Det innebär att den interna köpeskillingen ska vara det bokförda värdet 2 380 000 kronor.

För att VA-kollektivet ska kunna få tillbaka nedlagda kostnaden för den extra urgrävningen föreslås att VA-kollektivets skuld till skattekollektivet för driftunderskottet 2017 med 5 242 309 kronor, som ännu inte reglerats, reduceras med 1 500 000 kronor. Fastigheten Armaturen 2 är idag belastad med inskrivningar och servitut till förmån för fastigheten och VA-kollektivet. Kommunens mark- och exploateringsavdelning tittar tillsammans med VA-avdelningen inom tekniska förvaltningen på en

lämplig fastighetsbildningsåtgärd för att säkerställa dessa belastningar i samband med fastighetsaffären.

Samråd har skett i denna fråga med företrädare för tekniska förvaltningen som samtycker till förslaget.

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta att till kommunstyrelsen föreslå

att en intern försäljning från VA-kollektivet till skattekollektivet av fastigheten Armaturen 2, Värnamo, ska ske till bokfört värde 2 380 000 kronor, samt

att som ersättning för nedlagda kostnader för den extra urgrävningen i samband med rivningen av tidigare reningsverket reducerar VA-kollektivets skuld till skattekollektivet för del av driftunderskottet 2017 med 1 500 000 kronor.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Justerare

§ 4 Dnr: TU.2019.220

Samrådshandlingar för detaljplan för fastigheten Forsheda 5:135 med flera

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att inte ha några synpunkter på planförslaget.

Ärendebeskrivning

Detaljplanens syfte är att möjliggöra att pågående industriverksamhet kan expandera inom ett större område. Inom ramen för detaljplanen ska dagvattenhanteringen ses över. Förslaget avviker inte från kommunens översiktsplan. Planförslaget är beläget i slutet av Forsnäs vägen och omfattar fastigheten Forsheda 5:135 och del av fastigheten Forsheda 5:108.

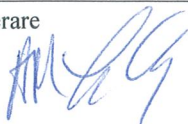
Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att inte ha några synpunkter på planförslaget.

Beslut skickas till:
Samhällsbyggnadsnämnden

Justerare

§ 5 Dnr: TU.2020.3

Samrådshandlingar för Detaljplan för del av fastigheten Plantskolan 1 m.fl. (Gröndalshallen) i Värnamo kommun

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att yta längs konstgräsplanen östra sida säkerställs för snöupplag.

att inte ha några övriga synpunkter på planförslaget.

Ärendebeskrivning

Planen syftar till att ge förutsättningar för en ny idrottshall vid Gröndalsskolan. Idrottshallen kan uppföras i flera etapper och fullt utbyggd rymma två fullstora idrottshallar och ha kapacitet för ca 250 åskådare. Avsikten är att hallen dagtid ska vara tillgänglig för idrottsundervisning på Gröndalsskolan och Trälleborgsskolan, men också kunna fungera för annan verksamhet efter skoltid. Vidare ska planen också säkerställa användningen av Folkets park med tillhörande byggnader. Placeringen av en ny idrottshall medför också ändringar i den omgivande Park, Natur och Gatumarken som också regleras i detaljplanen. Planen ska även reglera angöringsmöjligheterna till vårdboendet Linneberg.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att yta längs konstgräsplanen östra sida säkerställs för snöupplag.

att inte ha några övriga synpunkter på planförslaget.

Beslut skickas till:
Samhällsbyggnadsnämnden

Justerare

§ 6 Dnr: TU.2019.25

Simtider i simhallen

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att badtider för enbart kvinnliga besökare i simhallen även i fortsättningen ska upplåtas en kväll i månaden.

Ärendebeskrivning

Tekniska utskottet beslutade 2019-03-26 att minska ner på särskilda tider för enbart kvinnliga besökare till en gång i månaden samt att utvärdering skulle ske vid årsskiftet 2020 för nytt ställningstagande.

Besöksantalet har minskat hela tiden sedan införandet av tjejkvällar. 2016 var besöksantalet i genomsnitt 24,2 besökare per tillfälle. 2017 var motsvarande siffra 21,6 och 2018 var antalet besökare 9,8 i genomsnitt per tillfälle. Under vårterminen 2019 när det fortfarande var tjejkvällar varje vecka var besöksantalet i genomsnitt 13,3 per tillfälle. Under hösten när tjejkvällarna har dragits ner till en kväll i månaden har antalet besökare per tillfälle varit 20,0 i genomsnitt.

Det bedöms vara rimligt att fortsätta ha tjejkvällar en gång i månaden, då det ger möjlighet till de som inte tycker sig kunna bada under andra premisser, att ändå få möjlighet att bada och underhålla simkunskaper. Att dra ner på antalet tillfällen ser, enligt besöksstatistiken, ut att ha gjort att kvällarna blir mer besökta när de väl anordnas. Att återgå till att ha tjejkvällar varje vecka bedöms inte vara försvarbart med hänsyn taget till det låga deltagarantalet då tjejkvällarna var varje vecka

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att badtider för enbart kvinnliga besökare i simhallen även i fortsättningen ska upplåtas en kväll i månaden.

Beslut skickas till:

Justerare

§ 7 Dnr: TU.2019.9

Medborgarinitiativ - Rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

- att** anse medborgarinitiativet besvarat.
- att** påminna kommunfullmäktige att Värnamo kommun behöver se över och revidera samtliga dokument härrörande till ANDT-arbetet.

Ärendebeskrivning

Medborgarinitiativ har inkommit från Monica Johansson gällande att införa rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar. Kommunstyrelsen har beslutat att remittera medborgarinitiativet till tekniska utskottet för yttrande.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2018-12-12 att ställa sig positiv till ett införande av rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar och anser att Värnamo kommun behöver se över och revidera samtliga dokument härrörande till ANDT-arbetet. Sedan medborgarinitiativet lämnades har en ny tobakslag börjat gälla från och med 2019-07-01. Enligt tobakslagen är rökning förbjuden i lokaler avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom, i lokaler som allmänhet har tillträde till, på inhägnade platser utomhus huvudsakligen avsedda för idrottsutövning, på lekplatser som allmänheten har tillträde till och vid entréer till sådana lokaler som allmänheten har tillträde till. Idrottsanläggningar inomhus omfattas alltså av rökförbudet, likaså inhägnade idrottsanläggningar utomhus.

När det gäller naturbadplatser omfattas dessa inte av rökförbud enligt tobakslagen. Kommunen har en möjlighet att reglera det genom kommunens allmänna lokala ordningsföreskrifter.

Rökförbud på badplatser är inte reglerat i någon lag och det kommer också bli svårt att se till att ett lokalt förbud efterlevs. Tekniska förvaltningen anser därför att medborgarinitiativet är besvarat. Rökförbud på kommunens idrottsanläggningar regleras däremot i tobakslagen som gäller från och med i juli 2019.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

- att** avslå medborgarinitiativet

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

§ 8 Dnr: TU.2019.143

**Medborgarinitiativ – Ny träningsplats Forsheda;
remiss tekniska utskottet**

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att medborgarinitiativet anses besvarat

Ärendebeskrivning

Medborgarinitiativ har inkommit från Mariana Raduca med förslag om en ny träningsplats i Forsheda. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till tekniska utskottet att besvaras senast den 22 november 2019.

Enligt medborgarinitiativet skulle det vara en bra och långsiktig investering i en ny träningsplats i Forsheda med hänsyn till Värnamo kommuns visioner och hållbara utvecklingsarbete. Träningsplatsen skulle kunna nyttjas av personer i olika åldrar för att främja hälsan, fritidsaktiviteter samt bidra till att fler vistas utomhus.

Förslaget påminner om den aktivitetsyta som har anlagts i anslutning till Bors Högstadieskola. I Forsheda finns aktivitetsytor i form av ett elljusspår där det finns ett par enkla utegymsmaskiner. Bredvid Bollagården finns en aktivitetsyta på den plats där det tidigare har legat tennisplaner. I samråd med elevrådet på Forsheda Högstadieskola planerade man för en utemiljö efter ungdomarnas önskemål. På uteplatsen finns nu en del som är belagd med konstgräs och där man kan spela fotboll eller handboll. En av ytorna är en fullstor basketplan och den kan på vintern beläggas med is. Den tredje delen har skateboardutrustning och det finns också en träställning som fungerar som "hängyta". Under sommarmånaderna finns möjligheten för Forshedas barn, unga och vuxna att bada och spela minigolf på Forshedabadet. I Forsheda finns även en konstgräsplan för fotboll som allmänheten kan nyttja när det inte är organiserad verksamhet där.

Bedömningen är att Forsheda samhälle har ganska gott om aktivitetsytor för alla ålderskategorier. Dessutom kommer en större renovering av högstadieskolan att behöva göras närmaste åren. I samband med det kommer man se över utemiljön runt skolan. Detta kommer att öka möjligheterna ytterligare till spontanidrott i Forsheda. Medborgarinitiativet ska därmed anses besvarat.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att medborgarinitiativet anses besvarat

Beslut expedieras till:
Kommunstyrelsen

§ 9 Dnr: TU.2020.8

Redovisning av delegationsbeslut 2020

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna redovisningen av delegationsbeslut för december 2019 och januari 2020.

Ärendebeskrivning

1. Förvaltningschefens delegationsbeslut
Nr. 85. 2019 gällande personalärenden.
2. Fastighetschefens delegationsbeslut
Nr. 6-7 2019 gällande personalärenden.
Nr. 12 2019 gällande bostäder/lokaler
3. Ordförandes delegationsbeslut
Nr. 1 2020. ordförandebeslut

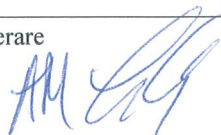
Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna redovisningen av delegationsbeslut för december 2019 och januari 2020.

Beslut skickas till:

Justerare

§ 10 Dnr: TU.2019.120

Medborgarinitiativ - Rastgård i Bor till hund

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Medborgarinitiativ har inkommit från Denise Sölving angående önskemål om en hundrastgård i Bor.

Kommunkansliet har skickat medborgarinitiativet till tekniska förvaltningen för vidare handläggning efter att kommunfullmäktiges ordförande beslutat att initiativet ska hanteras vidare av förvaltningen.

Det har inte inkommit någon respons från initiativtagaren om hur stort intresset är bland hundägare eller hur driften skulle kunna ordnas.

Bor som samhälle har varit väl försett med investeringar på fritidsområdet i form av en utemiljö vid Bors högstadieskola och mountainbikespår. Det finns även i budget avsatt medel för att framöver kunna anlägga elljusspår i Bor. Utifrån detta bedöms inte hundrastgård vara en prioriterad investering i Bor. Förvällningen anser medborgarinitiativet besvarat.

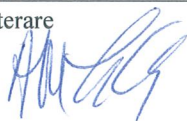
Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna informationen

Beslut skickas till:

Justerare

§ 11 Dnr: TU.2019.223

Information om tekniska förvaltningens arbete med barnkonventionen

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Barnkonventionen är från och med 1 januari 2020 svensk lag. Detta aktualiserar förvaltningars arbete med att se till att barnkonventionen följs i det dagliga arbetet.

Handläggare på tekniska kontoret som är ansvarig för arbetet med HUV, Hälsosam uppväxt i Värnamo kommun, har fått i uppdrag av förvaltningsledningen att ha ett övergripande ansvar för att föra ut kunskaperna om barnkonventionen i förvaltningens olika delar.

En första inventering har gjorts med samtliga avdelningschefer och arbetsledare för att få reda på i vilken omfattning respektive avdelning redan jobbar utifrån barnkonventionen och vilket behov det finns av kunskapsspridning i respektive avdelning. Utifrån detta har en planering gjorts med förslag på insats för respektive avdelning och enhet.

De största insatserna riktas mot de enheter som har direktkontakt med barn och dessa är lokalvårdare och fastighetsskötare som jobbar ute på skolor samt simhallens personal. Det som framkom vid inventering med avdelningschefer och arbetsledare är att det kan finnas en osäkerhet när det gäller anmälningsskyldigheten till socialtjänsten och att det också är svårt att bemöta barn som har ett utmanande beteende.

Utbildningsinsatserna kommer variera från att ge information om vad barnkonventionen innehåller och förslag på hur man kan se till att avdelningens arbete utgår från barnkonventionen, till att ge utbildning om anmälningsförfarande till socialtjänsten samt utbildning i anledningar till att barn beter sig utmanande och hur man kan förhålla sig till dessa. Se bilaga. Utbildningsinsatserna kommer ske under våren 2020.

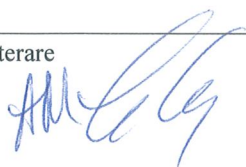
Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna informationen

Beslut skickas till:

Justerare

§ 12 Dnr: TU.2019.80

Upprättande av friluftsplän

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Naturvårdsverket har i regleringsbrev för 2016 fått i uppdrag att utveckla friluftslivet. I detta arbete har man uppmanat kommunerna att ta fram en friluftsplän. Tekniska utskottet beslutade 2019-06-11 att ge fritidsavdelningen i uppdrag att upprätta en friluftsplän.

I arbetet att ta fram en friluftsplän behöver avgränsningar göras. Bidrag har sökts och beviljats från länsstyrelsen, sk LONA-medel, med 400 tkr. Det bidraget kommer inte täcka hela kostnaden för att ta fram en friluftsplän. Den beräknade kostnaden för att ta fram en friluftsplän för Värnamo kommun är 800 tkr och resterande 400 tkr bedöms kunna lösas i fritidsavdelningens driftsbudget genom effektiva prioriteringar.

Naturvårdsverket har utvecklat 10 mätbara mål för friluftslivspolitik. Fritidsavdelningen vill avgränsa dessa tio områden till fem, nämligen;

- Tillgänglig natur för alla
- Starkt engagemang och samverkan
- Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
- Ett rikt friluftsliv i skolan
- Friluftsliv för folkhälsan

Anledningen till att områdena begränsas till dessa fem är att det redan sker tillräckligt omfattande arbete när det gäller de övriga fem områdena. När det gäller "Skyddade områden som resurs för friluftslivet" arbetar Länsstyrelsen med detta mål i vårt län och vår kommun genom deras friluftsstrategi. Ytterligare grupp arbetar med cykelstrategier. På området "Allemansrätten ska värnas" görs i länsstyrelsens arbete grön handlingsplan. I denna plan pågår även arbeten med miljömålen som berör friluftsliv tex levande sjöar och vattendrag, myllrande våtmarker, levande skogar, god bebyggd miljö och ett rikt växt- och djurliv. "Tillgång till natur för friluftsliv" är aktuellt genom att skogsförvaltning drivs med strategi om att både vara ekonomisk och socialt hållbar med biologisk mångfald. Detta behandlas även i kommunens översiktsplan och fördjupade översiktsplan. "Attraktiv tätortsnära natur" behandlas i Värnamo kommuns grönstrukturplan. "God kunskap om friluftslivet", detta mål från riksdagen berör i huvudsak forskning och statistikinsamling som görs av olika myndigheter (tex tillväxtverket, havs- och vattenmyndigheten, naturvårdsverket, folkhälsomyndigheten, riksidrottsförbund och statistiska centralbyrån).

Förslag på arbetsgång i framtagandet av friluftsplän:

Justerare

1. Sammanställa information om kommunens förekommande friluftsområden, fritidsområden, rekreationsområden, anläggningar, leder, badplatser, vindskydd etc, även sådana som ägs och drivs av annan part, via bla grönstrukturplanen.
2. Presentera sammanställd information för tekniska utskottet.
3. Ta fram beskrivningar av områden och analysera nuvarande och framtida användning med hänsyn taget till kommunens övriga planer.
4. Intern dialog om hur kommunens verksamheter är delaktiga i skötsel och brukande samt vilka politikerområden som är berörda.
5. Extern dialog med föreningar, medborgare, organisationer, offentliga verksamheter och näringsliv
6. Sammanställning med beskrivningar och värderingar av olika kartlagda områden samt analys av tillgång och brist. Kunskapsinhämtning om på vilka arenor och på vilka sätt befolkningen förväntas vilja utöva sitt friluftsliv i framtiden.
7. Vision för framtiden.
8. Formulering av en övergripande policy som omfattar hela kommunen där vi visar hur kommunen skall arbeta för att införliva de nationella frilufts- och miljömålen.
9. Beslut om vision och policy i tekniska utskottet.
10. Formulering av strategier nedbrutna till konkreta steg för att uppfylla vision och policy.
11. Framtagning av riktlinjer och viktiga åtgärder som skall ligga till grund för förvaltningarnas prioriteringar, tex interndialog rörande hur skolan kan nå högre måluppfyllelse rörande friluftsliv i läroplan/skolplan.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta
att godkänna informationen

Beslut skickas till:

Justerare

§ 13 Dnr: TU.2019.109

Medborgarinitiativ – Förbättring av promenadstig

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Kommunkansliet har skickat medborgarinitiativet: Förbättring av promenadstig, till tekniska förvaltningen för vidare handläggning efter att kommunfullmäktiges ordförande beslutat att initiativet ska hanteras vidare av förvaltningen.

Synpunktslämnaren anser att man bör öka tillgängligheten på skogsslingan längs Lagan mellan Värnamo Camping och Finnvedsvallen. Den är idag svår att gå då rötter och stenar hindrar framfart.

I projektgruppen som jobbar med Laganstråket har denna sträcka tidigare identifierats som undermålig vad gäller tillgänglighet. Åtgärden genomfördes under året inom investeringsprojektet. Promenadstigen grusades upp för att öka tillgänglighet och nya bänkar placerades i goda lägen. Med detta anser Tekniska förvaltningen att medborgarinitiativet är besvarat.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna informationen

Beslut skickas till:
Synpunktsinlämnaren

Justerare

§ 14 Dnr: TU.2019.173

Medborgarinitiativ- Lekutrustning i lekparken tex. Apladalen

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Kommunkansliet har skickat medborgarinitiativ: Lekutrustning i lekparken, till tekniska förvaltningen för vidare handläggning efter att kommunfullmäktiges ordförande beslutat att initiativet ska hanteras vidare av förvaltningen.

Efter samråd med kommunfullmäktiges ordförande skickades medborgarinitiativet: lekutrustning i lekpark, från kommunkansliet till tekniska förvaltningen för vidare handläggning.

Synpunktslämnaren önskar att kommunen tillhandahåller enklare lekredskap så som spadar och krattor lämpliga för sandlek i anslutning till kommunala lekplatser. Förslagsvis kan detta testas i Apladalen. Att se till att det alltid finns en full uppsättning lösa lekredskap av denna typ är i dagsläget inte försvarbart. Tekniska förvaltningen avslår medborgarinitiativet.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna informationen

Beslut skickas till:
Synpunktsinlämnaren

Justerare

§ 15 Dnr: TU.2019.106

Medborgarinitiativ - Rensning av Lagans södra del mot vidöstern

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Kommunkansliet har skickat medborgarinitiativ: Rensning av Lagans södra del, till tekniska förvaltningen för vidare handläggning efter att kommunfullmäktiges ordförande beslutat att initiativet ska hanteras vidare av förvaltningen.

Synpunktslämnaren anser att man bör rensa Lagans södra del mot Vidöstern för att göra båttrafik åter möjlig. Träd och grenar har fallit ner och hindrar båttrafik.

Vid Tekniska utskottets sammanträde 2019-10-08 redogjorde tjänstepersoner för tänkbara åtgärder för att gynna båttrafik i Lagan. Man ser bland annat att samarbete mellan kommun och lokala föreningar som Värnamo motorbåtsklubb som väldigt viktiga i detta arbete.

Åtgärder i linje med medborgarinitiativet kommer att genomföras. Tekniska förvaltningen anser därmed medborgarinitiativet besvarat.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna informationen

Beslut skickas till:
Synpunktsinlämnaren

§ 16 Dnr: TU.2018.185

Medborgarinitiativ - Stolpar vid Forsheda station

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har skickat medborgarinitiativet: –Stolpar vid Forsheda station, till tekniska förvaltningen för vidare handläggning.

Synpunktslämnaren med flera ungdomar i samhället tar sina mopeder till stationen för att resa vidare med buss. Man önskar kunna låsa fast sin moped i stolpe eller pollare för att undvika att de stjäls.

Tekniska förvaltningen ska se över möjligheter att låsa fast cykel och moped på viktiga kollektivtrafiknoder i kommunen. Exempel på lösning, kostnader och förslag på lösningens platser ska framgå. Tekniska förvaltningen lyfter frågan till budgetberedningen våren 2020. Tekniska utskottet anser därmed medborgarinitiativet besvarad.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet

att godkänna informationen

Beslut skickas till:
Synpunktsinlämnaren

§ 17 Dnr: TU.2018.184

Medborgarinitiativ - Staket vid ån i Forsheda

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har skickat medborgarinitiativet: –Staket vid ån i Forsheda, till tekniska förvaltningen för vidare handläggning.

Synpunktslämnaren önskar att staket uppförs längs det flitigt nyttjade gångstråket längs Forshedaån då det upplevs som otryggt. Man är särskilt orolig för att barn skall falla i vattnet vid lek i området.

Forsheda vägförening har uttryckt önskemål om att belysa den aktuella sträckan då den används flitigt av invånarna. Ett investeringsförslag presenteras i kommande budgetberedning. I detta projekt kan man baka in andra åtgärder som riktar sig mot trygghet.

Vi har i kommunen många sjöar och vattendrag där vi inte har staket. Ett av våra tydligaste exempel är Lagan som går igenom de centrala delarna av Värnamo stad. Kommunen försöker aktivt undvika staket där det är möjligt då det är näst omöjligt att hålla de som verkligen vill utanför samt att det försvårar vid eventuella räddningsaktioner. Eventuella riktade insatser där det finns större behov exempelvis nära förskolor och andra verksamheter med barn ska ses över. Tekniska förvaltningen anser därmed att medborgarinitiativet är besvarat.

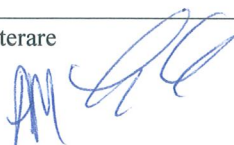
Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna informationen

Beslut skickas till:
Synpunktslämnaren

Justerare

§ 18 Dnr: TU.2019.105

Medborgarinitiativ - Trafikåtgärder Blomstervägen.

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Kommunkansliet har skickat medborgarinitiativ: Trafikåtgärder Blomstervägen, till tekniska förvaltningen för vidare handläggning efter att kommunfullmäktiges ordförande beslutat att initiativet ska hanteras vidare av förvaltningen.

Synpunktslämnaren upplever att Blomstervägen i Värnamo används för genomfartstrafik och att hastigheterna är höga. Man önskar hastighetsreducerande åtgärder som till exempel avsmalningar.

För att förbättra trafiksituationen vid nya Exposkolan samt möjliggöra säkrare skolväg, har Blomstervägen under året stängts av för biltrafik i utfarten mot Ringvägen/ Expovägen. Tekniska förvaltningen följer upp effekter av genomförd åtgärd under 2020. Tekniska förvaltningen anser därmed att medborgarinitiativet är besvarat.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna informationen

Beslut expedieras till:
Synpunktslämnaren

Justerare

§ 19 Dnr: TU.2019.107

Medborgarinitiativ - Övergångsställe

Beslut

Tekniska utskottet beslutar
att godkänna informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunkansliet har skickat medborgarinitiativ: Övergångsställe, till tekniska förvaltningen för vidare handläggning efter att kommunfullmäktiges-ordförande beslutat att initiativet ska hanteras vidare av förvaltningen.

Synpunktslämnaren önskar att det byggs ett nytt övergångsställe på Jönköpingsvägen, intill Gummifabriken. För alla som parkerar på Norra salutorget vore det naturligt med en passage över Jönköpingsvägen intill Allianskyrkan.

I projektering av planerad "Busshållplats Gummifabriken" är övergångsställe över Jönköpingsvägen en del av lösningen.
Tekniska förvaltningen anser därmed medborgarinitiativet besvarat.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta
att godkänna informationen.

Beslut expedieras till:
Synpunktslämnaren

Justerare

§ 20 Dnr: TU.2020.4

**Medborgarinitiativ – Behåll Värnamobadet; remiss
tekniska utskottet**

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att ge tekniska förvaltningen i uppdrag att återkomma med
beslutsförslag

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har den 17 december skickat
medborgarinitiativet – Behåll Värnamobadet, till tekniska
utskottet att besvaras senast den 13 mars 2020.

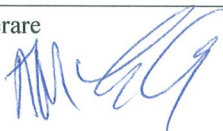
Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att ge tekniska förvaltningen i uppdrag att återkomma med beslutsförslag

Beslut skickas till:

Justerare

§ 21 Dnr: TU.2019.155

Planskild GC-passage Götavägen, cirkulationsplats och busshållplatser

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Information om bland annat att trafikbullernivån på Götavägen är för hög. Hur kan vi arbeta vidare för att sänka hastigheten till 40 km/timme på grund av trafikbuller. Förslaget är att bygga en cirkulationsplats på Götavägen istället för vänstersväng mot nya Mossle-området, vilket inte skulle uppfylla samma funktion för att sänka hastigheten. Lösningen med cirkulationsplats med mera kan vara ett alternativ istället för planskild trafiklösning (bro) över Götavägen.

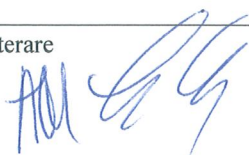
Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna informationen

Beslut skickas till:

Justerare

§ 22 Dnr: TU.2019.222

Ändring av detaljplan för fastigheten Draken 1 i kvarteret Drabanten med flera

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Tekniska utskottet har sitt sammanträde den 22 januari, efter det att granskningstiden för detaljplanen gått ut. Ordförande tog därför ett delegationsbeslut gällande ändring av detaljplan för fastigheten Draken 1 i kvarteret Drabanten med flera.

Ändring av detaljplanen syftar till att utöka byggrätten inom fastigheten Väduren 1 från 30% till 35% av fastighetsarean. Detta för att möjliggöra för en tätare bebyggelse inom fastigheten Väduren 1.

Det bedöms finnas goda förutsättningar för att öka byggrätten inom aktuellt område samtidigt som det går att uppfylla kraven på en god bebyggd miljö i området.

Den aktuella ändringen av detaljplanen F 372 omfattar **endast fastigheten Väduren 1** som har en yta om 6981 m² och är belägen i stadens nordöstra del intill Nydalavägen.

Detaljplanen avviker inte från gällande översiktsplan.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna informationen

Beslut skickas till:

Justerare

§ 23 Dnr: TU.2019.172

Konstsnö, Rydaholm

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Driften av konstsnöspåret i Rydaholm regleras av ett beslut i Tekniska utskottet 2015 med motparten Rydaholms GoIF. Nu har skidsektionen i Rydaholms GoIF bildat en egen förening Rydaholms IF.

Det finns i dagsläget ett större antal avtal som reglerar ersättning för drift av skidspår på natursnö och dessa skulle behöva ses över för att få en likriktning på avtalen och de behöver också förtydligas. I samband med den översynen är det lämpligt att även upprätta ett avtal med Rydaholms IF om hur konstsnöanläggningen ska drivas och vilken ersättning som ska utgå för det. Detta kommer inte kunna göras under innevarande skidsäsong utan längre fram under året.

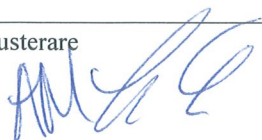
Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna informationen

Beslut skickas till:
Rydaholms IF
Fritidschefen

Justerare

§ 24 Dnr:

Förvaltningschefen informerar

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Förvaltningschefen informerar följande:

Nytt avtal om samverkan och arbetsmiljö.

Samverkansstrukturen för tekniska förvaltningen, det vill säga förvaltnings samverkansgrupp (FSG) och lokal samverkansgrupp (LSG) har tagits fram tillsammans med de fackliga organisationerna i enighet. På FSG- mötet visade det sig att fackföreningarna för närvarande inte kan identifiera representanter med behörighet för att få mandat vid LSG på önskade positioner. FSG-mötet enades om att då så är fallet kan vissa fackföreningar ha representanter utan mandat i syfte att stärka LSG. Förutsättningen är dock att respektive fack har minst en behörig representant för att förhandlingsordningen ska hållas.

Samverkansavtalet beskriver att vi ska samverka kring arbetsmiljön. Det lilla, naturliga samtalet är en förutsättning för samarbete. Under 2020 är det särskild uppmärksamhet kring psykosocialarbetsmiljö.

Medarbetarundersökning.

Statistik från medarbetarundersökningen visar att från 2015–2017 hade tekniska en mycket positiv utveckling som sedan har fortsatt i samma riktning. Några områden har identifierats som utvecklingsområden. En plan kommer att tas fram för att arbeta mot en mer målstyrd verksamhet. Resultatet kring upplevda kränkningar och likabehandling ska belysas i särskild ordning.

Beslut skickas till:

Justerare

§ 25 Dnr:

Delgivning

Misstroendeförklaring från Miljöpartiet

Miljöpartiet har i skrivelse 26 november 2019 riktat en misstroendeförklaring mot förvaltningschefen vid tekniska förvaltningen. Skrivelsen är ställd till kommunstyrelsen och tekniska utskottet. Enligt kommunstyrelsens reglemente ska tekniska ärenden som ska avgöras av styrelsen i dess helhet som huvudregel beredas av utskottet. Eftersom frågan om misstroendeförklaring inte rör ett tekniskt ärende ska ärendet inte beredas av tekniska utskottet utan avgöras av kommunstyrelsen.

Enligt bestämmelser i kommunallagen kan kommunfullmäktige återkalla uppdraget för en förtroendevald under vissa förutsättningar, s.k. misstroendeförklaring. Förvaltningschefen vid tekniska förvaltningen är inte förtroendevald utan anställd i Värnamo kommun. Eftersom kommunfullmäktige enbart kan meddela misstroendeförklaring mot förtroendevalda saknar kommunstyrelsen formella förutsättningar att meddela misstroendeförklaring mot förvaltningschefen vid tekniska förvaltningen.

Enligt kommunstyrelsens delegationsordning har kommundirektören delegation att besluta i frågor rörande förvaltningschefernas anställning, anställnings- och lönevillkor.

Kommunstyrelsen beslutade 17 december 2019
att ställa sig bakom kommundirektörens skrivelse, samt
att tekniska utskottet delges kommunstyrelsens beslut

§ 26 Dnr:

Information

Beslut

Tekniska utskottet beslutar
att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

1. *Fritidschefen informerar*

Nybyggnation av aktivitetsyta för rullande aktivitet.

2. *Fastighetschefen informerar*

Nytt hyresavtal med Apladalens kaffestuga. Utbyggnad av kaffestugan som finansieras med ny hyra.

3. *Projektledare Henrik Lönngren informerar*

Gångbro över Lagan, söder om Apladalen. Förslag med ny lösning med hängbro som ryms inom budgetramen.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet
att godkänna informationen

Beslut skickas till:

Justerare

§ 27 Dnr:

Övrigt

Beslut

Tekniska utskottet beslutar
att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

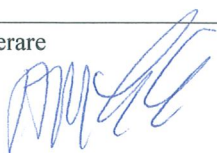
Följande övriga ärenden lyftes vid sammanträdet

Byggnation

Bo Svedberg (S) lyfte frågan om byggnation av Johannelunds
förskola.

Beslut skickas till:

Justerare

§ 3 Dnr: TU.2020.2

Intern försäljning av fastigheten Armaturen 2, Värnamo

Beslut

Tekniska utskottet beslutar att till kommunstyrelsen föreslå

- att** en intern försäljning från VA-kollektivet till skattekollektivet av fastigheten Armaturen 2, Värnamo, ska ske till bokfört värde 2 380 000 kronor, samt
- att** som ersättning för nedlagda kostnader för den extra urgrävningen i samband med rivningen av tidigare reningsverket reducerar VA-kollektivets skuld till skattekollektivet för del av driftunderskottet 2017 med 1 500 000 kronor.

Ärendebeskrivning

Det tidigare avloppsreningsverket i Värnamo har varit beläget på fastigheten Armaturen 2, Värnamo. Fastigheten tillhör VA-kollektivet och utgör 56 147 kvm till ett bokfört värde av 2 380 000 kronor. Byggnaden är riven och marken kan lämpligen i framtiden användas för annat ändamål. Tekniska förvaltningen har meddelat att det inte finns behov av fastigheten i VA-verksamheten i framtiden.

För att underlätta en framtida exploatering har urgrävning av området där byggnaden varit belägen grävts ut till en djup av cirka två meter. Om ingen framtida byggnation skulle ske på området hade urgrävningen begränsats till cirka en halv meter. Merkostnaden för denna extra urgrävning har belastat VA-verksamheten med cirka 1,5 miljoner kronor. Beroende på framtida exploatering kan dock ytterligare utgrävningar behövas.

Med hänvisning till ovanstående föreslås att fastigheten överförs från VA-kollektivet till skattekollektivet för att underlätta en framtida samlad exploatering av området.

Det aktuella marknadsvärdet är svårt att beräkna beroende på vad området kommer att användas till i framtiden.

Eftersom VA-verksamheten bedrivs i förvaltningsform innebär en sådan överföring en intern försäljning där uppskrivningsförbud råder enligt gällande lagstiftning. Det innebär att den interna köpeskillingen ska vara det bokförda värdet 2 380 000 kronor.

För att VA-kollektivet ska kunna få tillbaka nedlagda kostnaden för den extra urgrävningen föreslås att VA-kollektivets skuld till skattekollektivet för driftunderskottet 2017 med 5 242 309 kronor, som ännu inte reglerats, reduceras med 1 500 000 kronor. Fastigheten Armaturen 2 är idag belastad med inskrivningar och servitut till förmån för fastigheten och VA-kollektivet. Kommunens mark- och exploateringsavdelning tittar tillsammans med VA-avdelningen inom tekniska förvaltningen på en

lämplig fastighetsbildningsåtgärd för att säkerställa dessa belastningar i samband med fastighetsaffären.

Samråd har skett i denna fråga med företrädare för tekniska förvaltningen som samtycker till förslaget.

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta att till kommunstyrelsen föreslå

att en intern försäljning från VA-kollektivet till skattekollektivet av fastigheten Armaturen 2, Värnamo, ska ske till bokfört värde 2 380 000 kronor, samt

att som ersättning för nedlagda kostnader för den extra urgrävningen i samband med rivningen av tidigare reningsverket reducerar VA-kollektivets skuld till skattekollektivet för del av driftunderskottet 2017 med 1 500 000 kronor.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Kommunledningsförvaltningen
Kjell Fransson, biträdande kommundirektör
Telefon: 0370-37 71 57
E-post: kjell.e.fransson@varnamo.se

Dnr: KS.2019.688

Tekniska utskottet i Värnamo kommun

Intern försäljning av fastigheten Armaturen 2, Värnamo

Det tidigare avloppsreningsverket i Värnamo har varit beläget på fastigheten Armaturen 2, Värnamo. Fastigheten tillhör VA-kollektivet och utgör 56 147 kvm till ett bokfört värde av 2 380 000 kronor.

Byggnaden är riven och marken kan lämpligen i framtiden användas för annat ändamål. Tekniska förvaltningen har meddelat att det inte finns behov av fastigheten i VA-verksamheten i framtiden.

För att underlätta en framtida exploatering har urgrävning av området där byggnaden varit belägen grävt ur till en djup av cirka två meter. Om ingen framtida byggnation skulle ske på området hade urgrävningen begränsats till cirka en halv meter. Merkostnaden för denna extra urgrävning har belastat VA-verksamheten med cirka 1,5 miljoner kronor. Beroende på framtida exploatering kan dock ytterligare utgrävningar behövas.

Med hänvisning till ovanstående föreslås att fastigheten överförs från VA-kollektivet till skattekollektivet för att underlätta en framtida samlad exploatering av området.

Det aktuella marknadsvärdet är svårt att beräkna beroende på vad området kommer att användas till i framtiden.

Eftersom VA-verksamheten bedrivs i förvaltningsform innebär en sådan överföring en intern försäljning där uppskrivningsförbud råder enligt gällande lagstiftning. Det innebär att den interna köpeskillingen ska vara det bokförda värdet 2 380 000 kronor.

För att VA-kollektivet ska kunna få tillbaka nedlagda kostnaden för den extra urgrävningen föreslås att VA-kollektivets skuld till skattekollektivet för driftunderskottet 2017 med 5 242 309 kronor, som ännu inte reglerats, reduceras med 1 500 000 kronor.

Fastigheten Armaturen 2 är idag belastad med inskrivningar och servitut till förmån för fastigheten och VA-kollektivet. Kommunens mark- och exploateringsavdelning tittar tillsammans med VA-avdelningen inom tekniska förvaltningen på en lämplig fastighetsbildningsåtgärd för att säkerställa dessa belastningar i samband med fastighetsaffären.

Samråd har skett i denna fråga med företrädare för tekniska förvaltningen som samtycker till förslaget.

Kommunledningsförvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta att till kommunstyrelsen föreslå

att en intern försäljning från VA-kollektivet till skattekollektivet av fastigheten Armaturen 2, Värnamo, ska ske till bokfört värde 2 380 000 kronor, samt

att som ersättning för nedlagda kostnader för den extra urgrävningen i samband med rivningen av tidigare reningsverket reducerar VA-kollektivets skuld till skattekollektivet för del av driftunderskottet 2017 med 1 500 000 kronor.

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Kjell Fransson
Biträdande kommunchef och ekonomichef

§ 7 Dnr: TU.2019.9

Medborgarinitiativ - Rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att anse medborgarinitiativet besvarat.

att påminna kommunfullmäktige att Värnamo kommun behöver se över och revidera samtliga dokument härrörande till ANDT-arbetet.

Ärendebeskrivning

Medborgarinitiativ har inkommit från Monica Johansson gällande att införa rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar. Kommunstyrelsen har beslutat att remittera medborgarinitiativet till tekniska utskottet för yttrande.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2018-12-12 att ställa sig positiv till ett införande av rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar och anser att Värnamo kommun behöver se över och revidera samtliga dokument härrörande till ANDT-arbetet. Sedan medborgarinitiativet lämnades har en ny tobakslag börjat gälla från och med 2019-07-01. Enligt tobakslagen är rökning förbjuden i lokaler avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom, i lokaler som allmänhet har tillträde till, på inhägnade platser utomhus huvudsakligen avsedda för idrottsutövning, på lekplatser som allmänheten har tillträde till och vid entréer till sådana lokaler som allmänheten har tillträde till. Idrottsanläggningar inomhus omfattas alltså av rökförbudet, likaså inhägnade idrottsanläggningar utomhus.

När det gäller naturbadplatser omfattas dessa inte av rökförbud enligt tobakslagen. Kommunen har en möjlighet att reglera det genom kommunens allmänna lokala ordningsföreskrifter.

Rökförbud på badplatser är inte reglerat i någon lag och det kommer också bli svårt att se till att ett lokalt förbud efterlevs. Tekniska förvaltningen anser därför att medborgarinitiativet är besvarat.

Rökförbud på kommunens idrottsanläggningar regleras däremot i tobakslagen som gäller från och med i juli 2019.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att avslå medborgarinitiativet

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Medborgarinitiativ - Rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar

Ärendebeskrivning

Medborgarinitiativ har inkommit från Monica Johansson gällande att införa rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar.

Kommunstyrelsen har beslutat att remittera medborgarinitiativet till tekniska utskottet för yttrande.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2018-12-12 att ställa sig positiv till ett införande av rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar och anser att Värnamo kommun behöver se över och revidera samtliga dokument härrörande till ANDT-arbetet.

Sedan medborgarinitiativet lämnades har en ny tobakslag börjat gälla från och med 2019-07-01. Enligt tobakslagen är rökning förbjuden i lokaler avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom, i lokaler som allmänhet har tillträde till, på inhägnade platser utomhus huvudsakligen avsedda för idrottsutövning, på lekplatser som allmänheten har tillträde till och vid entréer till sådana lokaler som allmänheten har tillträde till. Idrottsanläggningar inomhus omfattas alltså av rökförbudet, likaså inhägnade idrottsanläggningar utomhus.

När det gäller naturbadplatser omfattas dessa inte av rökförbud enligt tobakslagen. Kommunen har en möjlighet att reglera det genom kommunens allmänna lokala ordningsföreskrifter.

Rökförbud på badplatser är inte reglerat i någon lag och det kommer också bli svårt att se till att ett lokalt förbud efterlevs. Tekniska förvaltningen anser därför att medborgarinitiativet ska avslås. Rökförbud på kommunens idrottsanläggningar regleras däremot i tobakslagen som gäller från och med i juli 2019.

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2019.9

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att avslå medborgarinitiativetMaria Grimstål
HandläggareJesper du Rietz
Förvaltningschef

§ 21 Dnr: KS.2018.515

Medborgarinitiativ - Rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att remittera medborgarinitiativet till tekniska utskottet för yttrande.

Ärendebeskrivning

Monica Johansson vill i medborgarinitiativ inkommen 6 juni 2018 att det införs rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar.

Medborgarinitiativet har remitterats till samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunens allmänna lokala ordningsföreskrifter innehåller ingenting som berör rökning, men däremot platser i kommunen där det är förbjudet att förtära alkohol drycker. Kommunen har där beslutat att alkohol drycker inte får förtäras på bland annat kommunala bad- och idrottsplatser.

Det finns kommuner som redan har infört rökförbud på badstränder.

Både förbud mot alkohol drycker och rökning är en skyddsaspekt mot barn, människor och djur. Det är dessutom tydligt ifrån nationellt håll att den politiska viljan är att utvidga antalet rökfria utomhusmiljöer i Sverige. Att införa rökförbud på fler allmänna platser kan bidra till att uppnå målen i regeringens ANDT-strategi att minska tobaksbruket, minska den passiva rökningen samt uppnå målet om ett rökfritt Sverige till år 2025. Åtgärden ligger också i linje med WHO:s ramkonvention om tobakskontroll.

Värnamo kommun har inte ställt sig bakom Tobacco Endgame och man har ingen strategi för ett förebyggande ANDT-arbete.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 12 december 2018, § 382

att ställa sig positiv till ett införande av rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar och anser att Värnamo kommun behöver se över och revidera samtliga dokument härrörande till ANDT-arbetet.

Beslut expedieras till:

Tekniska utskottet

Samhällsbyggnadsnämnden

Protokollsutdrag:

Kommunfullmäktige

Sbn § 382

Dnr 18.3586.100

Medborgarinitiativ, godkännande av kansliremiss - rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar**Beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att ställa sig positiv till ett införande av rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar och anser att Värnamo kommun behöver se över och revidera samtliga dokument härrörande till ANDT-arbetet.

Ärendebeskrivning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har fått i uppdrag från samhällsbyggnadsnämnden att yttra sig över ett medborgarinitiativ som har kommit in till Värnamo kommun. Medborgarinitiativet berör ett förslag om att införa rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar.

Initiativtagaren skriver att flera andra kommuner i landet har infört rökförbud på sina badplatser för att småbarn inte ska riskera att kunna stoppa cigarettfimpar i munnen och för att badgäster inte ska behöva utsättas för ofrivillig passiv rökning. Vidare skriver hen att det bör införas rökförbud på kommunens idrottsanläggningar, där besökare inte heller ska behöva utsättas för ofrivillig passiv rökning.

Kommunens allmänna lokala ordningsföreskrifter innehåller ingenting som berör rökning, men däremot platser i kommunen där det är förbjudet att förtära alkohol drycker. Kommunen har där beslutat att alkohol drycker inte får förtäras på bland annat kommunala bad- och idrottsplatser.

Dagens tobakslag omfattar ett antal rökfria miljöer, bland annat:

- Lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor eller fritidshem.

I den proposition för nya lag om tobak och liknande produkter, som väntas få ett beslut den 12 december 2018, föreslås införande av ytterligare rökfria miljöer:

- Uteserveringar.
- Entréer till rökfria lokaler och andra utrymmen som allmänheten har tillträde till.
- Områden utomhus som är avsedda att användas av den som reser med färdmedel i inrikes kollektivtrafik.
- Inhägnade platser huvudsakligen avsedda för idrottsutövning, samt
- Lekplatser som allmänheten har tillträde till.

forts.

Justerare

Sbn § 382 forts.

2012 fick Folkhälsomyndigheten i uppdrag från regeringen att utreda och analysera förekomsten av passiv rökning på allmänna platser, i synnerhet där barn vistas, och att lämna förslag på åtgärder för att ytterligare minska den passiva rökningen. 2014 redovisade myndigheten slutsatsen att det finns goda skäl att, som en del i det förebyggande tobaksförebyggande arbetet, införa fler rökfria allmänna platser utomhus. Det är inte ovanligt att personer som är överkänsliga för rök måste undvika att besöka miljöer där rökning tillåts. Barn vars luftvägar är särskilt känsliga bör också så långt som möjligt skyddas från tobaksrök samt även andra som inte röker känner sig ofta besvärade av att utsättas för tobaksrök.

Det finns kommuner som redan har infört rökförbud på badstränder och det är inte mer konstigt än att förbjuda förtäring av alkoholdrycker på de platserna. Både förbud mot alkoholdrycker och rökning är en skyddsaspekt mot barn, människor och djur. Det är dessutom tydligt ifrån nationellt håll att den politiska viljan är att utvidga antalet rökfria utomhusmiljöer i Sverige. Att införa rökförbud på fler allmänna platser kan bidra till att uppnå målen i regeringens ANDT-strategi att minska tobaksbruket, minska den passiva rökningen samt uppnå målet om ett rökfritt Sverige till år 2025. Åtgärden ligger också i linje med WHO:s ramkonvention om tobakskontroll.

Värnamo kommun har inte ställt sig bakom Tobacco Endgame och man har ingen strategi för ett förebyggande ANDT-arbete. Man har dock alkoholpolitiska riktlinjer som säger att kommunen ska ta hänsyn till ungdomar vad gäller alkoholservering samt att alkoholservering i allmänhet inte bör ske i idrottsanläggningar och då i synnerhet inte när det pågår barn- och ungdomsverksamhet. Vidare har man också sagt att medarbetarna inte får röka under arbetstid samt att skolan har antagit en drogpolicy om en snus- och rökfri skoltid.

- * ANDT = Alkohol, narkotika, doping och tobak
- * Regeringens proposition 2017/18: 156 Ny lag om tobak och liknande produkter
- * Socialutskottets betänkande 2018/19: SoU3
- * Tobakslag (1993:581)

Samhällsbyggnadsförvaltningen har inkommit med skrivelse 29 november 2018.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta

- att tillstyrka ett införande av rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar samt påpekar att Värnamo kommun behöver se över och revidera samtliga dokument härrörande till ANDT-arbetet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Miljöavdelningen
Johanna Levin, Alkoholhandläggare
Telefon: 0370-37 72 13 (direkt)
E-post: johanna.l.levin@varnamo.se

Dnr: 2018.3586

Samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande över medborgarinitiativ angående införande av rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar

Samhällsbyggnadsförvaltningen har fått i uppdrag från samhällsbyggnadsnämnden att yttra sig över ett medborgarinitiativ som har kommit in till Värnamo kommun. Medborgarinitiativet berör ett förslag om att införa rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar.

Initiativtagaren skriver att flera andra kommuner i landet har infört rökförbud på sina badplatser för att småbarn inte ska riskera att kunna stoppa cigarettfimpar i munnen och för att badgäster inte ska behöva utsättas för ofrivillig passiv rökning. Vidare skriver hen att det bör införas rökförbud på kommunens idrottsanläggningar, där besökare inte heller ska behöva utsättas för ofrivillig passiv rökning.

Kommunens allmänna lokala ordningsföreskrifter innehåller ingenting som berör rökning, men däremot platser i kommunen där det är förbjudet att förtära alkohol drycker. Kommunen har där antagit att alkohol drycker inte får förtäras på bland annat kommunala bad- och idrottsplatser.

Dagens tobakslag omfattar ett antal rökfria miljöer, bland annat:

- Lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor eller fritidshem.

I den proposition för nya lag om tobak och liknande produkter, som väntas få ett beslut den 12 december 2018, föreslås införande av ytterligare rökfria miljöer:

- Uteserveringar.
- Entréer till rökfria lokaler och andra utrymmen som allmänheten har tillträde till.
- Områden utomhus som är avsedda att användas av den som reser med färdmedel i inrikes kollektivtrafik.
- Inhägnade platser huvudsakligen avsedda för idrottsutövning, samt
- Lekplatser som allmänheten har tillträde till.

2012 fick Folkhälsomyndigheten i uppdrag från regeringen att utreda och analysera förekomsten av passiv rökning på allmänna platser, i synnerhet där barn vistas, och att lämna förslag på åtgärder för att ytterligare minska den passiva rökningen. 2014 redovisade myndigheten slutsatsen att det finns goda skäl att, som en del i det förebyggande tobaksförebyggande arbetet, införa fler rökfria allmänna platser utomhus. Det är inte ovanligt att personer som är överkänsliga för rök måste undvika att besöka miljöer där rökning tillåts. Barn vars luftvägar är särskilt känsliga bör också så långt som möjligt skyddas från tobaksrök samt även andra som inte röker känner sig ofta besvärade av att utsättas för tobaksrök.

Det finns kommuner som redan har infört rökförbud på badstränder och det är inte mer konstigt än att förbjuda förtäring av alkoholdrycker på de platserna. Både förbud mot alkoholdrycker och rökning är en skyddsaspekt mot barn, människor och djur. Det är dessutom tydligt ifrån nationellt håll att den politiska viljan är att utvidga antalet rökfria utomhusmiljöer i Sverige. Att införa rökförbud på fler allmänna platser kan bidra till att uppnå målen i regeringens ANDT-strategi att minska tobaksbruket, minska den passiva rökningen samt uppnå målet om ett rökfritt Sverige till år 2025. Åtgärden ligger också i linje med WHO:s ramkonvention om tobakskontroll.

Värnamo kommun har inte ställt sig bakom Tobacco Endgame och man har ingen strategi för ett förebyggande ANDT-arbete. Man har dock alkoholpolitiska riktlinjer som säger att kommunen ska ta hänsyn till ungdomar vad gäller alkoholservering samt att alkoholservering i allmänhet inte bör ske i idrottsanläggningar och då i synnerhet inte när det pågår barn- och ungdomsverksamhet. Vidare har man också sagt att medarbetarna inte får röka under arbetstid samt att skolan har antagit en drogpolicy om en snus- och rökfri skoltid.

Slutsats

Samhällsbyggnadsförvaltningen tillstyrker ett införande av rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar samt påpekar att Värnamo kommun behöver se över och revidera samtliga dokument härrörande till ANDT-arbetet.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Johanna Levin
Alkoholhandläggare

* ANDT = Alkohol, narkotika, doping och tobak

* Regeringens proposition 2017/18: 156 Ny lag om tobak och liknande produkter

* Socialutskottets betänkande 2018/19: SoU3

* Tobakslag (1993:581)

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:

Rökförbud på kommunens badplatser och idrottsanläggningar

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

Flera andra kommuner i landet har infört rökförbud på sina badplatser för att småbarn inte ska riskera att kunna stoppa cigarett fimpar i munnen och att badgäster ska utsättas för ofrivillig passiv rökning. Önskar att Värnamo kommun kunde följa efter och vara ett gott föredöme.

Önskar också att det vore rökförbud vid kommunens idrottsanläggningar. Att man ska kunna stå och titta på tex fotbollsmatcher utan att behöva utsättas för ofrivillig passiv rökning.

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:

En månad

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstoringsglasat.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: Position saknas

Koordinater: Position saknas

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Namn	E-post
Monica Johansson	johansson2u@gmail.com

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din i adress om du inte har någon e-postadress.

Adress

Postnummer

Postort

Postadress

Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Besöksadress

Stadshuset, Kyrkorget 1
Värnamo

Telefon

0370-37 70 00 växel

Organisationsnummer

212000-0555

Webbplats

www.varnamo.se

E-post

kommunen@varnamo.se

Telefax

0370-37 77 11

Bankgiro

141-7195

☒ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

☒ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

Postadress

Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Besöksadress

Stadshuset, Kyrkorget 1
Värnamo

Telefon

0370-37 70 00 växel

Organisationsnummer

212000-0555

Webbplats

www.varnamo.se

E-post

kommunen@varnamo.se

Telefax

0370-37 77 11

Bankgiro

141-7195

§ 8 Dnr: TU.2019.143

Medborgarinitiativ – Ny träningsplats Forsheda; remiss tekniska utskottet

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att medborgarinitiativet anses besvarat

Ärendebeskrivning

Medborgarinitiativ har inkommit från Mariana Raduca med förslag om en ny träningsplats i Forsheda. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till tekniska utskottet att besvaras senast den 22 november 2019.

Enligt medborgarinitiativet skulle det vara en bra och långsiktig investering i en ny träningsplats i Forsheda med hänsyn till Värnamo kommuns visioner och hållbara utvecklingsarbete. Träningsplatsen skulle kunna nyttjas av personer i olika åldrar för att främja hälsan, fritidsaktiviteter samt bidra till att fler vistas utomhus.

Förslaget påminner om den aktivitetsyta som har anlagts i anslutning till Bors Högstadieskola. I Forsheda finns aktivitetsytor i form av ett elljusspår där det finns ett par enkla utegymsmaskiner. Bredvid Bollagården finns en aktivitetsyta på den plats där det tidigare har legat tennisplaner. I samråd med elevrådet på Forsheda Högstadieskola planerade man för en utemiljö efter ungdomarnas önskemål. På uteplatsen finns nu en del som är belagd med konstgräs och där man kan spela fotboll eller handboll. En av ytorna är en fullstor basketplan och den kan på vintern beläggas med is. Den tredje delen har skateboardutrustning och det finns också en träställning som fungerar som ”hängyta”. Under sommarmånaderna finns möjligheten för Forshedas barn, unga och vuxna att bada och spela minigolf på Forshedabadet. I Forsheda finns även en konstgräsplan för fotboll som allmänheten kan nyttja när det inte är organiserad verksamhet där.

Bedömningen är att Forsheda samhälle har ganska gott om aktivitetsytor för alla ålderskategorier. Dessutom kommer en större renovering av högstadieskolan att behöva göras närmaste åren. I samband med det kommer man se över utemiljön runt skolan. Detta kommer att öka möjligheterna ytterligare till spontanidrott i Forsheda.

Medborgarinitiativet ska därmed anses besvarat.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att medborgarinitiativet anses besvarat

Beslut expedieras till:

Kommunstyrelsen

Medborgarinitiativ – Ny träningsplats Forsheda; remiss tekniska utskottet

Ärendebeskrivning

Medborgarinitiativ har inkommit från Mariana Raduca med förslag om en ny träningsplats i Forsheda.

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till tekniska utskottet att besvaras senast den 22 november 2019.

Enligt medborgarinitiativet skulle det vara en bra och långsiktig investering i en ny träningsplats i Forsheda med hänsyn till Värnamo kommuns visioner och hållbara utvecklingsarbete. Träningsplatsen skulle kunna nyttjas av personer i olika åldrar för att främja hälsan, fritidsaktiviteter samt bidra till att fler vistas utomhus.

Förslaget påminner om den aktivitetsyta som har anlagts i anslutning till Bors Högstadieskola. I Forsheda finns aktivitetsytor i form av ett elljusspår där det finns ett par enkla utegymsmaskiner. Bredvid Bollagården finns en aktivitetsyta på den plats där det tidigare har legat tennisplaner. I samråd med elevrådet på Forsheda Högstadieskola planerade man för en utemiljö efter ungdomarnas önskemål. På uteplatsen finns nu en del som är belagd med konstgräs och där man kan spela fotboll eller handboll. En av ytorna är en fullstor basketplan och den kan på vintern beläggas med is. Den tredje delen har skateboardutrustning och det finns också en träställning som fungerar som ”hängyta”. Under sommarmånaderna finns möjligheten för Forshedas barn, unga och vuxna att bada och spela minigolf på Forshedabadet. I Forsheda finns även en konstgräsplan för fotboll som allmänheten kan nyttja när det inte är organiserad verksamhet där.

Bedömningen är att Forsheda samhälle har ganska gott om aktivitetsytor för alla ålderskategorier. Dessutom kommer en större renovering av högstadieskolan att behöva göras närmaste åren. I samband med det kommer man se över utemiljön runt skolan. Detta kommer att öka möjligheterna ytterligare till

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2019.143

spontanidrott i Forsheda. Medborgarinitiativet ska därmed anses besvarat.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

Att medborgarinitiativet anses besvarat

Maria Grimstål
Handläggare

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

Utredning

Enligt medborgarinitiativet skulle det vara en bra och långsiktig investering i en ny träningsplats i Forsheda med hänsyn till Värnamo kommuns visioner och hållbara utvecklingsarbete. Träningsplatsen skulle kunna nyttjas av personer i olika åldrar för att främja hälsan, fritidsaktiviteter samt bidra till att fler vistas utomhus.

Kommunstyrelsen har beslutat att remittera ärendet till tekniska utskottet. Tekniska utskottet beslutade 2019-10-08 att ge tekniska förvaltningen i uppdrag att återkomma med beslutsförslag.

Förslaget påminner om den aktivitetsyta som har anlagts i anslutning till Bors Högstadieskola. I Forsheda finns aktivitetsytor i form av ett elljusspår där det finns ett par enkla utegymsmaskiner. Bredvid Bollagården finns en aktivitetsyta på den plats där det tidigare har legat tennisplaner. I samråd med elevrådet på Forsheda Högstadieskola planerade man för en utemiljö efter ungdomarnas önskemål. På uteplatsen finns nu en del som är belagd med konstgräs och där man kan spela fotboll eller handboll. En av ytorna är en fullstor basketplan och den kan på vintern beläggas med is. Den tredje delen har skateboardutrustning och det finns också en träställning som fungerar som "hängyta". Under sommarmånaderna finns möjligheten för Forshedas barn, unga och vuxna att bada och spela minigolf på Forshedabadet. I Forsheda finns även en konstgräsplan för fotboll som allmänheten kan nyttja när det inte är organiserad verksamhet där.

Det är troligt att man inom fem år kommer behöva renovera Forsheda Högstadieskola och i samband med detta kommer man också att se över utemiljön runt skolan.

Riskbedömning

Bedömningen är att Forsheda samhälle har ganska gott om aktivitetsytor för alla ålderskategorier. Dessutom kommer en större renovering av högstadieskolan att behöva göras närmaste åren. I samband med det kommer man se över utemiljön runt skolan. Detta ökar möjligheterna ytterligare till spontanidrott i Forsheda. Medborgarinitiativet ska därmed anses besvarat.

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:

Ny träningsplats Forsheda

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

Med hänsyn till Värnamo kommuns visioner och hållbara utvecklingsarbete, skulle det vara en bra och långsiktig investering i en ny träningsplats i Forsheda. Där kan personer i olika åldrar nyttja den för att främja hälsan, fritidsaktiviteter och bidra till att fler vistas utomhus!

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:

En månad

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstöringsglaset.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: Galvanovägen 9, 331 72 Forsheda, Sverige

Koordinater: (57.161570589869086, 13.83770787460935)

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Namn

Mariana Raduca

E-post

marionraduca@gmail.com

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din adress om du inte har någon e-postadress.

Adress

Västergatan 10

Postnummer

33171

Postort

Forsheda

☒ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

☒ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

Protokollsutdrag:

Kommunstyrelsen

Sbn § 17

Dnr 20.0182.200

Handlingsplan för intern kontroll 2020, samt uppföljning av intern kontroll för 2019**Beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att godkänna uppföljningen av intern kontroll för 2019, samt**att** godkänna den nu upprättade planen för intern kontroll för 2020 och överlämna den till kommunstyrelsen.**Ärendebeskrivning**

Nämnden informeras om handlingsplanen för intern kontroll 2020, samt uppföljningen av den interna kontrollen för 2019.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta

att godkänna uppföljningen av intern kontroll för 2019, samt**att** godkänna den nu upprättade planen för intern kontroll för 2020 och överlämna den till kommunstyrelsen.

Plan – Intern kontroll för samhällsbyggnadsnämnden 2020 avseende verksamheten vid samhällsbyggnadsförvaltningen

Rutin/System	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapport till
Verksamhetsuppföljning	Upprättande av verksamhetsberättelse/delårsrapport	Förvaltningschef	1 g/år	Centrala anvisningar	Samhällsbyggnadsnämnden
	Uppföljning av räddningstjänstens larmstatistik samt måluppfyllnad.	Avdelningschef	1 g/år	Kontroll sker genom verksamhetssystemet Daedalos	Samhällsbyggnadsnämnden
	Årligas tillsynsplaner för miljöavdelningens arbete samt halv- och helårsuppföljning.	Avdelningschef tillsammans med inspektörer	2 g/år	Avdelningen sammanställer resultat av utfört arbete.	Samhällsbyggnadsnämnden
	All övertidskostnad/merkostnad för räddningstjänsten följs upp för att dessa ska kunna minimeras.	Avdelningschef	1g/månad	Heroma	Förvaltningschef

Kommentar:					
Ekonomisk uppföljning	Prognos	Ekonom/Förvaltningschef	4 g/år	Centrala anvisningar	Samhällsbyggnadsnämnden
Kommentar:					
Delegeringsärenden	Antagen delegeringsordning	Förvaltningschef/avdelningschef	Fortlöpande	Avstämning gentemot delegeringsordningen	Samhällsbyggnadsnämnden
Kommentar:					
Ärendeflöde	Ej avslutade ärenden	Avdelningschef	1g/ kvartal	Kontroll sker via ärendehanteringssystem	Förvaltningschef
Kommentar:					
Arbetsmiljö	Arbetsmiljöpolicy	Förvaltningschef/avdelningschefer	Fortlöpande	Avstämning gentemot arbetsmiljöpolicy	Förvaltningens samverkansgrupp
Kommentar:					
IT	Datorer och program ska motsvara verksamhetens behov Säkerhetsfrågor	Avdelningschefer	Fortlöpande	Följa IT-utvecklingen	Förvaltningschef

Kommentar:						111
Upphandling/inköp	LOU, Ramavtal	Förvaltningschef	Fortlöpande	Centrala anvisningar	Samhällsbyggnadsnämnden	
Kommentar:						
Styrdokument	Kontroll av att styrdokumenterna är reviderade, arkiverade publicerade	Avdelningschefer	Årligen	Enligt riktlinjer för mål och styrdokument	Samhällsbyggnadsnämnden	
Kommentar:						

§ 1 Dnr: KN.2019.1

Intern kontroll 2019 Redovisning

Beslut

Kulturnämnden beslutar

att godkänna kulturförvaltningens redovisning av utförd intern kontroll 2019,

att tillstyrka av kulturförvaltningen föreslagna åtgärder samt

att överlämna ärendet till kommunens revisorer.

Ärendebeskrivning

Enligt reglementet för intern kontroll ska nämnden redovisas resultatet över utförd intern kontroll avseende kontrollområden och kontrollmoment i den omfattning som fastställts i internkontrollplan.

Kulturnämnden beslutade den 2019-01-30 § 3 KN 2019.1

k kontrollområden som skulle utgöra intern kontrollplan för 2018.

Resultatet presenteras i utredning nedan:

Avdelning	Kontrollområde	Resultat	Åtgärd
Kultur-förvaltningen	Revidering av styrdokument	Kontroll mot lista har genomförts.	Fortsatt kontroll i enlighet med åtgärdsplan för intern kontroll 2020.
	Inköp, beställningar och avtal.	Chefer attesterar beställningar i nya ekonomisystemet.	Punkten finns med även 2020, då en genomgång görs tillsammans med upphandlingsförvaltningen.
	Uppföljning av riktlinjer för årsbidrag till kultur- och hembygds-föreningar.	Enkät till och möten med berörda föreningar. Sammanställning av inkomna synpunkter. Studier av fördelningen för åren 2015-2019. Nämnden har antagit reviderade riktlinjer.	Reviderade riktlinjer gäller från och med bidragsåret 2021. Uppföljning görs av utfallet.
	Införande av katalogsystemet Dewey på filialer och biblioteksbus.	Genomfört.	Inga ytterligare åtgärder.
	Rutiner för införande av öppet med självservice och vårdar på stadsbiblioteket.	Har fungerat väl och mottagits positivt av biblioteksbesökarna.	Försöket permanentas och utvecklas. Ständigt förbättringsarbete.

Beslut expedieras till:

Kommunstyrelsen, kommunens revisorer

Kulturförvaltningen

Kulturnämnden

Dnr: KN.2019.1
Bilaga 1

Intern kontroll 2019**Ärendebeskrivning**

Enligt reglementet för intern kontroll ska nämnden redovisas resultatet över utförd intern kontroll avseende kontrollområden och kontrollmoment i den omfattning som fastställts i internkontrollplan.

Kulturnämnden beslutade den 2019-01-30 § 3 KN 2019.1 kontrollområden som skulle utgöra intern kontrollplan för 2018. Resultatet presenteras i utredning nedan.

Beslutsförslag

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att godkänna kulturförvaltningens redovisning av utförd intern kontroll 2019,

att tillstyrka av kulturförvaltningen föreslagna åtgärder samt

att överlämna ärendet till kommunens revisorer.

Lars Alkner
Kulturchef

Kulturförvaltningen

Kulturnämnden

 Dnr: KN.2019.1
 Bilaga 1

Utredning

Avdelning	Kontrollområde	Resultat	Åtgärd
Kultur-förvaltningen	Revidering av styrdokument	Kontroll mot lista har genomförts.	Fortsatt kontroll i enlighet med åtgärdsplan för intern kontroll 2020.
	Inköp, beställningar och avtal.	Chefer attesterar beställningar i nya ekonomisystemet.	Punkten finns med även 2020, då en genomgång görs tillsammans med upphandlingsförvaltningen.
	Uppföljning av riktlinjer för årsbidrag till kultur- och hembygds-föreningar.	Enkät till och möten med berörda föreningar. Sammanställning av inkomna synpunkter. Studier av fördelningen för åren 2015-2019. Nämnden har antagit reviderade riktlinjer.	Reviderade riktlinjer gäller från och med bidragsåret 2021. Uppföljning görs av utfallet.
	Införande av katalogsystemet Dewey på filialer och biblioteksbus.	Genomfört.	Inga ytterligare åtgärder.
	Rutiner för införande av öppet med självservice och värdar på stadsbiblioteket.	Har fungerat väl och mottagits positivt av biblioteksbesökarna.	Försöket permanentas och utvecklas. Ständigt förbättringsarbete.

§ 1 Dnr: BUN.2019.870

Uppföljning Internkontroll 2019

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar

att godkänna 2019 års uppföljning av internkontrollen, samt

att skicka uppföljningen av internkontrollen 2019 till kommunstyrelsen och kommunens revisorer.

Ärendebeskrivning

Internkontrollplanen för 2019 har följts upp och resultatet beskrivs i utredningen.

Under 2019 har följande områden följts upp:

- Uppföljning av ogiltig frånvaro, över 10% i grundskola och gymnasiet
Nya riktlinjer är framtagna under året. Arbetet med att följa upp att de nya riktlinjerna följs behöver fortsätta.
- Uppföljning av antal elever som läst 4:e året på gymnasiet.
Under året har sex elever gått det 4:e året.
- Att arbetet med valideringar genomförs på Vuxenutbildningen under året.
Valideringsarbetet har kommit igång bra på Vuxenutbildningen och man kommer att fortsätta arbetet framåt.
- Utifrån beslut från kommunstyrelsen ska samtliga nämnder i internkontroll för 2019 ha kontrollområdet att nämndens styrdokument reviderats, arkiverats och publicerats, i överensstämmelse med inlämnad lista i slutrapport i projektet implementering Riktlinjer för mål och styrdokument
Uppdraget har fullföljts under 2019.

Barn- och utbildningsnämnden har behandlat ärendet
11 december 2019 § 343.

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta

att godkänna 2019 års uppföljning av internkontrollen, samt

att skicka uppföljningen till kommunstyrelsen och kommunens revisorer.

Beslut expedieras till:

Kommunstyrelsen och kommuns revisorer.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn- och utbildningsnämnden
Dnr:BUNBUN.2019.870

Uppföljning Internkontroll 2019

Ärendebeskrivning

Internkontrollplanen för 2019 har följts upp och resultatet beskrivs i utredningen nedan.

Beslutsförslag

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta

Att godkänna 2019 års uppföljning av internkontrollen.

Att skicka uppföljningen till kommunstyrelsen och kommunens revisorer.

Martina Arvidsson
Kvalitetschef

Karin Kihlman Thornell
Barn- och utbildningschef

Uppföljning av internkontroll 2019

Uppföljningen av de valda områdena för internkontrollen på barn- och utbildningsförvaltningen följer nedan.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Resultat	Åtgärd												
Uppföljning av ogiltig frånvaro, över 10% i grundskola och gymnasiet	Uppföljning närvaro, att riktlinjer och rutiner är uppdaterade och följs. Stickprov kring frånvaro och jämföra med dokumentationen på skolorna.	Under året har ett arbete skett på förvaltningen tillsammans med skolorna med att ta fram och implementera nya riktlinjer och rutiner för att uppmärksamma och arbeta med elever med högre ogiltig frånvaro än 10%. Under hösten har de första rapporterna kommit till Nämnden när en elev har hög frånvaro. Andel elever med hög frånvaro har minskat under året men rutinen att anmäla in till förvaltningen och nämnden har inte kommit igång ordentligt. Antal elever med mer än 10% ogiltig frånvaro: Vt 19 (juni) Grundskola 77 elever/ 1,8% Gymnasieskola 183 elever/14,5% Ht 19 (dec) Grundskola 52/1,2% Gymnasieskola 135 elever/10,3%	Arbetet med att följa upp att de nya riktlinjerna följs behöver fortsätta.												
Antal elever som läser 4:e året på gymnasiet	Uppföljning av antal elever som läst 4 år	Under året har 6 elever gått 4:e året på gymnasiet <table><tr><td>Ekonomi</td><td>Kille</td><td>Studier utomlands 1 år</td></tr><tr><td>Ekonomi</td><td>Kille</td><td>Bytt skola och återkommit</td></tr><tr><td>Handel och administration</td><td>Tjej</td><td>Hög frånvaro</td></tr><tr><td>Vård och omsorg</td><td>Tjej</td><td>Hög frånvaro</td></tr></table>	Ekonomi	Kille	Studier utomlands 1 år	Ekonomi	Kille	Bytt skola och återkommit	Handel och administration	Tjej	Hög frånvaro	Vård och omsorg	Tjej	Hög frånvaro	
Ekonomi	Kille	Studier utomlands 1 år													
Ekonomi	Kille	Bytt skola och återkommit													
Handel och administration	Tjej	Hög frånvaro													
Vård och omsorg	Tjej	Hög frånvaro													

Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn- och utbildningsnämnden

Dnr: BUNBUN.2019.870

		Vård och omsorg Tjej Hög frånvaro	
		Teknik Kille Bytt program från el	
Att arbetet med valideringar genomförs på VUX under året.	Uppföljning av valideringar på VUX.	Vt 19: 1 person validerade i våras, barnskötarutbildning. Ht 19: 6 personer, 4 vård- och omsorgsutbildning och 2 barnskötarutbildning 12 st startade valideringsprocessen i december och början av januari, av dem är hälften VO och hälften BSK.	Valideringsarbetet har kommit igång bra på VUX och kommer att fortsätta framåt.
Utifrån beslut från KS ska samtliga nämnder i intern kontroll för 2019 ha kontrollområdet att nämndens styrdokument reviderats, arkiverats och publicerats, i överensstämmelse med inlämnad lista i slutrapport i projektet implementering Riktlinjer för mål och styrdokument	Att stämma av dokumentationslistan kring vilka dokument som är berörda.	En inventering av förvaltningens dokument har genomförts och en lista har tagits fram med ett 90-tal dokument som behövde justeras och revideras. Dessa dokument har under året reviderats och lagts in i rätt mallar. Dokument har även upphävts om de varit beslutade på fel nivå och blivit ombeslutade på rätt nivå för att följa de kommunala direktiven. Uppdraget är fullföljt under 2019.	Nya dokument som upprättas skapas utifrån kommunens riktlinjer.

Åtgärdsplan intern kontroll 2020 för kommunstyrelsen

Rutin/ process	Risk	Kontrollansvar	Kontrollmoment	Frekvens
Rutin- uppföljning (förvaltnings gemensamt kontrollområ- de)	Risk att rutinen för förvaltningsgemensam rutin för register för personuppgiftsbehandling inte följs.	Respektive avdelningschef	Tillse att de GDPR-register olika avdelningar gjort, inventeras.	En gång/år
Verksamhets uppföljning (förvaltnings gemensamt kontrollområ- de)	Risk att kommunens hemsida samt intranät inte är uppdaterad med rätt information.	Respektive avdelningschef	Genom stickprov kontrollera innehåll, texter och länkar.	En gång/år
Rutin- uppföljning <i>Ekonomiavd</i>	Risk att inte alla registreringar i ekonomisystemet loggas. Försvårar spårbarheten.	Redovisningschef	Kontrollera att alla registreringar loggas i ekonomisystemet.	En gång/år
Rutin- uppföljning <i>Ekonomiavd</i>	Risk att fel person godkänner till exempel utbetalningar till leverantör	Redovisningschef	Kontrollera att attestunderlaget stämmer överens med det som är inlagt i ekonomisystemet	En gång/år
Verksamhets uppföljning <i>HR-avd</i>	Risk att medarbetare röjer eller utnyttjar en uppgift som omfattas av sekretess.	Lönechef	Säkerställa att sekretessförbindelser finns i personakterna för nyanställda from 2019-11.	En gång/år
Verksamhets uppföljning <i>HR-avd</i>	Risk att flex timmar som är högre respektive lägre än 40, hanteras olika i förvaltningarna.	Förhandlingschef	Avstämning vid de båda avstämningstillfällena. Ta ut en lista en vecka efter avstämningsdatumen.	Avstämning sker 30 april och 31 oktober.

Verksamhets uppföljning <i>HR-avd</i>	Risk att medarbetare inte anmäler bisyssla och att arbetsgivaren därmed inte kan bedöma bisysslans inverkan på medarbetarens arbete i Värnamo kommun.	Förhandlingschef	Kontrollera hur många medarbetare per förvaltning som anmält bisyssla i Heroma och utifrån det bedöma antalet avviker från ett rimligt antal.	En gång/år
Rutin- uppföljning <i>HR-avd</i>	Risk att inrapportering av pensionsgrundad lön inte sker i rätt tid samt risk att felaktig pensionsgrundande lön inrapporteras till pensionsbolaget.	Lönechef	Kontroll av rutiner för inrapportering samt stickprov på medarbetare för att säkerställa att rätt pensionsgrundande lön rapporteras till pensionsbolaget.	En gång/år
Rutin- uppföljning <i>HR-avd</i>	Risk att medarbetarnas löner inte betalas ut i rätt tid.	Lönechef	Kontrollera att fastställd rutin vid Lön klar följs av Löneenheten.	En gång/år
Rutin- uppföljning <i>HR-avd</i>	Risk att inte dataskyddsförordningen, GDPR, efterlevs.	Informationssäkerhets- samordnare	Genomgång av HR-avdelningens personuppgiftsbehandlingar i Evolution (artikel 30-register)	En gång/år
Rutin- uppföljning <i>HR-avd</i>	Risk att personuppgifter kommer i orätta händer.	Informationssäkerhets- samordnare	Genomgång av om HR-avdelningens leverantörsavtal har PUB-avtal.	En gång/år
Rutin- uppföljning <i>Utvecklings- avd</i>	Risk att diariet föring av handlingar inte utförs enligt rutin, vilket kan leda till att handlingar i framtiden inte går att hitta. Detta kan leda till skada för kommunens verksamheter och är negativt ur demokratisynpunkt.	Digitaliseringsstrateg	Ett stickprov med 10 handlingar som ska vara diariet förda plockas fram och stäms av mot diariet.	En gång/år
Verksamhets uppföljning <i>Utvecklings- avd</i>	Risk att ärenden från kontaktcenter besvaras försent.	Utvecklingsstrateg	De ärenden som har kommit in till specialistgruppen i Artwise under april och maj gås igenom och tid för besvarande sammanställs	En gång/år
Rutin- uppföljning <i>Upphand- lingsavd</i>	Risk för brister i rutin för upphandlingsprocessen vilket kan leda till brister i överlämning av avtal mellan upphandlare.	Upphandlingschef	Mätning, kontroll av rutin för att upphandlingsprocess följs via stickprov av upphandlingsprojekt.	En gång/år

Verksamhets uppföljning <i>Upphand- lingsavd</i>	Risk för brister i information till (ny)anställda.	Upphandlingschef	Intervjuer med nyanställda och av medarbetare vid medarbetarsamtal.	En gång/år
Verksamhets uppföljning <i>Kommun- kansliet</i>	Risk för brister i tillgänglighet till PDF-filer som publiceras digitalt.	Kommunikationsansva- rig	Stickprov på hemsidan	En gång/år
Verksamhets uppföljning <i>Campus</i>	Risk att kontaktuppgifter till samarbetspartners (näringsliv, kommun, högskolor) inte är uppdaterade	Utvecklingsstrateg	Stickprov, kontroll att kontaktuppgifter är uppdaterade i databasen	Två gångar/år. Juni och november
Rutin- uppföljning <i>Campus</i>	Risk för brister i rutiner för rekryteringsprocessen inför utbildningsstarten 2020	Utbildningsansvarig	Uppföljning av processen i samband med ledningsgruppsmöte	Två gångar/år. Maj och oktober.
Rutin- uppföljning <i>Campus</i>	Risk för brister i rutiner för diarieföring	Verksamhetschef	Diskussion på ledningsgruppsmöte	Två gångar/år. Maj och oktober.

Rapport av utförd Intern kontroll sker av verksamhetsansvarig i Hypergene i oktober för vidare rapport till KS i december. Se även Reglemente för intern kontroll § 8.

Intern kontroll 2020 för kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

Enligt reglemente för intern kontroll 2017-09-26, KS.2017.301. skall nämnderna varje år anta en plan för uppföljning av den interna kontrollen. Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen ska, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden i den omfattning som fastställts i internkontrollplan. Förslag till granskningsområden för 2020 presenteras bifogat och utgörs av 19 kontrollområden, varav två gemensamma för kommunledningsförvaltningen.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

Att anta Åtgärdsplan intern kontroll 2020 för kommunstyrelsen.

Vidar Albinsson
Utvecklingsstrateg

Ulf Svensson
Kommunchef

Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr: KS.2020.16

Utredning

Förslag på kontrollpunkter, se bilaga: Åtgärdsplan intern kontroll
2020 för kommunstyrelsen

Riskbedömning

Olika kontrollområden har valts ut med utgångspunkt från en risk-
och väsentlighetsanalys, se bilaga.

Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr: KS.2019.655

Sparsam körning

Ärendebeskrivning

I åtgärdsplanen för Värnamo kommuns miljöarbete finns en åtgärd om att skapa en gemensam pott för kurser i sparsam körning/EcoDriving. Åtgärdens syfte är att undvika att belasta enskilda förvaltningars budget och på så sätt öka nyttjandet av kurserna. Kommunstyrelsen ansvarar för genomförandet av åtgärden.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att till utvecklingsavdelningen årligen under perioden 2020-2022 avsätta 90 000 kr till en pott för sparsam körning

att finansiering för 2020 sker ur avsätta medel för målstimulans, samt

att finansiering för 2021 och 2022 överlämnas till budgetberedningen

Martina Palm
Miljöstrateg

Ulf Svensson
Kommundirektör

Utredning

Stora delar av kommunens verksamheter är bilburna och en ansenlig andel av personalen kör bil i tjänsten. Här finns en potential att minska klimatpåverkan genom att byta transportslag, men också genom att förändra körsätt.

I genomsnitt sägs EcoDriving ge en bränslebesparing på 10 – 20 procent beroende på körstil och vägförhållanden. Detta innebär att satsningen både ger en ekonomisk och miljömässig nytta.

I nuvarande upplägg innebär inte bränslebesparingen någon ekonomisk besparing för respektive förvaltning och därmed sporrar det heller inte i lika hög grad någon utbildning i sparsam körning.

Idag är det upp till varje förvaltning att erbjuda sin personal kurser i sparsam körning. Avtal med Finnvedens trafikskola är förnyat sedan i juli 2019 och där ingår kurser för sparsam körning/eco driving. 2017 var senaste året som utbildningen utnyttjades, då av omsorgsförvaltningen som genomförde 15 lektioner.

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Plan- och byggavdelningen

Kommunstyrelsen

Återrapportering av genomförda åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram, 2019

Beslutsförslag

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen,

att ställa sig bakom förslaget till svar och ge
Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppgift att registrera svaret i enlighet
med Vattenmyndigheternas önskemål.

Bakgrund

Vattenmyndigheterna har beslutat om åtgärdsprogram för cykel 2016-2021. Programmen riktar åtgärder till elva myndigheter samt till samtliga länsstyrelser och kommuner. I enlighet med den första åtgärden i åtgärdsprogrammet ska myndigheter och kommunerna årligen rapportera till Vattenmyndigheterna kring deras genomförande av respektive åtgärd i programmet.

Rapporteringen utgör underlag för en uppföljning i syfte att bedöma om miljökvalitetsnormer för vatten kommer att uppnås eller inte. Rapporteringen möjliggör vattenmyndigheternas bedömning av åtgärdernas effekt i relation till de miljökvalitetsnormer som ska följas.

Nytt i årets rapportering är frågor om nya prioriterade ämnen i vattenförekomster som beslutades av vattendelegationerna under 2018. Dessa är högfloxurerande ämnen, PFOS i ytvatten och PFAS i grundvatten, som tidigare har använts bland annat i brandskum och textil- och livsmedelsförpackningsindustrin. I övrigt är frågorna i stort desamma som tidigare år.

Svaren ska vara vattenmyndigheterna tillhanda den 28 februari 2020 och Vattenmyndigheterna önskar ett samlat svar från kommunen via kommunstyrelsen.

Föregående års återrapportering

Enligt vattenmyndigheternas Sammanställning av kommuners och

myndigheters rapportering av genomförda åtgärder 2018, påpekas att det inom vattenskydd märks att de extra medel som länsstyrelserna tilldelades under 2018, inneburit att möjliggöra för satsningar i frågan och till att fler vattentäkter har kunnat förses med aktuellt skydd. Problemet kvarstår till viss del men i kommunernas rapportering märks en liten ökning i antalet vattentäkter med vattenskyddsområden jämfört med tidigare år.

Ett stort arbete med att kartlägga, inventera och åtgärda små/enskilda avlopp har genomförts. Många kommuner använder sig av miljökvalitetsnormerna för vatten som verktyg i arbetet med att prioritera tillsyn och åtgärder. 89 procent av kommunerna skriver att det tas hänsyn till miljökvalitetsnormer för vatten vid tillsyn.

Utredning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har fått i uppdrag att samordna och svara på kommunens återrapportering till Vattenmyndigheterna i samverkan med tekniska förvaltningen.

Svaren ska registreras digitalt i ett webbformulär och är indelat i fyra delar.

Del 1, handlar om miljötillsyn och riktas i huvudsak till kommunens förvaltning för miljöfrågor.

I kommunens svar redogörs för antalet objekt som kommunen har tillsyn för och vilken tillsyn som har blivit genomförd under 2019 och hur miljökvalitetsnormen för vattenförekomsterna inverkar i arbetet med tillsynen. Som ett exempel har kommunen uppskattat att det förekommer 2900 små avloppsanläggningar i kommunen. Det uppskattade årliga behovet av tillsyn är 150 dagar och under 2019 har 75 dagar genomförts. Inventeringen av avlopp har lett till att 65% av de avlopp som inventerats har fått utsläppsförbud och därefter bytts ut till nya fungerande anläggningar som bidrar till att miljökvalitetsnormerna följs.

Del 2, handlar om dricksvattenskydd och vattenuttag och riktas i huvudsak till kommunens dricksvattenproducent.

I kommunens svar redogörs för vilka aktiva vattentäkter som kommunen har huvudmannaskap för och hur dessa är skyddade. I kommunens svar tas bland annat upp att arbetet med att uppdatera de vattenskyddsområden (VSO) som är beslutade före miljöbalkens ikraftträdande 1999 pågår enligt plan. VSO för Forsheda vattentäkt är under framtagande och nya föreskrifter och VSO för Värnamos vattentäkt Ljusseveka ska påbörjas under 2020. Ljusseveka VSO kommer bli komplicerad och ha stor inverkan på utvecklingen av Värnamo stad.

Del 3, handlar om fysisk planering och riktas i huvudsak till kommunens förvaltning som arbetar med planering.

I kommunens svar redogörs för hur kommunen i sin planering och i våra

planer tar hänsyn till miljö kvalitetsnormen för vattenförekomster inom kommunen. Föregående års återrapportering påverkades av att kommunen inte hade en aktuell översiktsplan som behandlade miljö kvalitetsnormer. I år kan Värnamo förhålla sitt svar till ny gällande översiktsplan, Mitt Värnamo 2035. Ny översiktsplan antogs under sommaren 2019 vilket innebär att antalet beslut som är fattade i enlighet med planen är begränsat.

Kommunens översiktsplan uppfyller de krav på åtgärder som Vattenmyndigheten har för kommunernas arbete med att uppnå miljö kvalitetsnormerna för berörda vattenförekomster.

Del 4, handlar om dagvatten och vatten- och avloppsvattenplaner och riktas både till kommunens förvaltning för tekniska frågor samt förvaltningen för planeringsfrågor.

I kommunens svar redogörs för hur kommunen i sin VA-planering och planering för dagvattenhantering tar hänsyn till miljö kvalitetsnormen för vattenförekomster inom kommunen. Som en del av Plan för vatten och avlopp i Värnamo kommun, finns kommunens strategi för dagvattenhantering liksom ställningstaganden för vatten och avlopp.

/Emma Nordstrand
Planeringsarkitekt

Frågor till kommunerna för rapportering av genomförda åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2019

129

Instruktion

Vattenmyndigheterna önskar ett samlat svar från kommunen via kommunstyrelsen.

Rapporteringen är indelad i 4 delar där:

- Del 1 handlar om miljötillsyn och riktas i huvudsak till kommunens förvaltning för miljöfrågor
- Del 2 handlar om dricksvattenskydd och vattenuttag och riktas i huvudsak till kommunens dricksvattenproducent
- Del 3 handlar om fysisk planering och riktas i huvudsak till kommunens förvaltning för planeringsfrågor
- Del 4 handlar om dagvatten och vatten- och avloppsvattenplaner och riktas både till kommunens förvaltning för tekniska frågor samt förvaltningen för planeringsfrågor

För att underlätta för er finns samtliga frågor i detta dokument. Här kan ni se frågorna samt samarbeta mellan kommunens förvaltningar kring svaren innan ni slutligen registrerar dem i webbformuläret.

Förslag på arbetsgång:

1. Ansvarig handläggare för rapporteringen utses
2. Ansvarig handläggare skickar ut rapporteringsfrågorna till de förvaltningar som berörs (se indelning ovan)
3. Berörda förvaltningar svarar för sin del och skickar tillbaka till ansvarig handläggare som sammanställer svaren
4. Dragning för kommunstyrelsen
5. Registrera svaren i rapporteringsformuläret på webben

För att undvika dubbelrapporteringen kommer vattenmyndigheterna även att hämta underlag från följande rapporteringar:

- Naturvårdsverket. Enkät om Miljöbalkstillsyn 2019 (Åtgärd 1, 2, 3, 4, 5c)
- Boverket: Plan- och Byggenkäten 2019 (Åtgärd 6)
- Kemikalieinspektionen: Återrapportering av tillsyn hantering av växtskyddsmedel (Åtgärd 2)

Bakgrund och syfte med återrapporteringen

De fem vattenmyndigheterna har beslutat om åtgärdsprogram för vattenförvaltnings-cykeln 2016–2021 samt åtgärdsprogram för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten 2018–2021. Programmen riktar åtgärder till centrala myndigheter och till samtliga länsstyrelser och kommuner. Utöver att genomföra de myndighetsspecifika åtgärderna ska myndigheterna, länsstyrelserna och kommunerna årligen rapportera till de fem vattenmyndigheterna om genomförandet av åtgärderna, den så kallade återrapporteringen. Åtgärderna till myndigheter och kommuner är likalydande i de fem programmen och därför genomförs återrapporteringen gemensamt.

Återrapporteringen omfattar de insatser som utförts i enlighet med de uppdrag som preciserats i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2016 – 2021, med syfte att miljökvalitetsnormerna för vatten ska följas. Rapporteringen möjliggör vattenmyndigheternas bedömning av åtgärdernas effekt i relation till de miljökvalitetsnormer som ska följas. För att bättre följa framstegen i åtgärdsarbetet och för att förbättra 130 kopplingen till effekter i miljön kommer både kvantitativa och kvalitativa underlag att behöva rapporteras in från åtgärdsmyndigheter och kommuner.

Återrapporteringen av genomförda åtgärder behövs även för att Sverige ska kunna genomföra rapporteringar av åtgärdsprogrammets genomförande till EU-kommissionen. Du hittar kommunåtgärderna på [vattenmyndigheternas webbsida](#).

Har enkäten förankrats i kommunstyrelsen?

Ja

Nej

För vilken kommun svarar du på den här enkäten? *

Värnamo

Välj vilket/vilka vattendistrikt kommunen tillhör: *

Bottenvikens vattendistrikt

Bottenhavets vattendistrikt

Norra Östersjöns vattendistrikt

Södra Östersjöns vattendistrikt

Västerhavets vattendistrikt

Vet inte

Del 1. Miljötillsyn (åtgärd 1, 2, 3, 4, 5c)

1. Har miljökvalitetsnormerna för vatten använts som prioritering i kommunens behovsutredning?

I behovsutredningen är miljökvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen

I behovsutredningen är inte miljökvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen

☐ Kommunen har inte gjort någon behovsutredning

131

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

I tillsynsplanen för miljötillsyn har flera åtgärder bäring på miljökvalitetsnormen för vatten.

2. Har miljökvalitetsnormer för vatten använts som prioritering i planering av den egeninitierade tillsynen i kommunens tillsynsplan?

- ☒ I tillsynsplanen är miljökvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen
- ☐ I tillsynsplanen är inte miljökvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen
- ☐ Kommunen har inte gjort någon behovsutredning

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Inventering av enskilda avlopp först i ARO med vattenförekomster som inte uppnår god ekol. status.
Likaså har lantbruk valts ut på samma grunder vid tillsyn i fält.

3. Hur många tillsynsobjekt av nedanstående verksamheter har kommunen tillsyn över?

Hämta uppgifterna om tillsynsbehov från kommunens behovsutredning enligt §6 miljötillsynsförordningen (2011-13).

Tillståndspliktig (B) djurhållning

Antal objekt:	0	
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:		132
Genomförd tillsyn, antal dagar:		

Anmälningsskyldig djurhållning (C), uppskattat antal

Antal objekt:	20
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	Dessa 20 objekt kräver ca 85 h/år vilket visar att alla objekt inte får besök varje år.
Genomförd tillsyn, antal dagar:	Samtliga objekt får besök med den intervall som planerats, varannat till var tredje år.

Djurhållning och/eller växtodling (U), uppskattat antal

Antal objekt:	130
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	10
Genomförd tillsyn, antal dagar:	10

Hästgård* uppskattat antal

** Hästgårdar med mer än 10 hästar utanför känsligt område och mer än 2 hästar i känsligt område enligt kraven på tät lagring av gödsel.*

Antal objekt:	7	
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	2	133
Genomförd tillsyn, antal dagar:	0	

Avloppsreningsanläggning >2000 pe

Antal objekt:	0
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	0
Genomförd tillsyn, antal dagar:	0

Avloppsreningsanläggning >200 pe

Antal objekt:	4
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	2
Genomförd tillsyn, antal dagar:	2

Avloppsreningsanläggning 26-200 pe, uppskattat antal

Antal objekt:	9	
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	2	134
Genomförd tillsyn, antal dagar:	1	

Avloppsledningsnät*

**Med avloppsledningsnät avses sådana som är allmänna enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och hörande till avloppsreningsanläggning. Verksamhetsutövare kan ha ett/flera avloppsledningsnät som leder till en/flera avloppsreningsanläggningar (se även Bilaga 1 i Naturvårdsverkets vägledning 2016:8).*

Antal objekt:	vet ej
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	vet ej
Genomförd tillsyn, antal dagar:	0

Små avlopp <25 pe, uppskattat antal

Antal objekt:	2900
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	150
Genomförd tillsyn, antal dagar:	75

Vattenskyddsområde allmänna*

**Under förutsättning att kommunen har tagit över tillsynen från länsstyrelsen.*

Antal objekt:	13	
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	130	135
Genomförd tillsyn, antal dagar:	0	

Verksamhet (åtgärd 5) Vattenskyddsområde enskilda*

**Under förutsättning att kommunen har tagit över tillsynen från länsstyrelsen.*

Antal objekt:	0
Årligt tillsynsbehov, antal dagar:	0
Genomförd tillsyn, antal dagar:	0

4. Tas hänsyn till miljökvalitetsnormer för vatten vid tillsyn av:

a. jordbruksverksamheter enligt åtgärd 2?

☒ Ja

☐ Nej

Om ja, utveckla hur. Har tillsynen exempelvis medfört att åtgärder för att minska näringsläckage vidtagits?

Kontroll av växtodlingsplan, växtnäringsbalans, ej över 22 kg P/ha och år.
Föreläggande om att åtgärda läckande gödselplattor,
Deltagit i tillsynsprojektet " Tillsyn i fält".

b. Avloppsledningsnät och avloppsreningsverk enligt åtgärd 3?

☒

Ja

☐

Nej

136

Om ja, utveckla hur. Har tillsynen exempelvis medfört att åtgärder för att begränsa utsläppen av näringsämnen, prioriterade och särskilt förorenade ämnen vidtagits?

Vi har inte bedrivit tillsyn på avloppsledningsnätet men på de mindre ARV <2000pe.

c. Enskilda avlopp enligt åtgärd 3?

☒

Ja

☐

Nej

Om ja, utveckla hur. Har tillsynen exempelvis medfört att åtgärder för att begränsa utsläppen av kväve och fosfor vidtagits?

Inventeringen av avloppsanläggningar har lett till att 65% av de inventerade avloppen har fått utsläppsförbud och därefter har bytts ut med nya fungerande anläggningar.

5. Tillämpar kommunen krav på hög skyddsnivå, eller högre, där det behövs för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten?

☒

Ja

☐

Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Vi tillämpar ett generellt skyddsavstånd på 50 meter till dricksvattentäkter, ytvatten, vattendrag och större diken, 100 meter till recipient (vattenförekost) som inte uppnår god ekol. status samt 200 m (lokala föreskrifter) till kommunens reservvattentäkt.

Samt försöker se till att anläggningarna förläggs och utformas så att grundvatten inte förorenas.

137

6. Hur många större enskilda vattentäkter (som försörjer >50 personer eller producerar >10 m³/dygn) finns det totalt inom kommunen?

Ange antal eller
ange "Vet ej":

6

**7. Hur många av de större enskilda vattentäkterna har någon form av skydd?
(vattenskyddsområde enligt 7 kap miljöbalken, lokala skyddsföreskrifter, annat)**

Ange antal:

0

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Provtagning av bakterier och kemikalier, 1ggr/år.

8. Pågår/planeras arbete för att skydda enskilda vattentäkter (som försörjer >50 personer eller har ett uttag på mer än 10 m³/dygn) till exempel genom vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter eller genom lokala hälsoskyddsföreskrifter?

☐ Ja

☒ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Nyttillkomna frågor för rapportering av åtgärdsprogram för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten 2018–2021.

9. Med avseende på PFOS i ytvatten och PFAS (summa 11) i grundvatten, har kommunen:

Påbörjat arbetet med att identifiera verksamheter och områden som bidrar till att miljökvalitetsnormen inte följs?

☒ Ja

☐ Nej

Genomfört åtgärder för att begränsa fortsatt spridning av PFAS och PFOS från dessa verksamheter och områden?

☐ Ja

☒ Nej

Tagit fram en långsiktig plan för att stoppa eller begränsa kommande utsläpp och spridning?

☐ Ja

☒ Nej

Utövat tillsyn på den kommunala räddningstjänstorganisationen och ställt krav på hantering av brandskum som innehåller något av ämnena i PFAS (summa 11) så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas?

☐ Ja

☒ Nej

Beskriv kortfattat vad som har gjorts:

10. Har kommunen verkat för att minska utsläppen av dioxiner och dioxinlika föreningar från småskalig förbränning, genom till exempel:

Informationsinsatser, till exempel om hur fastbränsleeldning kan påverka människors hälsa och miljön och vad som kan göras för att minska utsläppen av dioxiner och andra luftföroreningar?

☐ Ja

☒ Nej

Rådgivning som främjar lägre utsläpp av dioxiner och andra luftföroreningar?

☒ Ja

☐ Nej

Begränsningar för eldning av trädgårdsavfall inom detaljplanelagt och tätbebyggt område?

☐ Ja

☒ Nej

Erbjuda kostnadsfri borttransport av trädgårdsavfall inom detaljplanelagt och tätbebyggt område?

☐ Ja

☒ Nej

Verka för en omställning till värmeförsörjning som ger mindre utsläpp, till exempel centraliserade fjärrvärmesystem eller små kraftvärmeverk?

140

☒

Ja

☐

Nej

☐

På annat sätt, beskriv i kommentarsfältet:

Beskriv kortfattat vad som har gjorts:

Stora delar av Värnamo stad är utbyggt med fjärrvärmesystem som försörjs av i huvudsak biobränsle-eldade pannor och ett kraftvärmeverk.
Det kommunala energibolaget har även satsat på att utveckla närvärmenät i ett antal mindre tätorter i kommunen. Dessa försörjs av lokala värmepannor. Följande tätorter har närvärme: Lanna, Bor, Forsheda och Bredaryd.

Del 2. Dricksvattenskydd och vattenuttag (åtgärd 5a, 5b, 5e)

Åtgärd 5a

11. Hur många aktiva vattentäkter har kommunen huvudmannaskap för? Om kommunen saknar huvudmannaskap för vattentäkter ange 0.

Ange antal:

9

Av de vattentäkter som kommunen är huvudman för, hur många av dem har vattenskyddsområde?

Ange antal:

9

12. Hur många reservvattentäkter har kommunen huvudmannaskap för? Om kommunen saknar huvudmannaskap för vattentäkter ange 0.

Ange antal:

2

Av de reservvattentäkter som kommunen är huvudman för, hur många av dem har vattenskyddsområde?

141

Ange antal:

0

13. Finns utpekade framtida vattentäkter för kommunen, tex i regional vattenförsörjningsplan, vattenplan eller motsvarande?

Ja

Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Både i den regionala och den kommunala vattenförsörjningsplanen finns potentiella vattenresurser utpekade.

En ny regional vattenförsörjningsplan är under framtagande tillsammans med Länsstyrelsen.

Om ja på fråga 8, arbetar kommunen med att skydda dem?

Nej

14. För de vattentäkter som saknar skydd, pågår eller planeras arbete med att ta fram vattenskyddsområde?

Ja

Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Åtgärd 5b

15. Hur många av kommunens befintliga vattenskyddsområden är beslutade före miljöbalkens ikraftträdande (1 januari 1999)?

Ange antal:

16. Med syfte att säkerställa att vattentäkter har ett erforderligt skydd, har kommunen gjort en översyn av vattenskyddsområdets föreskrifter och/eller avgränsningar för vattenskyddsområden som är beslutade före miljöbalkens ikraftträdande (1 januari 1999)?

☒ Ja

☐ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Arbetet pågår med att uppdatera VSO. Arbetet sker enligt plan. VSO för Forsheda vattentäkt är under framtagande.
Nya föreskrifter och VSO för Värnamo vattentäkt Ljusseveka ska påbörjas under 2020.

17. Hur många av de befintliga vattenskyddsområdena behöver revideras för att uppnå ett tillfredsställande skydd?

Ange antal:

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Arbetet pågår enligt plan.

143

Åtgärd 5e

18. Hur många av kommunens aktiva vattentäkter har tillstånd för vattenuttag?

Ange antal: 3

Pågår eller planeras arbete med att säkerställa tillstånd till vattenuttag för kommunens vattentäkter?

Ja

Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Arbetet med detta sker i samband med att VSO tas fram.

Del 3. Fysisk planering (åtgärd 5d, 6)

19. Har kommunen inarbetat den regionala vattenförsörjningsplanen i översiktsplanen enligt åtgärd 5d?

Ja

Nej

Regional vattenförsörjningsplan saknas

Hur används den regionala vattenförsörjningsplanen i kommunens översikts- och detaljplanering?

144

a. Som ett tematiskt tillägg till gällande översiktsplan

- ☐ Ja
☒ Nej

b. Som en fristående del som ger underlag till översiktsplanen

- ☒ Ja
☐ Nej

c. Som en ingående del av kommunens VA-plan

- ☐ Ja
☒ Nej

d. Som en fristående del som ger underlag till kommunens VA-plan

- ☒ Ja
☐ Nej

e. Genom en vattenöversikt

- ☐ Ja
☒ Nej

f. Genom en vattenplan

- ☒ Ja
☐ Nej

Annat:

Kommunen har tagit fram och i KF 2017 antagit en kommunal vattenförsörjningsplan.

145

20. Har kommunen genomfört en miljöbedömning av översiktsplanen där ni tagit med miljökvalitetsnormer för vatten?

Ja

Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Till översiktsplanen har en konsekvensbeskrivning tagits fram som bland annat tar upp MKN för vattenförekomster i kommunen.

21. Har kommunen tagit hänsyn till åtgärdsbehov som finns i VISS för de vattenförekomster som berörs av översiktsplanen?

Ja

Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Genom att man i ÖP beskriver de vattenförekomster som inte erhållit god kem. eller ekol. status och vilka miljöproblem och åtgärder som behövs för att uppnå god status.

22. Har kommunen tagit hänsyn till miljökvalitetsnormerna för vatten för vattenförekomster och avrinningsområden som berörs av översiktsplanen?

Ja

Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

23. Har kommunen gjort andra insatser kopplade till arbetet med gällande översiktsplan för att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten?

Ja

Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Kommunens nya översiktsplan antogs under 2019 vilket innebär att det inte har funnits lång tid till att genomföra planen.
Kommunens föregående plan antog 2002 och hanterade inte MKN.

24. Har kommunen gjort andra insatser kopplade till detaljplanearbetet för att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten?

Ja

Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

För större detaljplaner som berör vattenförekomster så tas dagvattenutredningar fram som föreslår åtgärder i plan 147 för att följa MKN för vatten.

Del 4. Dagvatten och Vatten- och avloppsvattenplaner (åtgärd 7, 8)

25. Har kommunen en vatten- och avloppsvattenplan i enlighet med åtgärd 7?

- ☒ Ja
☐ Under framtagande
☐ Nej

Om ja (alternativt att planen är under framtagande), har kommunen tagit hänsyn till miljökvalitetsnormer för berörda vattenförekomster vid framtagandet av vatten- och avloppsvattenplanen?

- ☒ Ja
☐ Nej

Om ja, förklara kortfattat hur:

Finns med som en del av VA-planen.

Om ja, vilken omfattning har planen?

- ☒ Vattenförsörjning för hela kommunen
☐ Endast kommunal VA-försörjning enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412)
☐ Annat:

26. Har kommunen en plan, strategi, policy eller liknande för hantering av dagvatten i syfte att begränsa utsläpp till vattenmiljöer? Planen kan ingå i en VA-plan eller vara fristående.

148

- ☒ Ja
☐ Under framtagande
☐ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta samt länka till planen/strategin/policyn:

Som en del av VA-planen. Dagvattenhantering.

Om ja, har miljökvalitetsnormer för berörda vattenförekomster beaktats vid framtagandet av dagvattenplanen/strategin/policyn?

- ☒ Ja
☐ Nej

Om ja, förklara kortfattat hur:

Vid rening av dagvatten har MKN för förekomster tagits hänsyn till.

§ 16 Dnr: ON.2019.21

Motion: 50 kronor för lunchen

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar

att föreslå kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Ärendebeskrivning

Svante Olsson, Vänsterpartiet, har den 28 februari 2019 lämnat in en motion om subventionerade luncher till pensionärer.

I motionen yrkar Svante Olsson att priset på lunchavgiften för besökande pensionärer, av sociala skäl, ska sänkas till 50 kr på äldreomsorgens restauranger. Svante Olsson bedömer att den kraftiga höjningen av priset de senaste åren har lett till en lika kraftig minskning av antalet besökare.

Lunchavgiften inkl. dessert för pensionärer utan biståndsbeslut är 97 kr inkl. moms. Under 2019 serverades ca 10 200 portioner på äldreomsorgens restauranger. En måltidavgift på 50 kr inklusive moms skulle innebära att priset per portion subventioneras med 42 kr exkl. moms. Årskostnaden för subventionen blir ca 430 000 kr.

En subvention skulle kunna innebära att antalet besökare på äldreomsorgens restauranger ökar. Om antalet portioner skulle öka till 15 300 portioner blir årskostnaden ca 640 000 kr och om antalet portioner skulle öka till 20 400 portioner blir årskostnaden ca 860 000 kr.

Måltidsavgiften har, enligt tidigare beslut, varit subventionerad och skulle upphöra genom en gradvis höjning av måltidsavgiften. Denna subvention har från och med 2020 upphört.

Omsorgsförvaltningen bedömer att kostnaden för föreslagen subvention inte ryms inom förvaltningens budget samtidigt tas det i beaktning då det i dagsläget arbetas med matkostnader och en utredning kommer göras och presenteras under första halvåret 2020.

Omsorgsförvaltningen behandlade ärendet den 22 januari 2020.

Förslag till beslut

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta

att föreslå kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Beslut expedieras till:

Kommunledningsförvaltningen

Omsorgsförvaltningen

Omsorgsnämnden

Dnr: ON.2019.21

Motion: 50 kronor för lunchen**Ärendebeskrivning**

Svante Olsson, Vänsterpartiet, har den 28 februari 2019 lämnat in en motion om subventionerade luncher till pensionärer.

I motionen yrkar Svante Olsson att priset på lunchavgiften för besökande pensionärer, av sociala skäl, ska sänkas till 50 kr på äldreomsorgens restauranger. Svante Olsson bedömer att den kraftiga höjningen av priset de senaste åren har lett till en lika kraftig minskning av antalet besökare.

Lunchavgiften inkl. dessert för pensionärer utan biståndsbeslut är 97 kr inkl. moms. Under 2019 serverades ca 10 200 portioner på äldreomsorgens restauranger. En måltidsavgift på 50 kr inklusive moms skulle innebära att priset per portion subventioneras med 42 kr exkl. moms. Årskostnaden för subventionen blir ca 430 000 kr.

En subvention skulle kunna innebära att antalet besökare på äldreomsorgens restauranger ökar. Om antalet portioner skulle öka till 15 300 portioner blir årskostnaden ca 640 000 kr och om antalet portioner skulle öka till 20 400 portioner blir årskostnaden ca 860 000 kr.

Måltidsavgiften har, enligt tidigare beslut, varit subventionerad och skulle upphöra genom en gradvis höjning av måltidsavgiften. Denna subvention har från och med 2020 upphört.

Omsorgsförvaltningen bedömer att kostnaden för föreslagen subvention inte ryms inom förvaltningens budget.

Beslutsförslag

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta
att föreslå kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Charlotte Jacobsson
Avdelningschef

Ulrika Gustafsson
Omsorgschef

måndag 2019-02-11 14:41

Inkommande mail

Till: Kommunen@varnamo.se;

Från: svante.k.olson@gmail.com

Skickat: 2019-02-11:14:41

motion/lunch

Till Värnamo Kommunfullmäktige 28 februari 2019

MOTION

50 kronor för lunchen!

Tidigare kunde pensionärer i Värnamo kommun inta subventionerade måltider på restaurangerna på kommunens äldreboenden. Det kan de inte längre. Nu kostar det närmare 90 kronor att äta måltiden. Det har förstås fått till följd att antalet besökare har sjunkit kraftigt. Jag tycker att kommunen borde återgå till den gamla ordningen och servera subventionerade måltider för pensionärer; av sociala skäl.

Det sa jag till Omsorgsnämndens ordförande, Glenn Lund, M, vid kommunfullmäktigesammanträdet i januari i Värnamo.

Jag tycker att måltiden ska kosta 50 kronor.

Men Glenn Lund och övriga ledamöter på den borgerliga sidan håller inte med mig. De tycker att kommunen ska ta betalt enligt marknadsmässiga principer.

De menar att 90 kronor för en lunch är en rimlig nivå.

Som ledamot av Omsorgsnämnden är jag kontaktpolitiker på Linneberg, ett serviceboende i Värnamo. För en tid sedan talade jag med en anställd i köket. Hon konstaterade att de kraftiga höjningarna av priset de senaste åren har lett till en lika kraftig minskning av antalet besökare.

Tidigare kunde det komma 50-60 pensionärer, som inte bor på Linneberg, för att äta lunch tillsammans med andra människor. Nu kommer det ett tiotal.

"Det beror helt och hållet på priset", sa den anställda. "Det är så ledsamt."

Istället för att äta tillsammans med andra människor sitter många pensionärer ensamma hemma vid köksbordet.

Att träffa andra människor och äta tillsammans är jätteviktigt.

Värnamo kommun borde visa en annan attityd mot äldre människor och subventionera en del av kostnaden för måltiden. Det kan man göra av sociala skäl. Det är inte olagligt. Det är friskvård. Och det tjänar kommunen på.

Förra mandatperioden motionerade jag om måltidsavgiften. Den avslogs. Nu när jag är med i Omsorgsnämnden motionerar jag igen.

Det står i nämndens reglemente att den "ska främja bra miljöer i kommunen i syfte att öka möjligheterna för äldre och personer med funktionsnedsättning att ta del av samhällets gemenskap".

Det står även i reglementet att nämndens uppgift är att "ta fram förslag på avgifter och taxor".

Jag yrkar därför att priset på lunchavgiften ska sänkas till 50 kronor för besökande pensionärer på kommunens restauranger på våra äldreboenden.

Svante Olson, Vänsterpartiet

§ 3 Dnr: KN.2019.27

Utredning om investering i ny biblioteksbuss

Beslut

Kulturnämnden beslutar

att godkänna utredningen och överlämna den till kommunstyrelsen samt

att ställa sig bakom utredningens rekommendationer men att frågan om fordonstyp hanteras inom budgetberedningen.

Ärendebeskrivning

I investeringsplanen för 2021 finns fem miljoner kronor avsatta för inköp av en ny biblioteksbuss. Detta eftersom nuvarande buss togs i drift 2006 och behöver ersättas inom ett par år.

I samband med att kommunfullmäktige antog budgeten i juni 2019, gavs kulturnämnden i uppdrag att ”undersöka möjligheten till ett mindre och billigare alternativ till förslaget om inköp av en ny biblioteksbuss”.

En utredning har genomförts av Katinka Borg, tidigare regionbibliotekschef i Jönköpings län, tillsammans med Anna Sandquist, dåvarande landsbygdsutvecklare i Värnamo kommun.

Utredarna landar i följande rekommendationer att:

- en genomlysning av biblioteksverksamheten görs med särskilt fokus på biblioteksbussen.
- projektering för inköp av ett fordon möjligt att köra med B-körkort påbörjas.
- servicen till skolor/förskolor tydliggörs inom kulturförvaltningen och i dialog med barn- och utbildningsförvaltningen. Det kan lämpligen ske i samband med skolbiblioteks-utredningen och arbetet med Värnamo kommuns biblioteksplan.
- dialog och planering för samverkan på ledningsnivå ökar så att kommunens samlade service till boende på landsbygden tas tillvara och utvecklas så effektivt som möjligt.
- kontakt tas med Gislaveds kommun för erfarenhetsutbyte och eventuell samverkan kring utveckling av den mobila biblioteksverksamheten.

Beslut expedieras till:

Kommunstyrelsen

Ekonom kultur

UTREDNING

BIBLIOTEKSBUSS I VÄRNAMO KOMMUN 2021

NOVEMBER 2019

KATINKA BORG
ANNA SANDQUIST

Sammanfattning

Sedan 2006 har nuvarande biblioteksbuss i Värnamo kommun servat främst medborgare och skolor/förskolor på landsbygden. Biblioteksbussen bidrar till att tillgängliggöra medier och information i hela kommunen. Dock är antalet timmar biblioteksbussen är i bruk per vecka förhållandevis få, vilket bland annat beror på att det krävs C-körkort för att köra den. Den stora bussen var en innovativ investering som nu är avskriven och i kommunens investeringsplan för 2021 finns 5 miljoner kronor avsatta för investering av ett nytt fordon.

2018 gjordes en intern utredning om ny biblioteksbuss. Denna utredning är ett komplement för att ”undersöka möjligheten till ett mindre och billigare alternativ”. Utredningen har gjorts av Katinka Borg, tidigare regionbibliotekschef i Jönköpings län, och Anna Sandquist, kommunens landsbygdsutvecklare och EU-samordnare då uppdraget påbörjades. Utredningen har omfattat intervjuer, litteraturstudier, omvärldsbevakning och resultat från genomförda landsbygdsdialoger.

Värnamo kommun har idag en vision att växa till 40 000 invånare fram till 2035. Landsbygden och dess utveckling är en viktig del i denna vision och sedan fyra år tillbaka hålls regelbundna landsbygdsdialoger, där förvaltningarna samverkar med medborgarna. Erfarenheterna av dialogerna är goda, då de har tillfört kunskap om vilka frågor som är prioriterade för boende på landsbygden.

Via samtalen med bibliotekspersonal har vi fått en bild av nuläget i biblioteksverksamheten, men också tankar om framtida möjligheter där biblioteksbussen skulle kunna vara en del i helheten för att erbjuda en likvärdig biblioteksservice till alla i kommunen, oavsett ålder och bostadsort. Genom förbättrad dialog och samverkan inom kommunen dit även civilsamhället bjuds in, skulle service och information till landsbygden kunna utvecklas och erbjudas på ett smartare sätt. Inte minst gäller detta de utmaningar som följer av den digitala utvecklingen.

Det är tydligt att förutsättningarna för den fjärde generationens biblioteksbuss i Värnamo kommun ser annorlunda ut. Kompetens och resurser finns både inom biblioteksverksamheten och övriga kommunala verksamheter. För att möta och svara upp till omgivningens behov och förväntningar behövs en genomlysning av biblioteksverksamheten och ökad samverkan inom kommunen.

Utredningen mynnar ut i följande rekommendationer:

- Att en genomlysning av biblioteksverksamheten görs med särskilt fokus på biblioteksbussen
- Att projektering påbörjas för inköp av ett fordon som får köras med B-körkort

Att servicen till skolor/förskolor tydliggörs inom kulturförvaltningen och i dialog med barn- och utbildningsförvaltningen. Det kan lämpligen ske i samband med skolbiblioteksutredningen och arbetet med Värnamo kommuns biblioteksplan

Att dialog och planering för samverkan på ledningsnivå ökar så att kommunens samlade service till boende på landsbygden tas tillvara och utvecklas så effektivt som möjligt

- Att kontakt tas med Gislaveds kommun för erfarenhetsutbyte och eventuell samverkan kring utveckling av den mobila biblioteksverksamheten

Bakgrund.....	1
Genomförande.....	1
Värnamo mobila bibliotek	2
Nuläge	2
Biblioteksbussens roll för landsbygden i Värnamo kommun	4
Landsbygdsdialoger	4
Omvärldsanalys och framtidsspaning	5
Omvärldsspaning	5
Utvecklingsmöjligheter och användningsområden.....	7
Utifrån ett verksamhetsperspektiv	7
Utifrån ett landsbygdsperspektiv	9
Landsbygdens Kontaktcenter.....	9
Använda ny teknik och andra logistiska lösningar	9
Samverkan med andra delar av den kommunala organisationen.....	10
Barn- och utbildningsförvaltningen	10
Gummifabriken	11
Omsorgsförvaltningen.....	11
Serviceförvaltningen	11
Utvecklingsavdelningen.....	11
Övriga förvaltningar.....	12
Möjligheter till samverkan med andra kommuner.....	12
GGVV-området.....	12
Nässjö kommun	13
Övriga kommuner i Jönköpings län.....	13
För- och nackdelar med olika bussmodeller	13
Slutsatser och rekommendationer	15
Källor	17
Intervjulistå	17

Nuvarande biblioteksbuss köptes in 2006 och är avskriven. Reparationsbehoven har börjat öka i allt snabbare takt. Inköp av ny biblioteksbuss måste därför ske de närmaste åren för att inte driftkostnaderna ska bli för stora. I investeringsplanen för 2021 finns 5 miljoner avsatt för ny biblioteksbuss.

Under 2018 genomfördes en intern utredning avseende förutsättningar för en ny biblioteksbuss. Där inventerades nya förutsättningar gällande teknik och drivmedel, med avseende på positiv miljöeffekt. Där inventerades också möjligheterna för en ny biblioteksbuss beträffande att utveckla verksamheten och bredda användningen.

I samband med investeringsplanen beslutade kommunfullmäktige ”att uppdra åt kulturnämnden att till 2019-09-30 undersöka möjligheten till ett mindre och billigare alternativ till förslaget om inköp av ny bokbuss 2021 till en beräknad investering av 5 miljoner kronor”.

Genomförande

Vi som arbetat med uppdraget är Katinka Borg, tidigare regionbibliotekschef i Jönköpings län, och Anna Sandquist, som vid arbetets inledning, september 2019, var landsbygdsutvecklare och EU-samordnare i Värnamo kommun.

De metoder som använts är intervjuer, resultat från genomförda landsbygdsdialoger, litteraturstudier och omvärldsbevakning.

Texten i rapporten har i huvudsak skrivits av Katinka eftersom Anna slutade sin tjänst i början av oktober. Vi hade då tillsammans haft samtal med kulturchef Lars Alkner och bibliotekschef Ann-Christin Ekelund, vi hade genomfört i stort sett samtliga intervjuer med bibliotekspersonalen och haft ett par reflekterande samtal. Anna har förutom sina kunskaper om Värnamo kommun och dess verksamhet bidragit med den text som avser landsbygdsutvecklingen samt tagit del av rapporten innan den lämnades till uppdragsgivaren.

Utredningens delar:

- Bussens roll för landsbygden i Värnamo kommun
- Omvärldsanalys och framtidsspaning
- Utvecklingsmöjligheter – användningsområden
- Samverkan med andra delar av den kommunala organisationen
- Möjligheter till samverkan med andra kommuner
- För- och nackdelar med olika bussmodeller
- Slutsatser och rekommendationer

Tidigare ”Utredning om investering av ny biblioteksbuss, fordon och verksamhet” med bilagan ”Utvecklingsmöjligheter med mobil biblioteksverksamhet” presenterades hösten 2018. Den

gjordes av Monica Falk och Leif Jutengren, ansvariga för den mobila biblioteksverksamheten, Värnamo kulturförvaltning, och har varit till god nytta i denna kompletterande utredning.

Vi har valt att inte fördjupa oss i olika fordonsmodeller eller drivmedel utan hänvisar i dessa frågor till den tidigare utredningen. Skälen är flera men ett är att utvecklingen går snabbt och vi gjorde bedömningen att den dag investeringen ska göras kommer det att krävas en förnyad scanning av marknaden. I den tidigare utredningen beskrivs verksamheten mer ingående.

Värnamo mobila bibliotek

I Värnamo kommun har det funnits mobil biblioteksverksamhet sedan 1976 då den första bokbussen köptes in. När den nuvarande biblioteksbussen, som togs i bruk 2006, projekterades i början av 2000-talet var det mycket innovativt att planera för ett stort fordon samt färre och längre hållplatsstopp. Tanken med en betydligt större buss än den tidigare var att kunna erbjuda service som kopiering, fax, datorer, något som hittills endast varit möjligt på fasta bibliotek. Ett stort fordon förstärkte också bibliotekets roll som mötesplats och som arena för arrangemang av olika slag. En rullande biblioteksfilial för boende på landsbygden.

Idag när vi närmar oss 2020 och planeringen inför investeringen av den fjärde generationens fordon är aktuell ser både förutsättningar och möjligheter annorlunda ut. Samhället förändras i en allt snabbare takt vilket påverkar både människor och verksamheter. För att vara fortsatt relevant är det nödvändigt för biblioteksverksamheten att följa med i utvecklingen. Inte minst den digitala.

Nuläge

Genom samtal med bibliotekschefen, personalen som ansvarar för biblioteksbussen och kolleger på stadsbiblioteket har vi fått en bild av verksamheten som den ser ut idag.

För den mobila biblioteksverksamheten finns 2 heltidstjänster fördelade på 3 personer. Ansvar för verksamheten delas av en bibliotekarie och en biblioteksassistent som båda arbetar heltid och har körkort för lastbil, C-körkort. De tjänstgör även på stadsbiblioteket viss tid varje vecka. Den tredje personen är bibliotekarie med placering på stadsbiblioteket som tjänstgör 20% på biblioteksbussen med uppgift att dubbelbemanna vid turerna till skolor/förskolor. Övrig tid är bussen enkelbemannad. Inom organisationen finns ytterligare en person med C-körkort som fungerar som back-up för ordinarie chaufförer.

Organisatoriskt ingår inte den mobila biblioteksverksamheten i filialbibliotekssystemet utan ses som en fristående enhet. Biblioteksbussen är inte representerad i grupper och råd som finns inom förvaltningen.

Biblioteksbussen är i bruk 30 timmar/vecka, måndag till torsdag. Hållplatstiden är 22 timmar/vecka, antalet hållplatser är 51 enligt ett rullande 4-veckorsschema och stoppen varierar mellan 20 minuter och 1,5 timma.

Under förmiddagstid besöker biblioteksbussen skolor och förskolor, både på landsbygden och mer centralt. Den sammanlagda hållplatstiden för dessa besök är 6,5 timmar av den totala tiden per vecka och då är bussen dubbelbemannad.

Fredagar är reserverade för service och underhåll. Förutom den del som kräver verkstadskompetens 158 sköts service och underhåll av de ansvariga för biblioteksbussen.

Flytten till Gummifabriken och arbetet i kontorslandskap upplevs som positiv och för den mobila verksamheten har det inneburit en ökad delaktighet, främst när det gäller kolleger som arbetar med barn och unga. Barnbibliotekarien är den som har kontakt med skolor/förskolor i kommunen och som deltar på föräldramöten. På så sätt finns en informationskanal till den mobila verksamheten och någon som också beaktar biblioteksbussen vid planering av arrangemang för barn.

Bussen används sommartid för aktiviteter till barn och unga, i den mån det finns tillgänglig chaufför. En iakttagelse som gjorts är att aktiviteter utanför bussen, tex dockteater och workshops, lockar besökare.

Samarbete och kontakt med samhällsföreningar och övriga civilsamhället har minskat genom åren och saknas nu helt. Visst samarbete sker med kolleger från andra förvaltningar, då de följer med bussen ut för olika typer av samhällsinformation som t.ex. bygglovshantering, energirådgivning och konsumentvägledning. Det som saknas för att skapa kontinuitet och utveckla denna samverkan är tid för gemensam planering, enligt ansvariga för biblioteksbussen.

Bussen som mötesplats fungerar på några ställen där ”man dröjer sig kvar” men det är inte främst därför man kommer. Inte heller är det för att använda den tekniska utrustning som finns, kopiator, dator, wi-fi m.m. Besöken handlar i huvudsak om boklån. En del av lånen är beställningar, merparten från Värnamo kommuns eget mediebestånd men även fjärrlån förekommer. Det är ingen stor del av verksamheten och merparten av beställningarna görs av skolor/förskolor.

När önskemål kommer upp, vid t.ex. landsbygdssdialogerna, försöker man tillgodose dem så snart som möjligt. Vilket kan innebära mycket arbete på kort tid och där flera kolleger involveras. Ett sådant exempel är önskemål om bokprat på biblioteksbussen som framfördes under försommaren och därefter genomfördes i Hånger och Åminne under september. Resultatet blev inte det önskade vad gäller besökare, vilket talar för att planering, framförhållning och återkommande tillfällen skapar bättre förutsättningar för både mottagare och sändare. Av samma anledning fick en ort ytterligare en hållplats för något år sedan, men till våren återgår man till den tidigare varianten, en hållplats med längre stopptid.

Servicen till skolor/förskolor är något som kommit upp i samtliga samtal. Kring den verksamheten råder en stor frustration. Uppdraget upplevs som otydligt och saknar riktlinjer. Det lär finnas en överenskommelse daterad 1976, men det är inget dokument som är känt eller aktuellt idag. Det är sex landsbygdsskolor som får besök av bussen, Fryele, Gällaryd, Horda, Hånger, Kärda och Tännö. Elevantalet per skola varierar men sammanlagt handlar det om ca 300 elever. Bussen är alltid dubbelbemannad vid dessa turer oberoende av antal elever man träffar. Bokprat genomförs på landsbygdsskolorna men inte efter samma modell som finns för barnen i centrala Värnamo. Där erbjuds samtliga barn i årskurs 2 och 5 bokprat. Kontakten med lärarna varierar beroende på deras tid och intresse. Vilket även innebär att aktiviteter som skolan arrangerar kan kollidera med biblioteksbussens besök utan att något informationsutbyte skett.

Storstilsböcker finns på biblioteksbussen men i övrigt finns ingen särskild verksamhet som riktar sig till äldre eller personer med funktionsvariationer.

Turlistans 51 hållplatser finns framförallt på landsbygden men även några mer centralt placerade stopp förekommer. Genom att bocka i ”Mobila biblioteket” på kartan via länken <http://karta.varnamo.se> presenteras aktuella hållplatser.

Inför varje verksamhetsår ses turlistan över och mindre justeringar görs. Under de senaste åren har antalet hållplatser minskat, främsta anledningen är färre besökare. Underlag för förändringarna är den besöksstatistik som noggrant förs vid varje hållplats och den kunskap personalen har om platsen. När filialen i Vråen lades ner hösten 2019 kompenserades detta med ett nytt stopp för biblioteksbussen.

Vid nästan alla hållplatser finns en skylt som informerar om när biblioteksbussen kommer och hur länge den stannar. Övrig marknadsföring på orterna saknas. På bibliotekets webbsida finns turlistan men i övrigt sparsamt med information om vilka tjänster det mobila biblioteket erbjuder.

Biblioteksbussens roll för landsbygden i Värnamo kommun

Landsbygdsdialoger

Värnamo kommun har tagit fram parametrar för landsbygdsutveckling som finns med som en fördjupad översiktsplan för landsbygden. Biblioteksbussen finns med under rubriken Leva och bo i underrubrikerna skola och barnomsorg, fritidsaktiviteter samt under rubrik Näringsliv och service i underrubrik offentlig service.

Värnamo kommuns vision är att växa till 40 000 invånare till år 2035, men inte till vilket pris som helst utan med ett mänskligt perspektiv och inte bara huvudorten utan hela Värnamo kommun. Ett av målen för att nå dit är delaktighetsmålet.

I Värnamo kommuns landsbygdsdialoger arbetar förvaltningarna aktivt med att skapa attraktivitet, trygghet och tillväxt tillsammans med medborgarna genom att skapa delaktighet där medborgare och tjänstepersoner får vara med och påverka sin närmiljö och sitt arbete. Under fyra år har kontaktnät byggts upp runt om i orterna. Förvaltningarna har aktivt arbetat med medborgare i arbetsgrupper för att lösa de aktuella frågor som kommit upp i dialogerna.

Biblioteksbussen har kommit på tal på tre orter av de totalt sexton orter där kommunen genomfört landsbygdsdialoger. Önskemål och diskussioner runt kulturaktiviteter har kommit upp vid fler tillfällen.

Biblioteksbussen är ett viktigt komplement istället för skolbibliotek i landsbygdsskolorna. Den målgrupp som använder biblioteksbussens utbud utöver förskola och skolor är främst den äldre delen av befolkningen på landsbygden.

Här följer en lista över intressen som uppkommit på flertalet orter:

- Få ut kommunala verksamheter på landsbygden
- Boende och byggnation, äldre och barnfamiljer, boendeenkät
- Åldrande befolkning
- Detaljplaner för orter med omnejd

- Återvinningscentraler
- Hur orten kan bli mer attraktiv
- Nya fritidsaktiviteter oftast i form av fysiska aktiviteter med vid några tillfällen
- Kulturaktiviteter på landsbygden
- Utformning och uppfräschning av samhällets centrum
- Aktiviteter för barn och unga
- Trygghet i form av ex när man blir äldre, vattentäcker, trafiksäkerhet, räddningstjänst m.m.
- Infrastruktur i form av cykelvägar/leder, kollektivtrafik, närtrafik, bredband m.m.
- Skolan, som organisation och skolområdet
- Strandskydd
- Förfallna fastigheter
- Finansiering till fritidsaktiviteter, anläggningar exempelvis promenadstråk,
- Mountainbikebanor m.m.
- Hur Värnamo kommun marknadsför orten med omnejd
- Service och servicenoder
- Vilken service vill landsbygdsmedborgarna ha
- Ungdomars behov utifrån landsbygdsdialogerna, ex Horda, wifi, samlingsplats
- Lyfta lokal historia

Många av ovanstående punkter sträcker sig över i stort sett alla förvaltningar och bolag. För att nå våra landsbygdsinvånare behöver vi samarbeta och samordna den interna organisationens resurser för att effektivt få ut information, ha en bra service och tillgodose medborgarnas behov inom det kommunala uppdraget. Om man samarbetar över förvaltningsgränserna så skulle fordonet kunna beläggas heltid och användas i större utsträckning och anpassas till vad medborgarna efterfrågar.

Förslag gällande den framtida biblioteksbusen utifrån ett landsbygdsperspektiv presenteras under rubriken *Utvecklingsmöjligheter och användningsområden*.

Omvärldsanalys och framtidsspaning

Omvärldsspaning

Samhället utvecklas och förändras i snabb takt. Som en central verksamhet i lokalsamhället står biblioteken inför en mängd utmaningar som det inte går att bortse ifrån. Statistik visar att både besök och utlån minskar generellt i landet. Biblioteken har delvis varit fredade från större tvingande förändringar även om ständiga besparingar slimmat verksamheter och gjort den mer sårbar. Digitaliseringen, en av vår tids stora utmaningar, skapar en rad möjligheter för biblioteken som kan innebära ökad tillgänglighet för medborgarna. Men för att nå dit krävs vilja och kunskap både hos personal och användare. Samt nationella lösningar vad gäller licenser och finansiering. En förutsättning för att bäst kunna använda de resurser och den kompetens som finns är att biblioteksverksamheten organisatoriskt och praktiskt betraktas som en helhet.

När den mobila verksamheten diskuteras handlar det ofta om fordonsstorlek och typ av körkort. Det är lätt att förvillas och tro att ett litet fordon med automatik kan köras med ett vanligt B-körkort, så är inte fallet utan det är fordonets totala vikt som avgör vilken körkortstyp som krävs. Ett mindre fordon fyllt med medier väger ofta så pass mycket att B-körkort inte är tillräckligt.

En förstudie som gjordes av Alvesta kommun (Nilsson & Månsson 2019) visade att trots att kommunen hade ett litet fordon, möjligt att framföra med B-körkort, var det oftast samma förare. Liknande exempel framkom i samtal på bokmässan, så även om det är möjligt är det inte säkert att man som bibliotekspersonal känner sig bekväm med uppgiften. Flera i personalen i Värnamo har dock ställt sig positiva och sett olika utvecklingsmöjligheter om det fanns ett fordon möjligt att köra med B-körkort.

Det pågår många olika utvecklingsarbeten kring mobil biblioteksverksamhet i landet och utanför landets gränser. Det kan handla om att allt från att investera i en ny bokbuss byggd på lastbilschassi med utskjut till en elektrisk lådcykel. Utgångspunkten är syftet med verksamheten och vilka målgrupper man vill nå. Oavsett så är det en möjlighet att marknadsföra och kommunicera kommunens biblioteksverksamhet på andra platser, ibland oväntade och utanför centralorten och de fasta biblioteken.

Nedan några exempel:

Torsby bokbuss, som också nämndes i den tidigare utredningen, har tilldelats priset ”Årets bokbuss 2019” av Svensk biblioteksforening. Det inledande stycket i motiveringen ger en bild av en verksamhet värd att undersöka och låta sig inspireras av: ”Mobil biblioteksverksamhet kan, när den ges rätt förutsättningar, vara en form av samhälls- och kulturinstitution som verkligen skapar ett mervärde för dem den är till för – alla. Förutsättningarna är bland annat att verksamheten kan utvecklas långsiktigt och att de som arbetar med verksamheten får vara delaktiga i en utveckling som har ett helhetstänkande kring allt som har med kultur och service att göra.”

I Dalsland har fem kommuner, Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål fått medel från Kulturrådets ”Stärkta bibliotek” för att bygga upp en mobil verksamhet med hjälp av en ombyggd husbil, kallad Läster – en läslustfarkost. Läsbusen ska inte förväxlas med traditionell bokbussverksamhet med reguljära turer utan syftet är att lyfta fram läslusten och bibliotekens verksamhet:

- Ett sätt att ta biblioteket dit där människor är
- Dyker upp på evenemang och bokningar på skolor, förskolor och fritids
- Anpassar beståndet efter sammanhanget
- Trivsamt häng med läsning i fokus
- För alla åldrar

I Simrishamns kommun är bokbussen en ny del av biblioteksverksamheten och resultatet av den verksamhetsförändring som skedde då samtliga filialer lades ner. Nu har bokbussen, som är av modell mindre, rullat på landsbygden i drygt ett år och under hösten 2019 görs en enkätundersökning som ska fungera som underlag för det fortsatta utvecklingsarbetet. I början av 2020 kommer sammanställningen av undersökningen att presenteras bl.a. här; www.simrishamn.se/bibliotek

Göteborgs stadsbibliotek utvecklar sin mobila verksamhet och byter till 2 eldrivna bokbussar sommaren 2020. Man har gjort en upphandling med totallösning för service och underhåll, vilket innebär fler timmar för verksamheten som riktas till barn och deras familjer.

Frågan vilka behov som finns och vilken verksamhet som ska erbjudas kan få olika svar, i Vingåkers kommun blev det inrättandet av en tjänst som *Landsbygdsbibliotekarie*. En satsning för att nå kransorterna och personer som inte är vana biblioteksanvändare. ”Tanken är att kunna underlätta för samverkan, integration, folkbildning, service, tillgänglighet, kunskap, kompetens och innovativitet. Därtill ska landsbygdsbibliotekarien, genom att tillhandahålla och sprida kunskap om de olika digitala tjänster som biblioteket erbjuder, arbeta för att överbygga den digitala klyftan”. Fokus är samverkan med lokalsamhället, nätverksbyggande och användning av befintliga lokaler, där människor redan möts.

I ”Aspekter av bokbussens evolution”, en kandidatuppsats presenterad 2018 av Dirk Rydqvist, Högsolan i Borås, finns bokbussverksamhetens ursprung och historia beskriven, hänvisningar till flera uppsatser men intressantast i detta sammanhang är de intervjuer som görs med bokbussbibliotekarier och bibliotekschefer i tre kommuner. Kommuner med olika förutsättningar men med det gemensamma att de utvecklar sin mobila biblioteksverksamhet. Tillgänglighet, marknadsföring och verksamhetsutveckling är några av rubrikerna.

”Fördelen med bokbussen är att den är mobil. Traditionellt ser man på bokbussen som ett minibibliotek, men idag tänker vi om bokbussen som en plats, en möjlighet. Ibland kan den köra böcker och medier. Ibland kan den vara ett litet minikulturhus. Ibland kan den vara liksom en workshop. Bussen kan också funka som ett medborgarkontor. Det finns otroliga möjligheter.”

”Man måste ha tentaklarna ute och lyssna av vad som händer, varje dag, varje vecka måste du ha koll på vad som händer i kommunen hela tiden och du måste liksom ha en plan: Ok, vad gör vi? Vi gör så här: vi tar bussen dit och gör så och så.”

En av kommunerna ersätter sin gamla bokbuss med en ny medan en annan kommun köper in en bokbil som går att köra med B-körkort. De olika valen av fordon speglar att behov, planering och utveckling av verksamheten kan ta sig olika uttryck men målet är detsamma.

Det finns fler exempel på kommuner som utvecklar sin mobila biblioteksverksamhet, med olika typer av fordon och inriktning. Inom Svensk biblioteksförnings *Expertnätverk för mobil biblioteksverksamhet* finns stor kunskap om vad som händer, var och när, som man generöst delar med sig av till andra kolleger.

Utvecklingsmöjligheter och användningsområden

Utifrån ett verksamhetsperspektiv

En förutsättning för utveckling av den mobila biblioteksverksamheten i Värnamo kommun är att en genomlysning görs och att tydliga mål för hela biblioteksorganisationen arbetas fram. Därefter konkretiseras planer och mål för de olika verksamhetsområdena. Att den mobila verksamheten har betydelse, inte minst för landsbygden, står utan all tvekan, men oberoende det måste det finnas en

verksamhetsplan med tydliga mål. Finns en sådan blir det även lättare att kommunicera fördelar med samverkan till andra aktörer i kommunen och civilsamhället.

163

Vad efterfrågas, vilka behov har de boende på landsbygden och vilka samarbetsparter finns i kommunens förvaltningar och kransorter? Nya landsbygdsdialoger planeras under 2020 men för att nå djupare krävs att dessa kompletteras med ett mer koncentrerat utforskande av biblioteksbussens verksamhet och potential för framtiden.

I samtal med stadsbibliotekets personal framkom intresse för att utveckla samarbete med biblioteksbussen och det framfördes några förslag på hur den mobila verksamheten ytterligare skulle kunna förstärka bibliotekets närvaro i hela kommunen, t.ex. genom att de aktiviteter som sker tillsammans med Teknikcenter i Gummifabriken också erbjuds på landsbygden. Antingen i biblioteksbussen eller i befintliga lokaler på orterna. Likaså kan servicen till äldre utvecklas via den mobila verksamheten och bibliotekets uppdrag för ökad digital delaktighet samt närvaro vid olika event runt om i kommunen. Flera betonade att med ett mindre fordon, som går att köra med B-körkort, skulle möjligheterna bli fler.

”Boka en bibliotekarie”, en tjänst som innebär att man bokar tid hos en bibliotekarie fortsätter att utvecklas på stadsbiblioteket, denna tjänst skulle med teknikens hjälp kunna erbjudas på fler ställen i kommunen och via biblioteksbussen.

Det digitala biblioteket måste utvecklas parallellt med den traditionella verksamheten då allt fler av bibliotekets tjänster blir tillgängliga digitalt och användningen av dessa tjänster förmodas öka. Hur denna utveckling kommer att påverka den mobila verksamheten vet vi i dagsläget förhållandevis lite om, men att behovet av bibliotekariekompetens för läsfrämjande, källkritik, ökad digital delaktighet m.m. fortsatt kommer att efterfrågas och behövas vet vi med säkerhet. För landsbygdens del kan det innebära att redan etablerade mötesplatser kommer att spela en större roll för biblioteksverksamheten då det främst är bibliotekariekompetensen som efterfrågas.

Ett mobilt bibliotek innebär stor flexibilitet och betyder att biblioteket kan vara på platser där både låntagare och icke-besökare befinner sig. En förutsättning för detta är att verksamheten inte är helt uppbounden kring en fast turlista utan att det finns utrymme för viss rörlighet. Vilket i sin tur kräver ett annat sätt att planera för verksamhet och underhåll.

Allt fler kommuner prioriterar särskilda målgrupper när det gäller den mobila verksamheten. Det kan vara barn och deras vuxna, äldre eller personer med annat modersmål än svenska. Några kommuner i Östergötland har testat att använda bokbussen specifikt för att öka den digitala delaktigheten hos medborgarna i projektet ”Digital mediebuss”. Resultatet visade att det krävs samverkan mellan olika aktörer för att lyckas, det är inget biblioteket ensamt kan ta ansvar för. Detta har man redan beaktat i Värnamo kommun, då det i både *Verksamhetsplan för kulturnämnden 2020-2022* och *Plan för digitalisering 2019-2022* tillskrivs biblioteken tillsammans med kontaktcenter och Campus en central roll för medborgarnas digitala delaktighet. Inom detta uppdrag kan den mobila verksamheten komma att spela en central och viktig roll.

Som tidigare nämnts har flera förvaltningar redan verksamhet i kransorterna vilket innebär att en ökad dialog och planering tillsammans med kulturförvaltningen och den mobila

biblioteksverksamheten borde gynna de boende på landsbygden. Initialt handlar det om att kartlägga vem som gör vad och när för att därefter söka lösningar och samverkansvinster. Entusiastiska tjänstemän är positivt men inte tillräckligt ur ett långsiktigt hållbarhets- och förtroendeperspektiv.

Det övergripande målet måste vara att en likvärdig biblioteksservice erbjuds i hela kommunen.

Utifrån ett landsbygdsperspektiv

Landsbygdens Kontaktcenter

Biblioteksbussen skulle kunna bli landsbygdens plattform för samhällsinformation där förvaltningar och bolag samarbetar och samverkar för att ge landsbygdsinvånarna bra service och information. Landsbygdsinvånarna upplever sig ofta förfördelade, att de missgynnas och att allt hamnar i centralorten. Ur ett demokratiperspektiv är detta mindre bra. En av anledningarna till att landsbygdsdialogen blev till var för att stävja detta och sätta människan i centrum och arbeta för att få till en än mer attraktiv landsbygd som man kan bo, leva och verka i. Invånarna i området har bäst kunskap om på vad som är bra, saknas eller vad som behöver utvecklas.

Biblioteksbussen skulle kunna vara landsbygdsdialogens ”förlängda arm” där tjänstepersoner från den interna organisationen och bolagen tillsammans med kulturförvaltningen planerar ”informationsresor” till orterna och ge fördjupad information om de aktuella utmaningarna för landsbygden som kommit fram under dialogmötena. Man ”kundanpassar” resorna utefter de behov som medborgarna har och anpassar informationen. På så sätt flyttar man också ut kommunal verksamhet och kundanpassar. Eftersom det finns många frågor som är samma oavsett var du bor på landsbygden skulle man exempelvis kunna ha teman.

Använda ny teknik och andra logistiska lösningar

Om fler ska kunna använda/köra fordonet så behöver vissa delar av verksamheten nya lösningar. Om det inte finns en bibliotekarie på bussen så skulle man kunna koppla upp sig mot en bibliotekarie på ett fast bibliotek där man kan få hjälp och tips. På så sätt skulle biblioteket kunna ge ett större och kvalitativt utbud än det urval som man tar med sig.

Det medborgaren beställer från biblioteket skulle kunna fraktas till ett förvalt logistikcentrum för orten där man kan hämta ut sin bok. Antingen kan man utveckla ett internt logistiksystem där man samverkar med förvaltningar som redan idag är ute och kör eller så skulle man kunna upphandla tjänsten. Tanken med detta är för att öka servicen och att man på så sätt få bort vikt från fordonet så att fler kan köra/använda det. En annan effekt är att fordonet skulle kunna vara ute fler dagar och tillfällen än idag. Många events eller samlingar är på kvällar och helger och skulle man då kunna få besök av bussen på fler tider så skulle servicen öka. Kommunen skulle på så sätt vara mer närvarande på landsbygden.

Ett annat förslag är att kunna koppla upp sig mot kontaktcenter på samma sätt som mot bibliotekarien för att få en ökad service på landsbygden. Att tillgången till bredband är god på landsbygden underlättar att möta de digitala utmaningarna. Digitaliseringsstrategen tillsammans med it-avdelningen ser över dagens tekniska funktioner och planerar för framtiden, i detta sammanhang måste den mobila verksamhetens krav och behov tydligt kommuniceras.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Återkommande i samtalen med personalen i Värnamo har varit den mobila biblioteksverksamhetens service till skolor och förskolor. Trots att den i hållplatstid räknat omfattar ca 1/3 av tiden är det den del av verksamheten som flest tar upp, funderar kring och ifrågasätter. Anledningen är troligen att det saknas riktlinjer och synkning med övrig verksamhet som sker i samverkan med skolor/förskolor i kommunen.

Både skolan och biblioteken har ett tydligt uppdrag att arbeta språk- och läsfrämjande när det gäller barn och unga. För skolans del via skollagen (2010:800) och bibliotekslagen (2013:801) när det gäller folkbiblioteken. För folkbiblioteken handlar det främst om barn och ungas läsning på fritiden. Vikten av digital kompetens för barn och unga är lätt att tappa bort i tron att det endast gäller äldre personer men även inom detta området har både skolbibliotek och folkbibliotek tydliga uppdrag.

Samarbete mellan skola och folkbibliotek är sedan länge etablerat och tar sig många olika uttryck, inte sällan är det entusiastiska pedagoger och bibliotekarier som ser vinster för barnen genom arbete som utförs över professionsgränserna. I kommunernas biblioteksplaner, vilket är lagstadgat att det ska finnas, bör skolbiblioteksverksamheten finnas med samt inriktning och omfattning av samverkan mellan folkbibliotek och skola vara tydligt formulerad.

Enligt skollagen är det rektorerna som ansvarar för skolbiblioteksverksamheten.

Från den tidigare utredningen har följande stycke hämtats:

”Biblioteksbussen som skolbibliotek

Biblioteksbussen har tidigare godkänts och fungerar idag som ersättning för ett bemannat skolbibliotek på sex skolor på följande orter: Kärda, Hånger, Tännö, Fryele, Horda och Gällaryd. Eleverna har tillgång till sitt mobila skolbibliotek varje vecka; en gång varannan vecka genom skolturen samt en gång varannan vecka på kvällstid på ortens hållplats för allmänheten. Vid skolturerna är biblioteksbussen dubbelbemannad för att kunna bistå de många elever och pedagoger som samtidigt besöker bussen. Kvällstid är bussen enkelbemannad.”

Skolinspektionen presenterade 2018 en granskning som gjorts av i vilken utsträckning skolor använder skolbiblioteket som en pedagogisk resurs för elevers lärande. De konstaterade att det finns stora variationer när det gäller beståndet av medier och fackutbildad personal.

Den bibliotekarietjänst på 20% som finns för att täcka upp bemanningen på de turer som stannar vid skolor/förskolor är en tjänst där det ofta har bytts personal. Det finns inga upparbetade rutiner eller kontaktpersoner på skolorna utan är upp till den som för tillfället har tjänsten att organisera på bästa sätt.

Bibliotekschefen tog initiativ till och påbörjade en skolbiblioteksutredning 2015 då hon var ny i kommunen men arbetet fick läggas åt sidan på grund av tidsbrist. Medvetenheten om behovet finns och under hösten 2019 har en dialog med Linnéuniversitetet förts och arbetet planeras att tas upp på nytt i samarbete med en grupp studenter.

Efter samtal med en representant från Barn- och utbildningsförvaltningen blev det väldigt tydligt att 166 en utredning kring skolbiblioteksverksamheten i Värnamo kommun är högst aktuell. Inte minst behöver Kulturförvaltningen ta ställning till vilken service man är beredd att ge skolorna och till vilket pris. Därefter behöver det kommuniceras tydligt inom biblioteksverksamheten så att frustrationen byts till positiv energi med fokus på barnens läslust och samverkan med pedagogerna. På samma sätt behöver informationen spridas inom skolans organisation och till de ansvariga rektorerna.

Lämpligt är att skolan involveras i det pågående arbetet med att ta fram en ny biblioteksplan för Värnamo kommun. I den tidigare biblioteksplanen från 2011 ingår inte skolbiblioteksverksamheten.

Gummifabriken

I Gummifabriken möts kultur, näringsliv och utbildning och där finns goda förutsättningar för dialog och praktisk samverkan. Utmaningen är att lyfta verksamheten utanför väggarna och låta även landsbygden ta del av aktiviteter och evenemang. Sätten är många och via tekniska lösningar kan de bli ännu fler. Om biblioteksverksamheten betraktas som en helhet blir förutsättningarna för att lyckas betydligt större.

Omsorgsförvaltningen

Bibliotekarietjänsten med ansvar för den uppsökande verksamheten med målgruppen äldre och personer med funktionsvariationer, servar idag fyra äldreboenden centralt i Värnamo. Samarbete sker med omsorgspersonalen men det finns inga riktlinjer eller överenskommelser mellan förvaltningarna, vilket betyder att verksamheten bygger på personalens intresse och engagemang. Bibliotekets Boken kommer-verksamhet, som riktar sig till personer som inte själva kan komma till biblioteket, har ett fåtal användare i centralorten. Hemtjänstpersonalen har slutat att ta med böcker och av den anledningen ses den resurskrävande verksamheten nu över.

I arbetet med den kommande biblioteksplanen bör även omsorgsförvaltningen involveras. På så sätt skulle man säkra att äldre och andra grupper, oavsett bostadsort, får del av bibliotekets service.

Serviceförvaltningen

Inom serviceförvaltningen finns flera verksamheter, kontaktcenter, It-avdelning, post och logistikenhet, som på olika sätt har beröringspunkter med den mobila biblioteksverksamheten. I ett framtida scenario finns troligen andra lösningar när det gäller service och underhåll för bibliotekets fordon oavsett typ.

Ett tydligt uppdrag finns redan i Värnamo kommuns *Plan för digitalisering 2019–2022*; ”För Värnamo kommun är biblioteken och kontaktcenter, i samarbete med och tillsammans med Campus/utbildningsakademin, viktiga och centrala aktörer i arbetet med medborgarnas digitala delaktighet.” En förutsättning för att nå målen är att arbetet sker med utgångspunkten att nå samtliga i kommunen, oberoende av ålder och bostadsort. Till detta samarbete bör även föreningar och studieförbund bjudas in.

Utvecklingsavdelningen

Utvecklingsavdelningen är en övergripande verksamhet inom kommunen där digitaliseringsstrategen och landsbygdsutvecklaren ingår tillsammans med flera andra strategiskt viktiga tjänster.

Biblioteket har etablerat kontakt med kommunens digitaliseringsstrateg och det visar sig att genom att lära mer om varandras verksamheter ökar möjligheterna till samarbete snabbt. 167

Den kunskap som finns om landsbygden, framför allt via tjänsten som landsbygdsutvecklare, är en resurs då det gäller att kartlägga och utveckla den mobila verksamheten i relation till var boende och aktiviteter sker idag och vad man spår inför framtiden.

Övriga förvaltningar

I kommunen finns "Gruppen för mål och resultat" som är förvaltningsövergripande.

Bibliotekschefen, som deltar i gruppen, ser här stora möjligheter att kommunicera bibliotekets verksamhet och skapa dialog kring samverkan och delaktighet, främst i arbetet med kommunens nya biblioteksplan. På grund av vakanser har inga möten ägt rum under hösten.

Möjligheter till samverkan med andra kommuner

GGVV-området

Av kommunerna inom GGVV-området (Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo) är det endast Gislaved som har bokbussverksamhet.

Via mail skickades ett antal frågor till bibliotekscheferna i Gislaved, Gnosjö och Vaggeryd för att undersöka intresset för mobil biblioteksverksamhet och eventuell samverkan kring en sådan.

De fyra bibliotekscheferna inom GGVV-området startar i höst ett bibliotekschefsnätverk med målet att öka samverkan mellan kommunerna. Därför kom frågan om mobil biblioteksverksamhet lägligt och samtliga svarade att de är intresserade av att diskutera även denna fråga tillsammans.

Gnosjö och Vaggeryd är mindre kommuner och bedömer att tillgängligheten vad gäller fasta bibliotek är relativt god och man har inga planer på att skaffa varken bokbuss eller bokbil. Däremot beskriver de båda cheferna hur de vill utveckla den uppsökande verksamheten. I Gnosjö genom ökad lokal samverkan och pop up-verksamhet och i Vaggeryd planerar man att söka medel via Kulturrådets "Stärkta bibliotek" till en Sagobil för att bedriva uppsökande verksamhet på skolor/förskolor samt äldreboende.

Bokbussverksamheten i Gislaved liknar den i Värnamo med den skillnaden att man gör 120 stopp/månad och endast besöker två landsbygdsskolor som betalar för tjänsten. Bibliotekschefen berättade vidare att bokbussen är 13 år och att man haft svårt att rekrytera sedan bokbusschauffören gick i pension i fjol. Gislaveds kommun har de senaste somrarna haft sommarlovsverksamhet med pop up-bibliotek men då använt sig av en vanlig bil istället för bokbussen eftersom man saknat chaufför.

I Gislaveds kommun görs en organisationsöversyn av biblioteksverksamheten som även innefattar bokbussen och man är intresserad av att diskutera den mobila verksamhetens utveckling tillsammans med Värnamo för att söka nya och hållbara lösningar.

Nässjö kommun

Kontakt togs även med bibliotekschefen i Nässjö kommun eftersom man där fick ”Stärkta biblioteksmedel” 2018 till en bokbil. Upphandlingen är klar med beräknad leverans sommaren 2020. Leverantör är Fellwings Karosseri som även levererat biblioteksfordon, i varierande utförande, till andra kommuner.

B-körkort är det som kommer att krävas för att köra bokbilen i Nässjö vars främsta målgrupp är ca 50 förskoleavdelningar i kommunen. Avtal för den verksamheten finns inte och kommer inte heller att tecknas i nuläget. I övrigt är bokbilen tänkt att användas så flexibelt som möjligt inom förvaltningen och det finns inga planer på att hyra ut den till andra kommuner.

Övriga kommuner i Jönköpings län

Jönköping och Vetlanda är de två andra kommunerna i länet som har bokbussverksamhet. Jönköping har även en bokbil som främst används för uppsökande verksamhet med äldre som målgrupp.

För- och nackdelar med olika bussmodeller

Genom hela arbetet har frågeställningen kring fordonstyp funnits med. Det är en högst relevant fråga när det gäller en investering som ska vara över en lång tidsperiod. Idag har Värnamo en biblioteksbus som storlek mycket väl lämpar sig för att fylla funktionen av social mötesplats för boende på landsbygden. Statistiken visar dock att antalet besökare på vissa hållplatser är lågt trots en längre stopptid. Så frågan är om behovet finns och hur det i så fall ser ut? Vilket direkt leder vidare till frågan kring vilken typ av verksamhet som ska bedrivas? Om målet är att biblioteksbussen ska fungera som en rullande filial måste verksamheten tydligt och aktivt ha den inriktningen. Om verksamhetens bas inte ska vara ett större fast bestånd av medier ökar flexibiliteten och användningen. Beroende på verksamhetens inriktning behöver servicen inte bli sämre även om utformningen blir annorlunda jämfört med dagens.

Biblioteksbussen används förhållandevis få timmar per vecka idag. Vilket främst hänger samman med att ett så stort fordon som biblioteksbussen kräver förare med lastbilskörkort. Det begränsar användningen och gör verksamheten sårbar.

Ett fordon, där vikten inte överstiger 3,5 ton kan framföras med körkort för personbil men så snart vikten ökar ställs andra krav på körkortsbehörighet. För att användning inom förvaltningen och samverkan med andra förvaltningar ska vara intressant att utveckla skapar ett fordon, möjligt att köra med B-körkort, fler möjligheter. Investeringskostnaderna för ett sådant fordon är cirka 2,5–3 miljoner kronor, beroende på modell, inredning och utrustning.

Många events och arrangemang på landsbygden sker på helger då nuvarande biblioteksbus står still. Ett mindre fordon ökar möjligheterna att medverka eller samverka för att synliggöra och marknadsföra bibliotekets tjänster och annan service som kommunen erbjuder.

Tillgänglighet är ett perspektiv som är viktigt när det gäller all biblioteksverksamhet och svaret handlar inte om fordonstyp utan snarare om verksamhetens utformning och vilka krav som då ska ställas utifrån ett tillgänglighetsperspektiv.

Service till skolor/förskolor på landsbygden hur ska den bedrivas? Dagens och morgondagens skolbiblioteksverksamhet kräver både regelbunden tillgång till bibliotekariekompetensen och medier. Tveksamt om möjligheten att besöka biblioteksbussen en gång per vecka motsvarar detta. Medier kan erbjudas på olika sätt och tekniken vara ett stöd i kontakten med bibliotekarien. Allra viktigast ur barnens perspektiv är att de erbjuds en likvärdig service av god kvalitet oavsett skola i kommunen.

Många orter saknar numera ett naturligt centrum då affär, bank och annan service försvunnit, vilket resulterat i att människor möts på andra ställen. Dessa mötesplatser tillsammans med befintliga lokaler behöver identifieras och verksamheten anpassas för att vara där människorna är. Med ett mindre fordon ökar möjligheterna att stanna på platser som idag inte är tillgängliga för den stora bussen.

Bibliotekskatalogen på webben där det är förhållandevis enkelt att både reservera och låna om medier ökar tillgängligheten och minskar behovet av ett större mobilt bestånd. Det går att utveckla den läsfrämjande delen på webben vilket kan vara till hjälp för de låntagare som vill hitta ”en bra bok” att läsa. De mänskliga mötena och samtalen skall inte underskattas, de är en betydelsefull del av verksamheten. Men det är förutsättningarna för att de kan ske som är allra viktigast, var de sker är av underordnad betydelse.

I förstudien som Nilsson & Månsson (2019) gjorde på uppdrag av Alvesta kommun finns ett avsnitt kring vilka för- och nackdelarna är beroende på val av fordon:

	Ombyggd lastbil med utskjut	Stor buss, större än 10 meter	Mindre buss, som nuvarande buss	Flera mindre fordon
Fördelar	-Störst yta för evenemang -Möjlighet för teknisk utrustning -Tillgänglighetsanpassning	-Stor yta för evenemang -Kostnad i förhållande till utskjut -Möjlighet för teknisk utrustning -Tillgänglighetsanpassning	-Kostnad -Smidighet -Tillgänglighetsanpassning	-Inköpskostnad -Miljövänligt drivmedel -Smidighet -Möjlighet till mer frekventa besök -Variation i utbud
Nackdelar	-Kostnad -Kräver lastbilskörkort -Viss inflexibilitet -Drivmedel -Komplicerad teknik	Viss förlust av yta -Kräver lastbilskörkort -Drivmedel	-Begränsad yta -Mindre utrustning -Kräver B-körkort -Drivmedel	-Sämre mötesplatsfunktion -Ingen möjlighet till evenemang -Mindre utrustning och utbud
Möjligheter inom Four-Space metoden	Mötesplats Lärande Inspiration Deltagande	Mötesplats Lärande Inspiration (Deltagande)	Mötesplats Lärande Inspiration (Deltagande)	Lärande Inspiration

Oavsett val av fordonsmodell så är de första frågorna att ställa vilken typ av verksamhet det finns behov för och resurser till. Det som blivit väldigt tydligt under arbetets gång är att parallellt med planering av ett nytt fordon krävs en kartläggning/genomlysning av verksamheten och att kommunens övriga förvaltningar involveras för bästa möjliga effekt av investeringen.

I arbetet med översyn och genomlysning av biblioteksverksamheten är en bra utgångspunkt den sk. "Four-Spaces metoden" som nämns i tabellen ovan och som det också refereras till i andra källor (Pärsson, 2017. Rydqvist, 2018). Den härstammar från en, inom biblioteksvärlden, känd dansk studie (Andersson, Skot-Hansen, 1994) som presenterar folkbibliotekets roll i fyra huvudfunktioner.

Teorin har utvecklats och biblioteksverksamheten presenteras numera som fyra överlappande rum; rum för inspiration, rum för lärande, rum för möten, rum för skapande. Att även använda den beskrivningen av biblioteksverksamheten i dialog med andra förvaltningar och aktörer kan skapa förutsättningar för helt nya samarbeten både vad gäller den mobila biblioteksverksamheten och övrig verksamhet.

Slutsatser och rekommendationer

I samtalen med bibliotekspersonalen blev det uppenbart att man, parallellt med planering och inköp av ett nytt fordon, måste göra en genomlysning av biblioteksverksamheten med särskilt fokus på biblioteksbussen. Vi bedömer att detta är en förutsättning för att skapa den organisatoriska helhet som krävs för att kunna erbjuda alla kommunens medborgare en likvärdig biblioteksservice, oavsett ålder och bostadsort – så som folkbibliotekens uppdrag beskrivs i bibliotekslagen.

Valet av fordonstyp måste utgå från behov, förutsättningar och resurser. Omvärlden och den pågående samhällsomställningen spelar en stor roll och är omöjlig att bortse ifrån. Några av de faktorer som har direkta beröringspunkter med den mobila verksamhetens framtid är klimat, långsiktig hållbarhet, ekonomi och digitalisering.

Inför förnyelse och utveckling är det ofrånkomligt att fundera över kostnaden för en verksamhet. När det gäller biblioteksbussen, som idag används fyra av veckans sju dagar, måste frågan ställas om det finns andra, effektivare, sätt att bedriva verksamheten utan att sänka kvaliteten.

För att vara en klok investering behöver nästa generations biblioteksbuss kunna köras med B-körkort, eftersom den då kan användas i många fler sammanhang. Men för att förverkliga dessa många möjligheter krävs dessutom en organisatorisk helhetssyn, förändrat arbetssätt, ökad samverkan både mellan förvaltningarna och mellan kommunen och civilsamhället.

Möjligheterna ryms i flexibla lösningar som kan prövas och omprövas över tid.

- Att en genomlysning av biblioteksverksamheten görs med särskilt fokus på biblioteksbussen
- Att projektering för inköp av ett fordon möjligt att köra med B-körkort påbörjas

Att servicen till skolor/förskolor tydliggörs inom kulturförvaltningen och i dialog med barn- och utbildningsförvaltningen. Det kan lämpligen ske i samband med skolbiblioteksutredningen och arbetet med Värnamo kommuns biblioteksplan

Att dialog och planering för samverkan på ledningsnivå ökar så att kommunens samlade service till boende på landsbygden tas tillvara och utvecklas så effektivt som möjligt

- Att kontakt tas med Gislaveds kommun för erfarenhetsutbyte och eventuell samverkan kring utveckling av den mobila biblioteksverksamheten

Källor

Falk, M. och Jutengren, L. 2018. Utredning om investering av ny biblioteksbuss, fordon och verksamhet med bilagan Utvecklingsmöjligheter med mobil biblioteksverksamhet. Värnamo kommun.

Nilsson & Månsson. 2019. Förstudie biblioteksbuss Alvesta kommun. Nilsson & Månsson AB.

Pärsson, M. 2017. Hej bokbussen! Bokbussens roll i Västerås. Kandidatuppsats nivå C. Biblioteks och informationsvetenskap, Linnéuniversitetet.

Rydqvist, D. 2018. Aspekter av bokbussens evolution. Kandidatuppsats, Biblioteks- och informationsvetenskap, Akademien för bibliotek, information, pedagogik och IT. Högskolan i Borås.

Intervjulist

Åsa Ekblad – bibliotekarie/bibliotekssamordnare

Ann-Christin Ekelund - bibliotekschef

Monica Falk – bibliotekarie/chaufför

Anna Gustafsson - bibliotekarie/bibliotekssamordnare

Leif Jutengren – biblioteksassistent/chaufför

Emma Olsson – bibliotekarie

Hanna Sjölin – bibliotekarie/bibliotekssamordnare

Lisa Steirud – bibliotekarie

Jenny Wernerskog - bibliotekarie/bibliotekssamordnare

Telefonsamtal

Helene Kristins – verksamhetschef Barn- och utvecklingsförvaltningen

Mailkontakt

Maria Alexiusson - bibliotekschef Gislaveds kommun

Kristina Gernes - bibliotekschef Gnosjö kommun

Ulf Moberg - bibliotekschef Nässjö kommun

Åsa Storck - bibliotekschef Vaggeryds kommun

Utvecklingsmöjligheter med mobil biblioteksverksamhet

Bilaga till:

Utredning om investering av ny biblioteksbuss.

Fordon och verksamhet.

Kulturförvaltningen

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Utvecklingsmöjligheter med mobil biblioteksverksamhet	4
Liten buss för uppsökande verksamhet	5
Utvecklingsförslag	5
<i>Äldre- och handikappomsorg</i>	5
<i>Integration</i>	5
<i>Talboken kommer</i>	6
<i>Boken kommer</i>	6
<i>Boka hem en bibliotekarie</i>	6
<i>Förskolebarn</i>	7
<i>Förskolor</i>	8
<i>Skolor</i>	8
<i>Fritidshem och fritidsgårdar</i>	8
<i>Hela Värnamo läser</i>	8
<i>Pop-up-bibliotek</i>	9
<i>Referenser</i>	10

Sammanfattning

Bibliotekets uppsökande verksamhet skulle kunna utvecklas genom att bli mer mobilt. Framtiden är snart här och det gäller att blicka framåt. Värnamo växer som kommun. Den kommunala servicen bör utvecklas i samma takt. Med en liten buss som kan köras på B-körkort blir bussen tillgänglig för kulturförvaltningens bibliotekarier för olika verksamhetsuppdrag. De medborgare som av olika skäl har svårt att ta sig till biblioteket kan få sitt servicebehov av biblioteksverksamhet uppfyllt genom den mobila verksamheten. Uppsökande verksamhet är också en metod för biblioteket att nå icke-besökare eller sällan-användare av bibliotek.

Utvecklingsmöjligheter med mobil biblioteksverksamhet

Vilka utvecklingsmöjligheter ser vi med kombinationen buss och biblioteksverksamhet på lite längre sikt? Bibliotekets uppsökande verksamhet skulle kunna utvecklas genom att bli mer mobilt.

De förslag som framförs här får ses som möjligheter till utveckling och kräver mer resurser eller omfördelning av befintliga resurser i form av personal och budget.

En mindre buss som lätt tar sig fram i tätbebyggt område eller på mindre vägar på landsbygden vore ett bra komplement till den stora bussen. En liten buss lämpar sig till att besöka ett antal enskilda individer eller mindre grupper. Bibliotekarien byter ut beståndet i bussen utifrån vilka som ska besökas. Den stora bussen rymmer fler medier och ger ett brett utbud av medier för att vara attraktivt för allmänhet och skolor. Den utvecklingspotential vi ser kräver i första hand om disponering i befintliga tjänster men även mer resurser i form av personal och fordon beroende på hur omfattande utvecklingen av uppsökande verksamhet ska få bli. En del av förslagen kräver också kompetensutveckling. Den största utbildningssamordnaren inom bibliotekssektorn är den regionala biblioteksverksamheten. Läsdelegationen föreslår att det görs ett nationellt läsfrämjandelyft för bibliotekarier där staten tar ett större ansvar för kompetensutvecklingen för bibliotekarier. Kommunen bör i samarbete med regionen verka med särskilt fokus på barn och ungas läsning. Kompetensutveckling är således ett gemensamt ansvar för stat, region och kommun för att biblioteksverksamheterna ska få bra förutsättningar att utvecklas (SOU2018:57, s. 149-152).

Liten buss för uppsökande verksamhet

Värnamo växer som kommun. Den kommunala servicen bör utvecklas i samma takt. En kompletterande buss för uppsökande verksamhet skulle bidra till att ge en service bättre anpassad till den växande befolkningen.

Utredningen visar på att den uppsökande biblioteksverksamheten skulle kunna utvecklas och nå grupper och individer som själva har svårt att ta sig till biblioteket. Bedömningen är att det krävs tid och resurser för att arbeta fram en mobilt uppsökande verksamhet och förankra den i de olika kommunala verksamheterna och i den egna organisationen varför det arbetet bör påbörjas så snart som möjligt. En utökning av den mobila verksamheten skulle främja kommunala verksamheter som förskolor, äldre- och handikappomsorg. Avtal och uppföljning med de kommunala verksamheterna kan också säkra verksamheten på sikt.

En liten B-körkortsbuss skulle fungera väl för uppsökande verksamhet. En B-körkortsbuss tar sig lätt fram i stadsmiljö. De flesta av bibliotekspersonalen har B-körkort och har möjlighet att köra fordonet i tjänsten. Det är inte så många bibliotekarier som har eller är beredda att ta C1-körkort för tung lastbil mellan 3,5 och 8 ton, vilket krävs för de medelstora bokbussarna, eller C-körkort för tung lastbil (oavsett vikt) vilket krävs för att köra de större bokbussarna.

Det finns inte möjligheter inom befintlig budget eller investering att köpa in ytterligare en buss för nästan 2 miljoner kronor plus årliga driftskostnader.

Genom en ansökan om ”Stärkta bibliotek” till Kulturrådet för en buss som kan köras på B-körkort, medier till bussen samt en projektjänst under en ett till tre års tid så skulle denna verksamhet kunna etableras. Beviljas detta har Värnamo goda förutsättningar att permanenta verksamheten efter projektåren under förutsättning att kulturförvaltningen kan få beviljat en årlig driftsbudget för en liten uppsökande biblioteksbuss samt ett medieanslag för denna buss.

Utvecklingsförslag

Här presenteras ett antal möjliga utvecklingsområden för uppsökande verksamhet.

Äldre- och handikappomsorg

I dag lämnar biblioteket böcker på några äldreboenden i kommunen, vårdcentraler och folktandvård. En mindre buss skulle underlätta transporterna och förbättra servicen och utbudet av medier. Biblioteket anordnar även ett antal kulturarrangemang riktade till handikappomsorgen och som publiceras i deras fritidsalmanacka. Kulturutbudet kan utvecklas.

Genom fördjupat samarbete mellan kulturförvaltning och äldre- och handikappomsorg skulle man tillsammans kunna arbeta med att öka personalens kunskap och användande av kultur i det dagliga vård- och omsorgsarbetet. Syftet är att skapa en god folkhälsa och livskvalitet. Bokbussens uppsökande verksamhet kan vara en del i arbetet med att förbättra tillgången av kultur för äldre personer och personer med funktionsnedsättningar.

Integration

Biblioteksbussen kan ta sig till orter och områden där många nya invånare bor. Använd bussen för olika integrations-arrangemang för olika grupper, till exempel bokpratsturnéer och bokcirklar med Lättläst-böcker för nya svenskar. Samtidigt tar man med sig aktuell och relevant information. Då kan man till exempel informera om ”Låna en Värnamobo”. Tjänsten

”Låna en Värnamobo” innebär att man som nysvensk kan boka en Värnamobo att samtala med för att öva svenska språket samt få information om hur det fungerar i lokalsamhället.

Talboken kommer

Bibliotekspersonal ringer och samtalar med talbokslåntagare och skickar sedan hem talböcker enligt önskemål per post eller digitalt via talboksspelare. Det finns också en bokcirkel för talböcker på biblioteket. Utöver det finns ett behov för fysiska besök i hemmet, en social samvaro kring litteraturen. Talbokslåntagarna uttrycker på olika sätt behovet av en uppsökande verksamhet på grund av sina svårigheter att besöka biblioteket. Det finns personer med synskada som tar risker för att själva ta sig till biblioteket för att få till en stunds personligt möte med en bibliotekarie.

Boken kommer

”Boken kommer” är en tjänst som ett litet antal kommuninvånare använder. Främst är det personer ute på landsbygden som blev drabbade när bokbussens turer lades om till färre och större hållplatser där den stora bussen lättare kan ta sig fram och kan stå längre stunder. Även enstaka seniorer i centrala Värnamo har tjänsten. Biblioteket håller på att ta fram riktlinjer för Boken kommer-verksamheten för att kunna marknadsföra och erbjuda tjänsten till fler kommuninvånare, som har behov av hemleverans av böcker. En mindre biblioteksbus kan vara en resurs i Boken kommer-tjänsten.

Boka hem en bibliotekarie

Biblioteket har börjat med en tjänst som heter ”Boka en bibliotekarie” för att erbjuda våra besökare fördjupad hjälp med inom olika tjänster:

- Databassökning
- E-media (e-böcker och e-ljudböcker)
- E-tjänster, t.ex. Biblio, Pressreader, Ztory
- Fjärrlån
- Kurslitteratur
- Lästips
- Släktforskning
- Språklust recept
- Talböcker och Legimus-avtal
- Vetenskapliga artiklar.

Det finns nu ett nytt nationellt uppdrag som heter Digitalt först. För bibliotekens del innebar det att först kompetensutveckla personalen för att sedan aktivt arbeta med att öka invånarnas

digitala kompetens. Inom det uppdraget bör biblioteken utforma nya arbetssätt för att nå de invånare som av olika anledningar vanligtvis inte använder sig av biblioteket som en resurs.

Den nationella biblioteksstrategin påtalar att bibliotekens roll för barn med språkliga svårigheter och läsproblem och för barn med funktionsnedsättning borde uppmärksammas mer (Kungliga biblioteket, 2018). Personer med dyslexi har till exempel ofta ett inre motstånd att gå till biblioteket på grund av sina läs- och skrivsvårigheter. Personer med dyslexi har rätt till talböcker. Tjänsten Legimus, har utvecklats för att individen själv ska kunna ladda ner talböcker till önskad digital enhet. Tjänsten tillhandahålls av myndigheten MTM, som gett biblioteken i uppdrag att teckna avtal med personer med läshandikapp. Ett besök på individens egen arena, istället för i biblioteket, kan resultera i en bättre måluppfyllelse för biblioteket och MTM i att förmedla talböcker. För individer och familjer med dyslexi (ärftiligheten är stor) förbättras tillgången till talböcker och kan bidra till att öka läsförmågan och läsglädjen samt möjligheten till en större delaktighet i samhället. Ett samarbete med lokala eller regionala dyslexiföreningar samt skolornas specialpedagoger och skolbibliotekarier kan vara lämpligt.

Förskolebarn

Hembesök med gratisbok för att nå ut till alla småbarn och deras föräldrar. Bokstart är en nationell modell som 2015 börjat som projekt i några kommuner (Kungliga biblioteket, 2018). Det är en satsning på småbarns språk- och läsutveckling. Inom Bokstart kan man arbeta med gåvoböcker, hembesök och språkstimulerande aktiviteter. Samarbetet mellan bibliotek, barnhälsovård och förskola där man stödjer barns läsutveckling utifrån olika kompetenser och arbetsmetoder är en förklaring till varför modellen bokstart ger så bra resultat. Att informera och stödja föräldrar i högläsningens betydelse för barnets läsutveckling är också en viktig del. Föräldrarnas engagemang är av stor betydelse för barnens läsutveckling. Undersökningar visar att barn som börjar skolan med otillräcklig språklig medvetenhet och för litet ordförråd, vilket påverkar läsförståelsen, inte klarar att ta igen detta under grundskolan utan ligger hela tiden efter sina skolkamrater som haft en bättre språklig start (SOU 2018:57). Barns tillgång till litteratur, bibliotek och kultur hör samman med föräldrarnas utbildning och deras resurser (Kungliga biblioteket, 2018). Kungliga biblioteket uppmärksammar de goda resultaten från projektet Bokstart och vill se att det uppsökande arbetet ökar i Sveriges kommuner.

En liten bokbuss kan vara ett redskap i ett språkstimulerande arbete. Det finns statliga pengar att söka från Kulturrådet om kommunen vill göra en sådan satsning på en mer likvärdig språklig start för små barn före skolstart.

Förskolor

Bokutlåning till förskolornas minibibliotek på svenska och andra språk. Böcker till kapprumsbibliotek med hemlån för föräldrar. Information om läsfrämjande på förskolans föräldramöten. Dramatiserade sagostunder. Barnbibliotekarier i bokbussen kommer till förskolorna om förskolorna inte kan komma till biblioteket.

Skolor

En liten buss med en skolbibliotekarie kan komplettera den stora bussens skolbesök, till exempel när man besöker en specifik klass och väljer att hålla verksamheten i klassrummet. Bokprat och undervisning i källkritik och internetsökning lämpar sig väl att hålla i skolans lokaler. Att stimulera barns läsintresse kopplat till den digitala tekniken kan också vara lämpligt. Inom några år finns troligen fler digitala läsplattformar riktade till barn och unga.

Fritidshem och fritidsgårdar

Undersökningar visar att barn och ungdomars läsning minskar. Skolans fritidshem vänder sig till barn i åldrarna 6-13 år. Fritidshemmen har ett uppdrag att komplettera utbildningen i förskola och grundskola. Läsdelegationens föreslår att Kulturrådet prioriterar bidrag för läs- och litteraturfrämjande insatser på fritidshem (SOU 2018:57, s. 121). I samarbeten mellan fritidshem och skolbibliotek eller folkbibliotek finns goda möjligheter att skapa en brygga mellan läsning på fritidshem och läsning på fritiden.

Riktade läsfrämjande insatser med läslov, på såväl sommarlovet som höstlovet, kan vara något för biblioteken och fritidshemmen att samverka kring. När det finns ett samarbete med fritidshemmen kan det vara läge att även vända sig till fritidsgårdarna. Läsdelegationen kommer i sin utredning fram till att en strukturerad samverkan mellan folkbildning, folkbibliotek och fritidsgårdar kräver ett starkt samarbete på regional nivå som stöd för lokala insatser. Här finns en utvecklingspotential för folk- och skolbibliotek i Region Jönköpings län.

Hela Värnamo läser

Läsfrämjandeprojekt som främst planeras att införas för vuxna läsare. Biblioteket väljer ut en bok till Hela Värnamo Läser, köper in böcker, marknadsför och håller olika arrangemang

kring den valda litteraturen och temat, som till exempel bokcaféer och författarbesök. Med bokbussen blir det lättare att nå hela Värnamo kommun med läsfrämjandeprojektet.

Pop-up-bibliotek

Biblioteksbussen finns på plats vid olika arrangemang, t.ex. Värnamodagarna eller besöker badplatser. Popup-biblioteket ger en möjlighet att vara kreativ som bibliotekarie genom att prova på nya sätt att arbeta och finnas på andra ställen än på biblioteket. Det ger besökaren en möjlighet att titta in spontant i biblioteksbussen.

Uppsökande verksamhet är en metod för biblioteket att nå icke-besökare eller sällan-användare av bibliotek.

Referenser

Kungliga biblioteket (2018) Från ord till handling. På väg mot en nationell biblioteksstrategi. Utkast.

http://nationellbiblioteksstrategi.blogg.kb.se/files/2018/05/Fra%CC%8An_ord_till_handling_WEBB.pdf (2018-08-22)

SOU 2018:57. Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället.

http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2018/06/SOU_2018_57_web.pdf (2018-08-22)

§ 311 Dnr: KS.2019.134

Utredning om investering i ny biblioteksbus

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att bifalla kulturnämndens begäran om förlängd svarstid för bokbussutredningen till 15 februari 2020.

Ärendebeskrivning

I samband med budgeten beslutade kommunfullmäktige ”att uppdra åt kulturnämnden att till 2019-09-30 undersöka möjligheten till ett mindre och billigare alternativ till förslaget om inköp av ny bokbuss 2021 till en beräknad investering av 5 miljoner kronor”.

Förra regionbibliotekarien Katinka Borg har åtagit sig uppdraget att skriva utredningen och även kommunens landsbygdsutvecklare Anna Sandquist kommer att jobba med utredningen.

Det är dock inte möjligt att slutföra uppdraget inom tidsramen.

I samråd med utredarna har följande tidplan tagits fram:

Presentation av uppdraget i kulturnämnden 28/8

Beredande ärende i kulturnämnden 4/12

Beslut i kulturnämnden januari 2020 (datum ej fastställt ännu)

Redovisning till kommunstyrelsen senast 15 februari 2020.

Det innebär att svarstiden behöver förlängas till 15 februari 2020, så att utredningen är färdigbehandlad till budgetprocessen för 2021.

Kulturnämnden beslutade 28 augusti 2019, § 87

att hos kommunstyrelsen begära förlängd svarstid för bokbussutredningen till 2020-02-15.

Beslut expedieras till:
Kulturnämnden

§ 87 Dnr: KN.2019.27

Utredning om investering i ny biblioteksbus

Beslut

Kulturnämnden beslutar

att hos kommunstyrelsen begära förlängd svarstid för bokbussutredningen till 2020-02-15.

Ärendebeskrivning

I samband med budgeten beslutade kommunfullmäktige ”att uppdra åt kulturnämnden att till 2019-09-30 undersöka möjligheten till ett mindre och billigare alternativ till förslaget om inköp av ny bokbuss 2021 till en beräknad investering av 5 miljoner kronor”.

Förra regionbibliotekarien Katinka Borg har åtagit sig uppdraget att skriva utredningen och även kommunens landsbygdsutvecklare Anna Sandquist kommer att jobba med utredningen.

Det är dock inte möjligt att slutföra uppdraget inom tidsramen. I samråd med utredarna har följande tidplan tagits fram:

Presentation av uppdraget i kulturnämnden 28/8

Beredande ärende i kulturnämnden 4/12

Beslut i kulturnämnden januari 2020 (datum ej fastställt ännu)

Redovisning till kommunstyrelsen senast 15 februari 2020.

Det innebär att svarstiden behöver förlängas till 15 februari 2020, så att utredningen är färdigbehandlad till budgetprocessen för 2021.

Beslut expedieras till:

Kommunstyrelsen

Ekonom kultur

Protokollsutdrag:

Kommunfullmäktige

Sbn § 16

Dnr 14.1711.200

Taxa för markupplåtelse**Beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att föreslå kommunfullmäktige att anta föreslagen taxa för markupplåtelse.

Ärendebeskrivning

Gällande taxa för markupplåtelse antogs av kommunfullmäktige 28 mars 2019. Under året har förvaltningen sett behov av vissa justeringar gällande byggnadsändamål.

Vid byggnadsändamål tar Värnamo kommun ut en avgift på 25 kronor per kvadratmeter och månad. Vid längre byggen som upptar en stor yta blir det höga kostnader för markhyran. Då kommunen vill främja byggandet har förvaltningen tittat närmare på taxan och vill nu göra vissa justeringar. Föreslaget innebär att det vid ett bygge som sträcker sig över en längre, tid ta ut en avgift på 25 kronor per kvadratmeter och månad de första 6 månaderna och sedan 10 kronor per kvadratmeter och månad. För att ge nämnden möjlighet att agera läggs även följande text in i taxan "om det finns särskilda skäl får samhällsbyggnadsnämnden besluta att sätta ner eller efterskänka avgiften".

Samhällsbyggnadsförvaltningen har inkommit med skrivelse 20 januari 2020.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta

att föreslå kommunfullmäktige att anta föreslagen taxa för markupplåtelse.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Madelene Tradefelt
Telefon: 0370-37 71 78 (direkt)
E-post: madelene.tradefelt@varnamo.se

Tjänsteskrivelse

Utvärdering Taxa för markupplåtelse

Dnr: 2014.1711.200

Bakgrund

Gällande taxa för markupplåtelse antogs av kommunfullmäktige 2019-03-28. Under året har man sett behov av vissa justeringar gällande byggnadsändamål.

Bedömning

Vid byggnadsändamål tar Värnamo kommun ut en avgift på 25kr/m²/månad. Vid längre byggen som upptar en stor yta blir det höga kostnader för markhyran. Då vi vill främja byggandet har vi tittat närmare på taxan och vill göra vissa justeringar. Vi föreslår att vid ett bygge som sträcker sig över en längre, tid ta ut en avgift på 25kr/m²/månad de första 6 månaderna och sedan 10kr/m²/månad. För att ge nämnden möjlighet att agera läggs även följande text in i taxan ”om det finns särskilda skäl får samhällsbyggnadsnämnden besluta att sätta ner eller efterskänka avgiften”.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta

att föreslå Kommunfullmäktige att anta taxan för markupplåtelse.

Madelene Tradefelt
Handläggare

TAXA FÖR MARKUPPLÅTELSE

Antagen av kommunfullmäktige 2019-03-28

Om du vill nyttja kommunens mark på offentlig plats så krävs polistillstånd. Med offentlig plats menas i huvudsak vägar, torg och parker. Den offentliga platsen tillhör alla och kan hyras för många olika ändamål.

Efterfrågan av offentlig plats för uteservering, gatuförsäljning, korvförsäljning, reklamskyltar och byggnationer ökar ständigt. För att få ta offentlig plats i anspråk krävs tillstånd av polismyndigheten.

En skriftlig ansökan lämnas till polismyndigheten i Jönköpings län. Ansökan bör lämnas in i god tid, dock senast två veckor innan platsen hyrs.

Polisen lämnar sedan ansökan till kommunens samhällsbyggnadsförvaltning för behandling och avtalsskrivning i den mån kommunen kan tillstyrka ansökan. Polisen utfärdar sedan tillståndet.

Andra tillstånd som kan krävas.

Observera att en näringsverksamhet kan behöva fler tillstånd än bara markupplåtelse. Det kan exempelvis vara bygglov, serveringstillstånd m.m.

Offentlig plats i Värnamo.

Till offentlig plats räknas bland annat allmänna vägar, gator, torg, parker, grönområden och parkeringsplatser och vad som i övrigt hanteras i "allmänna lokala ordningsföreskrifter" Kf. § 143 2005-09-29.

Avgifter för upplåtelse av offentlig plats.

Administrationsavgift på 600 kronor tas alltid ut per upplåtelse och avtal gällande försäljningsändamål, byggnadsändamål samt annat ändamål enligt nedan.

Övriga tillstånd gällande upplåtelse av offentlig plats som inte hanteras i denna taxa har en administrationsavgift på 450 kronor per upplåtelse.

Vid arrangemang utan tydligt vinstintresse kan undantag göras.

Vid särskilda evenemang inom kommunen får separat avtal tecknas.

Om det finns särskilda skäl får samhällsbyggnadsnämnden besluta att sätta ned eller efterskänka avgiften.

Försäljningsändamål

Evenemang med inträde (t.ex. öltält, musik- och kulturevenemang)	2,75 kr/m ² /dygn
Kiosk för korv, tidningar, glass konfektyr, tobak mm	30 000 kr/år
Kiosk för enbart glass	120 kr/dygn

Uteservering, frilufts- och kioskservering, restaurangveranda 65 kr/m²/månad

Kommersiell försäljning inkl. försäljningsvagn 250 kr/ dygn alt.
(ej på Flanaden, Kyrktorget samt Vråens centrum) 700 kr/vecka.

Byggnadsändamål

Inhägnat arbetsområde (container, lift och byggställning mm)

Upp till sex månader 25 kr/m²/månad
efter sex månader 10 kr/m²/månad

Annat ändamål

Trottoarpratare 1 000 kr/år

Klädcontainer 25 kr/dygn
(som ej har avtal med kommunen)

Cirkus, tivoli 3 000 kr/tillfälle

Merkantilt ändamål - hanteras i särskilt avtal

Affischpelare/Annonstavla maxbredd 5 meter 3 500 kr/år

Affischpelare/Annonstavla bredare än 5 meter 3 500 kr/år + 500 kr/m

Digitala tavlor 11 000 kr/sida

För samtliga upplåtelser enligt ovan som har behov av el/va eller annan anslutning gäller att avgift för denna anslutning tillkommer i enlighet med gällande taxa.

Torghandel

Torghandel gäller för Kyrktorget, Flanaden samt Vråens centrum i Värnamo.

Detta och marknader beslutade av tekniska utskottet hanteras i enlighet med Kf beslut § 163 2009-11-26 och gäller från 2010-01-01.

Protokollsutdrag:

Kommunstyrelsen
Plan- och byggavdel-
ningen

Sbn § 20

Dnr 19.3736.211

Begäran om upprättande av detaljplan för fastigheten Aftonfalken 1

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- att** uppdra åt samhällsbyggnadsförvaltningen att upprätta en detaljplan för fastigheten Aftonfalken 1 med flera i Värnamo stad, samt
- att** skicka frågan om kommunens deltagande i planarbetet till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Begäran om upprättande av detaljplan för Aftonfalken 1 kom in till kommunen den 27 december 2019 från Nivika Cityfastigheter AB.

Fastigheten Aftonfalken 1 inrymmer idag byggnad för småindustriändamål. Sökanden har inlämnat begäran om upprättande av detaljplan för bostäder.

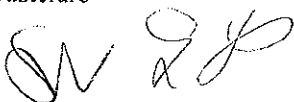
Samhällsbyggnadsnämnden lämnade positivt planbesked 11 december 2019 (Sbn § 414) med avsikt att inleda en planläggning för att möjliggöra bostadsbebyggelse inom fastigheten Aftonfalken 1.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret numera samhällsbyggnadsförvaltningen i samarbete med barn- och utbildningsförvaltningen och tekniska kontoret tog 9 oktober 2015 fram en utredning "Utbyggnadsmöjligheter av befintliga förskolor i Värnamo stad". I utredningen finns Nylunds förskola med. Befintlig förskola anses byggtekniskt vara möjlig att bygga ut. Förskolans utemiljö behöver dock utökas.

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att förskolan tas med i planarbetet, och att utbyggnadsmöjligheter för förskolan och möjlighet till utökad utemiljö utreds. Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår därmed att frågan om kommunens deltagande i planarbetet skickas till kommunstyrelsen.

forts.

Justerare

Sbn § 20 forts.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har inkommit med skrivelse 20 januari 2020.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta

- att uppdra åt samhällsbyggnadsförvaltningen att upprätta en detaljplan för fastigheten Aftonfalken 1 med flera i Värnamo stad, samt
- att skicka frågan om kommunens deltagande i planarbetet till kommunstyrelsen.

Begäran om upprättande av detaljplan för fastigheten Aftonfalken 1 i Värnamo stad

Fastighet: Aftonfalken 1

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta

- att** uppdraga åt samhällsbyggnadsförvaltningen att upprätta en detaljplan för fastigheten Aftonfalken 1 med flera i Värnamo stad
- att** skicka frågan om kommunens deltagande i planarbetet till kommunstyrelsen

Bakgrund

Begäran om upprättande av detaljplan för Aftonfalken 1 kom in till kommunen 2019-12-27 från Nivika Cityfastigheter AB.

Utdrag ur fastighetskartan från Värnamo kommun
från 2019. Fastigheten Aftonfalken 1 markerad med röd linje.

Fastigheten Aftonfalken 1 inrymmer idag byggnad för småindustriändamål. Sökanden har inlämnat begäran om upprättande av detaljplan för bostäder.

Samhällsbyggnadsnämnden lämnade positivt planbesked 2019-12-11 (Sbn § 414) med avsikt att inleda en planläggning för att möjliggöra bostadsbebyggelse inom fastigheten Aftonfalken 1.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret numera Samhällsbyggnadsförvaltningen i samarbete med Barn- och utbildningsförvaltningen och Tekniska kontoret tog 2015-10-09 fram en utredning "Utbyggnadsmöjligheter av befintliga förskolor i Värnamo stad". I utredningen finns Nylunds förskola med. Befintlig förskola anses byggtekniskt vara möjlig att bygga ut. Förskolans utemiljö behöver dock utökas.

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att förskolan tas med i planarbetet, och att utbyggnadsmöjligheter för förskolan och möjlighet till utökad utemiljö utreds. Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår därmed att frågan om kommunens deltagande i planarbetet skickas till kommunstyrelsen.

Josefina Magnusson
planeringsarkitekt

Utredning

**AFTONFALKEN 1,
(VID JULIAS VÄG)**
i Värnamo stad

Dnr 19.2304.211A

UTREDNING INFÖR PLANBESKED

Begäran om planbesked för fastigheten Aftonfalken 1 kom in från Nivika Cityfastigheter AB till kommunen 2019-08-23. Komplettering inkom 2019-11-22.

PLANBESKED

Enligt Plan- och bygglagen ska kommunen redovisa sin avsikt i frågan om att inleda en planläggning, i ett planbesked senast fyra månader från det att begäran har kommit in (5 kap. 2,4§§ PBL).

En begäran om planbesked ska innehålla en beskrivning av det huvudsakliga ändamålet med den avsedda åtgärden och en karta som visar det område som berörs. Om ett planbesked innebär åtgärder som avser byggnadsverk, ska begäran även innehålla en beskrivning av byggnadsverkets karaktär och ungefärliga omfattning (5 kap. 3§ PBL)

Av planbeskedet ska det framgå om kommunen avser att inleda en planläggning. Avser kommunen att inleda en planläggning, ska kommunen i planskedet ange den tidpunkt då planläggningen enligt kommunens bedömning kommer att ha lett fram till ett slutligt beslut om att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller ändra eller upphäva områdesbestämmelser. Om kommunen inte avser att inleda en planläggning, ska kommunen i planskedet ange skälen för detta. (5 kap. 5§ PBL)

Planbesked enligt 5 kap. 2§ i PBL får inte överklagas (13 kap. 2 § PBL).

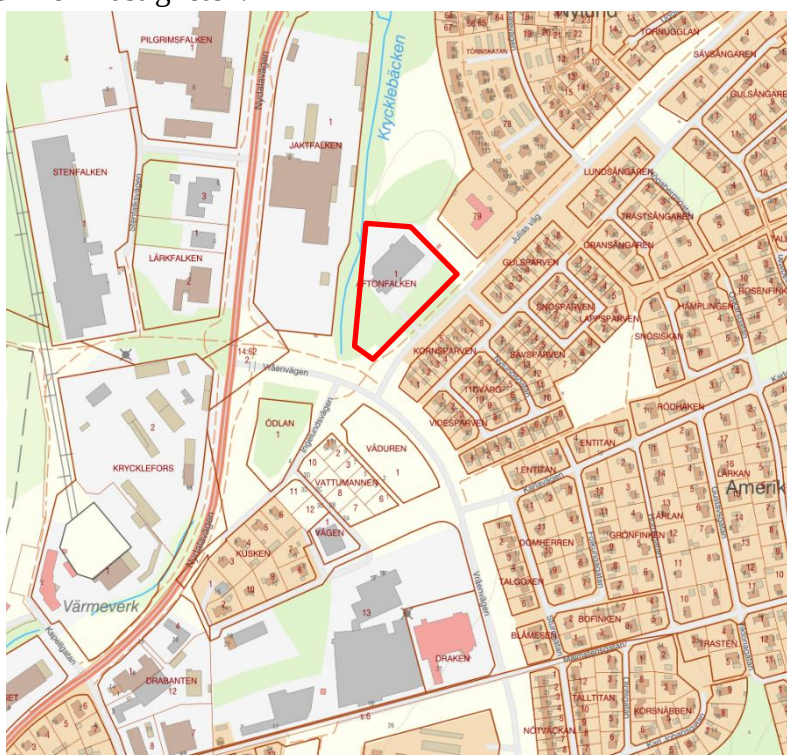
Byggnadsnämnden får ta ut avgifter för beslut om planbesked (12 kap. 8§ PBL) enligt gällande taxa.

BESKRIVNING AV ÅTGÄRD

Nivika Cityfastigheter AB begär planbesked med syfte att ändra markanvändningen inom fastigheten Aftonfalken 1 till bostadsändamål.

Åtgärden innebär att befintlig byggnad inom fastigheten för småindustriändamål rivs och att det istället möjliggörs för bostäder inom fastigheten.

Fastigheten är belägen i den nordöstra delen av Värnamo stad, intill Julias väg. Väster om fastigheten finns Krycklebacken och fastigheten Jaktfalken 1 som inryms av Finnvedens bil och Finnvedens lastvagnar. Norrut finns grönområde och gång- och cykelväg och därefter kvarteret Törnskatan och Nylunds bostadsområde. Nordöst om fastigheten på fastigheten Törnskatan 79 finns Nylunds förskola. Söder om fastigheten finns ett grönområde som gränsar mot Vråenvägen. Öster om fastigheten finns Julias väg och på andra sidan om Julias väg finns ett bostadsområde.

Utdrag ur fastighetskartan från Värnamo kommun från 2019. Fastigheten Aftonfalken 1 markerad med röd linje.

INLÄMNAT FÖRSLAG

Arkitekthuset Jönköping AB har på uppdrag från Nivika tagit fram en illustrationsplan för området. Illustrationsplanen redovisar bostäder i två till fyra våningar med tillhörande parkeringsytor, angöring, gångvägar och gårdshus med mera. Gemensam uteplats för vistelse, som är barnvänlig, saknas i förslaget. Eftersom förslaget visar mycket bilrörelse inom kvarteret.

Inspirationsplan upprättad av Arkitekthuset i Jönköping AB.

Detta är en inspirationsbild som endast visar omfattning av föreslagen byggnation inom fastigheten Aftonfalken 1. Byggnadernas våningsantal och placering, infartens placering med mera studeras vidare i ett kommande planarbete.

Planbeskedet prövar därmed lämpligheten för omvandling till bostadsändamål innehållande cirka 60 nya bostäder inom aktuellt område.

Redovisad ny infart är delvis belägen inom naturmark i gällande detaljplan F_372, laga kraftvunnen 2017-10-17. Detaljplanen har genomförandetid kvar. Genomförandetiden för detaljplanen är fem år.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

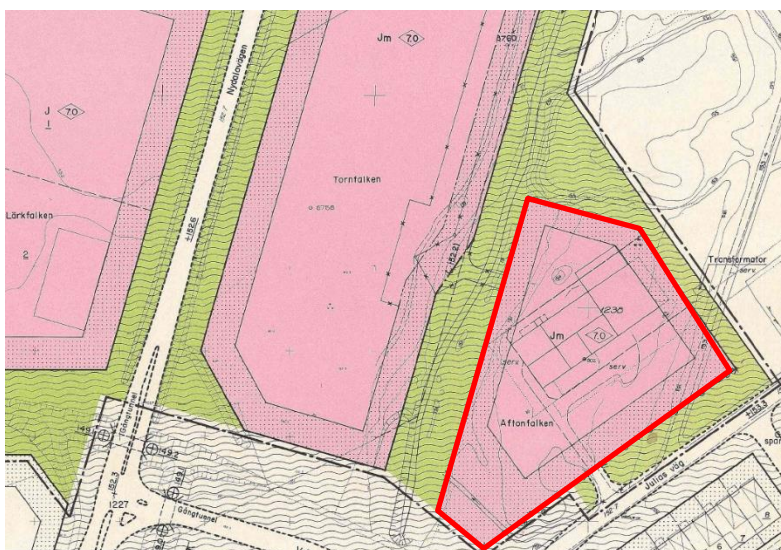
För Värnamo kommun gäller översiktsplanen, Mitt Värnamo 2035, antagen av kommunfullmäktige 2019-05-29. Planområdet nämns inte specifikt i översiktsplanen, men det finns ställningstagande som berör, bland annat:

- *Ny bebyggelse i tätorterna ska i första hand ske i förtätningsslagen och inom tätorternas nuvarande utbredning, i kollektivtrafiknära lägen och i kollektivtrafikstråk. Ny bebyggelse ska primärt förläggas till redan ianspråktaga, hårdgjorda ytor. Tillägg av bebyggelse ska bidra till att uppnå en för området lämplig blandad bebyggelse.*
- *För omvandlingsområden och för exploateringsområden som tidigare inte varit bebyggda ska kommunen i planering verka för en blandning av funktioner, upplåtelseformer och goda kollektiva förbindelser. Ett effektivt markutnyttjande ska eftersträvas och hänsyn ska tas till platsens förutsättningar och till det omgivande landskapet.*
- *Kommunen är positiv till förtätning på höjden i tätorterna. Höjd, skala och gestaltning ska dock anpassas till platsen i tätorten och till angränsande bebyggelsemiljöer.*
- *Kommunen ska vid lovgivning och planering verka för att andelen friyta ska vara godtagbar, utifrån det geografiska läget och exploateringsgrad.*
- *Kommunen ska i planering verka för ett minskat bilberoende och en minskad biltäthet i kommunens tätorter genom att invånarna ges goda möjligheter att välja andra transportmedel än bilen.*
- *Kommunen ska vid försäljning av kommunal mark och inför exploatering för bostadsändamål, sträva efter en blandning av bostadstyper, storlekar och upplåtelseformer, där det är möjligt och önskvärt.*

En ny detaljplan för området avses handläggas med utökat förfarande, på grund av att planen kan ha ett visst allmänt intresse samt på grund av närheten till intilliggande planlagd industrimark och förskola. Närheten till planlagd industrimark innebär att hälso- och säkerhetsaspekter behöver utredas i ett kommande planarbete.

Detaljplaner m m

För fastigheten Aftonfalken 1 gäller detaljplan F 210 från 1981. Fastigheten är planlagd för småindustriändamål. Småindustriändamål av sådan beskaffenhet att närboende ej vållas olägenheter med hänsyn till sundhet, brandsäkerhet och trevnad. Högst en tredjedel av fastigheten får bebyggas. Byggnad får uppföras till högst 7,0 meter. Detaljplanen har inte någon genomförandetid kvar.

Del av detaljplan F_ 210 som redovisar fastigheten användningen för fastigheten Aftonfalken 1. Fastigheten Aftonfalken 1 är markerad med röd linje.

Intilliggande detaljplan för fastigheten Jaktfalken 1 med flera, F 314 från 2003, är avsedd för industri och bilservice. Verksamheten får inte vara farlig eller störande för omgivningen.

Del av detaljplan F_ 314 som redovisar användningen för fastigheten Jaktfalken 1. Fastigheten Aftonfalken 1 är markerad med röd linje.

Riksintresse

Området är inom försvarsmaktens stoppområde för höga byggnader.

FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER

Natur, geoteknik och kultur

Runt om hela fastigheten Aftonfalken 1 finns naturområde. Väster om fastigheten finns Krycklebacken. Det finns fyra skyddsvärda träd (sälgar) norr om fastigheten. Enligt Värnamo grönplan antagen av kommunfullmäktige 1991 finns ett grönstråk utmed Julias väg. Det kan bli aktuellt i en ny detaljplan att några meter av den västra delen av fastigheten Aftonflaken 1 planläggs som natur. Detta möjliggör ett större skyddsavstånd mot planlagd industrimark på fastigheten Jaktfalken 1, samt möjliggör för en framtida dragning av gång- och cykelväg utmed Krycklebacken. En ny dragning av gång- och cykelväg utmed Krycklebacken skulle innebära att naturvärdena inom området lyfts fram och tillgängliggörs.

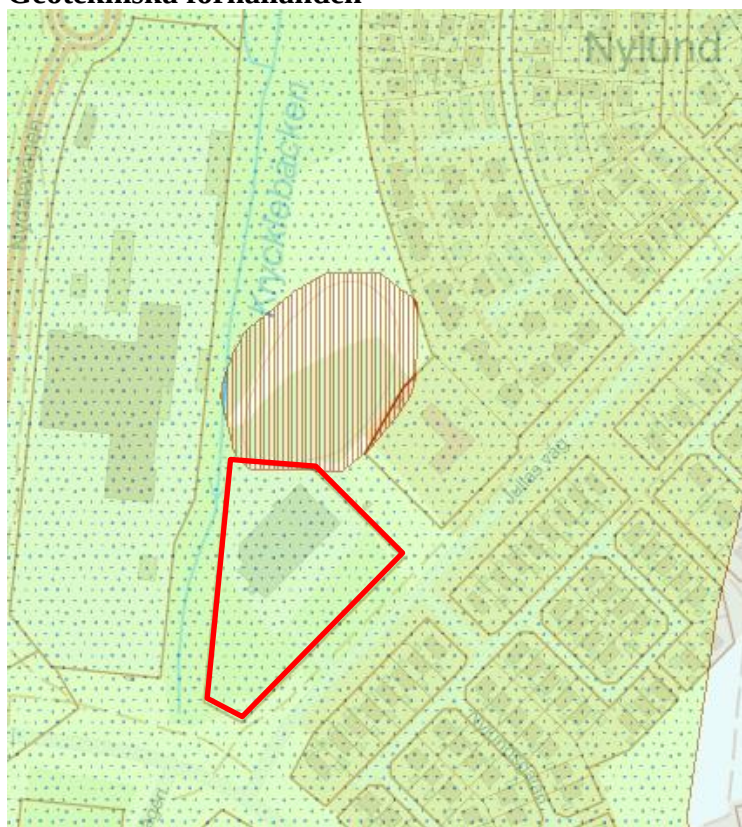

Skyddsvärda träd, sälgar, finns norr om fastigheten Aftonfalken 1. Utdrag ur fastighetskarta från Värnamo kommun, 2019.

Del av Krycklebacken sedd från gång- och cykelvägen söder om fastigheten Aftonfalken 1.

Geotekniska förhållanden

Jordartskarta från SGU (ursprungligen i skala 1:50 000).
 Grönt med prickar = glacial grovsilt – finsand, ingen eller enstaka
 förekomst av block. skrafferad yta = fyllning

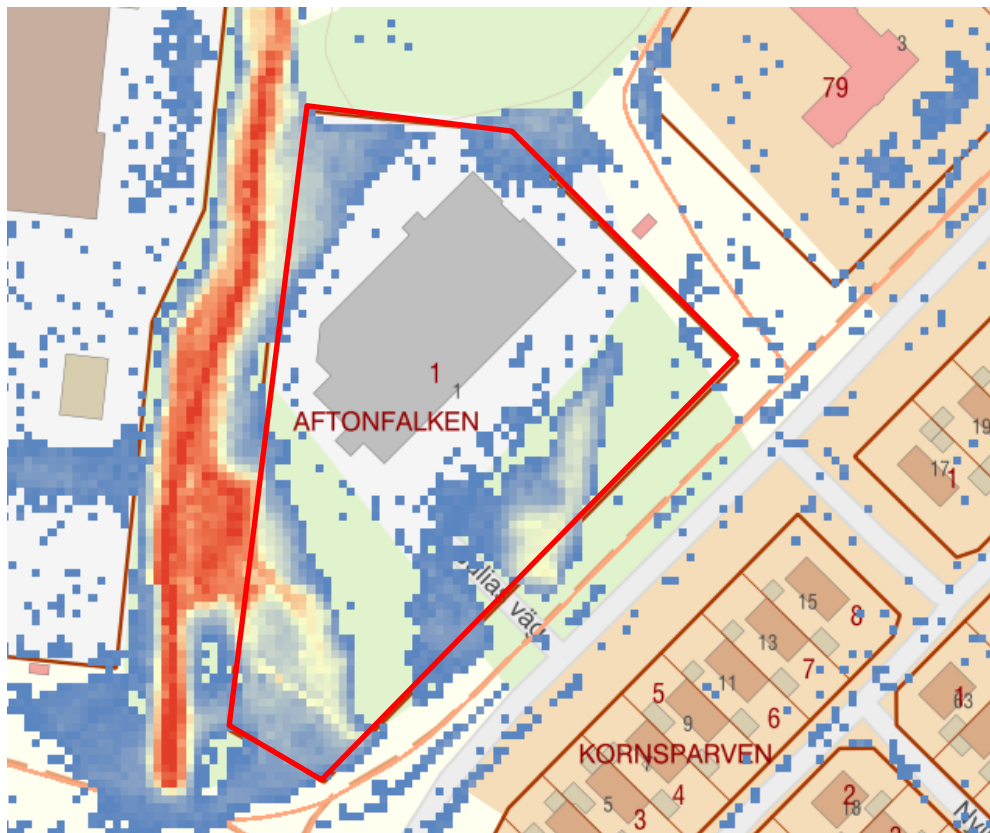
Ett utlåtande över översiktlig geoteknisk undersökning för Nylunds industriområde har tagits fram av Viak AB 1976, geoteknisk utredning nummer 25 i kommunens register. Enligt kartan tillhörande utlåtandet består geotekniken inom fastigheten av lös till halvfast lera överlagrad av 25 meter sand eller silt. I utlåtandet står att det för detaljbestämning av enskilda byggnadsobjekt bör som regel kompletterande undersökningar utföras, bland annat för att närmare bestämma det fasta ytlagrets mäktighet (sand och silt), vilket i många fall kommer att bestämma grundläggningssättet. En detaljerad geoteknisk undersökning behöver tas fram i detaljplaneskedet. Även risk med ras- och skred på grund av närheten till Krycklebacken behöver utredas.

Radon

Enligt SGU:s översiktliga kartering av markradon från år 2010 är fastigheten inom normalriskområde för markradon samt en liten del inom ej bedömt område. I samband med den geotekniska utredningen behöver radonprover tas.

Risk för skred/höga vattenstånd

Vattenflöden vid ett hundraårsregn kommer innebära vattenansamlingar. Se nedanstående kartbild. Frågan behöver utredas i ett kommande planarbete, även risker med ras- och skred på grund av närheten till Krycklebäcken behöver utredas vidare i ett kommande planarbete.

Utdrag ur fastighetskartan från Värnamo kommun från 2019 som redovisar lågpunkter vid skyfall. Fastigheten Aftonfalken 1 markerad med röd linje.

Fördröjning av dagvatten

Stora ytor inom planområdet är sedan tidigare hårdgjorda eftersom fastigheten är ianspråktagen för industri. Väster om området finns Krycklebäcken som utgör recipient för dagvattnet i området. Krycklebäcken är delvis kulveterad. Kommunens dagvattennät har begränsad kapacitet. I planarbetet behöver en dagvattenutredning tas fram.

Fornlämningar

Det finns inga registrerade fornlämningar inom eller i direkt anslutning till fastigheten i Riksantikvarieämbetets Forsök.

I Länsstyrelsens databas finns det inom fastigheten markering för industrimiljö. Det står att företaget Maskinprodukter grundades 1946. Den första byggnaden uppfördes 1946, 1954 gjordes en tillbyggnad. Byggnaden bedöms inte ha något kulturhistoriskt värde då den har byggts om och till och den ursprungliga byggnaden därmed inte är intakt.

Bebyggelseområden

Bostäder

I nära anslutning till området finns bostäder.

Öster om planområdet på andra sidan Julias väg finns ett småhusområde med gruppbyggda villor i ett respektive ett och ett halvt plan. Bebyggelsen består till större del av hus med trä och tegelfasader med varierande färgsättning. Villorna i ett- och ett halvt plan har överlag branta tak med små takkupor. Villorna i ett plan har flackare taklutning.

Bostäder öster om Julias väg, mitt emot aktuellt utredningsområde.

Norrut finns kvarteret Törnskatan. Inom området finns gruppbyggda bostadsrätter och friliggande villor uppförda i ett, ett- och ett halvt samt två plan. Byggnaderna har träfasader med varierande färgsättning.

Bostadsområde norr om planområdet, med gång- och cykelväg som når Törnskatans bostadsområde.

Söder om planområdet, vid Vråenvägen, är ett nytt bostadsområde under uppförande.

Estetiskt tilltalande gestaltning av ny bebyggelse som är anpassad till omgivningen blir viktig då området exponeras av boende i Nylund och förbipasserande från Vråenvägen och Julias väg.

Arbetsplatser, kommersiell service

Inom fastigheten Aftonfalken 1 finns en äldre industribyggnad som inrymmer flera verksamheter.

Industribyggnad på fastigheten Aftonfalken 1. Bilden är tagen från cykelvägen nordöst om fastigheten.

Väster om planområdet finns på fastigheten Jaktfalken 1 Finnvedens bil och Finnvedens Lastvagnar. Finnvedens bil har bilförsäljning samt tvätthall och tankställe.

Finnvedens Bil och Finnvedens Lastvagnar på fastigheten Jaktfalken 1. Bilden är tagen från cykelvägen söder om fastigheten.

Offentlig service

Norr om fastigheten Aftonfalken 1 finns Nylunds förskola, som är en förskola med tre avdelningar.

Med tillkommande bostäder förväntas behovet av förskoleplatser öka. Vid planläggning behöver därmed behovet av en utökad förskola utredas.

Nylunds förskola. Bilden är tagen från cykelvägen söder om förskolan.

Väster om planområdet finns en återvinningsstation.

Återvinningsstation väster om planområdet.

Skyddsrum

Skyddsrum finns inte inom planområdet enligt myndigheten för samhällsskydds och beredskaps skyddsrumskarta.

Friytor

Lek och rekreation

Intill planområdet finns idag gröna områden bestående av gräsytor och mindre skogsdungar. Nordöst om området finns en fotbollsplan samt lekplats.

Det är viktigt att det i en ny detaljplan säkerställs friytor för lek och utevistelse. Den gröna känslan som finns i området behöver finnas kvar och förstärkas.

Fotbollsplan och lekplats norr om planområdet.

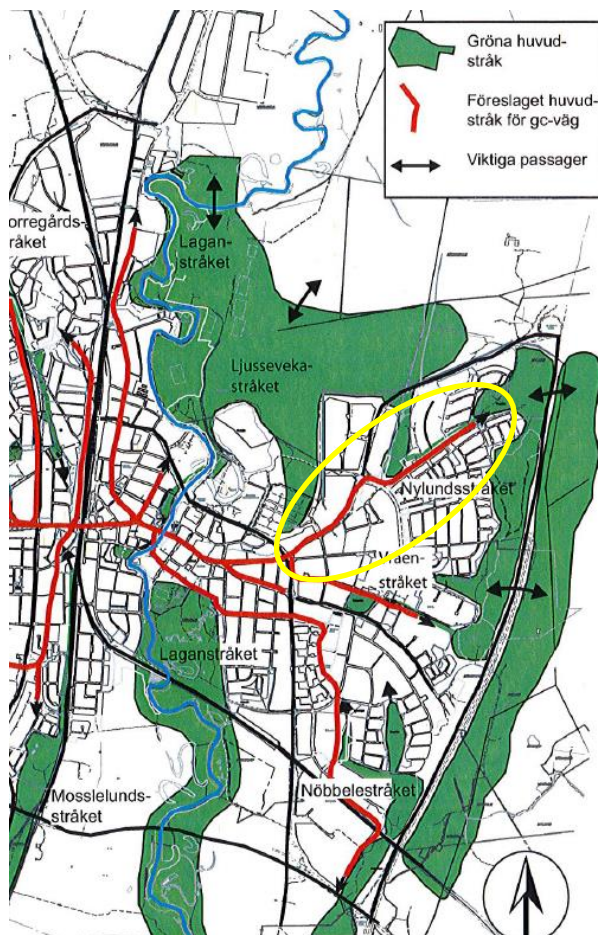
Naturmiljö

Inom området finns inga utpekade värdefulla naturområden. Intill Julias väg finns avskärmande växtlighet och mellan fasigheten Aftonfalken 1 och Jaktfalken 1, samt söder och norrut finns avskärmande växtlighet. Skyddsvärda träd finns inom naturområdet norr om fastigheten Aftonfalken 1.

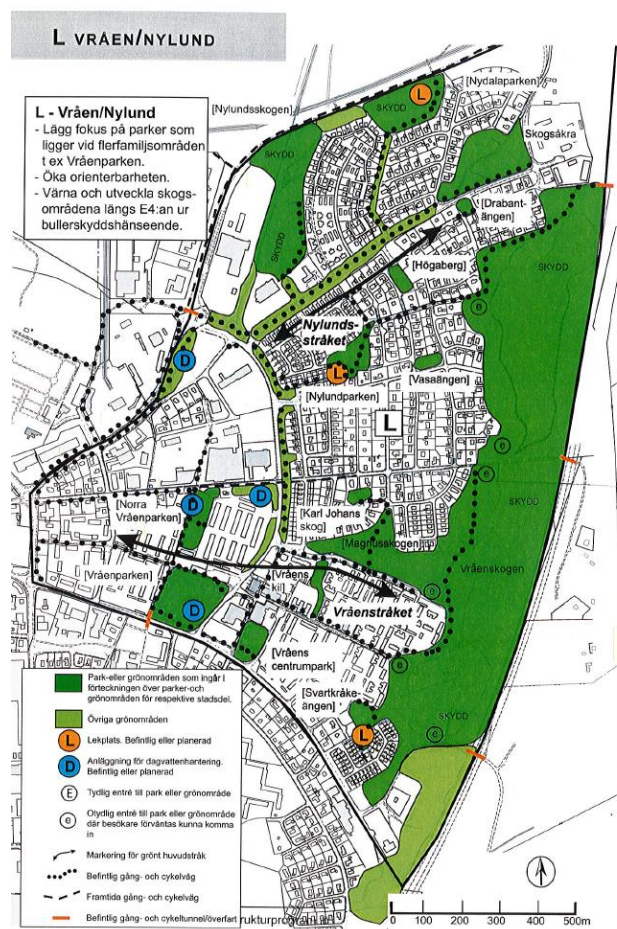

Utdrag ur ortofoto från 2017 från Värnamo kommun

Enligt områdesindelningen i *Gröna, sköna Värnamo* -Grönstrukturprogram för Värnamo stad, upprättad av miljö- och stadsbyggnadskontoret juni 2007, ligger utredningsområdet i delområde L, intill Nylundsstråket. Nylundsstråket är beläget mellan: Nylund – Skogsåkra – Julius väg – Norra Kyrkogården.

Utdrag ur grönstrukturprogrammet för Värnamo stad, del av Nylundsstråket är markerad med gul linje.

Utdrag ur grönstrukturprogrammet för Värnamo stad, delområde L.

En ny detaljplan för bostäder kommer medföra att träd inom fastigheten tas bort. Intentionen bör dock vara att bevara så många träd som möjligt alternativt återplantera nya träd och buskar. Växtligheten ger många positiva synergieffekter bland annat bidrar de till ekosystemtjänster, ger skugga och är estetiskt tilltalande.

Gator och trafik

Det finns en utbyggd struktur med gator-, gång- och cykelvägar till området från övriga delar av Värnamo stad. Området nås via Julias väg. Julias väg är en återvändsgata med syfte att vara en matargata in till bostäderna i villaområdena intill. Hastighetsgräns på Julias väg är 40 km/h. Nya bostäder kan anslutas till befintlig gatustruktur, vilket innebär att användningen av befintligt gatunät utnyttjas i större grad. I det kommande planarbetet behöver lämpligheten för en gemensam infart för förskolan och nya bostäder utredas.

Det är viktigt att bilrörelser inom blivande bostadskvarter inte innebär fara för boende. Backande fordon ska undvikas på utevistelsezoner inom kvarteret.

Del av Julias väg samt gång- och cykelväg. Sett söderut från gång- och cykelvägen.

Gatunät, gång- cykel- och mopedtrafik

Till planområdet finns ett väl utvecklat nät för gång och cykel.

Gång- och cykelväg som leder in till Törn skateområdet. Bild tagen från gång- och cykelvägen mellan fastigheten Aftonfalken 1 och Nylunds förskola.

Gång- och cykelväg söder om fastigheten Aftonfalken 1. I bakgrunden ses bostadsbebyggelse vid Julias väg.

Möjlighet till ny gång- och cykelväg intill Krycklebacken bör ses över i det kommande planarbetet.

Kollektivtrafik

Närmsta busshållplats finns utmed Nydalavägen, cirka 300 meters gångväg från planområdet.

En detaljplans genomförande bedöms ge positiv effekt genom att reseunderlaget stärks för befintlig kollektivtrafik.

Parkering, varumottagning, utfarter

Det är den enskilde fastighetsägares skyldighet att inrätta parkeringsplatser till den verksamhet som finns på fastigheten.

Kommunens parkeringsnorm har olika värdetal för att få ut antal bilar/BTA som olika användningar kan behöva. Planområdet ligger utanför centrum och enligt parkeringsnormen är behovet 13,5 bilplatser per 1000 kvm bruttoarea (BTA) inklusive besöksparkering. Bostadsparkering får inte samnyttjas eller avlösas i Värnamo kommun.

Det bedöms finnas förutsättningar för att lösa parkeringsfrågan inom föreslaget bostadsområde.

Störningar, hälsa och säkerhet**Buller**

Buller är oönskat ljud som mäts i decibel. Det ljud som uppfattas av människan mäts normalt i så kallad decibel A, skrivet som "dB(A)". Buller beräknat i ett genomsnitt per dygn kallas ekvivalent bullernivå. Decibelskalan är logaritmisk. Vid nybyggnation av bostadsbebyggelse bör inte buller från spårtrafik och vägar överskrida 60 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad och 50 dB(A) ekvivalent ljudnivå samt 70 dB(A) maximal ljudnivå vid en uteplats. (SFS 2015:216, Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader).

Finnvedens Bil AB är ett anmälningsskyldigt företag (fordonstvätt). Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har 2015-11-20, § 219 bland annat beslutat att buller från verksamheten ska som begränsningsvärde inte ge upphov till högre ljudnivå vid närmaste bostadshus än:

Dagtid	kl 7.00 – 18.00	50 dBA ekvivalent ljudnivå
Kvällstid	kl 18.00 – 22.00	45 dBA ekvivalent ljudnivå
Lör -sön och helgdagar	kl 07.00 – 18.00	45 dBA ekvivalent ljudnivå
Nattetid	kl 22.00 – 07.00	40 dBA ekvivalent ljudnivå
Nattetid	Kl 22.00 – 07.00	55 dBA momentan ljudnivå i läge "Fast"

I kommande planarbete behöver en bullerutredning tas fram, i den behöver också omgivningsbuller från intilliggande verksamhet och transporter till- och från denna på fastigheten Jaktfalken 1 utredas. Bland annat för att utreda ifall det behövs bullerskydd för att bullervärdena för bostadsändamål ska uppnås.

Farligt gods

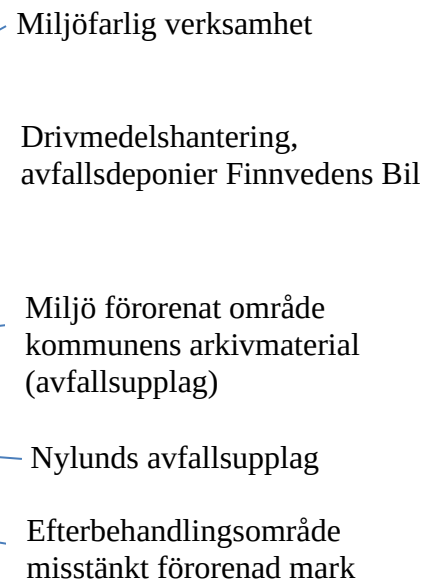
På Nydalavägen cirka 140 meter från fastigheten Aftonfalken 1 kör det farligt godstransporter i mindre omfattning, på Växjövägen är det i princip inga farligt godstransporter. Därmed bedöms riskerna med farligt gods inte så stora, men det behöver ses över i ett kommande planarbete.

Inom fastigheten Jaktfalken 1 finns en drivmedelsanläggning. Samråd har skett med räddningstjänsten. Tankställets placering på andra sidan huvudbyggnaden och bilverkstaden på fastigheten Jaktfalken 1 bedöms medföra att det inte är någon större risk vid etablering av ny bostadsbebyggelse inom aktuellt område.

I ett kommande planarbete behöver omgivningspåverkan från intilliggande verksamhet och omgivningspåverkan med hänsyn till gällande användning i detaljplanen utredas för att få fram ett lämpligt skyddsavstånd till planerade bostäder. Intilliggande befintligt naturområde kan behöva utökas.

Enligt Länsstyrelsens databas är marken inom fastigheten Aftonfalken 1 misstänkt förorenad. Enligt uppgift har Värnamo belysning AB/Rolfs Bilservice AB (Bilvårdsanläggning, bilverkstad samt åkerier) funnits inom fastigheten Aftonfalken 1. Inom området finns Nylunds avfallsupplag. Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall. I nära anslutning på fastigheten Jaktfalken 1 har även Finnvedens bils avfallsupplag funnits.

I det kommande planarbetet behöver en mark- och grundvattenundersökning tas fram.

Aftonfalken 1

Vattenledning

Det finns en primärvattenledning, 400 millimeter, som går till vattentornet i nära anslutning söder om fastigheten Aftonfalken 1. I ett kommande planarbete behöver ett eventuellt skyddsavstånd till vattenledningen utredas.

Brand och räddning**Tillgänglighet för brandfordon samt till brandvatten**

Enligt plan- och bygglagen 8 kapitel 9 § ska tomten ordnas så att det finns en lämpligt belägen utfart eller annan utgång från tomten samt anordningar som medger nödvändiga transporter och tillgodoser kravet på framkomlighet för utryckningsfordon, så kallade räddningsvägar med bärighet och mått enligt standardiserade värden.

Inom utredningsområdet finns det möjlighet att ordna lämpligt belägen utfart till Julias väg som tillgodoser kravet på framkomlighet för utryckningsfordon.

Eventuellt kan en ny vattenbrandpost behövas utmed Julias väg som kan förse det nya bostadsområdet inom kvarteret Drabanten och föreslagen bostadsbebyggelse inom fastigheten Aftonfalken 1.

Teknisk försörjning

Det finns en närliggande transformatorstation. Anläggning finns cirka fyra meter från fastighetsgränsen till fastigheten Aftonfalken 1. I det kommande planarbetet behöver skyddsavstånd till transformatorstationen utredas.

- Planområdet ligger inom kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp.
- Planområdet är beläget inom Värnamo Energi AB:s fjärrvärmeområde.
- Inom Värnamo stad ansvarar Värnamo Energi AB för elen.

Avfallshanteringen ska ordnas inom egen fastighet. Det är viktigt att backande rörelser undviks vid sophantering. Backande fordon ska undvikas på vistelseytor inom kvarteret.

KONSEKVENSER AV PLANENS GENOMFÖRANDE

Föreslagna åtgärden innebär att befintlig byggnad inom fastigheten för småindustriändamål rivs och att det istället möjliggörs för bostäder inom fastigheten Aftonfalken 1.

Föreslagen byggnation av bostäder på mark som idag är planlagd för småindustriändamål innebär att intentionerna i översiktsplanen; att ny bebyggelse i tätorten i första hand ska ske i förtätningsslagen och inom tätortens nuvarande utbredning följs.

Att omvandla befintligt verksamhetsområde inom fastigheten Aftonfalken 1 förväntas bidra till en levande och trygg stadsmiljö och en mer effektiv användning av redan ianspråktagen mark. Bostäder inom fastigheten Aftonfalken 1 lämpar sig väl mot omgivande bostads- och förskole bebyggelse.

En detaljplans genomförande bedöms ge positiv effekt genom att reseunderlaget stärks för befintlig kollektivtrafik.

I och med att fastigheten på Jaktfalken 1 är planlagd för industri och bilservice, behöver påverkan utredas när en ny detaljplan tas fram. Det kan bli aktuellt att utöka skyddsavståndet för att god bebyggd miljö ska uppnås. Delar av den västra sidan av fastigheten Aftonfalken 1 kan behöva planläggas som natur.

SAMMANFATTNING

Med förbehåll för nedanstående åtaganden anser samhällsbyggnadsförvaltningen att det är möjligt att planlägga för bostadsbebyggelse

- Då planen är i nära anslutning till område som i detaljplan är avsett för industri och bilservice, verksamheten får dock inte vara farlig eller störande för omgivningen, inom fastigheten Jaktfalken 1 behöver skyddsavstånd till fastigheten utredas. Befintligt naturområde på cirka 19 till 29 meter kan behöva utökas. Även möjlighet till ny gång- och cykelväg intill Krycklebäcken bör ses över i det kommande planarbetet.
- I ett kommande planarbete behöver utredningar tas fram; bland annat geoteknisk utredning inklusive mätning av markradon och riskbedömning med hänsyn till viktig ledning söder om fastigheten Aftonfalken 1, risk- och skredutredning med anledning av Krycklebäcken, dagvattenutredning, miljöteknisk markundersökning inklusive grundvattenundersökning, bullerutredning. I ett kommande detaljplanearbete kan det även finnas behov av andra utredningar.
- Med tillkommande bostäder ökar behovet av förskoleplatser. Därmed kan det bli aktuellt att ta med förskolan i detaljplanen och utöka dess användningsområde. Det kan bli aktuellt med en gemensam infart från Julias väg till bostäder och förskola.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att planläggningen kan resultera i beslut om att anta en detaljplan för fastigheten Aftonfalken 1 med flera, tidigast under vintern 2020/2021.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

november 2019

Josefina Magnusson
Planeringsarkitekt

Frida Fälth

Planarkitekt, Planavdelningen

Miljö- och stadsbyggnads-
kontoret

Utbyggnadsmöjligheter av befintliga förskolor i Värnamo stad

Kommunstyrelsen har på initiativ av Barn- och utbildningsförvaltningen, beslutat att utreda förutsättningarna för att i första hand utöka de befintliga förskolorna, innan detaljplaneuppdrag ges för helt nya områden. Utredningen ska redovisas till kommunstyrelsen under hösten 2015.

Utredningen påbörjades september 2015 och togs fram av planavdelningen på Miljö- och stadsbyggnadskontoret i samarbete med Barn- och utbildningsförvaltningen och Tekniska kontoret.

Arbetsgrupp:

Frida Fälth, planarkitekt, Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Ulf Svenzon, tf förvaltningschef, Barn- och utbildningsförvaltningen.

Helen Kristins, skolområdeschef, Barn- och utbildningsförvaltningen.

Claes Karlsson, fastighetschef, Tekniska kontoret

Syfte	4
Metod och frågeställning	
Förutsättningar	4
Relevant lagstiftning	4
Gällande planer och program	4
Befintliga förskolor	4
Forskning och erfarenhet	7
Analys	8
Slutsats	12
Förslag på fortsatt arbete	12

Syfte

Syftet med rapporten är att utreda förutsättningarna för att utöka de befintliga förskolorna i Värnamo stad. Den ska sedan fungera som underlag inför beslut om förskoleutbyggnad i Värnamo stad.

214

Verksamheter med pedagogisk omsorg (dagmammaverksamhet) behandlas inte i denna utredning.

Metod och frågeställningar

I dialog med Barn- och utbildningsförvaltningen har data om befintliga förskolor tagits fram. Gällande och relevanta kommunala program och planer har använts samt forskning och erfarenhet från förskoleverksamhet. Dialog har förts med Tekniska kontoret kring vilka förskolor som är fysiskt möjliga att bygga ut liksom vad eventuell utbyggnad kan innebära. Informationen är hämtad i september 2015 från kommunens webbsida, samtal med förskola och kartinventering (ortofoto från 2010 resp. 2013). Nedan är några frågeställningar formulerade vilka ska besvaras i utredningen.

- Vilka befintliga förskolor finns i Värnamo stad?
- Vilka är förutsättningarna för att utöka befintliga förskolor?
- Vilka förskolor är fysiskt möjliga att bygga ut utifrån kända förutsättningar?
- Vad kan det innebära om man bygger ut förskolor som är fysiskt möjliga att bygga ut?

Förutsättningar

De förutsättningar som finns för utbyggnadsmöjligheter av befintliga förskolor i Värnamo stad är:

- Relevant lagstiftning
- Gällande planer och program
- Fysiska förutsättningar för befintliga förskolor och dess närområde

Relevant lagstiftning

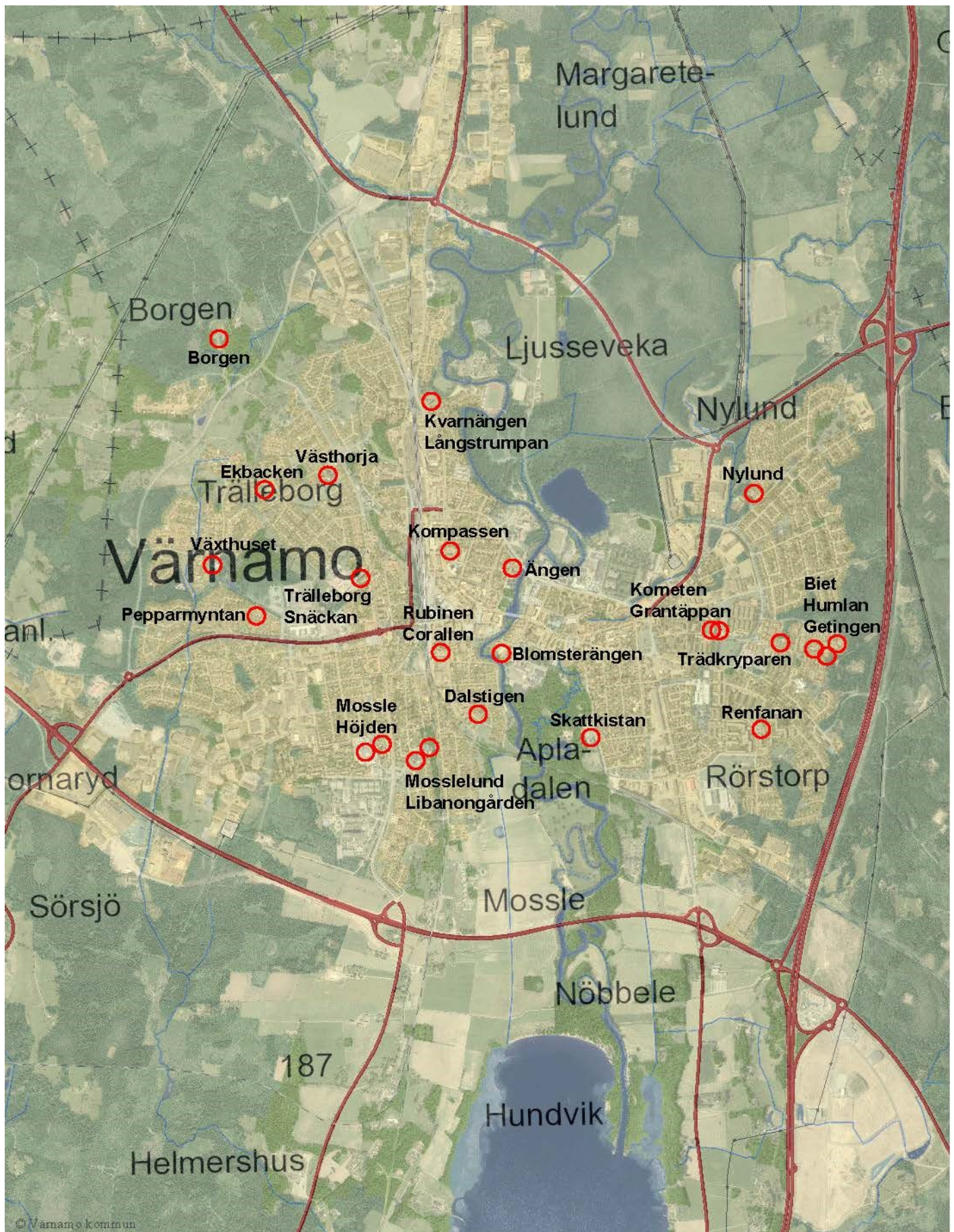
Flertalet lagar berör förskoleverksamheten men Plan- och bygglagen med tillhörande författningssamlingar påverkar mest vid planering och genomförande av ombyggnation. Åtgärderna kan innebära ytkrävande följder. Vissa riktlinjer är allmänna råd och andra är krav som måste uppfyllas. Bl a ska minst en angöringsplats för bil finnas och en parkeringsplats för rörelsehindrade inom 25 meter från huvudbyggnadens entré.

Därutöver finns förskolans läroplan (Lpfö -98/10) som ställer krav på att det finns utmanande och lärande pedagogiska miljöer både i den inre och yttre miljön, vilket kräver arealer både ute och inne.

Gällande planer och program

Kommunen har flertalet program och strategier som redovisar kommunens politiska viljeinriktning. Kommunen ansvarar även för framtagande av olika planer, detaljplaner och handlingsplaner. Dessa ska underlätta för att nå kommunala, regionala och nationella mål samt EU-direktiv. Nedan nämns några av de program och planer som berör frågeställningarna i denna utredning:

- Miljöprogram för byggnader
- Grönstrukturprogram för Värnamo stad
- Gällande detaljplaner
- Befintliga arkeologiska utredningar
- Lokalstandard för förskolor Värnamo kommun 2014, antagen av Barn- och utbildningsnämnden 2014-12-17 §263.

Redigerat ortofoto över Värnamo stad med samtliga förskolor markerade. Värnamo kommun, september 2015.

Befintliga förskolor

Det finns 28 förskolor i Värnamo stad, varav 23 är i kommunal regi. Av stadens förskolor är 10 stycken lägenhetsförskolor. Här nedan följer en tabell med information kring befintliga förskolor i Värnamo stad. Där frågetecken är satt i tabellen innebär det att information inte har kunnat tas fram.

Förskola	Fristående (F) / kommunal (K) / Intraprenad (I)	Antal avd. / antal barn	Bef instängslad utemiljö, TOT kvm, (kvm/barn) Direkt anslutning till park/natur = X	Förskola med fristående byggnad = X Klassad som lägenhetsförsk. = F	Planenlig verksamhet (X)	Friyta intill förskola (X)
Biets förskola	K	1/17	630 (37)	X F	-	-
Blomsterängens förskola	F	2/29	2300 (79) Uppdelad utemiljö	X (Villan)	Delvis X ej utemiljön och Villan	X
Borgens förskola, Ur & Skur	K	1/18	2200 (122)	X	Ej planlagt	X
Corallens kulturförskola	K	2/28	970 (17) samnyttjad	- F	-	-
Dalstogens förskola	K	1/23	242(10) Avskild utemiljö	- F	-	-
Ekbackens förskola	K	3/52	2700 (52)	X	X	X
Getingens förskola	K	1/19	440 (23) X	X F	-	-
Grantäppans förskola	K	2/33	2100 (63) X	X	X	X
Humlans förskola	K	1/21	790 (37) X	X F	-	X
Höjdens förskola	K	2/40	1070 (27)	- F	-	-
Kometens förskola	K	2/29	800 (27) samnyttjad	- F	-	-
Kompassens förskola	F	1/15	?(?) -	X	-	-
Kvarnägens förskola	K	1/11	?(?) -	- F	-	-
Libanongårdens förskola	F	1/30	?(?) -	X	-	-
Långstrumpans förskola	K	1/11	?(?) -	- F	-	-
Mossle förskola	K	4/69	2440 (35)	- (i skolan)	X	-
Mosslelunds förskola	K	1/24	1450 (60) X	X	Delvis X ej utemiljö	X
Nylunds förskola	K	3/47	3600 (76)	X	X	X
Pepparmyntans förskola	K	6/121 (nattis)	3880 (32) Uppdelad utemiljö	X	X	-
Renfanans förskola	K	3/49	2070 (42)	X	-	X
Rubinens förskola	K	2/27	970 (17) samnyttjad	- F	-	-
Skattkistans förskola	I	3/52	2160 (41)	X	X	X
Snäckans förskola	K	1/25	5040 (53) samnyttjad	X	X	X
Trädkryparens förskola	K	5/81	3940 (48)	X	X	X
Trälleborgs förskola	K	4/69	5040 (53) samnyttjad	X	X	X
Västhörja förskola	K	1/17	3480 (204)	X	-	X
Växthusets förskola	I	3/54	2230 (41) X	X	X	X
Ängens förskola	K	3/55	1760 (32) Uppdelad utemiljö	X	X	-

Forskning och erfarenhet

Barn med möjlighet till naturrika förskolegårdar och/eller närhet till naturområden leker fler lekar, leker bättre i grupp, är mer uthålliga och de får större möjlighet att träna sin förmåga i balans, vighet och koordination samt att springa både snabbt och uthålligt. (Pia Björklund, 2005) ²¹⁷

Enligt Boverkets allmänna råd om friyta för fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet bör friytan vara så rymlig att det utan svårighet eller risk för omfattande slitage går att ordna varierande terräng- och vegetationsförhållanden. (BFS 2015:1 FRI 1)

Forskning och studier visar att lekytan bör ha en viss storlek för att barnens lek ska kunna utvecklas och ha ett varierat innehåll. Enligt erfarenheter från förskolegårdar i Malmö tycks det storleksmässigt gå en gräns vid ungefär 30 kvm/barn. (Malmö Stad, 2011)

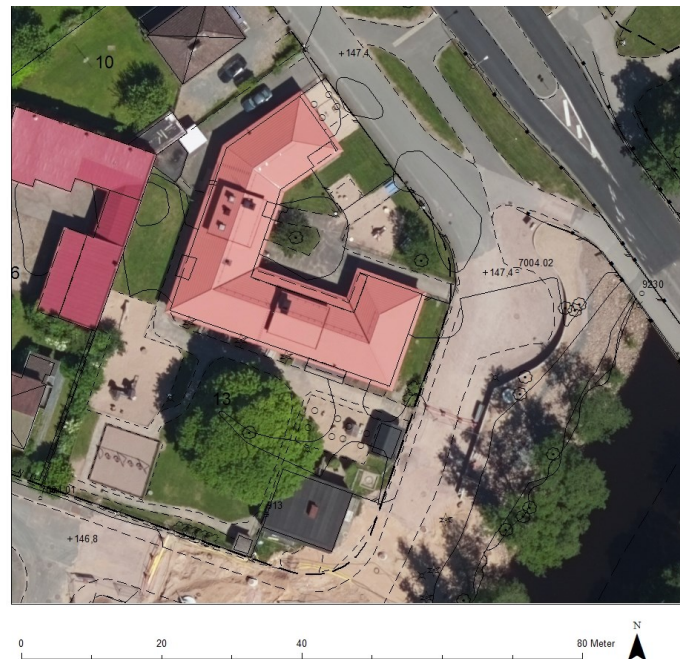
När gårdarna är mindre blir användningsmöjligheterna begränsade och slitaget stort. När lekmiljöerna slits förlorar de väsentligt sitt lekvärde. Friytans totala storlek har betydelse för att den ska kunna rymma de kvaliteter som behövs för en fullgod lekmiljö. Studier visar att minimum tycks utgöras av 2000-3000 kvm. Då är ytan så stor att det händer något med barnens lek – det uppstår mer rörelse och spring i leken. Studier av förskolegårdar i Örebro visar att det inte finns ett linjärt samband mellan friytans storlek och lekkvaliteter, men gårdar som var mindre än 2000 kvm hade generellt låg lekvärdesfaktor. (Örebro kommun, 2013)

Ängens förskola i centrala Värnamo stad har en instängslad utemiljö på totalt ca 1760 kvm. Det är ungefär 32 kvm lekyta per barn som går på förskolan. Nedan ser ni bilder och flygfoto över förskolan som referens till vad 30 kvm är i verkligheten.

Ovan: Framsidan av Ängens förskola med en mindre lekyta för de yngsta barnen.

Till höger: Flygfoto med primärkarta över Ängens förskola och närmiljö.

Nedan: Panoramabild över förskolans utemiljö.

Analys

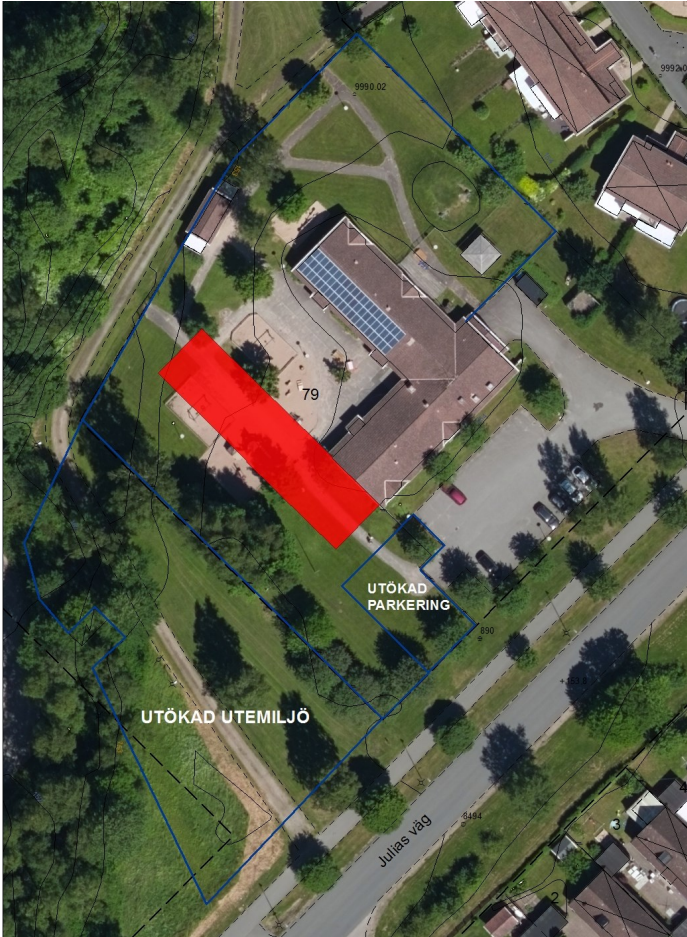
218

Av de befintliga förskolorna är det 14 förskolor som har friyta i direkt anslutning till befintligt förskoleområde eller en utemiljö tillräckligt stor för att exploatera utan att påverka kvalitén på utevistelsen. Nedan visas en tabell med administrativa förutsättningar som påverkar genomförandeprocessen vid eventuell utbyggnad.

Förskola (gatuadress)	Markägare bef förskola (friyta intill förskola) K= kommunen F= FiBo P=privatägd	Parkerings- och angörings- situation	Vid utbygg- nad krävs ny DP (X)	Frågor att hantera i ny detaljplan	Övrigt att ta hänsyn till
Blomsterängens förskola (Ouchterlonyg. 34)	P(P)	OK	X	Störning av bef bo- stadshus, utemiljö	Vet ej byggnadsstan- dard. För trångt för utbyggnad.
Borgens förskola, Ur & Skur (Borgen)	K(K)	OK	X	Friluftsområde, sam- nyttjansmöjligheter	Utgångsstandard för låg för utbyggnad.
Eckbackens Förskola (Gullpigev. 1)	K(K)	Måttlig situation. Möjlig lösning vid utbyggnad.	X	Störning av bef bo- stadshus, parkering	OK byggstandard
Grantäppans förskola (Ynglingag. 28)	F(K)	Svår situation. Möjlig lösning vid utbyggnad	X	Störning av bef bo- stadshus, dagvatten och trafiksituation	Vet ej byggnadsstan- dard
Humlans förskola (Magnusg. 46)	F(K)	Svår situation. Olämpligt att bygga ut.	X	Störning av bef bo- stadshus, trafik- situation	Vet ej byggnads- standard. För trångt för utbyggnad.
Mosslelunds Förskola (Libanonv. 2)	K(K)	OK	X	Behov av park/ plante- ring, störning av bef bostadshus	Utgångsstandard för låg för utbyggnad. Pågående detalj- planeuppdrag.
Nylunds förskola (Julias väg 3)	K(K)	OK	X	Gammal soptipp	OK byggstandard
Renfanans Förskola (Blåbärsv. 21)	P(P)	Svår situation. Olämpligt att bygga ut	X	Störning av bef bo- stadshus, byggtekniskt, höjdskillnader	Utgångsstandard för låg för utbyggnad.
Skattkistans För- skola (Tännög. 28)	K(K)	OK	X	Behov av naturpark	OK byggstandard
Snäckans förskola (Kolonig. 6)	K(K)	Svår situation. Möjlig lösning vid nybyggnad.	-	Ej aktuell då befintlig plan tillåter expansion.	Utgångsstandard för låg för utbyggnad. Pågående detalj- planeuppdrag
Trädkryparens förskola (Brushaneg. 52)	F(K)	Svår situation. Möjlig lösning vid utbyggnad.	X	Behov av park, stör- ning av bef bostads- hus, trafiksituation	För trångt för utbygg- nad. Trafiksituation måste ordnas
Trälleborgs Förskola (Kolonig. 10)	K(K)	Svår situation. Möjlig lösning vid nybyggnad.	X	Störning av bef bo- stadshus, Trafik- situation, övrig skol- verksamhet	Utgångsstandard för låg för utbyggnad. Pågående detalj- planeuppdrag
Västhörja Förskola (Lönnig. 1)	K(K)	Svår situation. Möjlig lösning vid nybyggnad.	X	Behov av park/ plantering, Fornlämning	OK byggstandard på förskolebyggnad.
Växthusets Förskola (Trädg. 2)	K(K)	Svår situation. Möjlig lösning vid nybyggnad.	X	Behov av naturmiljö, fornlämningar, stör- ning av bef bostadshus och trafiksituation	OK byggstandard

På följande sidor visas en tabell med 6 förskolor som anses möjliga att bygga ut. Tabellen visar en ytmässig redovisning av hur mycket befintliga skoltomter kan byggas ut samt om ytorna räcker till utökning av 219 utemiljön och parkeringsbehovet. Beräkning av tillkommande utemiljö har utgått ifrån att bibehålla befintlig mängd lekryta per barn. Lämpligast placering av tillbyggnad är ej utrett utan måste föregås av en detaljplanprocess. Den röda ytan i bilderna nedan representerar storleken på en eller två förskoleavdelningar.

Förskola	Flygbild med eventuell utbyggnad	Beskrivning
Eckbackens Förskola (Gullpigev. 1)		Befintlig förskola anses byggt tekniskt vara möjlig att bygga ut. Ytmässigt finns yta för en till avdelning (20mx10m). Det förutsätts att grönytor i väst respektive i öst ingå i förskolans utemiljö. Parkeringsplatsen tas upp av en återvinningsstation (ÅVS). Förslaget innebär att allmänna grönytor mot Skattejordsvägen minskas och att markytan i norra delen av förskoletomten används optimalt i o m att ÅVS omplaceras. Boende i befintliga bostadshus kan eventuellt uppleva ändringen som störande. Konflikt kring ÅVS:s omplacering kan komma. Den nya parkeringen kan behöva ytterligare en tillfart.
Grantäppans Förskola (Ynglingag. 28)		Befintlig förskola ägs av Finnvedsbo-städer AB. Ytmässigt finns yta för två till avdelningar (2x20mx10m). Ingreppet kräver att grusplan norr om förskolan blir en del av förskolans utemiljö. I grönstrukturprogrammet för Värnamo stad pekas det på att centralt belägna grönytor i Vrånområdet måste bevaras och utvecklas. Dagvattenhantering kan behöva inordnas i utökad utemiljö och tillbyggnad. Eventuellt kan en utbyggnad upplevas störande av boende i befintliga bostadshus samt att Ynglingagatan eventuell måste avlastas p g a trafiksituationen. En möjlig lösning kan vara att ordna parkering intill Malmstensgatan.

Förskola	Flygbild med eventuell utbyggnad	Beskrivning
Nylunds Förskola (Julias väg 3)		Befintlig förskola anses byggt tekniskt vara möjlig att bygga ut. Ytmässigt finns yta för två till avdelningar (2x20mx10m). Det kräver dock att förskolans utemiljö utökas med allmänt grönområde sydväst om förskoletomten. Förslaget innebär att befintlig gcm-väg måste flyttas och att del av industrimark köps in. Ej aktuellt att utöka förskoletomten mot nordväst där det finns en gammal soptipp.
Skattkistans Förskola (Tännög. 28)		Befintlig förskola anses byggt tekniskt vara möjlig att bygga ut. Ytmässigt finns yta för två till avdelningar (2x20mx10m). Det kräver dock att förskolans utemiljö utökas på allmän parkmark söder om förskoletomt. Parkmarken är en instängslad ängsmark. Idag används ängen till en inofficiell hundrastplats. Vid en utbyggnad måste trafiksituation förbättras. Förslaget medger en angöringsyta längsmed Tännögatan, vilket ger utrymme för flertalet fickparkeringar. Boende i närliggande bostadshus och allmänhet som nyttjar allmänt grönområde kan uppleva ändringen som störande. Genomförandetiden för gällande detaljplan är slut.

Förskola	Flygbild med eventuell utbyggnad	Beskrivning
Västhorja Förskola (Lönn. 1)		Befintlig förskolebyggnad anse²²¹ byggt tekniskt vara möjlig att bygga ut (ej övrig byggnad på fastigheten). Ytmässigt finns plats för en till avdelning (20mx10m). Förslaget innebär att allmän parkmark tas i anspråk till utökad utemiljö ned till Björkgatan. Besöksparkeringen kan anläggas närmare tillfartsvägen för att minska störningen från trafiken till och från förskolan. Boende i befintliga bostadshus upplever en utökningen av förskoleverksamheten som störande. Framst p g a att trafiken till och från förskolan kommer öka. Trafikstrukturen bör ses över. Fornlämning finns inom förskoletomt och en arkeologisk utredning kommer krävas i samband med ny detaljplan. Det anses olämpligt att bygga ut förskolan. Istället finns förutsättningar, behov och frågeställningar som gör det mer lämpligt att riva och bygga en helt ny förskola med 4 avdelningar istället för 2.
Växthusets Förskola (Trädg. 2)		Befintlig förskola anses byggt tekniskt vara möjlig att bygga ut. Ytmässigt finns yta för en till avdelning (20mx10m). Det förutsätter att utemiljön utökas och att grönområde söder om förskolan måste tas i anspråk. Förslaget innebär att befintlig utemiljö bebyggs med en ny avdelning och anläggs med ny personalparkering. Utökad utemiljö kompenserar för förlorad utemiljö och tillkommande behov. Dagvattenhantering kan behöva inordnas i förskolans utemiljö. Expansion österut är ej aktuellt p g a fornlämningsområde. Boende i befintliga bostadshus och allmänhet som nyttjar allmänt grönområde kan eventuellt uppleva ändringen som störande.

Slutsats

Denna översiktliga utredning resulterar i att 6 stycken förskolor bedöms fysiskt möjliga att bygga ut. Alla mark och byggtekniska frågor är inte utredda. Genom att utreda frågorna i en detaljplaneprocess kan kommunen bedöma om marken är lämplig för en förskoleutbyggnad. 222

En utbyggnad innebär ökad trafik till och från förskolan, större slitage av utemiljön och större parkeringsbehov intill förskolan. Placeringen av en förskola är avgörande för om det är lämpligt att bygga ut den eller inte. Gatunätet till 2 av de 6 förskolorna har ett inbyggt trafikproblem som kommer förvärras vid en tillbyggnad av förskolorna. Det gäller Västhorja och Växthusets förskolor. Under eventuella detaljplaneprocesser kommer trafikfrågan behandlas.

Förprojektering av de 6 förskolorna måste göras för att bedöma om de är verksamhetsmässigt och byggtekniskt lämpliga att bygga ut. Beroende på byggnads ålder, skick och standard varierar förutsättningarna för tillbyggnad. Nyare hus har i regel bättre förutsättningar att byggas till än de äldre. Enligt dagens byggregler så kan en tillbyggnad, eller delvis ombyggnad, kräva åtgärder i hela den befintlig byggnaden. Regelverket sätter idag betydligt höga krav på t ex energihushållning och tillgänglighet. Kravet på 2,70 meters takhöjd är också en begränsande faktor. Anslutande konstruktioner i befintlig byggnad måste i vissa lägen förstärkas. De nya delen behöver ett eget ventilationsaggregat/-system. Försörjningssystem för el och värme kan behöva byggas ut etc. Vid nybyggnad har man också en direkt möjlighet att välja underhållsfria material vilket påverkar framtida drift- och skötselkostnad. Detta måste beaktas när man väljer mellan att bygga till eller bygga nytt.

Förslag på fortsatt arbete

Förprojektering av de 6 förskolorna måste göras för att bedöma om de är verksamhetsmässigt och byggtekniskt lämpliga att bygga ut. Utifrån resultatet av förprojekteringen bör detaljplanearbeten påbörjas. Parallellt med pågående detaljplaneprocess kan bygglovshandlingar tas fram för att skynda på processen inför bygglovsgivning och byggnation.

2019-12-27

Begäran om upprättande av detaljplan

Enligt 5 kap. PBL (2010:900) Kostnad debiteras enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige § 78, 2012-04-26.

Fastighetsbeteckning för berört planområde

Berörd(a) fastighet(er)
Aftonfalken 1

Sökande

Namn Nivika Cityfastigheter AB		Person-/organisationsnummer 556306-4459
Adress Ringvägen 38		Telefon 070-5136526
Postnummer 331 32	Postort Värnamo	
E-post dan@nivika.se		
Faktureringsadress och person-/organisationsnummer, om annan än ovan		

Syftet med detaljplanen

☒ Bostäder	☐ Handel	☐ Verksamhet	☐ Skola/förskola
☐ Annat			

Det huvudsakliga ändamålet med den avsedda åtgärden:

Att ändra markanvändningen för detaljplanering av bostäder. Vi anser att detta passar bra in i stadsbilden med hänsyn till att tomtens omgivning utgörs av bostäder samt förskola.

Bifogade handlingar

☒ Karta över berört område (obligatoriskt)	☒ Illustration/skiss över tänkt åtgärd
☐ Bilder	☐ Annat Om annat ange vad

2019-12-27

Underskrifter**Sökande**

Ort och datum

Värnamo 2019-12-27

Namnteckning/namnförtydligande

Dan Carlsson

Fastighetsägare

Ort och datum

Värnamo 2019-12-27

Namnteckning/namnförtydligande

Dan Carlsson

Information om behandling av personuppgifter

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig. Det gör vi för att kunna handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig för att fullgöra våra skyldigheter enligt lag. De uppgifter du har lämnat kan komma att lämnas ut till myndigheter eller enskilda om det krävs enligt lag eller annan författning, eller om det är nödvändigt för ärendets handläggning.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig eller begära rättning eller radering av dina uppgifter. Du kan också begära att vi begränsar behandlingen eller göra invändningar.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

Samhällsbyggnadsförvaltningens egna noteringar

TOTALT ca: 75 Nya Bostäder
Total BYA ca: 3000-3500 m²

Skala 1:500 (A3)

Underlag till DP

Aftonfalken 1 Värnamo - Skissförslag 2019-12-04

nivika. ARKITEKTHUSET
 Fastigheter

Aftonfalken 1 inom röd markering.

2020-01-31

Kommunstyrelserna
Regionstyrelserna

Meddelande från styrelsen Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om psykisk hälsa 2020

Ärendenr: 19/01701

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 31 januari 2020 beslutat

att för sin del godkänna överenskommelsen med staten om psykisk hälsa 2020

att i en skrivelse informera kommuner och regioner om överenskommelsen.

Bakgrund

Överenskommelsen mellan Regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för 2020 är en ettårig överenskommelse där parterna är överens om att det långsiktiga arbetet med att stödja utvecklingen av insatser för att främja psykisk hälsa, tidigt möta psykisk ohälsa och att ge effektiv vård och stöd till personer med allvarlig problematik behöver fortsätta. Regeringen och SKR är vidare överens om att det behövs tydliga incitament till förändring men också utrymme att genom lokala anpassningar utnyttja stimulansmedlen på mest effektiva sätt.

Den ekonomiska omfattningen och fördelningen av stimulansmedel

Överenskommelsen omfattar totalt 1 716 000 000 kronor varav 1 694 000 000 kronor ska fördelas till kommuner och regioner för att möjliggöra, enskilt eller i samverkan, fortsatt långsiktigt och hållbart utvecklingsarbete inom området. 20 000 000 miljoner kronor fördelas till SKR för samordning av stöd till regioner och kommuner samt utveckling av initiativ och lösningar som kan användas som stöd till lokal och regional utveckling. Resterande 2 000 000 kronor tilldelas SKR för att hantera administration av överenskommelsen, fördelning av medel och för att ta fram anvisningar till regionerna och kommunerna för hur insatserna i överenskommelsen ska redovisas.

Stimulansmedel fördelas **till regionerna** enligt följande:

- 300 000 000 kronor för fortsatt utvecklingsarbete utifrån handlingsplaner och utveckling av mobila lösningar eller liknande. Medlen fördelas efter

befolkningsmängd.

- 370 000 000 kronor för insatser till barn och unga inklusive barn- och ungdomspsykiatri. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.
- 100 000 000 kronor för kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.
- 50 000 000 kronor för att stärka den psykiatriska traumavården. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.

Stimulansmedel fördelas **till kommunerna** enligt följande:

- 200 000 000 kronor för fortsatt utvecklingsarbete utifrån handlingsplaner och förstärkning av kommunernas roll och utveckling av mobila lösningar eller liknande. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.
- 100 000 000 kronor för kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård och socialtjänst. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.

Stimulansmedel fördelas **till länen** enligt följande:

- 200 000 000 kronor för att skapa en mer sammanhållen vård för personer som behöver insatser från både kommuner och regioner, bland annat personer med samsjuklighet i beroende och annan samtidig psykiatrisk diagnos. Medlen utbetalas till den aktör som regionen och länets kommuner anger med fördelningsnyckel 5 miljoner kronor per län och resten fördelat efter befolkningsmängd.
- 24 000 000 kronor för att stärka brukarmedverkan. Medlen fördelas med 1 miljon kronor per län, förutom de tre storstadslänen som får 2 miljoner kronor var. Mottagare av medlen är den aktör i ett län som kommuner och region anger.
- 200 000 000 kronor för att stärka det suicidpreventiva arbetet på lokal och regional nivå. Medlen fördelas efter befolkningsmängd. Mottagare av medlen är den aktör i ett län som kommuner och region anger.
- 150 000 000 kronor till ungdomsmottagningarna för arbete med att främja psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga. Medlen fördelas efter andelen barn och unga 0–25 år i respektive region. Medlen till ungdomsmottagningarna utbetalas till den aktör som regionen och länets kommuner anger.

Utvecklingsmedel **till SKR**:

- 20 000 000 kronor fördelas till SKR för samordning av stöd till regioner och kommuner samt utveckling av initiativ och lösningar som kan användas som stöd till lokal och regional utveckling.
- 2 000 000 kronor tilldelas SKR för att hantera administration av överenskommelsen, fördelning av medel och för att ta fram anvisningar till

regionerna och kommunerna för hur insatserna i överenskommelsen ska redovisas.

Redovisning av insatser från kommuner och regioner

Regionerna och kommunerna ska redovisa genomförda insatser och användningen av medlen i form av en egenskriven rapport utifrån ett frågeunderlag som kommer att tas fram av SKR i samråd med Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen senast den 31 mars 2020.

Utbetalning och rekvirering av medel

Medel till SKR, för egen verksamhet och för vidare fördelning till regioner och kommuner, utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet.

Överenskommelsen redovisas i **bilaga 1**.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knappe
Ordförande

Insatser inom området psykisk hälsa

Överenskommelse mellan staten och
Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

2020

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1 Förutsättningar för överenskommelser inom hälso- och sjukvård och folkhälsa	4
1.2 Överenskommelser för 2020 inom hälso- och sjukvård och folkhälsa.....	5
2. Begrepp.....	6
3. Utveckling av området.....	6
4. Exempel på relaterade överenskommelser som även omfattar delar som rör psykisk hälsa.....	6
5. Inriktning och syfte med årets överenskommelse	7
6. Innehåll i årets överenskommelse	8
6.1 Fortsatt utvecklingsarbete utifrån lokala och regionala handlingsplaner samt vård av hög kvalitet där patienterna finns – mobila lösningar	8
6.2 Insatser för att främja psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga ..	10
6.3 Personer med samsjuklighet – Insatser för att skapa goda förutsättningar för samverkan	11
6.4 En god vård och omsorg är effektiv och säker, utgår från individens behov och är baserad på bästa tillgängliga kunskap.....	12
6.5 Brukare och patienter som aktiva medskapare av vården – En mer personcentrerad vård	12
6.6 En nollvision för suicid - suicidprevention.....	13
6.7 Psykiatrisk traumavård.....	13
7. SKR ska samordna regioners och kommuners arbete och lyfta goda exempel	14
Administrativa kostnader för SKR.....	14
8. Medelstilldelning 2020.....	15
8.1 Specifierad uppställning av medelstilldelning	16
8.2 Beräkningsmodell för fördelning av stimulansmedel till regionerna och kommunerna.....	17
9. Redovisning av regionernas och kommunernas utvecklingsinsatser	17
10. Ekonomiska villkor och rapportering	17
10.1 Ekonomiska villkor för medlen till regionerna, kommunerna och SKR.....	17
10.2 SKR:s rapportering.....	18
11. Uppföljning	18
12. Godkännande av överenskommelse.....	19
Bilaga	20

1. Inledning

Svensk hälso- och sjukvård håller hög kvalitet och står sig mycket väl i jämförelse med andra länder. Uppföljningar visar på goda medicinska resultat, att patienter överlag är nöjda med kvaliteten och att förtroendet för hälso- och sjukvården är gott. Samtidigt står svensk hälso- och sjukvård inför en rad strukturella utmaningar.

Befolkningen lever allt längre vilket är en framgång för det svenska välfärdssamhället. Antalet gamla och unga ökar dock snabbare än befolkningen i arbetsför ålder och under den kommande 10-årsperioden prognostiseras gruppen i åldern 80 år och äldre att öka med närmare 50 procent medan gruppen i arbetsför ålder endast bedöms öka med 5 procent. Den demografiska förändringen innebär stora utmaningar att finansiera och inte minst bemanna hälso- och sjukvårdens verksamheter och kommer som en del av lösningen att kräva att kommuner och regioner förändrar arbetssätt och utvecklar sina organisationer. Hälso- och sjukvården måste ställas om i hela landet för att bättre kunna möta denna utmaning – en utmaning som redan är påtaglig i stora delar av landet. Det ökade behovet av hälso- och sjukvård behöver mötas på ett kostnadseffektivt sätt, med bl.a. nya och förbättrade arbetssätt, samt ett innovativt nyttjande av teknik och digitala tjänster.

Inom ramen för det arbete som bedrivs avseende Agenda 2030 och folkhälsopolitiken är målet att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa för hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Ur ett globalt perspektiv är folkhälsan i Sverige god och för stora delar av befolkningen utvecklas hälsan positivt.

Men det finns skillnader i hälsa, levnadsvanor och livsvillkor som kan noteras mellan såväl kvinnor och män, flickor och pojkar som mellan socioekonomiska grupper och vissa andra utsatta grupper. Den psykiska ohälsan ökar bland barn och unga men även i den yrkesverksamma befolkningen och hos äldre. Samhället i stort, inte minst hälso- och sjukvården, har en viktig roll både i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Att ställa om hälso- och sjukvården till ett mer effektivt, främjande, förebyggande och proaktivt arbetssätt är en av de åtgärder som kan ge ett mer ändamålsenligt och effektivt resursutnyttjande och därmed bidra till att hälso- och sjukvården kan möta den demografiska utmaningen.

Den som söker hjälp för psykisk ohälsa behöver mötas med trygghet, förståelse och kompetens. Vårdcentraler och ungdomsmottagningar behöver vara särskilt rustade. Samverkan mellan psykiatri, socialtjänsten och andra relevanta aktörer behöver fungera mer effektivt, så att den som har stora behov eller samsjuklighet i beroendesjukdomar och annan psykisk ohälsa, till exempel till följd av våldsutsatthet, inte riskerar att falla mellan stolarna.

Svensk hälso- och sjukvård ska vara likvärdig och tillhandahållas på lika villkor för hela befolkningen. Det finns därför behov att skapa en närmare, mer jämlik, jämställd och tillgänglig vård i hela landet som bättre motsvarar olika människors och grupperns behov. Vikten av kontinuitet är också central, både för patienter och medarbetare. Patienternas

möjligheter till delaktighet och självbestämmande ska stärkas och principen om vård efter behov tryggas. Patientens möjlighet till information och rätt att välja ska värnas och utvecklas.

För att möta de utmaningar som hälso- och sjukvården står inför, bland annat till följd av den demografiska utvecklingen, behöver vården ställas om. Denna omställning innebär en vidareutveckling av den nära vården samtidigt som andra delar av vården koncentreras och högspecialiseras.

Primärvården ska vara basen och navet i svensk hälso- och sjukvård. Den ska finnas nära invånarna och ha goda möjligheter att arbeta främjande, förebyggande och proaktivt. I primärvården byggs kontinuitet upp för att främja relationer och bidra till ökad trygghet och tillgänglighet.

Kortare väntetider och minskade köer ska ge fler patienter vård i rätt tid. Ökad tillgänglighet handlar också om geografisk närhet, öppettider, nyttjande av digital vård och digitala lösningar för kontakter med vården.

Tillgänglighet handlar också om ett bemötande som bidrar till att patienter upplever sig sedda och om att hälso- och sjukvården utformas så att den inte utesluter någon. Det kan röra sig om fysiska anpassningar eller om anpassad information och kommunikation utifrån olika patienters behov.

Rätt kompetens är en grundläggande förutsättning för att hälso- och sjukvården ska fungera väl. Att människor vill utbilda sig för att arbeta inom, och stanna kvar i vården, inte minst inom primärvården, är därför grundläggande. För att möta bland annat de demografiska utmaningarna är det avgörande att vården också arbetar för att utnyttja kompetensen bättre. Nya arbetssätt inte minst med stöd av ny teknik och ökad samverkan kan bidra till utvecklingen.

En ökad förmåga att utnyttja digitaliseringens möjligheter tillsammans med säkra och ändamålsenliga it-system är centrala faktorer för utvecklingen av hälso- och sjukvården och för att personalen i hälso- och sjukvården ska få bättre förutsättningar att tillhandahålla en god och nära vård med hög tillgänglighet och god kvalitet. Att nyttiggöra tekniska och vetenskapliga framsteg inom life science-området är centralt i ett långsiktigt perspektiv. Forskning och innovationer är grundläggande för utvecklingen av hälso- och sjukvården.

För att nå önskad utveckling behöver dock stat, regioner och kommuner arbeta med samma inriktning.

1.1 Förutsättningar för överenskommelser inom hälso- och sjukvård och folkhälsa

Överenskommelserna mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) är värdefulla verktyg för att åstadkomma förändring, eftersom de ger möjlighet att gemensamt formulera en vision och långsiktigt styra i den önskvärda riktningen.

Överenskommelser mellan regeringen och SKR kan användas inom områden där regeringen och SKR gemensamt identifierat ett utvecklingsbehov, för att stimulera en utveckling i önskad riktning. Genom överenskommelser ges förutsättningar för att insatser kan ske samordnat på lokal, regional och nationell nivå. Viktiga utgångspunkter för överenskommelser är ett tillitsbaserat förhållningssätt, hög kostnadseffektivitet och ett tydligt jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv utifrån det jämställdhetspolitiska målet om jämställd hälsa.

Överenskommelserna omfattar hälso- och sjukvård och insatser som är offentligt finansierade, oavsett vem som utför dessa. Det betyder att såväl regioner och kommuner som privata aktörer som bedriver hälso- och sjukvård, som är offentligt finansierad, omfattas. Den enskildes valfrihet är en central del av den svenska välfärdsmodellen. Därför behövs en mångfald av aktörer och goda villkor för enskilt drivna verksamheter inom välfärden som underlättar den enskildes aktiva val. Alla aktörer inom välfärden oavsett driftsform ska ha likvärdiga villkor. Även offentligt finansierade privata aktörer ska därför kunna få ta del av medlen, givet att juridiska förutsättningar finns, och medverka till att insatserna som framgår av överenskommelserna genomförs.

1.2 Överenskommelser för 2020 inom hälso- och sjukvård och folkhälsa

Regeringen och SKR kommer för 2020 ingå ett antal överenskommelser på centrala områden, som på olika sätt bidrar till hälso- och sjukvårdspolitiska mål på olika områden.

Det gäller t.ex. omställningen till en god och nära vård, förbättrad tillgänglighet genom kortare väntetider, stärkt kompetensförsörjning, insatser för att möta den ökade psykiska ohälsan samt en stärkt förlossnings- och cancervård. För att följa utvecklingen av den svenska hälso- och sjukvården och de satsningar som görs genom bland annat överenskommelserna behöver relevant data kunna samlas in och analyseras för att ge stöd till ökad kvalitet och effektivitet.

Inriktningen är att arbetet med överenskommelserna ska vara strategiskt och långsiktigt och bygga på en samsyn kring de utmaningar som hälso- och sjukvården står inför. Arbetet bör i ökad utsträckning utgå från regionala och lokala behov, förutsättningar och utmaningar för att ge kommuner och regioner bättre planeringsförutsättningar.

Regeringen avser att utveckla arbetssättet för att uppnå ökad samordning när det gäller de styr signaler som ges till kommuner och regioner. I detta ligger bland annat att se över hur den administrativa bördan för regionerna kan minska avseende överenskommelserna. Uppföljningen ska i högre grad fokusera på resultat och måluppfyllelse, mindre på process. Överenskommelserna utvecklas löpande tillsammans med SKR för att de ska bli så ändamålsenliga, bl.a. avseende antal och detaljeringsgrad, och så kostnadseffektiva som möjligt. Parterna avser särskilt att utveckla arbetssättet för att uppnå ökad samordning av rapportering och redovisning avseende de ingångna överenskommelserna. Utvärdering och

analys av vilka styrmedel som är mest ändamålsenliga beroende på insatsens karaktär sker löpande.

En tydlig målsättning under de kommande åren är att stärka samverkan mellan regioner och kommuner i syfte att skapa en mer sammanhållen vård och omsorg.

2. Begrepp

WHO definierar hälsa som ett tillstånd av fullständigt fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och inte bara frånvaro av sjukdom eller funktionsnedsättning. För att nå hälsa måste en individ eller grupp kunna identifiera och förstå sina önskemål, tillfredsställa sina behov och förändra eller hantera sin omgivning. Begreppet hälsa är därför inte bara frihet från sjukdom utan något som innefattar hela människan och formas av hennes upplevelser. Hälsa är inte något statiskt tillstånd utan en process som förändras över tid.

Psykisk ohälsa används som en övergripande term som täcker lindriga såväl som måttliga och allvarliga psykiska besvär men även kliniskt definierade psykiatriska diagnoser.

Psykiska besvär kan beskrivas som upplevelser av psykiskt lidande som inte behöver vara förenliga med kriterier för en psykiatrisk diagnos. Det är ofta normala reaktioner på en påfrestande livssituation.

Psykiatriska diagnoser fastställs med hjälp av internationella diagnossystem som bygger på att det förekommer ett antal symtom och en tydlig påverkan på funktionsförmågan.

3. Utveckling av området

Under de senaste decennierna har psykisk ohälsa lyfts som ett växande problem. Detta är inte unikt för Sverige utan i hela världen ses tecken på ökade behov av hjälp för psykiska besvär och psykiatriska diagnoser. Med nuvarande utveckling kommer psykiska besvär och psykiatriska diagnoser att stå för en betydande sjukdomsbörda 2030.

4. Exempel på relaterade överenskommelser som även omfattar delar som rör psykisk hälsa

I överenskommelsen Nationella vårdförlopp – Jämlik och effektiv vård med god kvalitet framgår att under 2020 ska personcentrerade och samordnade vårdförlopp för fler sjukdomsområden tas fram. Psykiatriska diagnoser är ett prioriterat område. Implementeringen av dem kommer påbörjas under 2021.

Överenskommelsen God och nära vård – En omställning av hälso- och sjukvården med fokus på primärvården består av olika utvecklingsområden som alla syftar till att stödja utvecklingen av hälso- och sjukvården med särskild inriktning på den nära vården. Medel inom ramen för denna överenskommelse om god och nära vård kan med fördel användas till att förbättra tillgängligheten i primärvården för vuxna med psykiska besvär liksom att ta tillvara och utveckla medarbetarnas kompetens inom exempelvis psykisk ohälsa.

Överenskommelsen Ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården omfattar bl.a. särskilda medel på 380 miljoner kronor riktade mot att korta köerna i barn- och ungdomspsykiatri varav 300 miljoner kronor är prestationsbaserade. Målsättningen för tillgängligheten är fortsatt 30 dagar för en första bedömning och ytterligare 30 dagar för fördjupade utredningar och behandlingar.

Överenskommelsen En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess omfattar 500 miljoner kronor till regionerna för att stimulera tillgången till rehabiliterings- och behandlingsinsatser för patienter med lindrig och medelsvår psykisk ohälsa och långvarig smärta.

I överenskommelsen om Patientsäkerhet, nationella kvalitetsregister m.m. finns bland annat en satsning på kvalitetsregister och riktade projekt inom psykiatriområdet.

5. Inriktning och syfte med årets överenskommelse

Det övergripande målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och vård på lika villkor. Motsvarande mål för socialtjänsten är att samhällets socialtjänst på demokratins och solidaritetens grund ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktivt deltagande i samhällslivet. För att nå dessa mål organiserar myndigheter och vårdgivare arbetet inom olika delområden och processer. För att möta aktuella behov i samhället behövs såväl vidmakthållande och vidareutveckling av befintliga vård- och stödinsatser inom region och kommun som utveckling och innovation av nya arbetssätt.

Regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner är överens om att det långsiktiga arbetet med att stimulera en kraftfull utveckling av insatser för att främja psykisk hälsa, tidigt möta psykisk ohälsa och att ge effektiv vård och stöd till personer med allvarlig problematik, som pågått i Sverige de senaste åren behöver fortsätta. Regeringen och SKR är vidare överens om att det behövs tydliga incitament till förändring men också utrymme att genom lokala anpassningar utnyttja stimulansmedlen på mest effektiva sätt. Främjande och förebyggande insatser ska utvecklas för att motverka ökad psykisk ohälsa samtidigt som personer med allvarliga och komplexa tillstånd ska få vård och stöd baserad på bästa tillgängliga kunskap.

Regionernas och kommunernas arbete inom ramen för överenskommelsen ska så långt det är möjligt utgå från bästa tillgängliga kunskap och Socialstyrelsens, Folkhälsomyndighetens och andra berörda myndigheters framtagna kunskap. Snabbt införande av ny kunskap och systematiskt arbete med att använda bästa tillgängliga kunskap och effektiva arbetssätt innebär bättre resultat av vård och stöd och därmed minskat lidande men också effektivare resursanvändning. Ambitionen är att åstadkomma långsiktigt hållbara resultat genom att statens och huvudmännens insatser är samordnade och förstärker varandra.

Det finns tre syften med årets överenskommelse:

- 1) Stödja ett fortsatt utvecklingsarbete utifrån de lokala och regionala handlingsplaner som tagits fram i enlighet med 2016–2018 års överenskommelser.
- 2) Bidra till bättre förutsättningar för regioner och kommuner att arbeta utifrån bästa tillgängliga kunskap.
- 3) Initiera eller utveckla särskilda vårdformer och effektiva målgruppsanpassade insatser som regeringen och SKR är överens om, inom ramen för denna överenskommelse, för att förebygga psykisk ohälsa och öka tillgängligheten och kvaliteten i vården för de som redan har drabbats.

6. Innehåll i årets överenskommelse

6.1 Fortsatt utvecklingsarbete utifrån lokala och regionala handlingsplaner samt vård av hög kvalitet där patienterna finns – mobila lösningar

För att skapa långsiktigt hållbara resultat är regeringen och SKR överens om att fortsatt stödja det utvecklingsarbete som pågår utifrån de lokala och regionala handlingsplaner som huvudmännen tagit fram i enlighet med 2016–2018 års överenskommelser. Ett antal områden återkommer i många handlingsplaner och annat utvecklingsarbete som initierats med stöd av tidigare överenskommelser på området psykisk hälsa. Det är bland annat insatser till barn och unga, till personer med samsjuklighet, behov av förbättrad tillgänglighet till såväl första linjen som specialistinsatser, gemensamt suicidpreventivt arbete samt behov av samordning och samverkan.

Arbetet med inriktning att minska behov av tvång och andra utvecklingsarbeten för att förbättra innehållet i den specialiserade psykiatri som skett med stöd av tidigare överenskommelser behöver spridas vidare och vidmakthållas. Genom att erbjuda effektiv behandling, god omvårdnad, kontinuitet i kontakter och professionellt bemötande kan behovet av tvångsvård och tvångsåtgärder minska.

Nära vård är ett förhållningssätt till hur all hälso- och sjukvård organiseras och tillhandahålls sömlöst med utgångspunkt i patienters och brukares individuella behov och förutsättningar så att individens hela livssituation kan beaktas. Det innebär att insatser behöver samordnas. Svensk hälso- och sjukvård är sjukhusdominerad och primärvården utgör en mindre del av hälso- och sjukvårdssystemet. Hälso- och sjukvårdens strukturer behöver förändras för att åstadkomma såväl ökad kvalitet som bättre tillgänglighet och effektivare resursutnyttjande. Primärvården har en mycket viktig roll att fylla för en mer jämlik, jämställd, personcentrerad och effektiv hälso- och sjukvård. Den rollen kommer att bli allt viktigare men även andra delar av vården är relevant för att skapa en god och nära vård, anpassad för patientens behov.

Integrerade verksamheter och arbetssätt där den enskildes behov av sociala insatser såväl som medicinska och psykologiska behov kan tillgodoses samtidigt och samordnat behöver fortsätta att utvecklas. För att öka kvaliteten på och tillgängligheten till akutpsykiatriska bedömningar och omhändertagande såväl som mer planerade psykiatriska

omvårdnadsinsatser utanför sjukhuset behöver regionerna vidareutveckla mobila lösningar eller liknande arbetsmodeller. Ett sätt att öka kvaliteten i det akuta omhändertagande av patienter med psykiatrisk problematik är t.ex. inrättande av s.k. Psykiatriambulanser där bemanningen består av ambulanssjuksköterska och psykiatrisjuksköterska.

Kommuner och regioner har ett delat ansvar för hälso- och sjukvården. Den andel av hälso- och sjukvårdsåtgärder som utförs av kommunen blir allt större och kommer framgent att bli allt viktigare i omställningen till nära vård. Kortare vårdtider och snabbare utskrivning av patienter från sjukhusen leder till att åtgärder för rehabilitering och habilitering i större utsträckning behöver utföras i den hälso- och sjukvård som kommunen bedriver. Den tekniska utvecklingen gör att även patienter med svårare hälsoproblem kan vårdas i hemmet i stället för på sjukhus. Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) behöver goda förutsättningar för att fullgöra sitt ansvar att verka för en god och säker hälso- och sjukvård. Psykisk ohälsa finns både bland yngre och hos personer 65 år och äldre och de behöver tillgång till lämplig vård. Bland personer med varaktiga kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser hade nära 65 procent psykisk ohälsa 2016.

Personer med långvariga psykiska funktionsnedsättningar har förutom behov av sociala insatser också ofta behov av hälso- och sjukvårdsinsatser. Det är viktigt att det såväl inom hälso- och sjukvården som kommunen bedriver, som inom socialtjänsten, finns kompetens och kunskap om konsekvenser av allvarlig psykisk ohälsa. Lika viktigt är det att uppmärksamma somatiska sjukdomstillstånd hos personer med långvariga psykiska funktionsnedsättningar. Personer med allvarliga psykiatriska tillstånd drabbas oftare än befolkningen i övrigt av somatiska sjukdomar. Personalen i kommunerna kan bl.a. behöva mer kunskap om hur man kan förebygga och tidigt upptäcka somatiska hälsoproblem hos personer med psykiatriska tillstånd. Samordning och samverkan mellan den psykiatriska specialistvården, regionernas primärvård och den kommunala hälso- och sjukvården samt socialtjänsten kommer bli allt viktigare för att tillgodose den enskildes behov inte minst kring personer med kroniska sjukdomar.

Hälso- och sjukvård, socialtjänst och förskola eller skola har olika uppdrag och ansvar när det gäller att ge barn förebyggande och behandlande stöd och insatser. Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär dock ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän. Verksamheternas uppdrag måste prioritera en helhetssyn och innebära att varje verksamhet säkerställer att hjälpen ges samordnat och effektivt. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser och främst vara förebyggande och hälsofrämjande samt stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan ska också bidra i arbetet med att tillgodose elevers behov av särskilt stöd.

Regeringen och SKR är överens om att staten bidrar med 300 miljoner kronor till regionerna och 200 miljoner kronor till kommunerna för fortsatt utvecklingsarbete utifrån de lokala och regionala handlingsplanerna. Parterna är vidare överens om att medlen även ska användas för

utveckling av mobila lösningar eller liknande arbetsmodeller/funktioner samt att SKR ska stödja och konkretisera förslag för förbättrad tillgänglighet med mobila lösningar och effektiva och ändamålsenliga lösningar för transporter av patienter. SKR ska vidare följa upp utvecklingen av mobila lösningar eller liknande funktioner samt hur kommunerna ingår i verksamheten, t.ex. den kommunala hemsjukvården.

Medlen fördelas efter befolkningsmängd.

6.2 Insatser för att främja psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga

Allt fler barn och unga i Sverige rapporterar psykisk ohälsa och antalet som får psykiatriska diagnoser har ökat kraftigt. Barn och unga vuxna som tidigt får psykiatriska diagnoser såsom depression och ångestsyndrom riskerar att bli långvarigt sjuka och då ökar också risken för självmordsförsök och självmord. Flickor och unga kvinnor är överrepresenterade vad gäller självupplevd och diagnosticerad psykisk ohälsa. Ökningen av psykisk ohälsa bland barn och unga vuxna kan även medföra en ökad grupp av unga i befolkningen som får svårt att etablera sig på arbetsmarknaden och i vuxenlivet.

Tillgänglighet till BUP har varit en prioriterad fråga men trots att regionerna har haft handlingsplaner och bedrivit lokalt förbättringsarbete, har tillgängligheten försämrats under en tioårsperiod. Fler barn har fått träffa BUP och mer vård har producerats men efterfrågan har ökat mer. Fortsatt fokus på förbättrad tillgänglighet med bibehållen kvalitet och goda behandlingsresultat ingår i denna överenskommelse men kommer även med som en del i den tillgänglighetssatsning som finns i överenskommelse Ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården 2020.

I överenskommelsen finns fortsatta satsningar på att stärka första linjens vård för barn och unga där ungdomsmottagningarna utgör en viktig arena. Satsningen syftar till att barn och unga med psykisk ohälsa ska erbjudas god och nära vård som möter deras behov inom rimlig tid. Att utveckla första linjens vård kan bidra till ökad tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatri, genom att barn som inte har behov av specialiserad psykiatrisk vård får vård inom till exempel primärvård, ungdomsmottagning eller någon form av samtalsmottagning.

Utvecklingsarbete med att ta fram nya former för att ge effektiva insatser för barn och unga, exempelvis grupp- och individinsatser i digitala former behöver intensifieras.

Regionerna ska samverka med skola och elevhälsa för att möjliggöra förebyggande och främjande insatser. Vid behov ska samverkan även ske när det gäller åtgärdande insatser. Det kan t.ex. handla om såväl generella hälsofrämjande insatser som att förebygga och upptäcka psykisk ohälsa.

För insatser som syftar till att stärka barn- och ungdomspsykiatri, främja psykisk hälsa, samt motverka psykisk ohälsa bland barn och unga fördelas 370 miljoner kronor till regionerna.

Medlen ska gå till insatser i vårdkedjan som syftar till att korta köerna i barn- och ungdomspsykiatri och första linjens vård. Ett syfte med att stärka första linjens vård, är att möjliggöra att köerna till barn- och ungdomspsykiatri kortas och genom att tidigt möta den psykiska ohälsan bland barn och unga minska behovet av insatser via barn- och ungdomspsykiatri. Utöver detta fördelas 150 miljoner kronor till ungdomsmottagningarna för arbete med att främja psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga.

Medlen fördelas efter andelen barn och unga 0–25 år i respektive region. Medlen till ungdomsmottagningarna utbetalas till den aktör som regionen och länets kommuner anger.

6.3 Personer med samsjuklighet – Insatser för att skapa goda förutsättningar för samverkan

Samsjuklighet innebär att man har två eller flera hälsoproblem samtidigt. Det är vanligt att personer med missbruk eller beroende har ytterligare hälsoproblem. Personer med samsjuklighet i beroende och annan psykiatrisk diagnos är en särskilt utsatt grupp. Det finns även andra målgrupper som har behov av insatser från flera verksamheter. Det kan t.ex. röra sig om barn och unga med neuropsykiatriska diagnoser.

Det finns möjligheter att både förbättra insatserna för individen och använda samhällsresurserna mer effektivt genom att kommuner och regioner hittar effektiva samarbetsformer både inom samma huvudman och mellan de olika huvudmännen. För att kunna erbjuda stöd utifrån individens hela livssituation krävs att verksamheter inom både socialtjänst och hälso- och sjukvård är överens om vad var och en kan erbjuda, vad som bör erbjudas gemensamt och hur de ska samverka.

Under 2019 intensifierades arbetet med att främja användningen av samordnad individuell plan (SIP) samt att stödja kommuner och regioner i utvecklingen av överenskommelserna om samverkan kring personer med missbruk och beroende. Bland annat genomförde SKR en kartläggning av hur SIP används och analyserade hur kunskapen om användningen av SIP kan öka och vidareutvecklas.

Överenskommelsen innehåller en fortsatt satsning på att skapa förutsättningar för en mer sammanhållen vård och omsorg för personer som behöver insatser från flera huvudmän. Personer med samsjuklighet i beroende och annan samtidig psykiatrisk diagnos är en särskilt prioriterad grupp. Gemensam kompetensutveckling främjar samarbete och kan öka användningen av bästa tillgängliga kunskap.

För att skapa en mer sammanhållen vård för personer som behöver insatser från både kommuner och regioner, bland annat personer med samsjuklighet i beroende och annan samtidig psykiatrisk diagnos, fördelas 200 miljoner kronor till regioner och kommuner gemensamt. Medlen utbetalas till den aktör som regionen och länets kommuner anger med fördelningsnyckel 5 miljoner kronor per län och resten fördelat efter befolkningsmängd.

6.4 En god vård och omsorg är effektiv och säker, utgår från individen behov och är baserad på bästa tillgängliga kunskap

Socialstyrelsens nationella riktlinjer är ett stöd vid prioriteringar och ger vägledning om vilka behandlingar och metoder som olika verksamheter i vård och omsorg bör satsa resurser på.

Under 2016 tog regionerna beslut om att etablera ett ändamålsenligt och effektivt system som långsiktigt ger stöd för kunskapsstyrning på olika nivåer. Innehållet i denna överenskommelse och det stöd SKR ger sker i samverkan med det nationella programområdet för psykisk hälsa och de regionala programområden när det är tillämpligt. Under de senaste åren har arbetsgrupper arbetat med att ta fram vård- och insatsprogram som vänder sig till både kommunernas och regionernas personal. Programmen Schizofreni och liknande tillstånd liksom Självskadeproblematik är klara och Ångest-depression, Missbruk och beroende och ADHD beräknas bli klara under 2020.

I överenskommelsen ingår en satsning på att förbättra möjligheterna för kommunerna och regionerna att bedriva en kunskapsbaserad god och säker vård och omsorg. Medel fördelas till regioner och kommuner för att stärka förutsättningar för en kunskapsbaserad liksom jämlik vård och omsorg. I detta ingår bl.a. att förstärka satsningar på arbetet med nationella riktlinjer gällande depression och ångestsyndrom, missbruk och beroende, schizofreni samt levnadsvanor. Vidare ska regioner och kommuner arbeta med implementering av den kunskap som finns kring patientsäkerhet. Medlen kan vidare användas till att förstärka regioners och kommuners arbete med systematisk uppföljning.

För att förstärka arbetet för en kunskapsbaserad och säker vård och omsorg fördelas 100 miljoner kronor till regionerna och 100 miljoner kronor till kommunerna. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.

6.5 Brukare och patienter som aktiva medskapare av vården – En mer personcentrerad vård

Att ta tillvara den erfarenhet, kunskap och det engagemang som finns hos brukare av välfärdstjänster och hos patienter i hälso- och sjukvården är viktigt för kvaliteten i vården. Patientens rätt till inflytande handlar inte bara om mötet mellan patient och vårdpersonal eller att få göra sin röst hörd och erbjudas en skräddarsydd behandling, utan är mer komplext än så. Tillräckliga resurser, en organisation som är uppbyggd utifrån principer om patientmedverkan är förutsättningar för att brukare och patienter ska erbjudas en vård som utgår ifrån olika patientgruppers behov och anpassas efter den enskildes behov. Helhetssyn och kontinuitet är också viktigt för en personcentrerad vård.

En systematisk brukarmedverkan är viktig för att säkerställa en god kvalitet och utveckling av vården. Regeringen och SKR är överens om att det behövs förstärkta satsningar på att stödja samverkan mellan patient-, brukar- och närståendeföreningar och andra intresseföreningar och att det är ett gemensamt ansvar för kommun och region att stärka den enskildes inflytande över sin vård och omsorg men också stärka organisationernas delaktighet.

För att stärka brukarmedverkan fördelas 24 miljoner kronor till regioner och kommuner gemensamt. Medlen fördelas med 1 miljon kronor per län, förutom de tre storstadslänen som får 2 miljoner kronor var. Mottagare av medlen är den aktör i ett län som kommuner och region anger.

6.6 En nollvision för suicid - suicidprevention

Suicid är den vanligaste yttre dödsorsaken i Sverige. Död genom suicid är den yttersta konsekvensen av ett psykiskt lidande som är outhärdligt för den som är drabbad. Suicid leder ofta även till stort lidande och försämrad hälsa för närstående och andra berörda. För att minska risken för suicid behöver berörda aktörer samverka och arbeta systematiskt och förebyggande. Personer med en psykisk sjukdom har en förhöjd risk för suicid. En tredjedel av alla som tar sitt liv har en aktuell kontakt med den psykiatriska hälso- och sjukvården, men betydligt fler har haft kontakt med annan hälso- och sjukvård.

Regeringen och SKR är överens om att detta är ett prioriterat område och att det kunskapsbaserade suicidpreventiva arbetet på regional och lokal nivå behöver förstärkas. Det finns även behov av ökad samverkan i det befolkningsinriktade suicidpreventiva arbetet mellan regioner och kommuner, integrerad suicidprevention inom ramen för arbetet med psykisk hälsa/ohälsa, kompetensutveckling om suicid och befolkningsinriktat suicidpreventivt arbete hos särskilda yrkesgrupper samt implementeringsstöd av strategierna i det nationella suicidpreventiva handlingsprogrammet på regional och lokal nivå. Därutöver behövs ökad kunskap om effektiva arbetssätt inom området.

Regeringen avser ge Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen i uppdrag att stödja, följa och utvärdera satsningen. SKR ska samordna regioner och kommuner och bidra till att lyfta goda exempel inom satsningen. För att stärka det suicidpreventiva arbetet på lokal och regional nivå fördelas 200 miljoner kronor till länen. Medlen fördelas efter befolkningens mängd. Mottagare av medlen är den aktör i ett län som kommuner och region anger.

6.7 Psykiatrisk traumavård

Asylsökande barn och vuxna är en riskgrupp när det gäller psykisk ohälsa. Socialstyrelsen uppskattade förekomsten av psykisk ohälsa bland asylsökande i Sverige till omkring 20–30 procent 2015. Förekomst av posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) är högre bland asylsökande och nyanlända jämfört med övriga befolkningen. Även bland barn, speciellt ensamkommande barn, är psykisk ohälsa, inklusive krisreaktioner och PTSD, vanligt förekommande. Socialstyrelsen med flera aktörer har rapporterat om ett ökat antal suicidförsök och fullbordade suicid bland ensamkommande barn.

Även andra grupper kan ha behov av psykiatrisk traumavård. Det kan t.ex. röra personer som blivit utsatta för våld eller sexuella övergrepp. Insatser för den gruppen bör baseras på den kartläggning av mottagningar för sexualbrottsutsatta som SKR genomför under 2019.

Tidiga insatser för krishantering och traumabehandling men även behandling i senare skede är av stor vikt. Symtom på PTSD kan visa sig långt efter den tid då själva traumat uppstod eller i samband med nya traumatiska situationer som i sig kan vara av lindrigare art. Särskilt viktigt är att uppmärksamma barn och unga och att i möjligaste mån skydda från trauma.

I syfte att stärka den psykiatriska traumavården fördelas 50 miljoner kronor till regionerna. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.

7. SKR ska samordna regioners och kommuners arbete och lyfta goda exempel

22 miljoner kronor fördelas till SKR för samordning av regioner och kommuner, utveckling av initiativ och lösningar som kan användas som stöd till lokal och regional utveckling. I detta ingår:

- Samordning och erfarenhetsutbyte kring utvecklingsarbete baserat på handlingsplanerna, stöd till uppföljning och analyser som kan vara intressant för flera kommuner och regioner.
- Utvecklingsarbete och stöd kring tillgänglighet för barn och unga med psykiatrisk problematik.
- Stöd till det lokala och regionala suicidpreventiva arbetet. Insatserna ska samordnas med Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen.
- Innovationsstöd och samordning liksom uppföljning av satsningen på mobila lösningar.
- Inventering av pågående utveckling, erfarenhetsutbyte, och analys av framgångsfaktorer och hinder.
- Stöd till utveckling av traumavård, extra fokus på nyanlända, barn och unga.
- Stöd till uppföljning och systematiskt förbättringsarbete på verksamhetsnära nivå.

Administrativa kostnader för SKR

- Hantera administration av överenskommelsen, fördelning av medel och för att ta fram anvisningar till regionerna och kommunerna för hur insatserna i överenskommelsen ska redovisas. SKR ska ta fram anvisningarna i nära samarbete med Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten och anvisningarna ska vara tillgängliga för kommuner och regioner senast den 31 mars 2020.

8. Medelstildelning 2020

Totalt uppgår överenskommelsen för 2020 till 1 716 000 000 kronor. Insatserna riktar sig till all offentligt finansierad vård och omsorg.

8.1 Specificerad uppställning av medelstildelning

Nedan redovisas utbetalade medel uppdelat per insats och mottagare.

	Belopp (kr)	Mottagare*
<i>Till regioner</i>		
Utvecklingsarbete utifrån handlingsplaner och utveckling av mobila lösningar eller liknande	300 000 000	Regioner via SKR
Insatser för barn och unga inkl. barn- och ungdomspsykiatri	370 000 000	Regioner via SKR
Kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård	100 000 000	Regioner via SKR
Traumavård	50 000 000	Regioner via SKR
<i>Till kommuner</i>		
Utvecklingsarbete utifrån handlingsplaner och förstärkning av kommunernas roll och utveckling av mobila lösningar eller liknande	200 000 000	Kommuner via SKR
Kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård och socialtjänst	100 000 000	Kommuner via SKR
<i>Länsgemensamma medel</i>		
Insatser för personer med samsjuklighet	200 000 000	Till länen via SKR
Insatser för stärkt brukarmedverkan	24 000 000	Till länen via SKR
Suicidprevention	200 000 000	Till länen via SKR
Ungdomsmottagningar	150 000 000	Till länen via SKR
<i>Till SKR</i>		
Stöd till samordning m.m.	22 000 000	SKR
Totalt – SKR	22 000 000	
Totalt - Regionerna (via SKR)	820 000 000	
Totalt - Kommunerna (via SKR)	300 000 000	
Totalt - Länsgemensamma (via SKR)	574 000 000	
Totalt – Överenskommelsen	1 716 000 000	

**Förklaring av mottagare*

SKR innebär att medlen betalas ut till SKR för att användas av SKR.

Regionerna, kommunerna eller länen via SKR innebär att medlen betalas ut till SKR för att sedan fördelas till regionerna, kommunerna eller länen

8.2 Beräkningsmodell för fördelning av stimulansmedel till regionerna och kommunerna

Fördelning av medlen sker utifrån befolkningsandel, baserad på befolkningsunderlaget den 1 november 2019. För följande satsningar används andra fördelningsmodeller.

- Insatser för barn och unga inklusive ungdomsmottagningar fördelas utifrån andel av befolkningen som är 0–25 år i respektive region.
- Medel för brukarmedverkan fördelas med 1 000 000 kronor per län förutom de tre storstadslänen som får vardera 2 000 000 kronor.
- Medel för samverkan utbetalas till den aktör som regionen och länets kommuner anger med fördelningsnyckel 5 miljoner kronor per län och resten fördelat efter befolkningsmängd.

9. Redovisning av regionernas och kommunernas utvecklingsinsatser

Regionerna och kommunerna ska redovisa genomförda insatser och användningen av medlen i form av en egenskriven rapport utifrån ett frågeunderlag som kommer att tas fram av SKR i samråd med Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen senast den 31 mars 2020.

Överenskommelsen ska slutredovisas senast den 31 mars 2021. I redovisningen ska jämställdhetsperspektivet belysas där så är lämpligt och det ska framgå hur insatserna bidragit till det jämställdhetspolitiska delmålet jämställd hälsa.

10. Ekonomiska villkor och rapportering

10.1 Ekonomiska villkor för medlen till regionerna, kommunerna och SKR

Överenskommelsen för 2020 omfattar totalt 1 716 miljoner kronor. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:8 Bidrag till psykiatri, anslagsposten 3 Till Kammarkollegiets disposition och anslagsposten 5 Asylsökande och nyanlända. Beslut om utbetalning av medlen till SKR, regionerna och kommunerna kommer att fattas genom ett särskilt beslut.

Medel till SKR, för egen verksamhet och för vidare fördelning till regioner och kommuner, utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisering av medel ska ske senast den 1 december 2020. Rätten till bidrag förfaller om rekvisition inte inkommit inom denna tid. Medel som SKR, regionerna eller kommunerna inte har utnyttjat ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2021.

En ekonomisk redovisning för kalenderåret som visar hur medlen använts av SKR ska lämnas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2021. Information som ska ingå i rekvisition och ekonomisk redovisning beskrivs i bilagan. Ekonomichefen (eller motsvarande) ska

granska och intyga uppgifterna under punkt tre i den ekonomiska redovisningen. Underskrift i original samt information om eventuella avvikelser och åtgärdsförslag ska finnas med i redovisningen. Om redovisning inte inkommer i tid kan regeringen återkräva stödet.

Regeringskansliets diarienummer för överenskommelsen och för regeringsbeslut om utbetalning ska framgå av samtliga handlingar.

Rekvisationen, den ekonomiska redovisningen och verksamhetsrapporterna ska vara undertecknade i original av behörig företrädare för SKR.

Regeringskansliet (Socialdepartementet) och Kammarkollegiet har rätt att begära in kopior av räkenskaper och övrigt underlag som rör bidragets användning.

10.2 SKR:s rapportering

SKR ska lämna en delrapport till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 30 september 2020. I delrapporten ska SKR översiktligt beskriva den verksamhet som har bedrivits i regionerna, kommunerna och länen under första halvåret 2020. De ska även redogöra för den egna verksamheten som har bedrivits under första halvåret 2020. Vidare ska de redogöra för eventuella hinder och utmaningar som förhindrar att mål och ambitioner för insatserna inom ramen för överenskommelsen kommer att uppfyllas innan årets slut.

SKR ska lämna en verksamhetsrapport till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 mars 2021. I verksamhetsrapporten ska SKR redogöra för den verksamhet som har bedrivits under 2020 med stöd av bidraget. I det ingår att så långt det är möjligt särredovisa kostnaderna och resultat för de olika insatser som genomförts med stöd av medel i överenskommelsen. I redovisningen ska jämställdhetsperspektivet belysas där så är lämpligt och det ska framgå hur insatserna bidragit till det jämställdhetspolitiska delmålet jämställd hälsa.

11. Uppföljning

Parterna är överens om att insatserna i överenskommelsen ska följas upp och analyseras. Utöver den redovisning av insatserna som regeringen och SKR kommer överens om inom ramen för överenskommelsen, avser regeringen ge Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten i uppdrag att stödja, följa och utvärdera överenskommelsen.

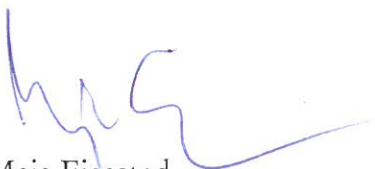
12. Godkännande av överenskommelse

För staten genom
Socialdepartementet

För Sveriges Kommuner och
Regioner

Stockholm
den 30 januari 2020

Stockholm
den 31 januari 2020

Maja Fjaestad
Statssekreterare

Staffan Isling
Verkställande direktör

Bilaga

Information som ska ingå i rekvisition och ekonomisk redovisning avseende från Kammarkollegiet rekvirerade medel inom ramen för denna överenskommelse.

I den ekonomiska redovisningen ska SKR redogöra för den verksamhet som bedrivits under 2020 med stöd av bidraget. SKR ska verka för att omfattning och finansiering av respektive område inom överenskommelsen ska kunna redovisas i så stor utsträckning som möjligt.

Rekvisition	Ekonomisk redovisning
1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress	1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress
2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer för regeringsbeslut avseende utbetalning Överenskommelsens benämning Belopp som rekvireras Rekvisitionen avser perioden	2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer avseende regeringsbeslut för utbetalning Överenskommelsens benämning Summa bidrag enligt överenskommelsen Summa bidrag som utbetalats från regeringen/Regeringskansliet Period som den ekonomiska redovisningen avser
3. Uppgifter för utbetalning Bankgiro/Plusgiro Önskad betalningsreferens	3. Redovisning av verksamhet eller aktivitet Bidrag som erhållits av regeringen/Regeringskansliet Kostnader Kostnader (specificera större kostnadsposter) Summa kostnader Medel som inte har förbrukats (Bidrag – kostnader)

4. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga samt försäkrar att bidraget kommer att användas enligt den gemensamma överenskommelsen. Datum Underskrift Namnförtydligande	4. Ekonomichefens (eller motsvarande) granskning av den ekonomiska redovisningen Alt 1: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) intygar att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. Alt 2: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) bedömer inte att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. (Avvikelserna och eventuella åtgärder ska också redovisas.) Namn Befattning Telefon inkl. riktnummer E-postadress
	5. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga. Datum Underskrift Namnförtydligande

§ 11 Avveckling av Ekonomiska föreningen Entreprenörsregionen

KS/2019:500

Kommunfullmäktiges beslut

- Ställa sig bakom förslaget att avveckla den ekonomiska föreningen Entreprenörsregionen.

Ärendet

Kommunstyrelsen i Tranemo kommun beslutade 2008-01-21 §4 att ansöka om medlemskap i den ekonomiska föreningen Entreprenörsregionen.

Entreprenörsregionen är ett nätverk med tolv kommuner, Falkenberg, Gislaved, Gnosjö, Halmstad, Hylte, Laholm, Ljungby, Markaryd, Tranemo, Vaggeryd, Värnamo och Älmhult. Samarbetet präglas av stark entreprenörsanda och är inriktat på utvecklingsarbete och erfarenhetsutbyte.

Teman, mötesformer och engagemang har under tiden sedan bildandet varierat. Vid Entreprenörsregionens föreningsstämma i maj 2019 beslutades om nya samarbetsformer och ett nytt samverkansavtal. Entreprenörsregionen kommer i fortsättningen att vara ett nätverk för inspiration, kunskap- och erfarenhetsutbyte som främjar medlemmarnas arbete för en god utveckling av näringslivet i regionen.

Medlemskommunerna turas om att ansvara för kallelser, program och minnesanteckningar enligt ett rullande schema.

Gnosjö kommun hanterar kvarstående ekonomiska medel inom ramen för samverkansavtalet. Kostnader för nätverksträffar bekostas genom ianspråktagande av nätverkets befintliga medel. Med ovanstående konstruktion kan den ekonomiska föreningen därmed avvecklas.

Beslutsunderlag

KS §243, 2019-12-16

AU §203, 2019-11-07

Tjänsteskrivelse

KS 20080121, §4, Beslut

Beslutet skickas till

Medlemskommuner

Status

Avslutat

20-01-29
SIDA 1(3)

Protokoll Campus Värnamos extra Ägarforum

Tisdagen den 28 januari 2020 kl. 08.00 - 10.00, sal 209

Närvarande: Gottlieb Granberg (m), Hans-Göran Johansson (c), Azra Muranovic (s) del av mötet, Stina Gof, utvecklingsavdelningen, Ulf Svensson, kommundirektör, Kristoffer Ljunggren, praktikant samt Campus Värnamos ledningsgrupp: Cinna Adanko, Oscar Axelsson, Enikö Olsson, Niclas Stensson, Lars-Uno Åkesson.

1. Dagordningen godkändes.
2. Föregående anteckningar - mötet ersattes av arbetet med Kairos Future
3. Informationspunkter:
 - 3.1. Partnerskapet - fortsättning (20 min) Niclas/George
George och Niclas redogjorde för arbetet hittills och diskussioner fördes om vikten av att Partnerskapet permanentas. Både företag och branschorganisationer har fått upp ögonen för den verksamhet som bedrivs och söker upp oss som anordnare och samarbetspartner för både medverkan i partnerskapet och olika utbildningsinsatser. Avtal med företagen gäller året ut om verksamheten får möjlighet att permanentas kommer omförhandling ske med partnerföretagen under året. Med det upplägg som finns nu kan en kompetenscoach hantera upp till ca 30 företag. En utbildningsadministratör hjälper till med praktiska delar i samband med anmälan, genomförande och utvärdering av insatserna.

Verksamhetsplan 2021-2023:

För att kunna permanenta verksamheten behövs utökad ram med 500' per år för att finansiera kompetenscoachen.

- 3.2. Alla på banan (10 min) LU
Projektet avslutas under våren (31/5). Lars-Uno sammanfattade verksamheten hittills. Mikael och Therese har varit mycket bra på att anpassa utbildningsinsatserna utifrån de olika förvaltningarnas behov. Risken finns att det arbete som lagts ner tappar sin verkan om verksamheten läggs ner. En rapport kommer att sammanställas. Bland annat kommer den beskriva hur projektet påverkat de olika förvaltningarna och medarbetarnas ökade användning av digitala verktyg.

Therese går över till kulturförvaltningen på 50%, 50% på Campus Värnamo inom befintlig budget under 2020. Mikael projektledare för Den digitala noden under 2020, finansieras men medel från Vinnova om ansökan beviljas. Om projektet inte beviljas behöver begäran läggas in om att få lyfta medel ur resultatfonden för att finansiera Mikael's tjänst året ut.

Verksamhetsplan 2021 - 2023:

- 1 tjänst som IT-utbildare (50-100% beroende på tjänstens innehåll)
- Medfinansiering av genomförandeprojekt tillsammans med Vinnova (50% medfinansiering). En ansökan planeras också att lämnas in till Norhedsstiftelsen.

Ulf menar att satsningen kanske kan rymmas inom kommunens eventuella satsning på digitalisering/IT-center som Jenny ansvarar för.

Gottlieb frågar om möjligheten att samordna med andra kommuner om deras behov. Enikö menar

uppdraget hittills har varit styrt inom kommunens verksamheter och att det isåfall vore bäst att sälja våra tjänster till andra.

3.3. Redovisning av utredningsuppdraget (20 min) LU/Enikö

Karios Future-rapporten har utmynnat i att en ansökan ska lämnas in till Vinnova i samverkan med JU (Yh-verksamheten), Högskolan Väst och Högskolan i Gävle. Högskolorna önskar en inriktning med fokus på det livslånga lärandet och kompetensutveckling för yrkesverksamma.

Senaste veckan har ny information inkommit. BGR har startat projektet "Livslångt lärande och distansutbildning – en regional testbädd för kunskapsutveckling" där man anlitat en projektledare, Christer Asplund, som arbetar intensivt med projektet. Enikö och Niclas har träffat Christer och Inge. Christer har haft kontakt med JU, Linne´, Mittuniversitetet och har haft diskussioner med BBC angående Open University. Christer var på nordiska ministerrådet 27/1 angående projektet. I Christers utkast till rapport omnämns nu Campus Värnamo som en samarbetspartner utifrån det samtal som Enikö och Niclas hade med Christer.

Stina har fått uppdraget att representera Värnamo kommun i styrelsen för BGR. Hon har inte fått någon information om det projekt inom BGR som nämns ovan. Nästa möte i BGR:s styrelse 11 februari.

Ägarforum vill att Campus Värnamo fortsätter på inslagen bana med ansökan om förstudie till Vinnova. Ägarforum ställer sig tvekande till att gå in i samverkan med BGR i detta läge. Steg 1 måste vara att projektet förankras i BGR:s egen ledningsgrupp.

Enikö tar kontakt med Leif Österlind och Christer för att förklara situationen. Niclas stämmer av med Anki på VNAB.

3.4. Utfall YH-ansökningar (10 min) Niclas

Stödpedagog och Kvalificerad 3D-printtekniker beviljades den 8 januari. Myndigheten var väldigt tydliga med att de inte vill ha in fler ansökningar om inköp och upphandling. Integrationspedagog fick avslag eftersom det är svårt att bekräfta behovet av yrkesrollen och arbetslivets efterfrågan.

Inför kommande omgång pågår arbete med att söka om Produktionsutveckling, Fastighetsingenjör. och en ny ansökan till Fastighetstekniker. Ansökan lämnas in i mitten på juni.

Möjlighet finns att söka fristående kurser som kompetensutveckling för yrkesverksamma inom Yh i en testomgång. Ambitionen är att söka några kurser inom integration.

3.5. FSK och SSK (10 min) Lu

Förskollärare

Avtal med Högskolan för lärande och kommunikation på gång. Start 2020. Siktet inställt på start vartannat år. Avtalet sträcker sig till 2029. Värnamo kommun ska finansiera utbildningsledare 10%, mentor från BUF 20% och delfinansiering av doktorandtjänst 50%.

Sjuksköterska

3-årigt avtal på gång med Hälsohögskolan. Stor omsättning på personal i ledande ställning inom HHJ vilket lett till oro internt inom organisationen. Detta i sin tur påverkar utbildningens genomförande.

Mycket arbete läggs ner på Campus Värnamo för att få verksamheten att fungera så bra som möjligt.

Samverkan på gång med Regionen och kommunen om lokaler för kliniska moment. Ett avtal med Metodikum på Regionen är på gång.

VFU-avtalen inte klara ännu. Gick ut december 2018 och är nu förlängd till 31/3 2020. Fortsättning följer.

3.6. Rapport från BETT (10 min) LU/Oscar

Rickard, Oscar och Lars-Uno har varit på BETT-mässan i London. Uppdraget var att titta på utrustning till den digitala noden, spana på ny utrustning till teknikcenter och digitala verktyg till undervisning.

Tekniska system har utvecklats mer mot användarvänlighet och sammanbyggda system där all utrustning är samlad och styrs från en enhet. Det man kan konstatera är att Campus Värnamo redan i dag ligger bra till när det gäller att använda teknisk utrustning, att vi är på rätt väg och ska fortsätta utvecklas inom detta område.

3.7. PUFF (Cinna)

Yh-verksamheten på JTH har fått ett utvecklingsprojekt (Peer-to-peer-utveckling av flexibla utbildningsformer) beviljat inom ramen för UHR:s satsning på utveckling av distansutbildning.

Tre medarbetare på Campus Värnamo kommer att arbeta med projektet och projektet delfinansierar deras insatser med upp till 500kr under året. Fokusområden:

3.8. Ekonomiskt utfall 2019 och ekonomi 2020, medarbetarundersökningen (20 min) Enikö

Resultatet för 2019 bättre än förväntat. Mest på grund av bättre priser inom upphandlingar för lärare/konsulter inom utbildningarna. Externa intäkterna har ökat från 10-14 miljoner de senaste åren. Både kompetensakademin och näringslivssamverkan har ökat intäkterna genom försäljning av externa uppdragsutbildningar.

Budget 2020 ser ut att kunna hållas.

Avgörande faktorer som kan påverka utfallet är bland annat rekrytering av personal, rekrytering av studerande, upphandlingar av nya konsulter, antalet uppdragsutbildningar och resultatet av dessa, uppbyggnad och genomförande av Kvalificerad 3D-printtekniker.

4. Nästa möte i Ägarforum bokas in den 8 september kl 8.30 - 12

Besök från JTH – Det strategiska partnerskapet

5. Övriga frågor

5.1. Hans-Göran träffar många på biblioteket som studerar på distans och undrar om vi har någon kontakt med dem. Enikö beskriver den rutin som tagits fram med erbjudande om tjänster för dessa studenter. De erbjuds passerkort, möjlighet att boka grupprum, använda studentmatsalen mm. Länk på hemsidan: <https://campus.varnamo.se/om-campus-varnamo/att-studera-pa-campus-varnamo/distansstudier.html>

5.2. Gottlieb lyfter att skolan kan vara intresserade av att samverka med Campus Värnamo kring inspel om den pedagogiska miljön i skolan.

Vid datorn

Cinna Adanko

FYRA ARENOR FÖR SAMVERKAN

En översyn av Integrationsrådet, Jämställdhetsrådet,
Insikt/Utsikt och MR-plattformen i Jönköpings län

SAMMANFATTNING

Jönköpings län har en regional samverkan kring integration, jämställdhet, mänskliga rättigheter och ANDTS-arbetet (alkohol, narkotika, droger, tobak, spel) brottsförebyggande arbete och föräldrastöd. Den regionala samverkan sker inom ramen för Integrationsrådet, Jämställdhetsrådet, en plattform för mänskliga rättigheter och samverkansorganisationen Insikt/Utsikt.

Swecos uppdrag har varit att göra en översyn av ovan nämnda samverkansfunktioner. Översynen har utgått från deltagarnas upplevelser av hur samverkansfunktionerna fungerar utifrån hinder och framgångsfaktorer för samverkan och modellen samhandlingsprocessen. Uppdraget har inte omfattat en utvärdering av respektive samverkansfunktion eller jämförelse mellan samverkansfunktionerna.

Swecos bild är att Jämställdhetsrådet, Integrationsrådet och Insikt/Utsikt befinner sig i rörelse mellan samtal, samsyn och samverkan i samhandlingsprocessen och att MR-plattformen befinner sig mellan samtal och samsyn. Det framgår att samverkansfunktionerna inte riktigt uppnår samhandling i så hög utsträckning som kan vara önskvärt. Översynen ger inte svar på orsakerna bakom, men det framgår att syftet kan förtydligas, att det finns behov av ett mer flexibelt och lärande förhållningssätt, att roll- och ansvarsfördelningen kan bli tydligare både inom samverkansfunktionerna, som mellan exempelvis Regionen och Länsstyrelsen.

Samverkansfunktionerna bidrar till att deltagarna får ökad information och kunskap om vad som händer i de andra organisationerna och inom aktuellt sakområde, de delar erfarenheter med varandra och i viss mån har man gemensamma kompetensutvecklingsinsatser. Viktiga betydelser som lyfts fram är de kontakter och relationer som skapas mellan deltagarna. Det personliga mötet underlättar en kontakt vid andra tillfällen. Det är ett mervärde som inte bör underskattas. Forskning om exempelvis *governance* visar att det tar tid att etablera nätverk och att det sociala samspelet är en avgörande faktor för strukturens fortlevnad. Det förutsätter att deltagarna känner varandra relativt väl och känner förtroende och tillit till varandra. En majoritet av de som deltagit i översynen har svarat att ledarskapet i samverkansfunktionerna är stödjande och prestigelöst. Det är en tillåtande atmosfär, ett öppet och positivt klimat och ett professionellt bemötande där alla upplever att de får komma till tals.

Översynen visar att rätt organisationer är involverade i samverkansfunktionerna. I de flesta av dem finns både offentlig sektor i form av representanter från kommuner, myndigheter och regionen och ideell sektor representerade, däremot saknas den privata sektorn. Översynen visar att rätt aktörer är representerade. Däremot lyfts frågan om mandat och vem som bör representera respektive organisation. Ingen av de nuvarande samverkansfunktionerna är dock beslutsfattande. I sådana fall torde det räcka med att den representant som medverkar i samverkan har mandat från organisationens beslutsfattande organ. Det viktigaste är att medverkande organisationer är engagerade på alla nivåer och har förtroende för den person som sitter i samverkansfunktionen.

Integration, jämställdhet, mänskliga rättigheter, folkhälsa är exempel på komplexa samhälls- och förändringsprocesser, så kallade "wicked situations/problem" som sällan kan hanteras av en enskild organisation. I det moderna samhället ligger möjligheten att förändra ofta bortom en enskild organisations makt, mandat och förmåga. För att förändra en situation krävs istället samverkan mellan många olika aktörer med olika intressen och synsätt. Forskning visar att en medveten design av samarbetsprocessen och en aktiv facilitering behövs för att överbrygga de svårigheter som alltid är en del av förändringsprocesser.

Genom att involvera olika organisationer i beslutsprocessen finns det en möjlighet att vidga problembilder och på ett bättre sätt förstå vilka behov och problem som olika aktörer upplever och det i sin tur skapar bättre möjligheter att hitta lösningar på dessa problem. Av den anledningen rekommenderar Sweco en fortsatt iterativ och lärande 4-stegsprocess i syfte att skapa ett bra förberedelsearbete och en inkluderande förankringsprocess för en eller flera framtida samverkansfunktioner.

INNEHÅLL

INLEDNING	3
Swecos uppdrag	3
Avgränsningar	3
Fyra samverkansfunktioner i fokus	4
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SAMVERKAN	6
Governance – teorin för samverkan	6
Hinder och framgångsfaktorer för samverkan	7
Samhandlingsprocessen	7
SWECOS GENOMFÖRANDE	9
Enkätstudie	9
Intervjustudie	10
Dialogseminarium	10
RESULTAT	11
Syftet med samverkan	11
Organisation och styrning	13
Arbetsklimat	16
Nytta och resultat	16
Behov av ny samverkanfunktion	19
SAMMANFATTANDE DISKUSSION	22
Mellan samtal och samverkan	22
Öka förmågan till samhandling och inkludera målgrupperna	23
involvera relevanta aktörer med mandat	23
Ett prestigelöst ledarskap och ett vänligt arbetsklimat	24
En omdaning av samverkansfunktionerna kan behövas	24
REKOMMENDATIONER	26

INLEDNING

Jönköpings län har en regional samverkan kring integration, jämställdhet, mänskliga rättigheter och ANDTS-arbetet (alkohol, narkotika, droger, tobak, spel) brottsförebyggande arbete och föräldrastöd. Den regionala samverkan sker inom ramen för Integrationsrådet, Jämställdhetsrådet, en plattform för mänskliga rättigheter och samverkansorganisationen Insikt/Utsikt.

Länsstyrelsen är sammankallande för dessa olika samverkansfunktioner och samordnar arbetet inom dem. Sweco har anlitats av Länsstyrelsen i Jönköping för att göra en översyn av dessa fyra råd och nätverk.

SWECOS UPPDRAG

Swecos uppdrag har varit att göra en översyn av ovan nämnda samverkansfunktioner. Översynen har utgått från deltagarnas upplevelser av hur samverkansfunktionerna fungerar utifrån hinder och framgångsfaktorer för samverkan och modellen samhandlingsprocessen. Fokus för översynen har varit upplevelsen och nyttan hos ledamöterna/deltagarna i de olika samverkansfunktionerna. Resultatet är tänkt att bidra till analys och rekommendationer för framtida gemensamma samverkansstrukturer inom området social hållbarhet. Frågor som Länsstyrelsen har önskat att få besvarade är exempelvis:

- Hur har de olika samverkansfunktionerna fungerat och hur fungerar de i nuläget?
- Har råds- och nätverksstrukturen och de olika arbetssätten resulterat i ökad samverkan i Jönköpings län inom de frågor som råden och nätverken rymmer?
- Hur gör vi våra samverkansstrukturer mer ändamålsenliga?
- Utifrån de olika samverkansfunktionerna uppdrag, hur upplevs det av ledamöterna/deltagarna att arbetet i råden och nätverken uppfyller sitt syfte?

Ovanstående frågor förtydligades och utvecklades bland annat utifrån teoretiska utgångspunkter och det forskning som visar på hinder och framgångsfaktorer för samverkan. Det innebar att översynen ställde frågor om syfte och mål för samverkan, om relevanta aktörer är involverade, om det finns en stark förankring i verksamheterna och ett engagemang och stöd på alla nivåer i verksamheterna, om det avsätts tillräckligt med tid och resurser för samverkan och om roll- och ansvarsfördelningen är tydlig samt nyttan och resultatet av samverkan. Vi ställde även frågor om arbetsklimat och organisationskulturen i form av språkbruk, attityder, värderingar och i vilken utsträckning det fanns arbetsprocesser som gynnade gemensamma arbetssätt, gemensamma utbildningsinsatser, ett stödjande och prestigelöst ledarskap. Då fokus för översynen låg på framtida samverkansstrukturer ställdes även frågor om behov av nya samverkansfunktioner eller på vilket sätt befintliga samverkansfunktioner kan utvecklas och förbättras, hinder och förväntningar samt hur man ställde sig till ett förslag om en gemensam samverkansfunktion för social hållbarhet.

AVGRÄNSNINGAR

Uppdraget har inte omfattat en utvärdering av respektive samverkansfunktion eller fördjupad jämförelse mellan samverkansfunktionerna. På startmötet framkom att det var en övergripande översyn som efterfrågades utifrån hur samverkan i de olika råden har upplevts av deltagarna och att fokus för undersökningen skulle ligga på behov och önskemål om hur framtida gemensamma samverkanstrukturer skulle kunna se ut.

FYRA SAMVERKANSFUNKTIONER I FOKUS

Samverkansfunktionerna har olika syften och är organiserade på olika sätt och har varit etablerade under olika lång tid. Nedan följer en kort beskrivning av de olika samverkansfunktionerna.

Jämställdhetsrådet

Jämställdhetsrådet bildades 2005. Rådet leds av Landshövdingen och ledamöterna representerar i nuläget sju kommuner och ett antal olika myndigheter, organisationer och föreningar. Rådet har en beredningsgrupp och ett antal fokusgrupper för olika områden. Jämställdhetsrådet jobbar i enlighet med prioriteringar och mål inom Jönköpings läns jämställdhetsstrategi – För ett jämställt Jönköpings län 2018–2020.

Jämställdhetsrådets syfte är att vara en samordnande och pådrivande kraft i länets arbete för att förverkliga de nationella politiska jämställdhetsmålen i Jönköpings län och det övergripande målet är att kvinnor och män i Jönköpings län har samma makt att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhetsrådet uppdrag är formulerat på följande vis:

- Jämställdhetsrådet är pådrivande i jämställdhetsarbetet i länet och verkar för att de nationella jämställdhetspolitiska målen får genomslag i länet
- Jämställdhetsrådet verkar för att Jönköpings läns strategi för jämställdhetsintegrering får genomslag i länet
- Jämställdhetsrådets ledamöter arbetar aktivt för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sina respektive verksamheter genom att belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns villkor
- Jämställdhetsrådet beslutar fokusgruppernas mål och uppdrag, som ska vara tydliga, gå att utvärdera och ska följas upp av rådet

Representanterna i Jämställdhetsrådet har ledande positioner inom sina organisationer och företräder dessa i olika sammanhang. De har därmed en roll att verka för den inriktning som fastställs i strategin för jämställdhetsintegrering.

Integrationsrådet

Under 2011 gjordes en översyn av den regionala överenskommelsen för integrationssamverkan i Jönköpings län. Inblandade aktörer önskade då att samarbete snarare än informationsöverföring skulle vara fokus för dåvarande gruppernas arbete. Det fanns en önskan om att det skulle finnas ett övergripande råd eller styrgrupp med politiker och chefstjänstemän samt att det var viktigt med tydlig ansvarsfördelning och tydliga mål.

Integrationsrådet bildades 2013 och en integrationsstrategi togs fram. Strategin gäller 2015–2020 och beskriver mål, delmål och strukturen för arbetet. Följande principer för samverkan utarbetades:

- Vi gör saker bättre och mer effektivt i samverkan. Detta innebär alltifrån att vi har kunskap om varandras olika områden, uppgifter och uppdrag till att vi i de praktiska verksamheterna arbetar ihop.
- Vi arbetar både för och med våra målgrupper. Detta innebär att vi arbetar aktivt för att målgruppernas delaktighet i integrationsarbetet ska öka.

Integrationsrådets syfte är att

- Främja samsyn samt öka samverkan och delaktighet kring integrationsarbetet genom att skapa en arena för att lyfta integrationsfrågorna, i Jönköpings län
- Vara pådrivande för ett effektivare integrationsarbete i länet
- Verka för att de nuvarande och kommande nationella integrationsmålen får genomslag i länet samt
- Integrera ett mångkulturellt perspektiv i respektive verksamheter

Integrationsrådet leds av Landshövdingen och ledamöterna representeras av kommuner, statliga myndigheter, organisationer och föreningar. Det finns en beredningsgrupp och fokusgrupper kopplade till de fokusområden som finns i strategin.

MR-plattformen

I november 2017 arrangerades MR-dagarna i Jönköping. Inför detta enades kommunchefsgruppen om att varje kommun skulle utse en kontaktperson för mänskliga rättigheter. Kontaktpersonen skulle för sin kommun ta emot och förmedla information om mänskliga rättigheter och delta i plattformens träffar. MR-plattformen samordnas av Länsstyrelsen tillsammans med Region Jönköpings län.

Plattformens deltagare ses en gång per termin och ett löst sammansatt nätverk och det varierar vilka som deltar och hur många som deltar. Framförallt är det representanter från kommunerna, Region Jönköpings län och Länsstyrelsen som deltar.

Plattformens syfte är att bidra till samverkan, kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte och informationsspridning i frågor som rör mänskliga rättigheter.

Insikt/Utsikt

Det regionala förebyggande arbetet rörande alkohol, narkotika och tobak i Jönköpings har sedan år 2009 samlats under samverkansfunktionen Insikt/Utsikt. Syftet är att arbeta för att Jönköpings län ska bli fritt från skador av alkohol och tobak samt fritt från narkotika. Efterhand har även övriga områden tillkommit, som, dopning, spelmissbruk och beroende av läkemedel. Insikt/Utsikt samordnas av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Arbetet utgår från en regional handlingsplan som antogs 2009. Syftet med handlingsplanen var att stärka samverkan samt effekterna av de ANDT-förebyggande insatserna i länet. År 2017 antogs en ny handlingsplan "Handlingsplan för det ANDT-förebyggande arbetet i Jönköpings län, 2017 - 2021". Handlingsplanen riktar sig till alla berörda i länet, både myndigheter, organisationer och föreningar som arbetar med förebyggande ANDT-frågor. Syftet med handlingsplanen är att skapa ett effektivt, strategiskt och långsiktigt ANDT-förebyggande arbete, samt stärka samverkan och samordningen mellan de aktörer i länet som arbetar med ANDT.

Sedan 2011 inkluderas även det brottsförebyggande arbetet och sedan 2018 även föräldraskapsstöd. Insikt/Utsikt består i dagsläget av en styrgrupp, beredningsgrupp och samrådsgrupp och ett antal arbetsgrupper. De olika grupperna samverkar bland annat genom nätverksträffar där kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte möjliggörs.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SAMVERKAN

Fokus för översynen har varit deltagarnas upplevelser av de olika samverkansfunktionerna. Sweco har i översynen utgått från ett antal förutsättningar som krävs för att skapa en samverkan som gör skillnad. I följande avsnitt inleder Sweco med en teoretisk utblick vad gäller samverkan eller governance som är en statsvetenskaplig term för samverkan. Syftet med detta är att bidra med ett teoretiskt ramverk vid utvecklingen av eventuella framtida samverkanskonstellationer. Därefter beskriver vi ett antal hinder och framgångsfaktorer för samverkan. Avslutningsvis beskriver vi den i dagsläget vedertagna samhandlingsprocessen som beskriver olika syften med samverkan.

GOVERNANCE – TEORIN FÖR SAMVERKAN

Governance har under en längre period varit en modeterm inom statsvetenskap. Nätverk med olika aktörer ska tillsammans arbeta för att lösa problem. Governance egentliga innebörd diskuteras dock sällan. Ursprungligen är det en engelsk term som särskiljer den politiska organisationen som instrument - government - från dess styrning och praktik - governance.¹ Med 1970-talets ifrågasättande av centralstyrning framkom ett nytt behov där kopplingen mellan government och governance försvagades.² Politik kunde inte längre betraktas som en separat organisation för samhällsstyrning. Dessa frågor berörde även andra organisationer än de politiska partierna. Därför ansågs lösningen vara att inkludera även andra i beslutsprocessen.

Att sätta samman nätverk med andra aktörer var ingenting nytt. Sverige har haft en lång historia av kommittéer och andra typer av samarbeten mellan exempelvis politik och näringsliv.³ Att ge dessa större mandat och mer insyn var dock revolutionerande på så vis att det ansågs bidra till en vidare problemförståelse. Särskilt i Sverige där människor traditionellt sett deltagit i många organisationer. Genom att etablera dessa nätverk fanns en möjlighet att vidga problembilder och på ett bättre sätt förstå vilka behov och problem olika aktörer upplevde.

Governance är ett mångsidigt teoretiskt ramverk, vilket kan appliceras på en mängd sätt. Utifrån ett nyinstitutionellt perspektiv är det ett sätt att organisera och rama in den verksamhet som bedrivs. Denna inramning innefattar såväl regler som normer och praktiker.⁴ Därför är governance ett mångfacetterat perspektiv, vilket även kan inkludera styrning. Utifrån ett rational choice perspektiv fokuseras governance istället mot vilka möjligheter och vilket mervärde de olika deltagarna kan få genom deltagande i nätverken.⁵ Teorin kan således ses som ett mellanting, utanför statsvetenskapliga förvaltningsteorier med fokus på bottom-up eller top-down.

Att etablera ett nätverk tar tid. Det sociala samspelet är en avgörande faktor för strukturens fortlevnad. Därför är det av vikt att deltagarna finner ett värde i att ta del av dialogen och bidra med sina erfarenheter. Governance försöker belysa frågor om dynamiken i dessa sammansättningar, vilket sedan kritiskt kan diskuteras i former av huruvida nätverket faktiskt ger ett mervärde.

Skapandet av nätverk betraktas vanligtvis som ett direkt svar på en insikt om att problem eller händelser sällan kan hanteras av en enskild organisation, vad som vanligtvis benämns som "wicked problems".⁶ Teorier om governance har fokuserat på hantering av politiska frågor, med ett fokus på hur sammansättningen av olika organisationer kan bidra till samsyn, samarbete och en grund för bättre beslut. Dessa nätverks sammansättning och mandat kan skilja sig. Att markera vilken roll de har är därför en grundpelare för det fortsatta arbetet, eftersom skilda förväntningar på nätverkets arbete annars riskerar att sabotera det fortsatta arbetet.

I termer av styrning kan governance ses som en långt gående decentralisering, vilken betonar tillit bland de deltagande aktörerna. Dessa aktörer agerar dock inom en ram, vilken är definierad av nätverkets skapare.

¹ Bevir 2012, *Governance – A Very Short Introduction*, p. 1

² Forskning.se 2009, *Nya problem kräver nya former av offentlig styrning*, <https://www.forskning.se/2009/12/22/nya-problem-kraver-nya-former-av-offentlig-styrning/>

³ Arena för tillväxt 2019, *Samverkan som gör skillnad*, p. 8

⁴ Chappell Waylen 2013 *gender and the hidden life of institutions*, p. 599. *Public administration* vol. 91, no. 3, 2013.

⁵ Britannica, *Rational Choice*, <https://www.britannica.com/topic/governance/Rational-choice>

⁶ Bevir 2012, *Governance – A Very Short Introduction*, p. 33

Metagovernance – strategin bortom nätverk

Governance fokuserar i huvudsak på nätverkens arbete, sammansättning och mandat. Teorin ser dock sällan vad som är bakgrunden till nätverkets skapande. Utifrån modernare forskning framkommer ytterligare en dimension, i form av metagovernance. Här inkluderas även styrningsstrategier och instrument i analysen. Maktdimensionen inkluderas således på ett mer kritiskt sätt för att ställa frågor om varför vissa frågor decentraliseras i nätverk och varför de enskilda organisationerna har blivit utvalda att delta.⁷

Ytterligare en dimension inkluderas till governance-teorin, i form av organisering och distans till makten. Denna form av mandatfördelning framkommer främst i utformningen av normer, men även gällande huruvida en myndighet får mandat till interngranskning eller att en separat myndighet inrättas för dessa uppgifter. Det kan dock även innefatta specifika uppdrag för samordning eller behov av ökad kunskap kring ett specifikt ämne, exempelvis integration.

Metagovernance kan ses som en förklarande modell för ledning av mellanrummen. Offentliga organisationer kan positioneras hierarkiskt gentemot varandra och andra organisationer, men även i form av distans till beslutande organ. Därigenom kan positionering i sig vara en strävan för att finna kopplingar till vad som sker i mellanrummen. Därför är metagovernance ett sätt att betrakta och definiera samverkan, från ett övergripande perspektiv.

HINDER OCH FRAMGÅNGSFAKTORER FÖR SAMVERKAN

Studier visar att det finns både strukturella hinder och stödjande strukturer för att samverkan ska bli gynnsam.⁸ När det gäller strukturella hinder kan det handla om myndigheters och organisationers olika uppdrag, ansvarsområden och att man arbetar under olika lagar och regelverk. Det kan handla om bristande tid, ekonomiska resurser, personalomsättning och olika organisationskulturer i form av språkbruk, attityder, värderingar. Det kan även finnas en maktobalans mellan olika organisationer som påverkar förutsättningarna för samverkan. Det kan finnas oklarheter i roller och ansvarsområden och olika uppfattningar om vad samverkan syftar till.

Det finns även ett antal framgångsfaktorer och stödjande strukturer för samverkan. Det kan exempelvis handla om att samverkan har en tydligt utpekad målgrupp, att relevanta aktörer är involverade, att det finns en stark förankring i verksamheterna och ett engagemang och stöd på alla nivåer i verksamheterna, att det finns tydliga incitament att samverka, att det finns gemensamma resurser och att tillräckligt med tid avsätts för samverkan. Därutöver kan det finnas behov och möjligheter till samlökalisering för att åstadkomma en bra samverkan.

För att främja arbetsprocessen kan det handla om att systematisera och formalisera kontakter och informationsutbyte, att ha gemensamma arbetssätt, gemensamma utbildningsinsatser, ett stödjande och prestigelöst ledarskap, skapa en samsyn kring syfte och vad man vill åstadkomma med samverkan.

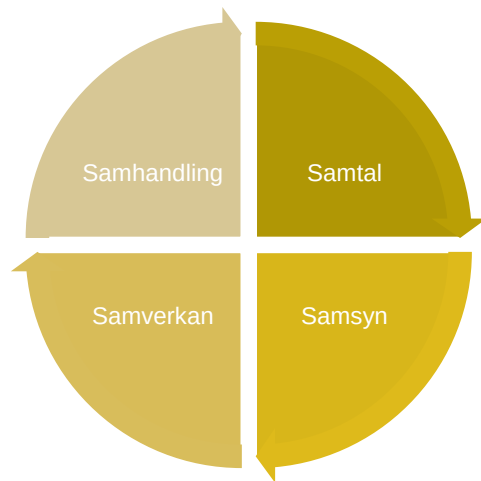
SAMHANDLINGSPROCESSEN

När samverkan ska utforskas och utvecklas brukar Sweco använda sig av den så kallade samhandlingstrappan, som är en vedertagen modell som används av olika aktörer för att beskriva olika moment i samverkan. Sweco har valt att visualisera samhandlingen som en process istället för en trappa då en samverkansfunktion många gånger kan röra sig mellan de olika momenten och för att visa att samverkan är dynamisk och föränderlig.

⁷ Sundström, 2016, *Strategisk styrning bortom NPM*, p. 147. Statsvetenskaplig tidskrift, 118. 2016/1

⁸ Se exempelvis Andersson, J., R. Axelsson, et al. (2010). Samverkan inom arbetslivsinriktad rehabilitering, Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap.

Figur 1 Samhandlingsprocessen

Samtal kan innebära att aktörerna har identifierat en gemensam utmaning, ett behov av samverkan och eventuell ett antal lösningar och börjat prata med varandra. Det sker möten, diskussioner och informationsutbyte.

Samsyn kan innebära att aktörerna har en delad bild av problem/utmaning/behov och mål och kommit överens om ett antal gemensamma prioriteringar. Man kan ha tagit fram en strategi, avsiktsförklaring, överenskommelse.

Samverkan kan innebära att aktörerna driver projekt och genomför olika aktiviteter tillsammans. Man avsätter resurser för gemensamma insatser och aktiviteter.

Samhandling kan innebära att aktörer från flera nivåer agerar tillsammans mot gemensamma mål. Det innebär ett djupt åtagande om utveckling mot ett gemensamt mål och förutsätter en tillit till att andra aktörer tänker och agerar på samma grund.

SWECOS GENOMFÖRANDE

I detta kapitel beskriver Sweco hur översynen av de fyra samverkansfunktionerna har genomförts. Sweco har gjort en enkätundersökning riktad till samtliga representanter i de fyra samverkansfunktionerna, en intervjustudie med ett urval representanter från de fyra samverkansfunktionerna från olika typer av organisationer och grupper samt ett dialogseminarium som fokuserade på en framtida samverkansfunktion.

ENKÄTSTUDIE

En webbenkät gick ut till samtliga representanter i de fyra samverkansfunktionerna. Sammanlagt skickades enkäten per epost till 242 mottagare den 21 augusti 2019. Efter det inledande utskicket samt två påminnelser hade 101 personer påbörjat enkäten och 83 respondenter fullföljt hela. Eftersom 18 respondenter enbart besvarat vissa frågor varierar svarsfrekvensen på frågorna mellan 42 och 34 procent. Detta får betraktas som en relativt förväntad svarsfrekvens för den här typen av enkätstudier då det många gånger är svårt att få mottagare att besvara enkäter.

För att få en uppfattning om de som besvarat enkäten utgör ett representativt urval av samtliga representanter, totalpopulationen, i samverkansfunktionerna har Sweco gjort en enklare bortfallsanalys.

Inledningsvis har vi jämfört svarsfrekvenser för de som fullföljt enkäten mellan samverkansfunktionerna:

- Jämställdhetsrådet – 48 procent (29 respondenter)
- Integrationsrådet – 39 procent (40 respondenter)
- Insikt/Utsikt – 24 procent (20 respondenter)
- MR-plattformen – 24 procent (10 respondenter)

I enkäten fick respondenterna besvara vilken typ av organisation de representerar. Jämför vi de som besvarat enkäten med den totala populationen ser vi att det största bortfallet återfinns inom kommunerna. Bland respondenterna från kommunerna är det 41 av 175 (23 procent) som besvarat enkäten. Inom övriga organisationer är svarsfrekvensen betydligt högre.

Tabell 1 Antal svaranden per organisation

Organisation	Antal i totalpopulationen	Antal svarande	Svarsfrekvens
Företag	4	3	75 %
Region	29	18	62 %
Statlig myndighet	31	16	52 %
Civila samhället	37	18	49 %
Kommun	174	41	23 %

Bortfallsanalysen visar att de som besvarat enkäten inte kan antas utgöra ett representativt urval av samtliga representanter i de fyra samverkansfunktionerna. Därmed är det viktigt att vara försiktig med att generalisera svaren som giltiga för alla representanter. I det här fallet är gruppen kommuner underrepresenterade och likaså deltagare i Insikt/Utsikt samt MR-plattformen. Sweco uppfattar att det finns orsaker till att bortfallet är större inom dessa grupper. Det kan bland annat bero på att MR-plattformen är ett relativt löst sammansatt nätverk som träffas sällan och att vissa grupper av deltagare inte har lika stor insyn i arbetet som andra. Bland annat har Sweco fått återkoppling från några respondenter som inte förstått varför de fått enkäten skickad till sig, då de inte ansett sig vara deltagare av någon samverkansfunktion. Denna bild, att vissa grupper inte känner sig delaktiga eller ser sin egen roll kopplad till funktionerna, stärks även i intervjustudien. I resultatdiskussionen nedan framkommer att svaren i enkäten till stor del stämmer överens med

svaren från intervjuerna. Således menar Sweco att enkätstudien ändå ger ett viktigt bidrag till översynen av de fyra samverkansfunktionerna och bör analyseras i kombination med resultaten från intervjustudien.

INTERVJUSTUDIE

I syfte att fördjupa och ytterligare utforska representanternas upplevelser av samverkansstrukturerna med fokus på nytta, utmaningar, hinder och möjligheter med nuvarande organisation och framtida behov genomförde Sweco 19 semistrukturerade intervjuer med ett urval representanter från de fyra samverkansfunktionerna.

Urvalet gjordes av Länsstyrelsen och omfattade ungefär 4 - 6 representanter från respektive samverkansfunktion och de representerade olika typer av organisationer och grupper. Flera av respondenterna hade erfarenhet av flera samverkansfunktioner och kunde bidra med mer övergripande reflektioner medan några enbart hade erfarenhet av att medverka i en fokusgrupp eller liknande. I tabellen nedan anges antal respondenter per råd samt funktion.

Tabell 2 Antal respondenter per råd och funktion

Råd	Typ av organisation	Funktion
MR-Plattform	Region Kommun Civilsamhälle	5 intervjuer varav 2 hade erfarenhet av samverkansfunktionen Insikt/Utsikt Inga funktioner angivna
Jämställdhetsrådet	Myndighet Kommun Region Civilsamhälle	4 ledamöter varav 1 hade erfarenhet av Integrationsrådet 2 fokusgrupp varav 1 hade erfarenhet av MR-plattformen 1 beredningsgrupp
Integrationsrådet	Myndighet Kommun Region Civilsamhälle	3 ledamöter varav 1 hade erfarenhet av Jämställdhetsrådet 2 beredningsgrupp/fokusgrupp
Insikt/Utsikt	Myndighet Kommun Region	2 styrgrupp 1 beredningsgrupp 1 kommungrupp

DIALOGSEMINARIUM

Den 11 november anordnade Länsstyrelsen ett dialogseminarium för deltagarna i de fyra samverkansfunktionerna. Syftet var dels att presentera resultat från föreliggande översyn, dels att ge deltagarna en möjlighet att blicka framåt och komma med synpunkter på vad en framtida samverkansfunktion skulle syfta till utifrån samhandlingsprocessen. Sweco redovisade resultatet från enkätstudien och intervjuerna och höll i den efterföljande workshopen.

Drygt ett 60 tal representanter från kommuner, ideella organisationer, regionen och myndigheter deltog på seminariet. Deltagarna hade framförallt erfarenhet av Jämställdhetsrådet, Integrationsrådet och Insikt/Utsikt. Under workshopen fick deltagarna först diskutera nuläget utifrån samhandlingsprocessen och Swecos bedömning av var de olika samverkansfunktionerna befann sig i den processen. Därefter fick de blicka framåt och diskutera ett önskvärt tillstånd för en framtida samverkansfunktion och om det fanns behov av att samla frågorna under ett paraply i form av ett råd för social hållbarhet. Redovisningen av gruppernas arbete skedde genom ett reflekterande samtal och dialog mellan representanter från de olika grupperna innan samtal lyftes i storgrupp.

Sweco har inkluderat diskussionerna som uppstod under dialogseminariet i det sammanfattande diskussionskapitlet.

RESULTAT

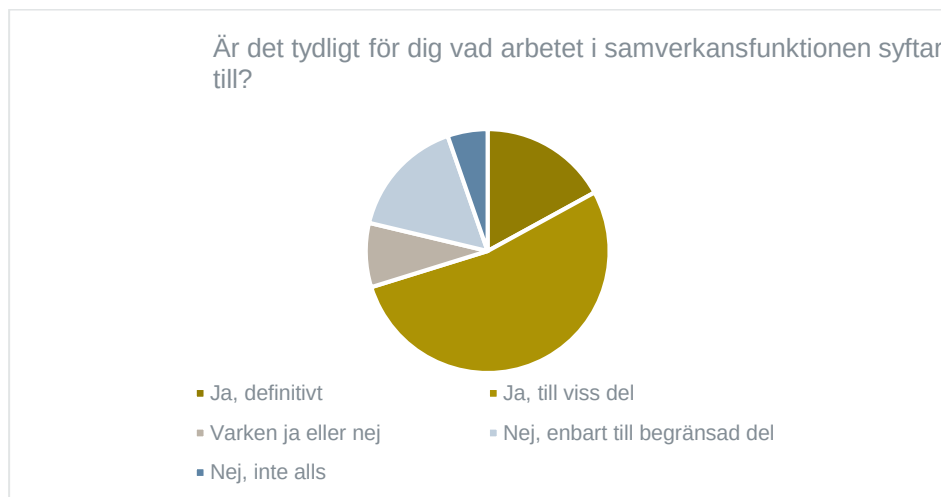
I följande kapitel redogör Sweco för resultatet av enkätstudien och intervjustudien. Vi har valt att presentera enkätresultaten först och kompletterar dessa med en mer fördjupad bild utifrån det som kom fram i intervjuerna.

SYFTET MED SAMVERKAN

En viktig förutsättning för en lyckad samverkan är att syftet med samverkan är tydlig och att deltagarna vet varför man ska samverka. Samverkan i sig fyller inget eget värde utan det är viktigt med ett tydligt syfte och att medverkande organisationer har en samsyn så att man arbetar i samma riktning.

I enkäten ställdes frågan "Är det tydligt för dig vad arbetet i samverkansfunktionen syftar till?". I diagrammet nedan presenteras förhållandet mellan hur många som angett vilket svarsalternativ.

Figur 2 Samverkansfunktionens syfte

Den andel som svarat ja definitivt eller ja till viss del är 70,2 procent. Det skiljer sig mellan de olika samverkansfunktionerna där Jämställdhetsrådet har högst andel respondenter som svarat ja definitivt eller ja till viss del med 79 procent. Motsvarande siffra för de andra råden är 68 procent för Integrationsrådet och Insikt/utsikt. För MR-plattformen är det 60 procent som svarat ja definitivt eller ja till viss del på frågan om det är tydligt vad arbetet syftar till.

Respondenterna hade även möjligheten att lämna en kommentar till frågan. Flera respondenter i Integrationsrådet har kommenterat att syftet var tydligare tidigare men att det idag inte känns helt självklart hur rådet ska arbeta. I Jämställdhetsrådet har flera respondenter kommenterat att de känner till syftet i den enskilda fokusgrupp de deltar i, men inte i rådet som helhet.

På enkätfrågan om det finns en samsyn mellan deltagande organisationer avseende syftet med samverkansfunktionen svarade sammanlagt 54, 6 procent i mycket hög grad eller i ganska hög grad. 11,4 procent har svarat vet ej/vill ej svara. Det finns betydande skillnader mellan hur representanterna i de olika samverkansfunktionerna har svarat. I Jämställdhetsrådet är det sammanlagt 61 procent som svarat ja i mycket hög grad eller ja i ganska hög grad. Motsvarande siffra för Integrationsrådet är 53 procent, för MR-plattformen 33 procent och för Insikt/Utsikt 59 procent.

Denna bild stämmer överens med resultaten från intervjuerna. Exempelvis menade flera respondenter i Jämställdhetsrådet att det å ena sidan finns en tydighet utifrån att man arbetar mot

de nationella jämställdhetsmålen och den regionala jämställdhetsstrategin, men att det å andra sidan är ottydligt hur de olika delarna i rådet ska bidra till dessa. En respondent i Jämställdhetsrådet uttryckte:

Jag tycker det syfte man har tecknat ned för rådet är tydligt. Däremot är det otydligare vad det innebär i praktiken för mig som sitter där. Vad min roll är. Det är inte klockrent att alla parter har samma förväntningar. Läser man vad jämställdhetsrådet ska arbeta mot för ambition är det tydligt, men hur det följs upp och efterlevs är oklart.

Även i intervjuerna med Integrationsrådet träder en delad bild fram vad gäller syftet med rådet. De flesta respondenter svarar både ja och nej på frågan om syftet är tydligt. En respondent uppfattar syftet som tydligt då det handlar om att få en korrekt bild av läget i länet och få kontakter med andra organisationer som arbetar med andra ingångar. Flera respondenter uppfattar att arbetet präglas mer av informationsutbyte än samverkan.

Nja, samverkan är ett mantra. Rådet söker målet att hitta samverkansformer över hela länet. Från syfte till faktiskt funktion. Summan av samverkan skulle kunna bli något större.

Det kan nog skilja sig. Organisationerna som deltar har olika ingångsvärden. Inget beslutsfattande och målen är lite luddiga att främja någonting.

Det är bra diskussioner och dialoger. Det finns olika sätt för hur man vill ta sig fram. Vi är överens om att det är viktiga frågor. Jag tycker att intresset har ökat genom att fler är närvarande. Det visar att det finns ett engagemang.

Representanter Integrationsrådet

Intervjuerna med representanter i Insikt/Utsikt ger en splittrad bild av huruvida syftet med arbetet är tydligt eller ej. Några respondenter menar att arbetet utgår från ANDT-strategin och att det är tydligt nog. Andra respondenter menar att strategin är för bred för att tydliggöra syftet med samverkansfunktionen och att denna skulle behöva brytas ned och konkretiseras utifrån Insikt/Utsikts arbete.

Ja det är tydligt. Vi har en handlingsplan för ANDT-arbetet i Jönköpings län som vi utgår från. Sen har man tagit in spel också. Det står tydligt i handlingsplanen vem som har ansvar för var och den är bra. Det är tydligt.

ANDT-strategin är för övergripande. Det finns styrning utifrån psykiatri, missbruk och sen ANDT-strategin. De är inte helt synkade. Det kan bli kollision i det. Vad som är mest prioriterat för Insikt/Utsikt är inte helt tydligt, det behöver länsstyrelsen bli mer tydliga med. Vi andra har svårt att lägga så mycket energi och driv i det. Jag skulle kunna vara en mer aktiv representant och mina kollegor också, om det finns ett tydligare ledarskap.

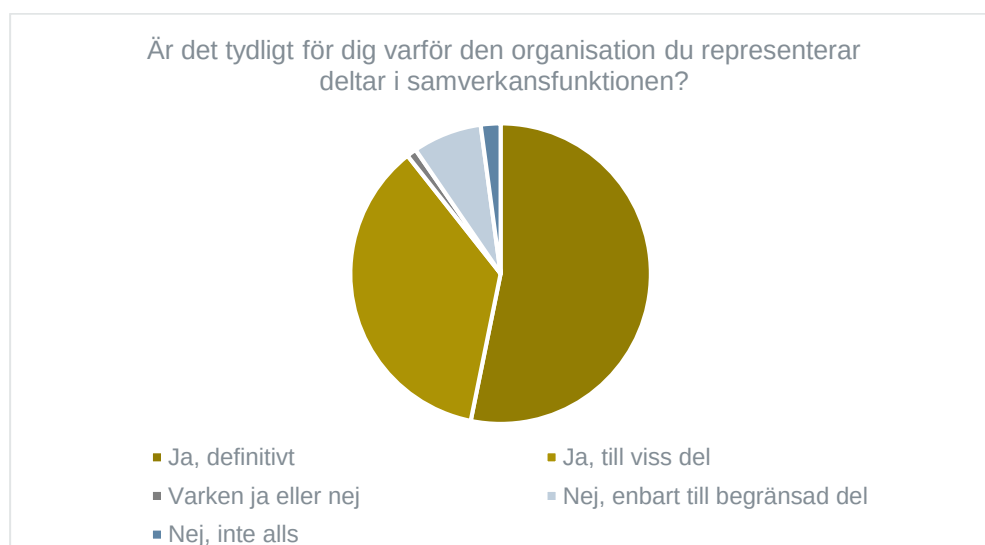
Representanter Insikt/Utsikt

ORGANISATION OCH STYRNING

En effektiv samverkan förutsätter många gånger att relevanta aktörer är involverade, att det finns en stark förankring i verksamheterna, att det finns ett engagemang och stöd på alla nivåer i verksamheten, att de deltagande aktörerna avsätter tillräckligt med tid och resurser för samverkan och att roller och ansvar är tydligt. Sweco har i enkäten ställt frågor om representation, sammansättning, organisering, tid och resurser, roll- och ansvarsfördelningen samt informationsutbyten.

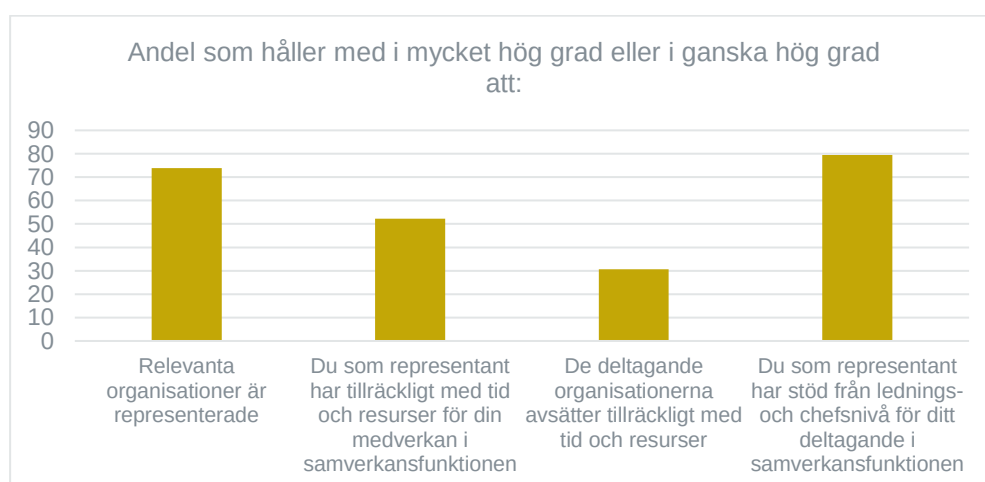
I diagrammet nedan visualiseras resultatet av frågan om det är tydligt för den svarande varför den organisation hen representerar deltar i samverkansfunktionen.

Figur 3 Är det tydligt varför din organisation deltar i samverkansfunktionen

På frågan *Är det tydligt för dig varför den organisation du representerar deltar i samverkansfunktionen?* är den andel som svarat ja definitivt eller ja till viss del 89,4 procent. Det är inga större skillnader mellan de olika samverkansfunktionerna utan motsvarande siffra är hög för samtliga funktioner.

Figur 4 Sammansättning, tid, resurser, ledningsstöd

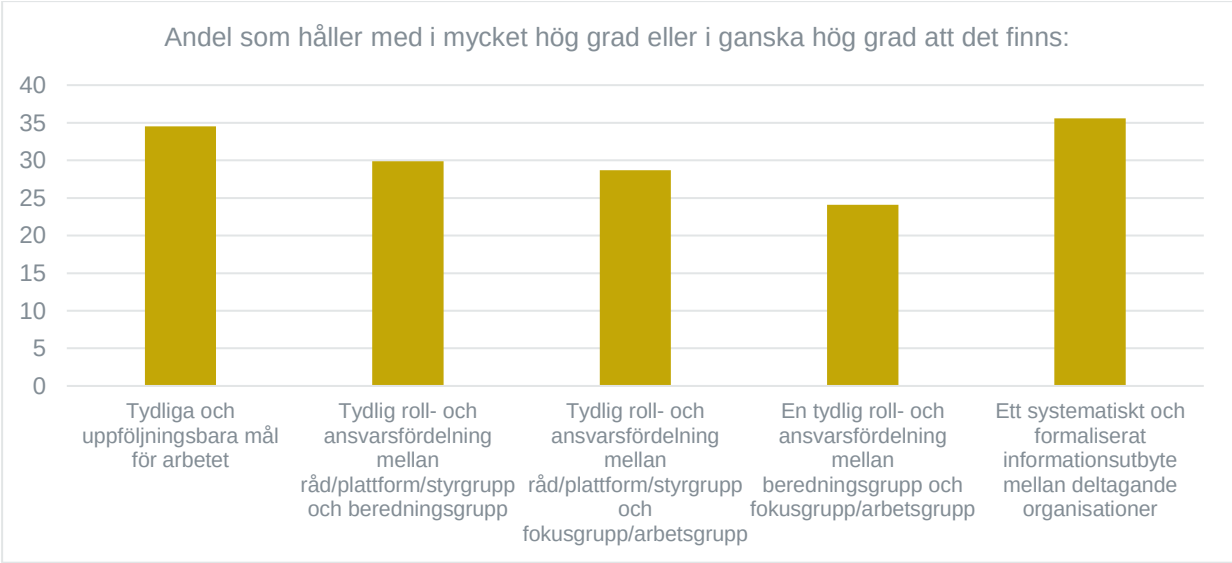

I diagrammet ovan visas den andel respondenter som svarat "i mycket hög grad" eller "i ganska hög grad" på listade påståendena. Det framkommer att störst andel (79,5 procent) håller med om

påståendet att de som representant har stöd från lednings- och chefsnivå för deltagandet i samverkansfunktionen. Lägst andel (30,6) håller med om påståendet att de deltagande organisationerna avsätter tillräckligt med tid och resurser.

Samtidigt är det viktigt att notera att andelen som svarat vet ej/vill ej svara är 21,6 procent för påståendet om tid och resurser. För övriga påståenden är andelen som svarat vet ej/vill ej ange betydligt lägre. Det är inte några större skillnader i hur representanterna från de olika samverkansfunktionerna svarat. Bland representanterna från MR-plattformen har överlag en något lägre andel svarat att de instämmer i påståendena än representanter från övriga samverkansfunktioner.

Figur 5 Tydliga mål, roll- och ansvarsfördelning, informationsutbyte

I diagrammet ovan presenteras den andel respondenter som svarat "i mycket hög grad" eller "i ganska hög grad" på påståendena. Det framkommer att störst andel (35,6 procent) håller med om påståendet att det finns ett systematiskt och formaliserat informationsutbyte mellan deltagande organisationer. Lägst andel (24,1 procent) håller med om påståendet att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning mellan beredningsgrupp och fokusgrupp/arbetsgrupp.

Värt att notera är dock att andelen respondenter som svarat vet ej/vill ej svara är hög för samtliga påståenden. En orsak till detta kan vara att enkäten skickades ut till samtliga deltagare i samtliga samverkansfunktioner och att alla inte har behov av eller kunskap om hur roll- och ansvarsfördelningen ser ut mellan de olika grupperna. I tabellen nedan presenteras hur stor andel som svarat vet ej/vill ej svara för var och ett av påståendena ovan.

Figur 6 Andel som svarat Vet inte/vill inte svara

Påstående	Andel som svarat vet ej/vill ej svara
Det finns tydliga och uppföljningsbara mål för arbetet	12,6 %
Det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning mellan råd/plattform/styrgrupp och beredningsgrupp	27, 6%
Det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning mellan råd/plattform/styrgrupp och fokusgrupp/arbetsgrupp	27, 6 %
Det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning mellan beredningsgrupp och fokusgrupp/arbetsgrupp	34,5 %
Det finns ett systematiskt och formaliserat informationsutbyte mellan deltagande organisationer	12,6 %

I intervjuerna ställde vi frågor om sammansättningen och organisationen i arbetsgrupper/fokusgrupper är ändamålsenlig. Svaren skiljer sig något och det beror troligtvis på de skillnader som finns mellan samverkansfunktionerna där MR-plattformen är mer av ett mer processinriktat lärande nätverk där deltagarna medverkar i att ta fram innehållet. Det finns ingen tydlig styrning utan nätverket leds i samverkan mellan Länsstyrelsen och Region Jönköpings län.

Det är låg representation från kommunerna och de tjänstepersoner som kommer har olika uppdrag. Det är få kommuner som har personer med ett tydligt MR-uppdrag.

Representant från MR-plattformen

Vi gjorde om organiseringen kring Insikt/Utsikt när jag tillträdde. Det var politiker med – kommunalråd - och det var inte optimalt. Det blev att man pratade runt för mycket och det hände inte så mycket. Det är istället tjänstemän från den kommunala sidan som sitter med sedan det här året.

Representant Insikt/Utsikt

Idag pratar vi mycket om samverkan med näringslivet och deras CSR-arbete är viktigt för att jobba med barns rättigheter. Det vore intressant att få in dem mer. Viktigt att få med hela samhället och även de moraliska myndighetsbärarna

Representant Jämställdhetsrådet

Intervjuerna visar att det finns en otydlighet i hur olika fokusgrupper hänger ihop och att flera respondenter inte kände till att den fokusgrupp de medverkade i var en del av arbetet kopplat till en samverkansfunktion. Den bilden framträder framförallt i intervjuer med representanter från Jämställdhetsrådet och Insikt/Utsikt. Några respondenter uttryckte en önskan om att ha fått mer information när de börjat och att det tagit lång tid innan de förstått hur roller, uppdrag, organisation hänger ihop. Man efterfrågar mer information och ökad transparens mellan mötena och mer kommunikation mellan rådet, beredningsgrupp och fokusgrupper.

Det tog tid innan jag uppfattade hur det var uppbyggt. Att det ska främja jämställdhet i länet var ingen tvekan om. Men ingen introducerade mig hur rådet fungerar och vilka grupper som finns. Det tog tid att förstå. Man har gjort prioriteringar och gett arbetsgrupperna olika uppdrag. De rapporterar till jämställdhetsrådet och vi i rådet ska inte jobba med allt. Jag vet fortfarande inte vem som gör prioriteringarna, det vet jag inte. Om de har gjorts av länsstyrelsen själva och vi är en referensgrupp vet jag inte helt.

Representant Jämställdhetsrådet

Hade jag önskat något så hade det varit mer återkoppling mellan mötena. Kanske kan det finnas en portal där man kan lägga ut mer kring det löpande arbetet mellan råden. En egen portal för jämställdhetsrådet där man kan lägga ut goda exempel. Det finns många bra digitala verktyg för en grupp

Representant Jämställdhetsrådet

Flera av respondenterna, oavsett samverkansfunktion, lyfter fram svårigheten med att det saknas mandat att fatta beslut. Frågan som intervjupersonerna ställer är vilken roll samverkansfunktionen egentligen ska ha och vem som ger uppdrag.

Viktigt att de som sitter i rådet har mandat från sin organisation. Helst ska Kommunstyrelsens ordförande eller kommunchefen delta.

Representant från Integrationsrådet

Det är oklart vilket mandat man har och vem som gör vad. Vilket mandat man har in i sina organisationer. Det är inte tydligt. Tydligt på pappret men inte i verkligheten. Ansaret för att förtydliga det ligger väl både på länsstyrelsen och det är ett gemensamt ansvar att tydliggöra det.

Representant Jämställdhetsrådet

Rådet är inget beslutsforum och jag kan inte besluta om sådant som har bäring på hemmaplan. Vi som sitter i rådet har olika roller. Någon är tjänsteman eller rektor, någon annan politiker och tjänsteman från kommun. Man har olika roller och olika mandat. Det påtalade jag internt och vi har tagit upp tråden igen. Vi behöver få till den interna strukturen så vi har förträff innan råden. Jag har aldrig koll på vad som kommer upp innan mötena. Jag skulle behöva mer information från beredningsgruppen.

Representant Jämställdhetsrådet

Många menar att modellen med fokusgrupper är bra och att fokusgrupperna ringar in olika ämnesområden. Det blir tydligare på det sättet att rådet har en mer strategisk roll och att man där inte fördjupar sig i specifika detaljer.

Modellen med fokusgrupper är bra, man får ut ett resultat av arbetet. Ökar möjligheten att komma framåt. Det krävs nästa steg för att det ska bli verkstad.

Representant Integrationsrådet

ARBETSKLIMAT

Arbetsklimat och organisationers användning av olika språkbruk, attityder och värderingar kan ibland vara hinder för en effektiv samverkan. Det kan även finnas en maktobalans mellan olika organisationer som påverkar förutsättningarna för samverkan. För att utjämna eventuella maktobalanser är det av betydelse att ledarskapet i samverkansfunktionen är stödjande och prestigelöst.

I enkäten har respondenterna varit ombedda att ange i vilken grad de håller med om påståendet *Ledarskapet i samverkansfunktionen är stödjande och prestigelöst*. Sammanlagt svarade 72,7 procent "I mycket hög grad" eller "I ganska hög grad". 6, 8 procent svarade "I mycket låg grad" eller "I ganska låg grad". Det finns vissa skillnader mellan hur respondenterna från de olika samverkansfunktionerna svarat. För Jämställdhetsrådet och MR-plattformen är det högst andel, 78 procent, som håller med i mycket hög eller ganska hög grad i påståendet. För Insikt/Utsikt är motsvarande siffra 71 procent och för Integrationsrådet 67 procent.

I intervjuerna ställde vi frågor om arbetsklimat, språkbruk, attityder och värderingar och om respondenten upplever någon maktobalans mellan medverkande organisationer. Bilden som framträder är överlag positiv och i princip samtliga respondenter ger uttryck för ett gott klimat och en bra kultur där alla får komma till tals.

Det är en tillåtande atmosfär, professionellt bemötande, alla är delaktiga i samtalen oavsett vilken grupp man representerade.

Representant Integrationsrådet

När vi ses är det ett öppet och positivt klimat. Man kan säga vad som är problematiskt men samtidigt är det stöttande och det finns en hög förståelse.

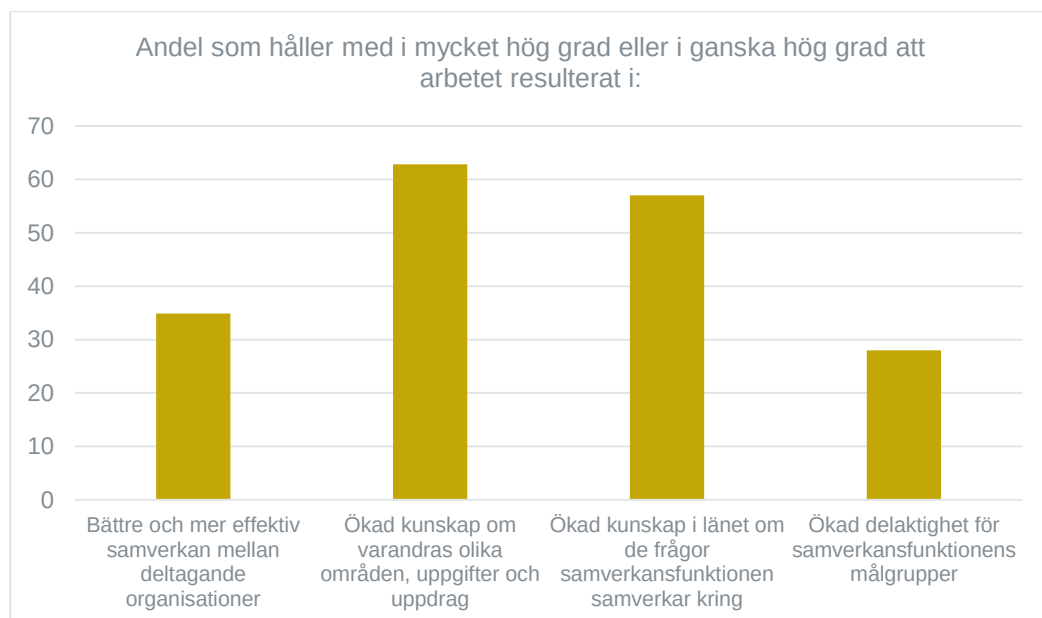
Representant Jämställdhetsrådet

NYTTA OCH RESULTAT

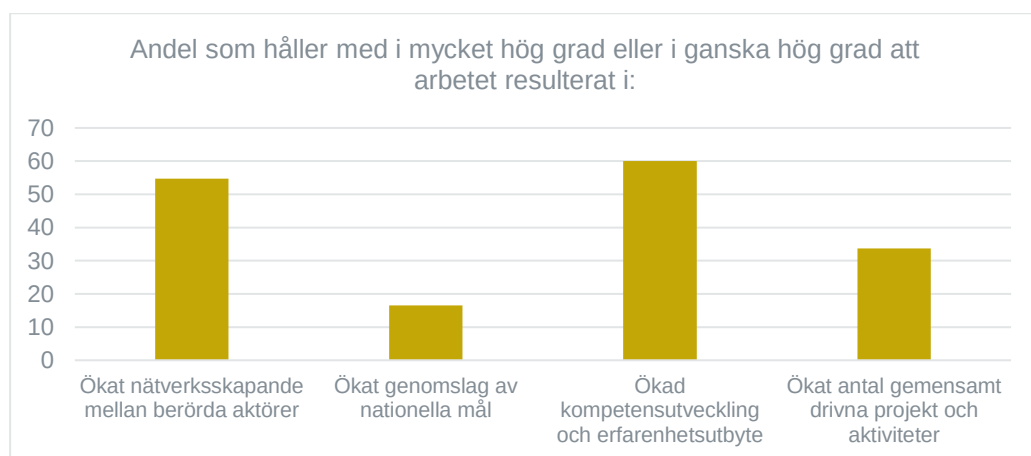
Samverkan förväntas många gånger leda till någon form av nytta och resultat för antingen de medverkande organisationerna eller för den målgrupp som organisationerna samverkar kring. I enkäten fanns ett antal påståenden kopplade till resultat och effekter från arbetet i samverkansfunktionerna, för vilka enkätrespondenterna fick ange i vilken grad de håller med om. I

diagrammen nedan presenteras hur hög andel som svarat att de håller med om respektive påstående i mycket hög eller ganska hög grad.

Figur 7 Resultat av samverkan

Figur 8 Resultat av samverkan

Ur diagrammen ovan går att utläsa att högst andel svarande håller med om de påståenden som handlar om kompetenshöjande resultat. Lägst andel respondenter håller med om påståendena om ökat genomslag av nationella mål, ökat antal gemensamt drivna projekt och aktiviteter, ökad delaktighet för samverkansfunktionens målgrupper samt bättre och mer effektiv samverkan mellan deltagande organisationer.

Det finns vissa skillnader mellan de olika samverkansfunktionerna. Överlag håller respondenterna i MR-plattformen i lägst grad med om påståendena kopplade till resultat från arbetet. Bland annat svarar endast 33 procent i MR-plattformen att de håller med om att arbetet lett till ökad kunskap i länet i de frågor man samverkar kring. Motsvarande siffra i Integrationsrådet är 74 procent. Gällande påståendet om ökat genomslag av nationella mål har 25 procent av respondenterna i Jämställdhetsrådet svarat att de håller med i mycket eller ganska hög grad. Ingen respondent i MR-

plattformen håller med om detta påstående. Motsvarande siffra för Insikt/Utsikt är 19 procent och för Integrationsrådet 12 procent.

Viktigt att notera är att andelen respondenter som svarat "vet ej/vill ej svara" är hög för några av påståendena. I tabellen nedan presenteras hur stor andel som svarat vet ej/vill ej svara för var och ett av påståendena ovan.

Figur 9 Andel som svarat vet ej/vill inte svara

Påstående	Andel som svarat vet ej/vill ej svara
Bättre och mer effektiv samverkan mellan deltagande organisationer	19,8
Ökad kunskap om varandras olika områden, uppgifter och uppdrag	7,0
Ökad kunskap i länet om de frågor samverkansfunktionen samverkar kring	8,1
Ökad delaktighet för samverkansfunktionens målgrupper	19,8
Ökat nätverksskapande mellan berörda aktörer	5,8
Ökat genomslag av nationella mål	30,6
Ökad kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte	9,4
Ökat antal gemensamt drivna projekt och aktiviteter	18,6

I enkäten hade respondenterna möjlighet att lämna kommentarer på frågan *Vad anser du är samverkansfunktionernas/funktionens viktigaste funktion*. Merparten av kommentarerna handlar om att öka informationsutbytet och dela erfarenheter. En del kommentarer handlar även om möjligheten att skapa ökad samverkan mellan aktörerna och att tillsammans bli mer handlingskraftiga och starka i arbetet att uppnå mål och bidra till förändring.

Av svaren framgår det inte om respondenterna har besvarat frågan utifrån vad de anser är den viktigaste funktionen i dagsläget eller utifrån vad de anser borde vara samverkansfunktionens viktigaste funktion.

En respondent har tydliggjort vad hen anser är det viktigaste bidraget i dagsläget och vad som bör vara det:

Det bör ju vara att skapa förutsättning för kommunerna att underlätta integrationen i länet. Tveksam om rådet ger dessa möjligheter. Nu är den viktigaste funktionen att lära känna samverkanspartner för dialog och samverkan i andra forum.

Representant Integrationsrådet

I intervjuerna framkommer en liknande bild av att det samverkansfunktionerna konkret har resulterat i har varit i bättre relationer, ökade kontakter och ökad kunskap om området. De har bidragit till omvärldsbevakning och en uppdatering av vad de olika aktörerna arbetar med i nuläget.

Vi har skapat relationer – det är lättare att ringa och prata med någon. Allt man gör tillsammans är viktigt.

Representant Integrationsrådet

Ett enormt erfarenhetsutbyte och mycket idéer som man fått när man varit där och att man kan hjälpa varandra. Det har varit en plattform för samverkan och relationsskapande. Aktörerna har fått möjlighet att hjälpa varandra och fått ökad kunskap om varandras organisationer, till exempel kring lokala jobbspår och länsstyrelsen har fått upp ögonen för det

Representant Jämställdhetsrådet

Det största bidraget är samverkan och att vi får en gemensam lägesbild – de får med sig statistik hem kring narkotika och begångna brott. Sen får vi se på långsiktiga resultat kring minskad alkoholanvändning etc., man följer upp arbetet på det sättet och presenterar för varandra. Insikt/utsikt håller ihop det och man kan hjälpa varandra med hur man gör insatser. Vi jobbar gemensamt – bidrar med olika kompetens.

Representant Insikt/Utsikt

Några respondenter lyfter fram förbättringsområden som exempelvis uppföljning av olika strategiska dokument. Man saknar en bild av hur långt man kommit i förhållande till de strategier som finns.

Man får med sig väldigt mycket och det är värdefullt. Det man saknar är att utgå från strategin och se hur långt man kommit och så där. Hur man följer upp hela strategin kan jag inte uttala mig om.

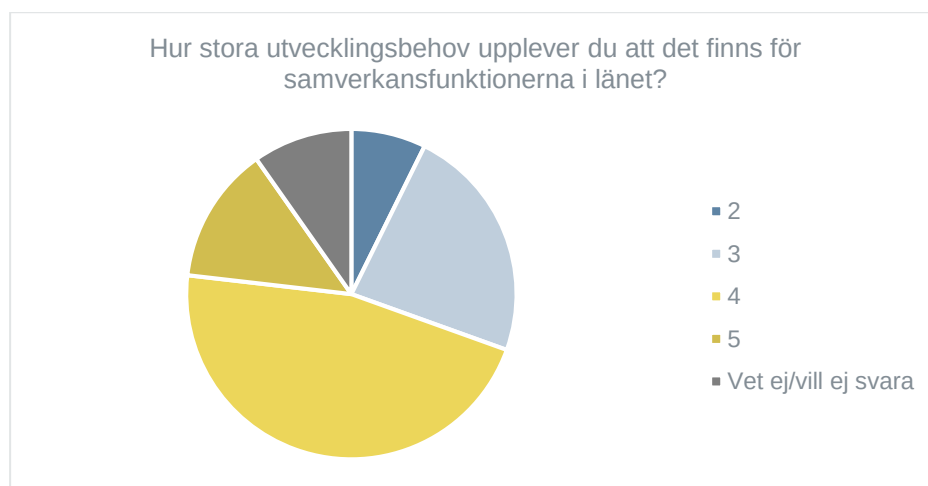
Representant Jämställdhetsrådet

BEHOV AV NY SAMVERKANSFUNKTION

En del av Swecos uppdrag har varit att ta reda på deltagarnas syn på 1) hur stora utvecklingsbehov det finns för samverkansfunktionerna, 2) om det finns behov av en ny samverkansfunktion.

I enkäten ställdes en fråga om hur stora utvecklingsbehov deltagarna upplever att det finns för samverkansfunktionerna i länet. Svarsalternativen gick från 1 "inga utvecklingsbehov" till 5 "mycket stora utvecklingsbehov".

Figur 10 Samverkansfunktionernas behov av utveckling

Ur diagrammet ovan framkommer att ingen respondent har svarat 1 "inga utvecklingsbehov". 46,3 procent har svarat 4 och sammanlagt 59,7 procent har svarat 4 eller 5 där fem betyder mycket stora utvecklingsbehov. 9,8 procent har svarat vet ej/vill ej svara.

I enkäten fanns även en öppen fråga där respondenterna ombads lämna idéer för hur samverkansfunktionerna i länet kan förnyas/utvecklas. Merparten av de kommentarer som lämnats handlar om behovet av ökad tydlighet och transparens. Flera respondenter menar att det behövs en tydligare struktur för arbetet och en ökad förståelse för de olika rollerna. Nedan följer några exempel på kommentarer som ligger i linje med dessa resonemang.

Tydligare röd tråd mellan de olika plattformarna - rådet, beredning och fokusgrupp. Tydligare roller vad som ska vara strategiskt och operativt. Finns det en vilja till samverkan mellan berörda aktörer eller är det ett informationsutbyte som är målet? Vara mer flexibel gällande deltagande i fokusgrupperna för att få till verkstad i samverkan - ha relevanta aktörer representerade i respektive aktuella satsningar (om det är målet).

Representant i Integrationsrådet

Tydligare uppdragsbeskrivning för rådet och de olika forumen. Workshop som genomförts har varit bra och är givande. Viktigt att vi ser tydliga resultat av rådets och samverkanfunktionernas arbete. Tveksam kring vissa funktioners medverkan i rådet.

Representant Jämställdhetsrådet

Vidare har flera respondenter lyft upp behovet av att arbeta mer horisontellt och mindre i stuprör.

De fokusgrupper som finns idag arbetar ganska mycket i stuprör och frågor kan beröra flera av fokusgrupperna. Här behövs en samordning.

Representant Jämställdhetsrådet

Det kan behövas tydligare tvärsektoriella perspektiv, utifrån ett intersektionellt förhållningssätt. Många av frågorna behöver gå i varandra, men behandlas som separata. I vissa samverkansfunktioner kan roller och mandat behöva förtydligas. Initiativ fastnar på vägen och blir inte konkreta åtgärder.

Representant MR-plattformen

I intervjuerna fördjupades resonemanget om behovet av nya samverkansfunktioner eller på vilket sätt befintliga samverkansfunktioner kan utvecklas och förbättras. Sweco ställde frågor om behov, hinder och förväntningar samt hur man ställde sig till ett förslag om en gemensam samverkansfunktion för social hållbarhet.

En majoritet av intervjupersonerna är positiva till någon form av sammanslagning av samverkansfunktionerna. Uppfattningarna varierade dock om vad som bör vara det sammanhållande kittet. Flera respondenter är positiva till att ha social hållbarhet som ett övergripande paraply, medan andra ser en möjlighet i att utveckla den samverkan som finns runt arbetet med Agenda 2030. Flera av respondenterna deltar i samverkan med Agenda 2030 och menade att det finns en utvecklingspotential där avseende den sociala dimensionen av hållbar utveckling då stort fokus ligger på miljö och klimat i nuläget.

Eventuella nackdelar med att ha antingen Social hållbarhet eller Agenda 2030 som det sammanhållande kittet var att vissa mindre prestigefyllda frågor riskerade att hamna i skymundan och bortprioriteras eller att det blev alltför övergripande, brett och otydligt och att det skulle bli svårt att åstadkomma konkret handling. Oavsett kommer det krävas att bra förberedelsearbete och en bred förankring för att det ska bli framgångsrikt, menade flera respondenter.

Det var några respondenter som även såg ett behov av att utveckla både mötesformer och arbetsformer. Någon föreslog digitala plattformar som ett nytt sätt att mötas, andra föreslog mer pedagogiskt utformade möten.

Det blir någon form av nystart oavsett- behålla de positiva bitarna som finns. Inte träffas för ofta och vara tydligt vad det kommer ge oss när vi går därifrån. Vi har en resa att göra. Viktigt att vara noga med att ta vara på det som man redan har haft. Men göra det mer effektivt.

Representant Integrationsrådet

Frågan är vad man vill uppnå med samverkan. Vill man rent praktiskt ge ett stöd i att skruva gemensamma frågor framåt så ska det vara frågor som vi egentligen bara kommer åt genom att samverka. Eller handlar det om att vi vill få mer kunskap för att gå in i våra egna organisationer för att

ta beslut? I så fall blir det mer av karaktären informationsmöten och då kan det vara brett och många personer med

Representant Jämställdhetsrådet

Det är otroligt viktigt att man är tydlig med hur man ska arbeta och kunna kommunicera det. Det kan finnas en tendens att det ibland är en strategisk nivå som inte kopplas ihop med det praktiska. Det kanske är få personer som greppar hela bredden och förstår hur man ska kunna få med allt. Det finns risk att det blir ett ytligt samtalsforum. Samtidigt finns det många beröringspunkter i de olika forumen. Så det kan var positivt att omorganisera men det kräver ett förankringsarbete oavsett hur man väljer att organisera det. Man måste känna att det är prioriterat och så känns det inte idag.

Representant Insikt/Utsikt

Det finns en risk och utmaning om vi börjar konkurrera om samma personer i de olika nätverken/råden. Vi konkurrerar om deras tid. Då skulle det behövas en samverkan mellan plattformarna. Det finns inte idag.

Representant MR-plattformen

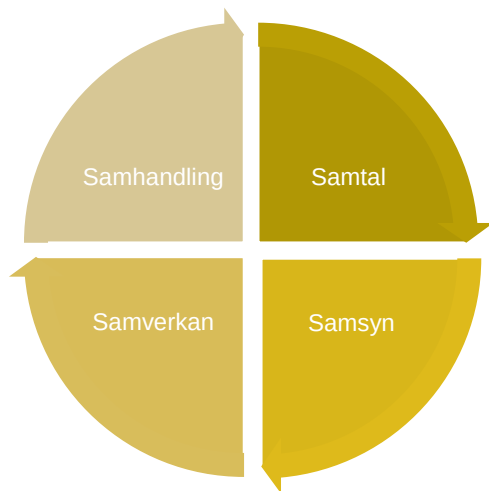
Jag tror det blir problematiskt att ha ett gemensamt råd. Man måste ha en väldigt tydlig dagordning för annars smetas allt ihop. Det kan bli en ickefråga med jämställdhetsfrågor. Det har varit så tydligt med rådet som betonat vikten av det. Det finns en överhängande risk med att bredda det. Vi måste tvingas till att hantera det. Min stora farhåga är att det smetas ihop så det är viktigt att ha tydliga mål och jobba tydligt utifrån agenda 2030 exempelvis

Representant Jämställdhetsrådet

SAMMANFATTANDE DISKUSSION

Följande avsnitt innehåller en sammanfattande diskussion och analys utifrån resultatet av enkätstudien, intervjuundersökningen och samtalen under dialogseminariet. Sweco använder samhandlingsprocessen som utgångspunkt för diskussionen och analysen. Med hjälp av samhandlingsprocessen får man en uppfattning om hur de olika samverkansfunktionerna har fungerat, i vilken utsträckning de har resulterat i ökad samverkan och i vilken utsträckning deltagarna uppfattar att de uppfyller sitt syfte. Den kan även ge en vägledning i vilken utsträckning samverkansfunktionerna kan bli ännu mer ändamålsenliga. Samhandlingsprocessen visualiserar både var man befinner sig i samverkan och vad man kan eftersträva och önskar uppnå med samarbetet.

Figur 11 Från samtal till samhandling

Samtal kan innebära att aktörerna har identifierat en gemensam utmaning, ett behov av samverkan och eventuell ett antal lösningar och börjat prata med varandra. Det sker möten, diskussioner och informationsutbyte.

Samsyn kan innebära att aktörerna har en delad bild av problem/utmaning/behov och mål och kommit överens om ett antal gemensamma prioriteringar. Man kan ha tagit fram en strategi, avsiktsförklaring, överenskommelse.

Samverkan kan innebära att aktörerna driver projekt och genomför olika aktiviteter tillsammans. Man avsätter resurser för gemensamma insatser och aktiviteter.

Samhandling kan innebära att aktörer från flera nivåer agerar tillsammans mot gemensamma mål. Det innebär ett djupt åtagande om utveckling mot ett gemensamt mål och förutsätter en tillit till att andra aktörer tänker och agerar på samma grund.

MELLAN SAMTAL OCH SAMVERKAN

Sweco uppfattar att Jämställdhetsrådet, Integrationsrådet och Insikt/utsikt i dagsläget befinner sig någonstans mellan samtal, samsyn och samverkan. Samtliga av dessa samverkansfunktioner har en strategi eller handlingsplan för deras arbete och det finns mål för vad de ska uppnå. I samtal med representanter uppfattar Sweco att mötena många gånger innebär ett informationsutbyte mellan de olika organisationerna utifrån aktuella ämnen. I vissa avseenden driver de deltagande organisationerna gemensamma projekt med hjälp av extern finansiering och genomför aktiviteter tillsammans.

Sweco bedömer att MR-plattformen befinner sig mer i rörelse mellan samtal och samsyn. MR-plattformen är ett mer löst sammansatt och processinriktat nätverk och det finns ingen styrning eller ledning genom en gemensam framtiden strategi eller överenskommelse. Däremot uppfattar Sweco att man har en delad bild av de problem och utmaningar som finns och man utbyter information och erfarenheter med varandra och i viss mån agerar gemensamt genom att uppmärksamma vissa teman.

En aspekt som framkommit i studien är behovet att tydliggöra syftet med samverkan. Samverkan i sig fyller inget eget värde utan det är viktigt med ett tydligt syfte och en samsyn kring det. Varför möts man? En majoritet av de som svarat på enkäten uppfattar det som relativt tydligt vad arbetet i samverkansfunktionen syftar till, medan de som har intervjuats hänvisade till att omvärlden har förändrats och att man av den anledningen behöver se över och eventuellt revidera syftet och varför man träffas. På dialogseminariet framkom en önskan om att kunna ha ett mer flexibelt

förhållningssätt och att tillåta en rörelse mellan de olika delarna av samhandlingsprocessen utifrån både syfte och sakfråga.

Sweco uppfattar att det finns ett behov av att se över varför man möts i de olika samverkansfunktionerna. Sweco menar att ett sätt att tillgodose behovet av ett mer flexibelt och lärande förhållningssätt är att skapa en mer agil samverkan som är möjlig att anpassa ifrån det aktuella nuläget. Med en agil samverkan menar vi en samverkan som tar sin utgångspunkt i invånarnas behov och situation och som kan anpassas utifrån förändringar i omvärlden.

ÖKA FÖRMÅGAN TILL SAMHANDLING OCH INKLUDERA MÅLGRUPPERNA

Ett samarbete förväntas leda till någon form av nytta eller resultat för antingen de medverkande organisationerna eller för den eller de målgrupper som organisationerna samverkar kring. Av enkätsvaren och intervjuerna att döma verkar den största nyttan för deltagarna i de olika samverkansfunktioner vara att de får ökad information om vad som händer i de andra organisationerna och inom aktuellt område, de delar erfarenheter med varandra och i viss mån har man gemensamma kompetensutvecklingsinsatser.

Viktiga betydelser som lyfts fram är de kontakter och relationer som skapas mellan deltagarna och att man får kunskap om varandras olika områden, uppgifter och ansvar. Det personliga mötet underlättar en kontakt vid andra tillfällen. Det är ett mervärde som inte bör underskattas, menar Sweco. Forskning om exempelvis *governance* visar att det tar tid att etablera nätverk och att det sociala samspelet är en avgörande faktor för strukturens fortlevnad. Det förutsätter att deltagarna känner varandra relativt väl och känner förtroende och tillit till varandra, menar Sweco.

Det framgår av översynen att samverkansfunktionerna inte lyckas uppnå den samhandling som krävs för att driva gemensamma projekt eller ta initiativ till gemensamma aktiviteter i så hög utsträckning som kanske är önskvärt. Att göra saker tillsammans kan öka förmågan till samhandling, menar Sweco. Det behöver inte innebära att man driver projekt tillsammans utan det kan räcka med att relevanta aktörer avsätter tid för att tillsammans utforska en aktuell fråga eller ett utvecklingsområde under några tillfällen, antingen för att öka kunskapen eller för att hitta nya eller andra lösningar på aktuellt problem. Att ha en mer designdriven och lärande arbetsprocess kan underlätta i det avseendet, anser Sweco. Det är ett lösningsdrivet arbetssätt som innebär att man vågar utforska, förstå och komma med en mängd olika förslag på lösningar som kan testas eller förkastas och där målgruppens behov sätts i centrum. Detta arbetssätt kan även kallas iterativt eller lärande.

Då samverkansfunktionernas gemensamma arbete inte verkar leda till ökad delaktighet för de målgrupper som organisationerna samverkar kring är ett potentiellt utvecklingsområde att öka kunskapen om den målgrupp man samverkar kring och att öka målgruppens delaktighet. Det kan exempelvis göras genom att inkludera målgrupperna vid utforskandet av problembilden eller vid skapandet av lösningar, föreslår Sweco.

INVOLVERA RELEVANTA AKTÖRER MED MANDAT

En effektiv samverkan förutsätter många gånger att rätt aktörer är involverade. Skapandet av nätverk betraktas vanligtvis som ett direkt svar på en insikt om att problem eller händelser sällan kan hanteras av en enskild organisation, vad som vanligtvis benämns som "wicked problems".⁹ Genom att involvera olika organisationer i beslutsprocessen finns det en möjlighet att vidga problembilder och på ett bättre sätt förstå vilka behov och problem som olika aktörer upplever och det i sin tur skapar bättre möjligheter att hitta lösningar på dessa problem.

⁹ Bevir 2012, *Governance - A Very Short Introduction*, p.33.

Sweco uppfattar att en majoritet av de som deltagit i den här översynen upplever att rätt organisationer är involverade i samverkansfunktionerna. I de flesta av dem finns både offentlig och ideell sektor representerade. Det finns representanter från kommuner, statliga myndigheter och regionen, men även från fackliga organisationer och idéburna organisationer. Den sektor som saknas är den privata sektorn. Det kan troligtvis variera i vilken utsträckning den privata sektorn bör involveras beroende på vilket problem eller vilken situation som hanteras eller ska lösas. I en kommande omdaning av samverkansfunktionerna bör Länsstyrelsen fundera över på vilket sätt privat sektor kan involveras mer, menar Sweco. Frågan är hur sammansättningen av olika organisationer kan bidra till samsyn, samarbete och en grund för bättre beslut på "hemmaplan".

En effektiv samverkan förutsätter även att den medverkande organisationens representant vet vilken roll och ansvar hen har. Översynen visar att det finns olika tankar kring vilket mandat som den som sitter i samverkansfunktionen bör ha. En del förespråkar att det bör vara kommunstyrelseordförande eller kommunchefen som deltar från kommunerna, andra tycker det är bättre att det är tjänstemän som deltar, oavsett vilken organisation man representerar. Oavsett vad man väljer är det viktigt att det är syftet med samverkan som styr, anser Sweco. Ingen av de nuvarande samverkansfunktionerna är beslutsfattande. I sådana fall torde det räcka med att den representant som medverkar i samverkan har mandat från organisationens beslutsfattande organ. Det viktigaste är att medverkande organisationer är engagerade på alla nivåer och har tillit till den person som sitter i samverkansfunktionen, menar Sweco.

ETT PRESTIGELÖST LEDARSKAP OCH ETT VÄNLIGT ARBETSKLIMAT

Arbetsklimat och organisationers användning av olika språkbruk och värderingar kan ibland vara hinder för en effektiv samverkan. Det kan även finnas en maktobalans mellan olika organisationer som påverkar förutsättningarna för samverkan. För att utjämna sådana maktobalanser är det av betydelse att ledarskapet i samverkansfunktionen är stödjande och prestigelöst. En majoritet av de som deltagit i översynen har svarat att ledarskapet i samverkansfunktionerna är stödjande och prestigelöst. Det är en tillåtande atmosfär, ett öppet och positivt klimat och ett professionellt bemötande där alla upplever att de får komma till tals. Det är viktigt att detta positiva arbetsklimat bevaras och odlas i en omdaning av samverkansfunktionerna, anser Sweco.

Ytterligare en faktor som är positiv är att en majoritet av de som svarade på enkäten upplever ett stöd från lednings- och chefsnivå för deltagandet i samverkansfunktionen och att de har tillräckligt med tid och resurser för medverkan i samverkansfunktionen. Däremot upplever man att de andra organisationerna inte avsätter tillräckligt med tid och resurser. Vad det beror på är svårt att svara på utifrån det material som Sweco har.

EN OMDANING AV SAMVERKANSFUNKTIONERNA KAN BEHÖVAS

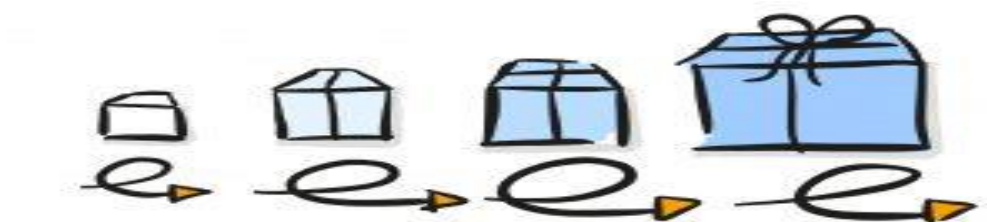
Översynen indikerar att det finns behov av att förändra nuvarande samverkansfunktioner. En majoritet av de som svarade på enkäten upplever att det finns stora behov av att utveckla samverkansfunktionerna i länet. Detta blev tydligt även i intervjuerna med representanter. Flera av intervjupersonerna var positiva till att ha social hållbarhet som övergripande paraply. Andra menade att Agenda 2030 borde vara plattform för det fortsatta arbetet och att det finns en utvecklingspotential där genom att bättre knyta an till den sociala dimensionen av hållbar utveckling genom att inkludera samverkansfunktionernas frågor i det sammanhanget. Flera upplevde att fokus nu låg mer på den ekologiska och miljömässiga dimensionen av hållbar utveckling. Några intervjupersoner lyfte nackdelarna med att ha ett övergripande paraply- eller en plattform för frågorna. De menade att det fanns risk att vissa mindre prestigefyllda frågor riskerade att hamna i skymundan och bortprioriteras eller att det blev alltför övergripande, brett och otydligt och att det skulle bli svårt att åstadkomma konkret handling.

Sweco menar att denna översyn visar att det viktigaste för en eventuell ny samverkansfunktion inte nödvändigtvis är dess exakta organisering och uppbyggnad, utan att det centrala är att tydliggöra syftet med samverkan, varför samverkan sker och utifrån det utforma en organisation och sammansättning. Det kommer kräva ett bra förberedelsearbete och en bred förankring för att det ska bli framgångsrikt.

REKOMMENDATIONER

Sweco vill utifrån översynen och det dialogseminarium som genomfördes lämna följande rekommendationer till Länsstyrelsen för det fortsatta arbetet med att förnya, förbättra och utveckla samverkan kring integration, jämställdhet, mänskliga rättigheter, ANDTS-arbetet och det brottsförebyggande arbetet. Rekommendationerna tar fasta på hur Länsstyrelsen bör gå vidare för att utveckla framtida gemensamma samverkansstrukturer inom området social hållbarhet. Vi rekommenderar en fortsatt iterativ och lärande 4-stegsprocess i syfte att skapa ett bra förberedelsearbete och en inkluderande förankringsprocess.

Figur 12 En iterativ och lärande designinspirerad process

1. **Utforska syftet med samverkan** tillsammans med Region Jönköpings län och **förstå** vilka **problem, utmaningar, behov** samverkan ska ta sig an att hantera och försöka lösa. Utgå från områden, utmaningar och behov som förutsätter flerpartssamverkan och vars lösning är beroende av de deltagande aktörernas medverkan och ägarskap. Arbeta förslagsvis utifrån frågorna:
 - Varför ska vi träffas och samverka kring integration, jämställdhet, mänskliga rättigheter, ANDTS-arbetet, det brottsförebyggande arbetet?
 - För vilka målgrupper ska samverkan skapa värde?
 - Vad är det vi gör allra bäst tillsammans och vad ska och kan var och en göra på hemma plan?

Ni bör börja regionalt eftersom Länsstyrelsen och Regionen har uppdrag som tangerar varandra och det vara svårt för lokala aktörer som kommuner, företag och ideella föreningar att veta vem som ansvarar för vad. Det finns även risk att Länsstyrelsen och Regionen arbetar i parallella spår med liknande frågor. Både Länsstyrelsen och Regionen har exempelvis uppdrag inom social hållbarhet och de globala målen för hållbar utveckling inom Agenda 2030. Ett gemensamt utforskande av syfte och problembilder kan underlätta en tydligare ansvarsfördelning, skapa tillit och göra värdskapet för samverkan tydligare.
2. **Utveckla prototyper/lösningförslag på ramar för samverkan som skapar nytta och värde** utifrån utforskandet av syften och en förståelse för problem, utmaningar, behov som samverkan ska hantera/lösa. Hur ska ni samverka? Översynen har visat behov av ett mer flexibelt och lärande förhållningssätt där samverkan bör röra sig mellan samtal och samhandling utifrån samhandlingsprocessen. Ett sätt att tillgodose det behovet är att skapa en mer agil samverkan som är möjlig att anpassa ifrån det aktuella nuläget.
3. **Testa era prototyper/förslag** tillsammans med olika aktörer, organisationer, yrkesgrupper, målgrupper och inkludera dem för ett fortsatt lärande och modifiering av förslagen. Börja testa i liten skala med mindre grupper. Våga pröva olika arbetssätt för förankring och inkludering och följ upp dess resultat och hur det har upplevts av deltagarna.
4. **Ta fram ett nytt förslag** utifrån den nyvunna kunskapen. Med dessa loopar av lärande kommer ni komma närmare en förståelse för hur samverkansfunktionerna ska utvecklas och organiseras i den riktning som ni önskar.

Beställare Länsstyrelsen i Jönköpings län
Uppdrag 12602321 Utvärdering Samverkansråd Lst Jönköping
Konsult Sweco Society AB
Upprättad av Mona Hallström Hjorth

Styrelsen för
Sveriges Kommuner och Regioner
118 82 Stockholm

Översyn av system för utbetalning av kommunal fastighetsavgift

År 2008 ersattes den statliga fastighetsskatten på bostäder med en kommunal fastighetsavgift. Vid införandet 2008 fördelades intäkterna lika mellan kommunerna; 1 314,52 kronor per invånare den 1 november 2007. Intäkterna "neutraliserades" av att anslaget för Kommunalekonomisk utjämning minskades med motsvarande belopp. Efter hand har avgifterna ökat dels genom höjning av inkomstbasbeloppet dels genom ökningen av fastigheternas taxeringsvärden.

Nuvarande system för utbetalning från Skatteverket till kommunerna innebär att kommunernas fordran på staten ökar för varje år. För kommunerna i Jönköpings län har den gemensamma fordran från 2008 till 2019 stigit till hela 403,9 miljoner kronor enligt uppgifter från Sveriges Kommuner och Regioner 2019-12-19 (cirkulär 19:60). För samtliga landets kommuner uppgår fordran 2019-12-31, enligt uppgift från Sveriges Kommuner och Regioner, till sammanlagt 11 miljarder kronor (!).

Vi anser att systemet för utbetalning av preliminär fastighetsskatt och slutavräkning inte har en fungerande konstruktion utan snarast behöver förändras. Vi vill därför att Sveriges Kommuner och Regioner omgående tar upp diskussion med Regeringskansliet om en förändring av systemet.

Nuvarande system påverkar kommunernas likvida medel i stor omfattning. Vi anser att ett system som liknar preliminär utbetalning och slutavräkning av allmän kommunalskatt troligen även skulle fungera för den kommunala fastighetsavgiften; dock med individuell slutavräkning till skillnad mot allmän kommunalskatt som har en kollektiv slutavräkning.

Februari 2020

Samtliga ordföranden i kommunstyrelserna i Jönköpings läns kommuner

Aneby kommun
Beata Allen (c)

Eksjö kommun
Annelie Hägg (c)

Gislaveds kommun
Carina Johansson (c)

Gnosjö kommun
Kristine Hästmark (m)

Habo kommun
Susanne Wahlström (m)

Jönköpings kommun
Ann-Marie Nilsson (c)

Mullsjö kommun
Linda Danielsson (s)

Nässjö kommun
Anna-Carin Magnusson (s)

Sävsjö kommun
Stefan Gustafsson (kd)

Tranås kommun
Anders Wilander (m)

Vaggeryds kommun
Gert Jonsson (m)

Vetlanda kommun
Henrik Tvarnö (s)

Värnamo kommun
Hans-Göran Johansson (c)

Fordran på staten för kommunal fastighetsavgift 2008-2020

Kommunerna i Jönköpings län

288

												Prognos	Prognos	
Belopp i kro	Kommun	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0604	Aneby	0	1 522 441	3 353 034	3 803 477	4 910 852	5 862 180	6 130 457	6 344 474	6 350 127	6 786 714	8 613 000	10 334 676	11 224 546
0686	Eksjö	0	3 292 557	7 523 769	9 010 643	12 134 207	14 699 203	14 829 566	15 359 240	16 040 067	17 668 135	20 908 123	24 161 509	26 055 974
0662	Gislaved	0	4 161 359	8 588 924	9 555 223	11 740 216	12 960 470	11 996 921	10 814 255	10 394 296	11 633 512	15 436 838	19 405 169	21 698 684
0617	Gnosjö	0	1 780 100	3 645 628	3 772 976	4 267 079	4 740 050	4 406 770	4 097 960	4 153 837	4 655 274	6 410 407	8 064 225	8 699 426
0643	Habo	0	2 686 973	5 654 354	6 458 774	9 152 656	12 203 960	13 310 611	14 156 480	14 998 525	16 718 853	19 451 165	22 026 574	24 092 534
0680	Jönköping	0	15 409 216	33 146 421	40 340 412	57 485 382	70 499 349	71 268 698	77 426 785	86 994 289	101 482 417	118 008 270	133 761 907	151 408 641
0642	Mullsjö	0	2 217 886	4 646 818	5 026 280	6 951 484	8 814 259	8 680 582	8 622 420	8 742 337	9 062 765	11 821 511	14 872 112	15 704 360
0682	Nässjö	0	5 838 910	12 540 206	13 651 347	17 190 950	20 697 972	21 278 002	23 637 657	25 705 876	27 544 800	32 934 323	39 346 513	42 765 531
0684	Sävsjö	0	1 187 616	2 613 155	3 531 701	4 892 475	5 415 629	5 396 374	6 081 682	6 637 020	7 049 971	9 750 606	12 579 496	13 369 925
0687	Tranås	0	3 056 859	6 602 244	7 293 534	8 927 965	10 014 870	9 718 510	10 371 531	11 390 281	12 676 220	15 776 372	19 761 013	22 038 339
0679	Vaggeryd	0	3 257 631	6 936 511	7 665 582	9 896 745	11 895 127	12 139 857	13 826 943	15 412 172	16 610 526	20 290 425	24 025 983	25 882 381
0685	Vetlanda	0	6 275 978	13 547 220	15 661 093	19 761 335	22 863 625	22 771 329	23 331 443	24 067 986	25 866 944	31 627 787	37 521 690	39 959 839
0683	Värnamo	0	6 265 405	13 359 126	15 749 921	19 233 320	21 837 587	21 760 633	22 676 256	24 888 380	28 473 016	33 539 509	38 008 053	42 666 726
SUMMA		0	56 952 931	122 157 410	141 520 962	186 544 665	222 504 281	223 688 309	236 747 126	255 775 192	286 229 147	344 568 336	403 868 920	445 566 907

Källa: Cirkulär SKR 19:60, bilaga 7